

THE PRAMĀṄASAMUCCAYAVṚTTI
OF DIGNĀGA

WITH JINENDRABUDDHI'S COMMENTARY

CHAPTER FIVE : ANYĀPOHA-PARIKṢĀ

Tibetan Text with Sanskrit Fragments

EDITED BY
MASAAKI HATTORI

INTRODUCTION

The fifth chapter of Dignāga's *Pramāṇasamuccayavṛtti*¹ is devoted to the study of the problem of meaning, which constituted an important topic of philosophical inquiry in classical India. Criticizing the theories maintained by different schools which admit that a word is denotative of an objective reality, either an individual or a universal or something else, Dignāga sets forth the doctrine of '*anyāpoha*' (differentiation from others, exclusion of others) in this chapter. The basic idea of this doctrine² is that a word, having no direct reference to any real entity, functions merely to differentiate an object from other things. According to Dignāga, a real thing is an indivisible unity of innumerable aspects, and no single word is effective to denote it in its totality. It is grasped only by means of perception, and it can never be expressed by a word. A word stands for only one aspect of the object by differentiating it from other things. For example, the word '*go*' (cow) functions to differentiate the directly perceived object from non-cows, such as horses, elephants, etc., but it does not express the object with its innumerable aspects. The same object may be referred to by the word '*prāṇin*' (animal) when it is to be differentiated from non-sentient beings. Though the object is one and the same, two words applied to it are not synonymous with each other, because they are related to different aspects of the object. Dignāga states with this observation that a word refers to that portion (*aṃśa*) of the object which is differentiated from other things. Since the object itself is an indivisible entity, the portion for which a word stands is nothing other than the product of mental construction. It is a concept formed through the mental process of *anyāpoha*, and as such is devoid of objective reality. The doctrine of *anyāpoha* thus expounded by Dignāga formed a subject of discussion among the post-Dignāga Buddhist logicians and their opponents.

The *Pramāṇasamuccayavṛtti* has not come down to us in Sanskrit original. It is available only in two different Tibetan versions, namely,

V: *Tshad ma kun las btus pa'i 'grel pa* (*Pramāṇasamuccayavṛtti*), transl. by Vasudhara-rakṣita and Señ-rgyal.

K: *ditto*, transl. by Kanakavarman and Dad-pa'i śes-rab.

For the critical texts of V and K presented here, I have collated the following editions:

D: sDe-dge edition, kept in the Koyasan University Library. Mdo-'grel Ce (95), ff. 66a.7—78a.7 (Tohoku, no. 4204).

¹ This work comprises six chapters dealing respectively with (1) perception (*pratyakṣa*), (2) inference (*svārthānumāna*), (3) syllogism (*parārthānumāna*), (4) true and false examples [in syllogism] (*drṣṭāntadrṣṭāntābhāsa*), (5) *anyāpoha*, and (6) futile refutation (*jāti*). For details, see M. Hattori, *Dignāga, On Perception, being the Pratyakṣapariccheda of Dignāga's Pramāṇasamuccaya*, Cambridge, Mass., 1968 (HOS 47), Introduction, p. 12ff.

² Cf. M. Hattori, "*Apoha and Pratibhā*" (in *Sanskrit and Indian Studies: Essays in Honour of Daniel H. H. Ingalls*, ed. by M. Nagatomi et al., Dordrecht-Boston-London, 1980), pp. 61—62.

- C: Co-ne edition. Microfiche published by the Institute for Advanced Studies of World Religions, New York. Vol. 95 (Ce), ff. 66a.7—78a.7.
- P: Peking edition, reprinted in *The Tibetan Tripitaka*, ed. D. T. Suzuki, Tokyo-Kyoto 1955—1961. Mdo-'grel Ce (95), ff. 70a.8—84a.4 (Vol. 130, no. 5701); 156a.4—169b.6 (Vol. 130, no. 5702).
- N: sNar-thañ edition, kept in the Kyoto University Library. Mdo-'grel Ce (95), ff. 73b.7—87b.6; 157b.2—171b.3.

V is printed in all these editions, while K is found only in P and N. Since the printing of N is not clear, I have referred to it only where P differed from D or the reading of P was found questionable. For the verses in V and K, I have also collated

- Vk: *Tshad ma kun las btus pa* (*Pramāṇasamuccaya*), transl. by Sudhanarakṣita (? = Vasudhararakṣita) and Ḍa-ma seṅ-rgyal. sDe-dge edition, Mdo-'grel Ce (95), ff. 9b.4—12a.2 (Tohoku, no. 4203).
- Kk: *ditto*, transl. by Kanakavarman and Dad-pa śes-rab. Peking edition, Mdo-'grel Ce (95), ff. 9b.5—11b.7 (Vol. 130, no. 5700).

Jinendrabuddhi's commentary (abbrev.: J) on the *Pramāṇasamuccayavṛtti*, viz., the *Viśālāmalavatī*, is also preserved only in Tibetan translation (*Yaṅs pa daṅ dri ma med pa ldan pa*). The translation was made by Blo-gros brtan-pa, who lived in the first half of the fifteenth century. For the critical edition of J, I have collated:

- D: Mdo-'grel Ye (114), ff. 237b.3—294b.4 (Tohoku, no. 4268)
- C: Vol. 114 (Ye), ff. 255b.2—315b.6
- P: Mdo-'grel Re (115), ff. 268b.5—331b.8 (Vol. 139, no. 5766)

The texts of V and K are presented on facing pages to facilitate constant reference to each other. I have divided, in accordance with the topic dealt with, V, K and J into sections 1-65, subdividing further a couple of them into (a), (b) and so on. Reference to J is to be made by the section number which is given on the top of each page. The *pratikas* in J are printed in italics.

Some verses and passages are found quoted in various sources preserved in Sanskrit original. Also there are some citations from other works available in Sanskrit. I have collected these Sanskrit fragments and put them in the footnotes of K.

Both V and K are, to our regret, not quite readable. The translation can hardly be recognized as of good quality. Moreover, there are some typographical errors. Since K is not available in D and C, I have suggested some simple emendations of the reading in K with small letters in parentheses put under the line of the text, as for example, *tha_(mi) dad pa* in section 26. However, I have not attempted to correct mistranslations. For instance, K 161a.6: *rdzas daṅ yon tan dag* in section 27 (b) should be corrected to read *rdzas dag* as in V, which is supported by J; but I have refrained from making this type of emendation, since the adoption or rejection of a reading on the basis of the comparison of different versions is better to be done when a translation is prepared.

As regards the orthographical variants, such as *ltos* (D) : *bltos* (P), *btags* (D) : *brtags*

(P), etc., I have generally adopted D, but employed *gzuñ* (P) instead of *bzuñ* (D). Variants are given in critical apparatus. However, I have not noted the variant *pa* : *ba*, adopting in principle the grammatically correct form, but often retaining *pa* after the final *-l* for which no variant is found, as for example, 'khrul *pa*, 'brel *pa*, etc. Also I have not noted the difference in punctuation. A single or a double *śad* has been adopted and omitted rather freely. Sometimes I have punctuated a sentence with a comma at the point where no *śad* is given in any edition.

In the footnotes the following abbreviations are used:

NCV: *Nyāyāgamānusāriṇī Nayacakravṛtti* of Siṃhasūri, ed. by Muni Jambuvijaya in *Dvādaśāraṃ Nayacakram of Ācārya Śrī Māllavādi Kṣamāsramaṇa with the commentary...*, Part II. Bhavnagar: Jain Ātmānand Sabhā, 1976 (Śrī Ātmanand Jain Granthamālā Serial No. 94)

NR: *Nyāyaratnākara* of Pārthasārathimīśra. Ed. in *Mīmāṃsāślokavārttikam Śrīmat-Kumārila-bhaṭṭapādaviracitam, Nyāyaratnākaraḥkhyayā vyākhyayānugatam*. Chowkhamba Skt. Ser., 3. Benares 1898-1899.

NV: *Nyāyavārttika* of Uddyotakara. Kāshī Skt. Ser., 33. Benares 1916.

Pāṇ: *Aṣṭādhyāyī* of Pāṇini. Ed. in O. Böhtlingk, *Pāṇini's Grammatik*, Leipzig 1887.

PS: *Pramāṇasamuccaya* of Dignāga. Tibetan versions: Vk and Kk (see above).

PV: *Prmāṇavārttika* of Dharmakīrti. Ed. in R. Gnoli, *The Pramāṇavārttikam of Dharmakīrti, The First Chapter with the Autocommentary*, Roma: IsMEO, 1960 (Serie Orientale Roma XXIII); R. Sāṅkṛtyāyana, *Dharmakīrti's Pramāṇavārttika with a commentary by Manorathanandin*, Patna 1938-40 (The order of the chapters is changed, and the first two verses in Chap. II: Pramāṇasiddhi are not counted).

ŚVT: *Ślokavārt(t)ikaṭikā (Śarkarikā)* of Bhaṭṭaputra-Jayamīśra. Ed. C. Kunhan Raja. Madras 1946 (Madras University Skt. Ser., No. 17).

TSP: *Tattvasaṃgrahaṇajikā* of Kamalaśīla. Ed. with *Tattvasaṃgraha* of Śāntarakṣita by Dwarikadas Shastri. Vol. I. Varanasi 1968 (Bauddha Bharati Ser., 1).

VP: *Vākyapadīya* of Bhartṛhari. Ed. in W. Rau, *Bhartṛharis Vākyapadīya*, Wiesbaden 1977 (Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes, XLII, 4).

THE PRAMĀṆASAMUCCAYAVṚTTI

CHAPTER FIVE : ANYĀPOHA-PARĪKṢĀ

TIBETAN TRANSLATION BY VASUDHARARAKṢITA AND SEÑ-RGYAL

- D66a.7 1. // tshad ma gñis su brjod pa la kha cig sgra las byuñ ba yañ tshad ma
P70a.8 gžan ñid du 'dod do // de la /
sgra las byuñ ba rjes dpag las¹ /
- P70b.1 / *tshad^Nma gžan min 'di ltar² te /
N74a / rañ gi don la byas³ sogs bžin / 5
- D66b.1 / gžan sel sgo nas ston par +byed / (k. 1)
- C66b / sgra ni yul gañ la med na mi^Cbyuñ ba'i 'brel ba ñid rab tu sbyor bar byed pa
P2 de'i cha nas de'i byas pa la sogs pa bžin du don *gžan rnam par bcaḍ nas ston
par byed do // de'i phyir rjes su dpag pa las tha dad pa ma yin no //
- D2 2. gañ la la dag ni thams cad du rigs kyi sgra rañ rañ gi +tha dad pa las yin 10
te / smras pa rnams la ni ñes pa'i don du khyad par gyi sgra yin no žes 'dzer
P3 to // *de la lan brjod pa /
tha dad rnams kyi rigs sgra med⁴ / (k. 2a)
- / rjod par byed pa žes brjod par bya'o // re žig rigs kyi sgra yod pa la sogs pa
D3 rdzas la sogs pa rnams kyi rjod par byed pa⁵ ma yin +te / 15
mtha' yod min phyir⁶ / (k. 2b₁)
- P4 mtha' med ces bya ba ni / tha dad pa rnams *sgra dañ 'brel par byed mi nus la /
'brel par ma byas pa'i sgras don brjod pa yañ rigs pa ma yin pas rañ gi ño bo
tsam žig rtogs par byed par zad do //
3. gžan yañ / 20
'khrul' pa'i phyir / (k. 2b₂)
- D4 ji ltar rdzas la yod +pa'i sgra 'jug pa *de bžin du yod tan la sogs pa la yañ 'jug
P5 pas 'khrul pa'i phyir the tshom du 'gyur gyi / rjod par byed pa ni ma yin no //
4. / 'ga' žig ni 'di sñam du sems te / rigs kyi sgra tsam 'am⁸ de dañ ldan pa 25
P6 tsam la ni / 'brel par *sla⁹ ba yin pa'i phyir dañ / mi 'khrul +pa'i phyir ro
D5 že'o // de dag kyañ /
rigs sam ldan sgra tha dad kyi /
don¹⁰ la so sor rjod byed min / (k. 2cd)
- de lta¹¹ na ni rdzas yod do yon tan yod do las yod do¹² žes tha dad pa'i don 30
P7 gyi rdzas la sogs pa'i *sgras gži mthun pa ñid du mi 'gyur na / de ltar yañ mthoñ
D6 bas¹³ na yod pa'am / de dañ ldan pa la *rdzas sam yon tan la ni mi srid do // 'di
ltar rdzas kyi'o¹⁴...žes 'am / yon tan gyi'o...¹⁴ žes brjod par bya'o // ¹⁵...yañ brjod

¹ PN la ² V_k lta ³ DC bya ⁴ P mod ⁵ PN om. byed pa ⁶ V_k phyir min ⁷ P 'phrul
⁸ DC mam ⁹ PN blañ(s) ¹⁰ DCPN de ¹¹ PN de'i ltar ¹² PN om. las yod do ¹³ DC ba
¹⁴... ... ¹⁴DC om. ¹⁵... ...¹⁵ Not found in K. The verse quoted is VP, III. 14.8: *vibhaktibhedo
nīyamād guṇaguṇyabhīdhāyinoḥ / sāmānādhikarāṇyasya prasiddhir dravyaśabdayoḥ //*

THE PRAMĀṆASAMUCCAYA VṚTTI

CHAPTER FIVE : ANYĀPOHA-PARĪKṢĀ

TIBETAN TRANSLATION BY KANAKAVARMA AND DAD-PA'I ŚES-RAB

P156a. 4 1. tshad ma gñis bśad pa yin no // kha cig ni sgra las byuñ ba yañ tshad ma
N157b. 2 gżan du 'dod pa ste /

sgra las byuñ ba rjes dpag las /

/ tshad ma gżan min¹ de ltar de /

/ byas sogs bżin du rañ don la /

5 */ gżan sel bas *ni rjod² par byed / ⁽¹⁾(k. 1)*

/ sgra yañ yul gañ la rab tu sbyor bar byed pa de'i yan lag gañ gis med na mi
'byuñ ba ñid du 'brel pa de byas pa ñid la sogs pa bżin du don gżan rnam par
6 bcad pas gsal bar byed pa de'i *phyir rjes su dpag pa las tha dad pa ma yin no //

2. rigs kyi sgra rañ gi khyad par thams cad la bśad pa yin te / bśad pa rnams
la yañ khyad par gyi sgra sbyor ba ni ñes pa'i don du yin no zes gañ zer ba de
la brjod par bya ste /

7 *rigs *sgra khyad par rnams la min /*

/ mtha' yas phyir dañ / ⁽³⁾(k. 2a-b₁)

brjod par byed pa ma yin no // khyad par mtha' yas pa rnams la sgra dañ 'brel
8 par bya bar mi nus te / 'brel par ma byas pa'i sgra las ni don brjod par rigs *pa

ma yin te / rañ gi ño bo tsam rtogs pa'i phyir ro /

3. gżan yañ /

'khrul pa'i phyir ⁽³⁾(k. 2b₂)

ji ltar yod pa'i sgra de rdzas la yin pa de bżin du yon tan la sogs pa rnams la yañ
P156b. 1 yin pas brjod par byed pa *ni ma yin gyi 'khrul pa'i phyir the tshom za bar 'gyur
ro //

4. gañ yañ sgra de rigs tsam 'am de dañ ldan pa'i 'brel pa can yin te / sla
2 ba'i phyir dañ 'khrul pa med pa'i phyir ro sñam du sems pa de dag gi yañ *ma
yin te /

rjod byed ldan nam rigs tha dad /

/ don dañ tha dad med thos phyir / ⁽³⁾(k. 2cd)

N158a / de ltar na ^Nyod pa'i rdzas dañ / yod pa'i yon tan dañ / yod pa'i las zes bya ba
3 tha dad pa'i don dañ / rdzas la sogs pa'i *sgra bżi_(gzi) mthun par mi 'gyur na / de

¹ P mi ² PN brjod

(1) TSP, p. 539. 17-18 : na pramāṇāntaram śābdam anumānāt tathā hi tat* / kṛtakatvādivat
svārtham anyāpohena bhāṣate // *saḥ TSP. Cf. NCV, p. 674.17-18.

(2)... ... (2) TSP, p. 540. 3-4 : tat kṛtakatvādivad arthāntaravyavacchedena dyotayati.

(3) K. 2 is cited in ŚVT, p. 49.22, 25; NR, p. 596.13-14 : na jātiśabdo bhedānām ānantya-
vyabhicārataḥ / vācako yogajātyor vā bhedārthair apṛthakśruteḥ* // *°śrutaiḥ ŚVT, NR. Cf. NV,
p. 320.6-22, 323-324, 326.6ff.; TSP, p. 342.10-11.

(4)... ... (4) Cf. NCV, p. 706. 21 : ānantye hi bhedānām ityādigranthavyākhyānanyāyavat...

- P8 pa / *yon tan dañ ni yon tan can // ¹brjod ^Npa'i rnam dbye tha dad du // ñes
N74b phyir gzi dañ mthun pa yi // rdzas dañ sgra dag rab tu grub...¹⁵ //
5. 'brel ba ni 'dir 'brel can gyi /
- D7 / chos kyis² 'phañs³ par *brjod bya ste /
- P71a. 1 / de ltar⁴ dños⁵ *byas⁶ nas brjod kyi / 5
/ dños po gzan gyis sbyar mi bya / (k. 3)
- / 'brel pa ni gdon mi za bar 'brel par 'gyur ba'i ñes pa med de kha ba sgyur ba
- P2 la sogs pa bzin gzan gyi gegs byed pa srid do // de'i *phyir 'brel pa can gyi chos
D67a. 1 kyis 'brel pa brjod par bya ba yin ^Cpa'i *phyir rañ gi chos kyi ni 'brel pa'i rjod
C67a par byed pa'i sgra'o zes yod pa ma yin par mtshon pas na / 'di yi rigs kyi sgra 10
P3 yis ni // brjod par bya ba ñid *mi 'thad⁷ /
6. la la dag ni khyad par gyi sgra rnams dañ gzi mthun pa yin pa'i phyir
D2 dañ / 'brel par sla⁸ ba'i *phyir dañ / mi 'khrul pa'i phyir rigs dañ ldan pa tsam
brjod par bya'o zes zer ro // de la /
- P4 rañ dbañ⁹ med phyir de *ldan min / (k. 4a) 15
/ de lta¹⁰ na yañ rdzas kyi rañ gi ño bo tsam yod pa'i sgras kyad par du byas
nas rdzas zes brjod kyi / dños su ni ma yin pas des bum pa la sogs pa'i tha
D3 dad mi *phen pa'i phyir de ñid tha dad pa ñid la gzi mthun pa yod *pa ma yin
P5 no // med pa dañ ma byas pa dag la ni gzi mthun pa ñid yod pa ma yin no //
dper na dkar po dañ sgra lta bu¹¹ rañ gi yon tan brjod par bya ba la rdzas kyi 20
D4 khyad par du byas nas brjod pa'i phyir ro // yod pas rdzas la¹² *mñar ba la
P6 *sogs pa¹³ ni mi 'phen no // de lta bas na 'dir yañ de bzin du tha dad pa ñid
du thal bar 'gyur ro //
7. gzan yañ /
- ñe bar btags¹⁴ phyir / (k. 4b₁) 25
sgra ni rañ gi ño bo 'am rigs su brjod pa de la 'jug ciñ de dañ ldan par¹⁵ ñe bar
P7 brtags pa yin no // *gañ zig gañ la ñe bar +brtags pa'i don de ni yañ dag pa'i
D5 don ma yin no zes brjod do //
8. 'dra ba yañ /
- mi srid phyir / (k. 4b₂) 30
de dañ ldan pa yañ yon tan gyis 'dra ba la yañ¹⁶ ses pa 'phro ba'i 'dra ba yañ
N75a mi srid la / ^Nyon tan gyis¹⁷ *phan btags pa'i 'dra ba yañ mi srid pa'i phyir ro //
- D6 9. ji ltar ses¹⁸ pa 'phro +ba mi srid ce na / ñe bar btags pa ni /
'bañs¹⁹ la rgyal por btags pa bzin /
blo'i tshul la tha dad phyir ro / (k. 4cd) 35
- P71b. 1 / dper na gañ mi de ni ña rañ ño ze bran la *rañ gi sgrar brjod pa ni rgyal po

¹ Vk inserts yañ before brjod ² DC kyi ³ Vk 'phags ⁴ DCPN lta ⁵ DC ñes
⁶ Vk bya ⁷ PN thad ⁸ PN blañ ⁹ Vk bzin ¹⁰ PN ltar ¹¹ P ba ¹² PN om. la
¹³ PN om. pa ¹⁴ DCPN brtags ¹⁵ PN pa ¹⁶ PN ni ¹⁷ PN gyi ¹⁸ DC sas
¹⁹ D 'phañs

mthoñ ba yañ yin no // yod pa 'am ldan pa ni rdzas dañ yon tan ma yin gyi /
'on kyañ rdzas kyi 'am yon tan gyi yin no //

5. 'di ni 'brel pa'añ¹ 'brel pa can /

P156b.4

/ chos kyis *bsad par brjod par byed /

/ de ltar dños po byas pas brjod /

/ dños po'añ gžan gyis 'brel pa yin / (k. 3)

5

/ 'brel par byed pas 'brel pa ste // de 'dod chags la sogs pa bžin du gžan gyi

5 'brel par *byed pa yin te / de'i phyir 'brel pa can gyi chos kyis 'brel pa brjod

par bya ba'i phyir rañ gi chos kyis 'brel pa brjod par byed pa'i sgra yod pa ma

6 yin pa'i phyir / 'di yañ rigs kyi sgras brjod par bya ba *ñid du 'thad pa yin no //

10

6. gañ yañ khyad par gyi sgra rnam s kyis gži mthun pa'i phyir dañ 'brel pa sla

ba'i phyir dañ 'khrul pa med pa'i phyir rigs dañ ldan pa tsam brjod par 'dod pa

yin no zes zer ba'i /

7 rañ *dbañ med phyir de ldan min⁽⁶⁾ / (k. 4a)

/ de lta yañ yod pa'i sgra rigs dañ rañ gi ño bo tsam gtso bo ma yin pa tsam gyis

rdzas brjod pa yin gyi dños su ni ma yin no // der gtogs pa'i bum pa la sogs pa'i

15

8 khyad par *ma 'phañs pa'i phyir tha dad pa ma yin pa de ñid la gži mthun pa

med pa yin no // khyab pa yod pa ma yin pa la ni gži mthun pa yod pa ma yin

P157a.1

te / dper na dkar po'i sgras rañ gi brjod par bya ba yon tan *tsam gyi khyad par can

gyi rdzas brjod pa'i phyir rdzas la dmar po la sogs pa rnam s yod kyañ ma 'phañs

pa de'i phyir de'i tha dad ñid ma yin no // de bžin du 'dir yañ thal bar 'gyur ro //

20

2 7. gžan *yañ /

brtags²_(btags) pa'i phyir dañ / (k. 4b₁)

N158b

yod pa'i sgra ni yañ dag pa'i don du na rañ gi ño bo 'am rigs brjod pa 'nyin //

de la 'jug pas de dañ ldan par btags pa yin no // gañ la ñe bar btags pa'i don

25

3 de ni yañ dag pa'i *don du brjod pa ma yin no //

8. 'dra ba yañ /

mi srid phyir (k. 4b₂)

rtogs pa 'pho ba dañ yon tan gyis phan btags pa las de dañ ldan pa las yon tan

dañ 'dra ba yañ srid pa ma yin no //

30

4 9. ci'i phyir ze na / rtogs pa 'pho ba *las ma yin te / ñe bar btags pa las

yin na /

/ bran las rgyal po³ btags pa bžin /

/ blo yi⁴ ño bo tha dad phyir / (k. 4cd)

¹ Kk pa'am ² PN rtags ³ Kk por ⁴ PN blo'i

(5) ŚVT, p. 60.3; NR, p. 598.2 : tadvato nāsvatantratvāt. Cf. also NV, p. 320.23, 25, p. 324.10; TSP, p. 382.5.

(6)... (6) TSP, p. 382.6-8 : sacchabdo jātisvarūpopasarjanaṃ dravyam āha na sāksād iti tadgataghaṭādibhedānākṣepād atadbhedatve sāmānādhikaraṇyābhāvaḥ. Cf. NV, p. 320.23-25.

(7)... (7) Cf. ŚVT, p. 61.20-21 : sacchabdo 'pi bhūtārthena svarūpaṃ jātiṃ vāha, tatra pravṛttas tadvaty upacaryamāṇo gaṇaḥ syāt. Cf. also NV, p. 321.1-2, 325.4-5.

(8) For 8-10 and 12, cf. NV, p. 321.4-7 : tadvati ca na guṇasārūpyāt pratyayasamkrāntiḥ, yathā svāmīśabdasya bhṛtye. na guṇoparāgāt, yathā nilaḥ sphaṭika iti. kramavṛttyabhāvāt, yugapadasambhavāc ca. ayathārthajñānotpattiprasaṅgāc ca.

- dañ bran po¹ la blo mtshuñ par skye ba ni ma yin no // rigs kyis sgra de dañ ldan
D7 pa la ñe +bar btags pa yañ /
10. *rim gyis² brjod par byed pa ni /*
/ kun da duñ sogs dkar po bžin / (k. 5ad)
- P71b.2 / gañ la śes pa mtshuñs *pa ñid la ni rim gyis brjod par mthoñ ste / dper na me 5
tog kun da dañ me tog ku mu ta dañ / duñ gi dkar po'o zes bya ba bžin no //
- D67b.1 cig car ba yañ³ rigs de dañ *ldan pa'i lta bu ste / cśes pa 'pho ba'i dran pa ni
C67b yod pa ma yin no //
- P3 **11.** **you tan gyis phan btags dños la /*
/ blo med par yañ 'jug par 'gyur / (k. 5cd) 10
/ gal te śes bžin du yon tan gyis phan btags pa las yon tan gyi dños po de dañ
D2 ldan par 'gyur ba ñid yin na ni rdzas la 'jug *pa'i blo 4...yon tan la 'jug pa'i
P4 blo...⁴ la mi ltos par 'gyur ro // *śel dmar po'i blo'i dños po ni rten la ltos pa ma
yin te / rnam par ma sbyañs pa rnams la tha dad pa'i blo med pa'i phyir ro //
- 12.** *gžan yañ /* 15
'dres pa'i tshul nas thams cad du /
P5 */ log pa'i śes par thal bar *gyur / (k. 6ab)*
D3 / sgra +dan śes pa thams cad don dañ 'dres pa'i tshul nas ni rnam par bslad pa
ste / de'i phyir śel⁵ bžin du śes pa thams cad don ji lta ba ma yin par' gyur ro //
- 13.** *gžan yan /* 20
spyi sogs mañ po ñid dañ ni /
P6 */ *cig car 'dzin pa rnams la yañ /*
D4 */ phan 'dogs pa ni 'gal bar *gyur / (k. 6c-7a)*
/ gañ yañ mañ po 'dzin par 'gyur ba ni dkar po la sogs pa ni yon tan lta bu
P7 ste / dper na bum pa dañ / sa las byuñ ba dañ / rdsas *dañ / kha ba dañ / mñar 25
ba dañ / dri sim pa zes bya ba la sogs pa de'i tshe yon tan gyis phan 'dogs pa
D5 'gal bar⁶ 'gyur ro // de'i tshe +yon tan gyi tshul nas rdzas dañ gcig 'gyur bar ni
N75b nus^Npa ma yin te / khyad *par med pa'i phyir ro // yul gcig pa rnam la yon tan
P8 gyi tshul nas ñams su myoñ bar yañ nus pa ma yin no // lan cig tu bum pa la
sogs pa'i dños po rtogs so zes pa de la / 30
D6 *gzi yi⁷ +khra bo thams cad mthoñ / (k. 7b)*
- P72a.1 ci ste *thams cad bum pa yin pa'i phyir zes pas ni cig car du dus gcig so sor phan
'dogs par byed par 'gyur na bum pa la sogs pa'i dños po la ni gzuñ ba med pa'i
P2 phyir ro // gzi'i⁸ khra bo thams cad mthoñ ba ni *dños po thams cad⁹ cig car +du
D7 thob pa yin no //
- 14.** *de dag tha dad rnams la yañ /* 35
/ de dañ ldan pa'i skyon de mtshuñs /
/ rigs rañ ño bo'am de ldan gyi /
/ ño bo¹⁰ gañ las sbyor mi bya / (k. 7c-8b)

¹ PN mo ² PN rigs kyis ³ PN dañ ⁴... ⁵ PN śes ⁶ PN 'gag par
⁷ PN gza'i ⁸ PN gza'i ⁹ DC thams cad ni ¹⁰ VkPN bor

- P157a.5 / dper na ṅag gañ yin pa de ni bran yin no zés bya ba la / rgyal po dañ bran la
 blo mtshuñs par *gyur ba ni ma yin no // rigs kyi sgra de dañ ldan pa la btags
 pa yin na yañ /
10. *kun da¹ duñ sogs dkar po bžin /*
/ rim gyis brjod pa ma yin phyir / (k. 5ab) 5
- 6 / gañ la rtogs pa mtshuñs pa de la ni rim pa yin par *brjod pa de mthoñ ste / dper na
 kun da dañ ku mu ta dañ duñ dkar po zés bya ba lta bu'o // rigs dañ de dañ ldan pa
 dag la sgra cig car sbyor ba'i phyir rtogs pa 'pho ba las de 'dra ba yod pa ma yin no //
- 7 11. *de yi ño bor² yon *tan gyis /*
/ phan 'dogs phyir na de la ni / 10
/ blo med na yañ 'phel bar 'gyur /⁽⁹⁾ (k. 5cd)
- 8 / gal te śel bžin du yon tan gyi phan btags pa'i phyir yon tan gyi ño bo de dañ
 ldan par 'gyur ro ze na / de lta yin na yon tan *phel ba'i blo la yañ ma bltos
 par rdzas la blo khyad par can du 'gyur ro // śel la dmar po'i blo 'byuñ ba ni ñe
 bar gtod pa'i blo la bltos pa ma yin te / rtogs pa rnam la tha dad pa'i blo 15
 med phyir ro //
- P157b.1 12. *gžan *yañ /*
'dres pa'i ño bo phyir kun la /
/ log pa'i śes par thal bar 'gyur / (k. 6ab)
13. *spyi la sogs pa mañ po dañ /*
/ cig car³ 'dzin pa rnam la yañ /
/ phan 'dogs pa ni 'gal ba ñid / (k. 6c-7a)
- N159a / gañ gi tshe yon tan dañ ldan pa ñid dañ dkar po la ^Nsogs pa dper na bum pa'i 25
 3 sa las *gyur pa dañ / rdzas dañ / yod pa dañ / dkar ba dañ / dmar ba dañ /
 dri žim pa zés bya ba de lta bu la sogs pa mañ por 'dzin par 'gyur ba de'i tshe
 4 yon tan gyis phan 'dogs pa 'gal ba yin no // *khyad par med pa'i phyir de yon
 tan gyi rdzas kyi ño bo gcig gis ma lus pa rnam par gžag pa dañ / phyogs gcig
 gis kyañ yon tan gyi ño bo ñams su myoñ bar nus pa ma yin te / bum pa la sogs 30
 5 pa'i ño bo *mtha' dag rtogs pa'i phyir ro //
- kun gyis yin na'añ 'dres mthoñ 'gyur / (k. 7b)*
- 6 / ci ste bum pa la⁴ sogs pa thams cad kyi cig car mtha' dag la phan 'dogs par
 byed do ze na / de'i phyir bum pa la sogs pa'i so so'i *ño bo 'dzin pa med pa'i
 phyir dañ / ño bo thams cad gcig par mtoñ ba'i phyir thams cad 'dres par mthoñ 35
 bar 'gyur ro //
14. *khyad par rigs dañ⁵ de ldan la /*
/ ñes pa mtshuñ te de rnam la'añ /
 7 */ rigs dañ rañ bžin *de ldan pa'i /*
/ ño bo gañ phyir mi rigs⁶ so / (k. 7c-8b) 40

¹ Kk ku nda ² PN de ño bo la ³ PN gcig par ⁴ P om. la ⁵ Kk deñ ⁶ Kk dmigs
 (9) ŚVT, p. 66.3: *guṇopakāratādrūpye* prakaraṣaḥ syād vinā dhiyā. *^o kārato dravye ŚVT.*

- P72a.3 / tha dad pa'i ño bo la yañ gdon mi za bar brjod *pa yin te / rigs kyi ño bo
D68a.1 tha dad du brjod par bya ba dañ / dños kyi rigs dag *la tha dad pa rnamś 'la
C68a ñe bar btags pa'i žes de dañ ldan pa la brjod pa bžin du skyon thams cad brjod
P4 par bya'o // brjod par bya ba'i rigs dag la *yañ sgra'i rañ gi¹ ño bo sgro btags nas
D2 rdzas su brjod pa yin no žes srid pas rigs dañ ldan pa dañ rigs kyi *ño bo yod 5
pa la sogs pas brjod pa yin² no // 'dir yañ skyon ji ltar srid pa ltar brjod par
bya'o //
15. *de ldan tha dad ñid brjod na /*
/ de yañ sñar ñid bsal zin to / (k. 8cd)
/ rigs kyi sgra ru'o // bsal žes pa ni / sñar tha dad rnamś kyi rigs sgra med par³ 10
D3 brjod⁴ par byed ces de dañ rigs dañ *ldan pa la yañ brjod pa yin no //
P6 **16.** ci ste yañ rigs ni⁵ rigs dañ ldan pa tsam gyis rjod *par byed pa yin gyi
tha dad pa'i ño bor ni ma yin no žes brjod do že na / gal te de lta na /
de ldan tsam yañ 'brel pa'am /
/ yod pa yin žes rnam par dpyad / (k. 9ab) 15
D4 / de ldan tsam žes pa la de dañ ldan pa yañ dños po'i *rkyen nam 'brel *pa'i
P7 yon tan du 'gyur ro // ji ltar du brjod pa'i bsdu ba dañ / byed pa dañ / de la
phan pa rnam la 'brel par mñon par brjod de / gžan la grags pa'i tha dad pa'i
N76a dños po 'khrul Npa med par 'brel pa⁶ las so // žes⁷ pa de *la yañ / rigs sam ldan
P8
D5 sgras tha dad *kyi // don la so sor rjod byed min / žes brjod zin to // 20
17. *bum pa sogs kyi⁸ de ldan don /*
/ snam bu sogs pa 'jug min na⁹ /
/ spyi yi¹⁰ don de ji lta bu / (k. 9c-10a)
P72b.1 du ma la 'jug pa'i spyi de yañ gañ *spyi dañ ldan pa'i bum pa la sogs pa la snam
D6 bu la sogs pa la 'jug pa yin nam / de dag gi spyi de *ji lta bu žig ces sbyar bar 25
bya'o // spyi ste spyi dañ ldan pa brjod do že na / de spyi ñid du sgro btags pa'i
P2 don spyi yin / 'di ltar yod pa'i sgra ni spyi *brjod pa'i tshig go žes dam bca' ba
la yod pa la sogs pa la yañ yod pa la sogs pa med pa'i phyir de la 'jug pas ni
D7 brjod par mi bya'o // de'i *phyir gdon mi za bar spyi'i don khas blañ bar bya
P3 na / de yañ don la yod pa¹¹ ma yin pa *de'i phyir / 30
sgra don 'ba' žig pa dañ mtshuñś / (k. 10b)
/ de dañ ldan pa'i bum pa la sogs pa ni yod pa'i sgras brjod par bya ba yin pa'i
phyir de dañ ldan pa yod pa dañ sbyor ba ni sñar cuñ zad kyañ grub pa med
C68b cdo //

¹ PN om. rañ gi ² PN ma yin ³ DC om. par ⁴ DC rjod ⁵ PN om. rigs ni
⁶ DC dag after 'brel pa ⁷ PN śes ⁸ Vk gyis ⁹ PN ni ¹⁰ PN spyi'i ¹¹ PN yod pa la

8 / tha dad pa'i rañ gi ño bos brjod pa na yañ gdon mi za bar rigs kyi ño bos khyad
 par brjod pa na rigs la gtso bo yin la khyad par rnam la btags pa yin pa'i *phvir
 de dañ ldan pa bzin du thams cad la ñes pa brjod par bya'o // rigs kyañ mñon
 par brjod par bya ba la sgra'i rañ gi ño bo sgro btags nas rigs brjod pa'i phyir
 P158a. 1 srid pa yin no // rigs dañ ldan pa rigs *kyi ño bos yod pa la sogs par brjod par
 bya'o zes bya ba 'di la yañ ji ltar srid par skyon brjod par bya'o // 5

15. *de ldan khyad par ñid la brjod /*
/ de yañ sñar ni spañs pa yin (/)⁽¹⁰⁾ (k. 8cd)

2 rigs kyi sgras *khyad par rnam rjod par byed pa ma yin no zes sñar spañs pa yin
 no // de yañ rigs dañ ldan pa yin no // 10

16. 'on te rigs kyi sgra rigs dañ ldan pa tsam brjod par byed pa yin gyi khyad
 N159b par gyi ño bos ni ma 'nyin *no zes bśad pa yin no ze na / gal te de ltar yin na /
 3

de ldan tsam ni 'brel pa 'am /
/ yod pa yin zes rnam par dpyad /⁽¹¹⁾ (k. 9ad)

4 / de dañ ldan pa tsam ni de ldan ñid de dños po'i rkyen de dañ 'brel pa 'am
 yon tan *la 'gyur de^{(12)...} bstan pa dañ tha mi dad pa'i ño bo dañ / 'khrul pa med pa
 dañ 'brel pa rnam las gzan du bsdu ba dañ byed pa dañ de la phan pa rnam
 5 las 'brel pa brjod pa yin no^{... (12)} zes ji ltar bśad pa lta bu'o // *de la yañ ldan pa dañ
 rigs rjod par byed pa ma yin te / khyad par gyi don dañ tha mi dad pas thos
 pa'i phyir ro // 15

17. *de ltar don¹ ni bum sogs bzin /*

/ bum pa la sogs rnam la spyi /
*/ mi 'jug de don ji *ltar yin /⁽¹³⁾ (k. 9c-10a)*

6 / du ma la 'jug pa ni spyi yin no // de yañ gal te spyi dañ ldan pa'i bum pa la
 sogs pa yin na de bum pa la sogs pa rnam la 'jug pa ma yin na / ji ltar de
 7 rnam kyi spyi yin ze bya ste mi *rigs so // 25

'on te yañ spyi dañ ldan pa brjod pa yin de la ci'i don du spyi med par sgro
 'dogs par byed ze na / gañ gi phyir yod pa'i sgra spyi brjod pa yin no zes bya
 8 ba ni dam bcas pa yin na / yod pa la *sogs pa rnam la yod pa la sogs pa med
 pa'i phyir de dañ ldan par brjod pa ma yin te / de'i phyir don la gdon mi za
 bar don la spyi khas blañ bar bya'o // de yañ don la yod pa ma yin pa de'i phyir
 30

P158b. 1 *'dir *ni sgra mtshuñs pa žig go / (k. 10b)*

de dañ ldan pa'i bum pa la sogs pa ni yod pa'i sgra'i brjod bya yin pa'i phyir
 'dra ba yin gyi / 'ga' žig gis de dañ ldan pa ni ma yin te yod pa dañ ldan pa ni
 sñar bkag pa yin no // 35

¹ Kk de

(10) ŚVT, p. 62. 11; NR, p. 600. 8: *tadvāṃs tu bheda eveṣṭaḥ sa ca* pūrvam nirākṛtaḥ. *tu NR.*

(11) ŚVT, p. 63. 22; NR, p. 601. 6-7: *tadvanmātre 'pi sambandhaḥ sattā veti vicāritam.*

(12)... (12) Quoted from a work of the Vaiyākaraṇas. The same sentence is cited in Helārjāja ad *Vākyapadiya*, III. 5.1; *Padamañjari* ad *Kāśikāvṛtti*, V.1.119: *samāsakṛtaddhiteṣu sambandhābhidhānaḥ bhāvapratyayenānyaira rūḍhyabhinnarūpavyabhicāritasambandhebhyah.* Cf. Hattori, *Dignāga, On Perception*, p. 85, n. 1. 28.

(13) ŚVT, p. 63. 17-18; NR, p. 601. 13-14: *tadvān artho ghaṭādis cen na patādiṣu* vartate / sāmānyam arthaḥ sa katham ... // *ghaṭādiṣu NR.*

- D68b.1 **18.** *de yañ *rgyu mtshan med *par 'dod / (k. 10c)*
P72b.4 / sgra tha dad rnam la ni tha mi dad kyi rgyu mtshan gzan ma mthoñ ño // de'i
phyir de yañ spyi ru sbyar bar mi bya'o // de lta bas na khyad par du bya ba dag
ni yod pa ma yin no //
- P5 **19.** ci ste yod pa'i sgra las yon tan yod pa las gzan *ma yin pa'i rdzas la 'jug 5
D2 pa ni šin tu sño ba *la sogs pa bzin du bum pa la sogs pa la yañ 'dod pa yin la
khyad par du byed pa dañ khyad par du bya bar 'gyur ro že na /
gal te gcig la¹ sño sogs bzin (k. 10d)
- P6 'brel pa'i yon tan du *'gyur ro //
de lta'añ² ma yin / (k. 11a₁) 10
- D3 sñon po'i sgra ni šin tu sño ba la sogs pa med par *gzan gyis de dañ ldan par 'thad
pa ma yin no // sñon po ñid dañ 'brel pa ni sgra'i don ma yin no zes brjod do //
- 20.** gzan yañ spyi³ de
khas blañs kyañ /
- P7 **rigs la rigs med pas de min / (k. 11a₂-b)* 15
N76b / khas blañs su zin yañ sñon po la sogs pa la sñon po'i spyi⁴ ji ltar rnam pa Ngsum
D4 du phye ba'i sñon *po'i yon tan dag la rigs yod pa ma yin no // gañ bum pa ñid
P8 la sogs pa'i rigs dañ ldan pa *de'i khyad par ñe bar blañs pa'i⁵ phyir rdzas la 'jug
pa'i bum pa ñid la sogs pa'i khyad par 'dod pa yin no // de'i phyir 'di yañ brtag
par mi bya'o // 20
- D5 **21.** de lta na ni sgrar brjod *par bya ba ma yin yañ don gyis phañs pa'i bum
P73a.1 pa la sogs pa *la khyad par 'dod par 'gyur ba yin no // bum pa la sogs pa'i de
dañ ldan pa'i don ni gdon mi za bar cuñ žig kyañ 'brel pa ma yin no //
- don gyis 'phañs pa'añ⁶ ma ñes pa'o / (k. 11c)*
- D6 / don gyis 'phañs pa zes *bya ba ni / gañ la don *gyi šugs kyis ñes par bskyed 25
P2 pa ste / dper na ñin par mi ža'o zes pa las nub mo za bar ñes pa lta bu'o // 'dir
ni yod ces brjod pas bum pa la sogs pa la ma ñes pa'i phyir the tshom za ba yin
P3 pas don gyis 'phañs pa yod *pa ma yin no //
- D7 **22.** de'i phyir *rigs kyi sgra tha dad 'brel pa'i spyi⁷ rigs dañ ldan pa'i rjod par
byed par⁸ lan 'ga' yañ sbyar bar mi bya'o // 30
des na sgra la'añ gzan sel byas / (k. 11d)
- P4 de'i phyir sñar brjod pa ltar byas pa la sogs pa bzin du sgra *yañ gzan sel ba'i
sgo⁹ nas rañ gi don ston¹⁰ par byed do zes gnas so //
- D69a.1 yañ brjod *pa /
brjod par bya ba mañ mod¹¹ kyañ / 35
C69a / sgra yis rnam kun rtogs¹² ma c¹³ yin /
/ rañ dañ rjes su 'brel¹³ pa'i don /
/ rnam gcod ñag gi 'bras bu yin / (k. 12)
P5 / *sgras kyañ chos gañ du ma yi /
/ don la 'jug pa ma yin gyi / 40

¹ DCPN la'añ ² PN la'añ ³ PN ci ⁴ PN phyir ⁵ PN blañ ba'i ⁶ Vk pa, PN pa'am
⁷ PN ci ⁸ DC pa ⁹ DC go ¹⁰ P lton ¹¹ Vk yod ¹² DCP rtog ¹³ PN 'gro

- P158b.2 **18.** *de yañ rgyu mtshan med mi 'dod / (k. 10c)
 / sgra yañ tha dad pa rnam la rgyu mtshan med par tha mi dad par ni ma
 mthoñ ste / de'i phyir yañ ci rigs pa ma yin no // de'i phyir yañ khyad par dañ
 khyad par gyi gzi ñid med do //
- 3 **19.** *ci ste yañ yon tan yod pa rdzas gzan la 'jug pa ma yin ^Npa rnam yod 5
N160a pa'i sgra las ches sño ba la sogs pa bzin du bum pa la sogs par dgos pa yod
 4 na / khyad par dañ khyad par can gyi dños por 'gyur *ro //
 gcig la dkar po min sogs bzin /
 / 'di yañ yod min / (k. 10d-11a₁)
- sñon po'i sgra la ni śin tu sño ba la sogs pa rnam la gzan med na de dañ ldan 10
 5 pa rigs pa ma yin te / sñon po ñid dañ ldan pa 'brel pa dag *ni sgra'i don ma
 yin no zes bśad zin to //
- 20.** gzan yañ /
 khas blañs na'añ /
 / de min rigs la rigs med phyir / ⁽¹⁵⁾(k. 11a₂-b) 15
 / śin tu sño ba la sogs pa rnam la sñon po'i spyi khas blañs kyañ / gañ las
 6 khyad par de ñe bar *blañs nas rdzas la 'jug pa na bum pa la sogs pa'i khyad
 par la 'jug par dogs par 'gyur pa / ji ltar sñon po'i yon tan gsum tha dad pa de
 7 bzin du bum pa ñid la sogs pa'i rigs dañ ldan pa'i *yod pa'i rigs ni yod pa ma
 yin no // de'i phyir 'di yañ brtag par mi bya'o // 20
- 21.** 'on te de ltar sgra'i brjod bya ma yin yañ don gyis 'phañs pa'i bum pa la
 8 sogs pa rnam la yod pa dañ ldan pa'i don ni *gdon mi za bar bum pa ñid la
 sogs pa 'ga 'zig dañ 'brel pa yin no zes khyad par la dogs par 'gyur ro že na /
 don gyis 'phañs kyañ ma ñes so / ⁽¹⁶⁾(k. 11c)
- P159a.1 / dper na lhas byin ñin bar zen mi za zes pas mtshan *mo ñes pa bzin du don 25
 gañ la ñes pa skye ba don gyis ^(zan)'phañs pa yin yañ 'dir yod ces brjod na bum pa
 la sogs pa rnam la ma ñes pa'i phyir don gyis 'phañs pa yod pa ma yin no //
- 2 **22.** *gañ gi phyir rigs kyi sgra de ji ltar yañ khyad par dañ spyi dañ 'brel pa
 dañ rigs dañ ldan pa brjod par byed par rigs pa ma yin no /
 / de na sgra ni gzan sel yin / ⁽¹⁷⁾(k. 11d) 30
- 3 / de'i phyir byas pa ñid la sogs pa bśin du rañ *gi don la gzan sel bar bśad do
 zes bya ba gañ yin pa de ñid gnas pa yin no //
 brjod par bya ba mañ po'i yañ /
N160b / sgra las ^Nthams cad rtogs ma yin /
 / rañ dañ 'brel pa rjes mthun las / 35
 / 'di ni don la rnam bcod byed / ⁽¹⁸⁾(k. 12)

(14) ŚVT, p. 64.9; NR, p. 601. 19: *yady ekatrāsītādivat.*

(15) ŚVT, p. 64.14; NR, p. 602.1: *naitaj* jāter ajātitaḥ. *naivam NR.*

(16) ŚVT, p. 64.23; NR, p. 602.9: *arthākṣepe* 'py anaikāntaḥ. *ākṣepo ŚVT.*

(17) Cf. NCV, p. 611.21: *anyāpohalakṣaṇavākyaṃ tenānyāpohakṛc chrutiḥ iti.* Cf. also NV, p. 321.11; PV, III (Pratyakṣa). 164d.

(18) ŚVT, p. 46.7-8: *bahudhāpy abhidheyasya na śabdāt sarvathā gatiḥ / svasaṃbandhānurūpyāt tu* vyavacchedārthakārya asau // *ānurūpyeṇa ŚVT.* Cf. NCV, p. 653.14-16.

- / sbyar bya de ñid la de sgra'i /
- D69a.2 / yon tan ñid sogs kyis ma *yin / (k. 13)
- zéš bya ba bsdu ba'i tshigs su bcađ pa'o //
- P73a.6 **23.** gal te gźan sel ba tsam sgra'i don yin na ji ltar u tpa *la sñon po la sogs
pa'i sgra la gźi mthun pa dañ / khyad par du byed pa dañ / khyad par du bya 5
ba'i dños por¹ ji ltar na 'gyur / ji ltar mi 'gyur / 'di² ltar spyi tha dad pa ni
D3 khyad par *gyi sgra rnames kyi gźan sel ba yin pas na'o že na³ / *ñes pa de dag
P7 ni yod pa ma yin te /
- N77a sel ^Nba⁴ tha dad don phye'i⁵ phyir /
/ rañ don tha dad rtogs la rmoñs / 10
/ gcig la tha dad 'bras med phyir /
/ khyad par byed dañ khyad par bya / (k. 14)
- P8 / u tpa la sñon po la sogs pa'i sgra la brten na yañ gźan *sel +ba'i dbye bas rañ
D4 gi don gyi khyad par bsal bar bya ba'i phyir 'greñ ba dañ bya babs pa dag
bžin du gźan sel ba'i rañ gi don gcig la bsdus nas gźi mthun par 'gyur ba yin 15
- P73b.1 no // de ltar na so so ba de dag rañ rañ gi bye *brag la the tshom gyi rgyu can
D5 du 'dug pa rnames sgra gźan dañ ldan +pas bsal⁶ bar byed pa min pa'i phyir dañ /
de lta bu srid pa'i yañ phyir khyad par du byed pa dañ khyad par du bya bar
'gyur ba yin te /
- P2 **24.** 'di ltar gźi gcig la de sñon po yañ *ma yin la / u tpa la yañ ma yin no 20
D6 zéš bya ba lta bu'o // ji ltar na de sñon po yañ yin / u tpa la yañ yin že +na /
brjod par bya ste /
- de ni sñon po rkyañ ma⁷ yin
u tpa la rkyañ pa'añ ma yin te /
- P3 bsdus pa brjod bya yin phyir *ro / (k. 15a-c) 25
/ sñon po dañ u tpa la'i sgra dag las ni de⁸ mtha' dag la sbyar bar⁹ bya ba'i kha
yar ba dag las ni ma yin te / kha yar ba ni /
- kha dog bžin du don med¹⁰ 'gyur / (k. 15d)
- D7 / ji ltar ni'i sgra dañ / +la'i sgra dag ni yod du zin kyañ ni la brjod pa *la don
P4 med pa de bsin du 'di la yañ no // 30
- 25.** gal te kha dog brjod pa la ni dañ la yis cuñ žig kyañ don gyi rtog pa mi
bskyed do zéš pa ni brgal žiñ brtag¹¹ pa spañ¹² ba ste /
- kha dog ni don cuñ zad kyañ /
- P5 / min na'añ tshig¹³ gñis la¹⁴ de *yis¹⁵ /
- D69b.1 / *brdod bya rtogs na de la yañ / 35
/ yan gar ba de rtogs pa yin / (k. 16)
- C69b / ji ltar ni'i sgra dañ la'i sgra dag ni¹⁶ ni ^Cla'i sgras stoñ pa de bžin du u tpa la
dañ sñon po'i sgra dag kyañ 'dus pa'i sgras¹⁷ ston ste / ji skad du ni dañ la'i¹⁸
P6 sgra cuñ *zad kyan don gyi rtogs¹⁹ pa mi bsked do zéš pa bžin no že na / de la yañ

¹ PN po ² DC ji ³ PN om. že na ⁴ Vk bas ⁵ Vk cha'i ⁶ PN gsal ⁷ DC pa
⁸ PN om. de ⁹ PN ba'i ¹⁰ DC mi ¹¹ PN brtags ¹² PN yañ ¹³ PN tshigs ¹⁴ Vk las
¹⁵ VkPN yi ¹⁶ DC om. ni ¹⁷ PN sgra yis ¹⁸ PN ba'i ¹⁹ DC rtog

/ du ma chos can sgra la yañ /
 / gañ gis¹ don ni mi spoñ ba /
 / de ñid kyis ni rtogs byed kyi /
 / sgra dañ yon tan sogs kyis² min /⁽¹⁹⁾ (k. 13)

žes bśad do //

P159a.5 **23.** / gal te gźan sel ba tsañ sgra'i don yin na / u tpa la *sñon po la sogs
 pa'i sgra rnams la gźi mthun pa dañ khyad par dañ khyad par gźi'i dños por ji
 ltar 'gyur / ji ltar mi 'gyur že na / gañ gi phyir spyi dañ khyad par gyi sgra rnams
 6 kyi bsal bar bya ba tha dad pa *yin no že na / ñes pa 'di ni med de de dag
 kyañ

bsal bya'i khyad par las tha dad /
 / gcig la tha dad med 'bras phyir /
 / khyad par khyad par gźi yin te /
 / rañ don khyad par rtogs la blun /⁽²⁰⁾ (k. 14)

7 / u tpa la sñon po žes *bya ba la sogs pa'i sgra ni gźan sel ba'i tha dad pa yod
 kyañ 'greñ ba dañ bya rog gnas pa bžin du rañ gi don gyi khyad par gsal bar
 8 byed pa'i don du yin te / rañ gi gźan sel ba'i don gcig la sdud pas *gźi mthun
 pa yin no // de ltar na ni de dag so sor rañ gi don la the tshom gyi rgyu yin
 no // sgra gźan dañ lhan cig pa'i gsal bar bya ba'i don mi srid pa'i phyir yañ

P159b.1 khyad par dañ khyad par gyi gźir 'gyur ba yin *no //

24. 'on te de sñon po yañ ma yin u tpa la yañ ma yin pa'i phyir sñon po
 yañ yin la de / u tpa la yañ yin pa'i phyir sñon po u tpa la žes brjod pa de ji
 ltar na gźi gcig pa yin že na /

2 bsdus pa brjod bya yin pa'i *phyir /
 / de ni sñon po 'ba' žig min /
 / u tpa la 'ba' žig kyañ ma yin /⁽²¹⁾ (k. 15-c)

3 / u tpa la dañ sñon po'i sgra dag las ni de bsdus pa dag rtogs pa yin gyi 'ba' žig
 pa dag ni ma yin no // 'ba' žig pa dag *la ni

/ yi ge bžin du don med de / (k. 15d)

/ ji ltar ni'i sgra dañ la'i sgra dag yod kyañ don med pa yin la sñon po yod pa
 de bžin du 'dir yin no //

4 **25.** mi mtshuñs pa bkod pa yin te / yi ge brjod pa na don *'ga' Nžig rtogs pa
 N161a ma yin gyi / sñon po žes bsdus pa na rtogs pa yin no //

yig la don 'ga' med ce na /

¹ PN gi ² PN kyi

(19) The first pāda is cited in *NCV*, p. 653. 16: *anekadharmā śabdo 'pi*. The rest was re-constituted by Muni Jambuvijaya as follows: . . . yenārthaṃ nātivartate / pratyāyayati tenaiva na tu śabdaguṇādibhiḥ // cf. *NCV*, p. 653. 5-6. A slight modification was made by E. Frauwallner in the last pāda to read: na śabdaguṇatvādibhiḥ, cf. "Dignāga, sein Werk und seine Entwicklung," *WZKSO* III (1959), p. 102.

(20) *NCV*, p. 732. 21-22; *TSP*, p. 397. 5-6: *apokhyabhedād bhinnārthāḥ svārthabhedagatau jaḍāḥ / ekatrābhinnakāryatvād viśeṣaṇaviśeṣyakāḥ* // *viśeṣyatā *TSP*.

(21) *TSP*, p. 379. 17-18: *na hi kevalaṃ nīlaṃ na ca kevalaṃ utpalam / samudāyābhidheyatvāt . . .* //

- D69b.2 ^{N77b} *rigs sñon po ni sgra'i brjod bya'o zes yan gar ba rtogs par bya ste / ^Nyon tan
de'i brjod bya dañ ldan pa yin na ni rdzas ldan pa'i ldan pa yañ yin pas kha
- P73b.7 dog don *gyis stoñ pa ñid bzin du 'dus pa la yañ tha sñad de go bar bya ba yin
- D3 no // sgra tha dad kyi¹ brjod pa yin na ni don gyi *śugs kyis don tha dad do
zes brjod pa yin no // de'i phyir gzan sel ba'i sgra'i don la gzi mthun pa dañ / 5
- P8 khyad *par du byed pa dañ khyad par du bya ba dag 'thad pa yin no //
26. don gzan la ni sgra'i don mi 'thad do // ci'i phyir ze na / de la ni yan lag
- D4 dañ yan lag² can gyi don dag *rten de las tha dad pa 'am / tha mi dad pa zig
tu 'gyur grañ na /
- P74a.1 (a) de la re zig *tha mi dad pa ni ma yin te / 'di ltar / 10
phan tshun gcig par thal 'gyur phyir /
/ 'dus pa³ gcig ñid yod ma yin / (k. 17ab)
/ gal te 'dus pa gcig yin na ni de ltar na u tpa la dañ sñon po'i don dag gzan ma
D5 yin no // **don gcig las gzan ma yin pa'i phyir de dag kyañ phan tshun tha mi⁴
P2 dad pa ñid du thal bar 'gyur ro // 15
- (b) gzan yañ /
'dus pa du mar thal bar 'gyur / (k. 17c)
'dus pa ni du ma las gzan ma yin pa'i phyir du ma ñid du thal bar 'gyur ba yin
- P3 no // *d'i phyir yañ yod pa ma yin no⁵ //
- D6 (c) yod *pa ñid du khas blañs su zin kyañ 'dus pa dañ / u tpa la sñon po'i 20
don dag la gzi mthun pa mi srid de⁶ / 'di ltar gcig la 'jug pa dag la ni /
/ sgra dag rañ don spoñ ma yin / (k. 17d)
- P4 / gañ *yan gar ba dag sñon po dañ / u tpa la'i sgra dag gi don yin na ni rañ
D7 dañ 'dus pa dag la yañ +de dag ni de ñid do zes gañ las gzi mthun par 'gyur /
- (d) gal te ñes pa de⁷ dag ni med de / spyi'i khoñs su bye brag 'dus pa'i 25
P5 phyir don gyi bye brag de gñis *ka yañ ño bo mtshuñs pa dag ni spyi'i don las
yin pas don gyi bye brag dañ ldan pa ses bar bya ba'i phyir gñis ka'i sgra'i sbyor
- D70a.1 ba yin +no // de ltar na gñis ka yañ gzi mthun par 'gyur ba yin te / 'dus pa'i
^{C70a} ^{P6} ^{N78a} ^Cdon dañ ldan pa yin pa'i *phyir ro ze na / 'di la re zig sñon po'i ^Nsgras tha mi
dad du brjod kyi / 30
rigs ni ma yin (k. 18a₁)
pas rdzas dañ rigs sñon po'i sgra'i spyis⁸ brjod pa ni ma yin na gañ las bye brag
- D2 +dañ rdzas dañ rigs kyi khoñs su 'dus par brtag /
- P7 (e) gal te rdzas *sñon po bzin du spyis⁹ brjod do ze na / bye brag de ni
yod du chug na la ba dañ u tpa la dag kyañ khoñs su 'dus par 'gyur ro // de ltar 35
du 'gyur bar ni rigs pa ma yin te¹⁰ / ci'i phyir ze na /
sñar brjod phyir / (k. 18a₂)
- D3 de dañ¹¹ ldan par brjod +pa *la ni sñar¹² ñid du / rañ dbañ med phyir de ldan
P8 min / zes bya ba la sogs pas ma grub par brjod do //

¹ PN kyis ² P om. yan lag ³ Vk la ⁴ PN om. mi ⁵ DC te ⁶ PN do ⁷ PN om. de
⁸ PN spyi yis ⁹ PN spyi yis ¹⁰ PN om. te ¹¹ DC deñ *instead of* de dañ ¹² PN sñon

/ de'i brjod bya zes bya ba /

/ tshig gñis la rtogs de la yañ /

P159b.5 / de 'ba'¹ žig la rtogs *par byed / (k. 16)

/ ji ltar ni'i sgra dañ la'i sgra dag phyi rol gyi don gyis stoñ pa de bžin du u tpa la sñon po'i sgra dag bsdus pa don gyis stoñ pa yin no // sñon po'i sgras don 'ga'

6 žig rtogs pa yin no zes gañ *bśad pa de la yañ rigs 'ba' žig sñon po'i sgras brjod pa'i phyir 'ba' žig rtogs pa yin no // de'i yon tan dañ ldan pa dañ rdzas dañ ldan

7 par brjod bya yin par rigs pa'i phyir yi ge bžin du don gyis *stoñ pa'i bsdus pas kyañ rtogs par byed do // sgra tha dad pa'i brjod par bya ba'i don gyis don tha

8 dañ khyad par dañ khyad *par gyi gži'i dños po 'thad pa yin no //

26. don gžan ni sgra'i don du 'thad pa ma yin te / ji ltar byas pas že na / de'i yan lag gi don dag gži de las tha dad pa 'am tha dad par 'gyur /

P160a.1 (a) de la re žig tha *dad pa ni ma yin te / gañ gi phyir /

phan tshun^(mi) khyad par med thal phir /

/ bsdus pa gcig ni yod ma yin / (k. 17ab)

/ gal te bsdus pa gcig yin na de la u tpa la dañ sñon po'i don dag gžan ma yin *pa des na gcig las gžan ma yin ma yin pa'i phyir de dag kyañ phan tshun tha mi dad par 'gyur ro //

(b) gžan yañ

/ bsdus la du ma ñid 'gyur phyir / (k. 17c)

3 / du ma las kyañ bsdus pa ni / gžan ma yin pa'i phyir du ma *ñid du thal ba'i phyir te de las kyañ yod pa ma yin no //

(c) bsdus pa yod pa ñid du khas blañs kyañ sñon po dañ u tpa la'i don dag

4 la gži mthun pa ni srid pa ma yin te / gañ gi phyir gcig² la 'jug pa yin *na^Nyañ

N161b / sgra dag rañ don spoñ³ ma yin / (k. 17d)

/ gañ sñon po dañ u tpa la 'ba' žig pa'i sgra dag gi⁴ don rañ gi spyi yin la / bsdus pa dag la yañ de dag ñid yin pa'i phyir gži mthun par gañ la 'gyur /

5 (d) *ñes pa 'di ni med de / gñi ga yañ de dag gi kyad par gyi don can yin yañ khyad par ni spyi'i nañ du 'dus pa'i phyir spyi'i don gyis 'dra ba'i⁵ rañ bžin

6 yin no // khyad par gyi don šes par bya ba'i don *du gñi ga'i sgra sbyor ba yin no // de lta na ni gñi ga yañ gži mthun pa yin te bsdus pa'i don dañ ldan pa'i

phyir ro že na / 'dir re žig sñon po'i sgras tha mi dad par brjod pa /

rigs med⁶ / (k. 18a₁)

7 gañ las *rdzas kyi rigs khyad par nañ du 'du bar brtags pa sñon po'i sgras spyi'i sgo nas rdzas kyi rigs brjod pa ni ma yin no //

8 (e) 'on te sñon po dañ ldan pa'i rdzas ni spyis brjod pa yin te / de'i khyad par ha li *dañ la ba la sogs pa rnames ni nañ du 'du bar 'gyur ro že na / de ltar 'gyur bar ni mi rigs te gañ gi phyir /

sñar ni bśad pa'i phyir / (k. 18a₂)

P160b.1 de dañ ldan pa ni rañ dbañ med la ma yin pa'i phyir šes bya *ba la sogs pa de

¹ PN 'ga' ² P cig ³ P spañ, N spañs ⁴ N gis ⁵ N ba ⁶ Kk mod

- (f) gañ ji skad du / spyi'i khoṅs su bye brag 'dus pa'i phyir ro zes brjod pa
de yañ rigs pa ma yin te / gañ las še na /
- P74b. 1 *the tshom *za phyir / (k. 18)*
- D70a. 4 spyi'i sgra las bye brag gi sgra rnams la the tshom za +bar mthoñ na ni gañ las
the tshom za ba des¹ brjod par rigs pa ma yin no // 'gyur du chug na yañ don 5
gyi bye brag gi sgra las yin te / spyi rtogs pa la ni² mi³ 'khrul pa'i phyir
- P2 (g) gañ yañ 'di *skad du bye brag gi khoṅs su spyi 'dus pa'o zes brjod par
D5 bya grañ na / de ltar brjod par bya ba las brjod par +bya ba yañ ma yin no //
'di ltar /
- gžan sel⁴ min / (k. 18b₂)* 10
- P3 'di ltar sñon po'i sgra dañ me tog ku nda⁵ la sogs pa bžin sñon po la sogs *pa la⁶
gžan sel ba ma yin no // de'i phyir khoṅs su 'dus pa zes brjod par bya'o // khas
D6 blaṅs kyañ brjod par bya ba ñid kyī⁷ khoṅs su⁸ 'dus pa yin +no //
- (h) gal te gñis ka yañ bye brag gi don du yin na ni rnam graṅs pa'i sgrar
'gyur te / 15
- P4 *gcig *las rnam graṅs su 'gyur bar⁹ / (k. 18c)*
- mthoñ ba yin no // rnam graṅs kyī sgra ni ma rtogs pa dañ / don du ma la ma¹⁰
yin gyi sñar gyi don de ñid rtogs par bya ba'i phyir¹¹ rnam graṅs gžan sbyor ba
D7 yin no // +de ltar na ni rnam graṅs kyī sgra rnams kyī sgra ñid *de / gañ rnam
P5 graṅs Nkyi sgra des don de brjod pa yin gyi cig car ba ni ma yin no // de ltar na 20
N78b yañ sñon po'i sgra ñid kyis u tpa la'i don rtogs pas na¹² khyad par du byed pa
- D70b. 1 dañ khyad par du bya ba dag yod pa ma yin no // de dag ni re žig tha dad +pa'i
P6 *phyogs la skyon brjod pa'o //
- C70b 27. (a) ji ltar tha mi dad pa la cbrjod pa de bžin du tha dad pa la yañ
ste / tha dad pas kyañ 'dus pa rnams las 'dus pa gžan ñid gcig bsgrub par bya 25
P7 ba de la de'i de dag rnams la'am / de dag rnams kyī yod pa ma *yin no // ma
D2 lus par phyogs gcig nas 'jug pa yañ +mi srid do // khas blaṅs kyañ /
- tha dad na yañ gñis ka med¹³ / (k. 18d)*
- de la yañ gži mthun yod pa ma yin la / khyad par du byed pa dañ khyad par
P8 bya ba yañ¹⁴ yod pa ma yin no // *de ni don dag gam / sgra dag gcig tu 'gyur 30
D3 grañ / don du 'gyur ba ltar na yañ yon tan dañ rdzas dag gam / de +dañ¹⁵ ldan
par 'gyur grañ¹⁶ / de bžin du sgra la¹⁷ yañ yon tan dañ rdzas dag gam / de dañ¹⁸
- P75a. 1 ldan par 'gyur grañ no *zes brtag ciñ dpyad par bya'o //
- (b) de la /
- don gyi¹⁹ rdzas dañ yon tan dag /* 35
/ gal te don gcig la 'jug na /
/ spyi dañ bye brag gñis yod min / (k. 19a-c)
- D4 / gal te yon tan sñon po +dañ²⁰ u tpa la'i rigs dag rdzas gcig la *jug pa'i phyir
P2 gži mthun pa dañ khyad par du byed pa dañ khyad par du bya ba dag yod pa

¹ PN de yis ² PN om. ni ³ DC om. mi ⁴ N sal ⁵ PN kun ta ⁶ DC om. la ⁷ PN kyis
⁸ PN om. khoṅs su ⁹ V_k ro, DC bas ¹⁰ DC om. ma ¹¹ PN om. phyir ¹² PN om. na
¹³ V_k gñis kar min ¹⁴ PN om. yañ ¹⁵ PN dag ¹⁶ PN drañ ¹⁷ DC las ¹⁸ PN dag
¹⁹ DC gyis ²⁰ DC insert sñon po between dañ and u tpa la'i

lta bus de dañ ldan par brjod pa ni sñar ñid du bkag pa yin no //

(f) gañ yañ khyad par spyi'i nañ du 'dus pa'i phyir zes bśad pa de rigs^(mi)
te / gañ las že na /

P160b.2 *the tshom phyir *te / (k. 18b₁)*

spyi'i sgra las khyad par rnam la the tshom za ba mthoñ ste / gañ las the tshom
za ba de ni brjod par mi rigs so // khyad par gyi sgras śugs kyis spyi rtogs par
3 ni 'gyur te 'khrul pa med par *'gyur ro //

(g) 'on te khyad par spyi'i nañ du 'dus pa yin no zes bya ba 'di brjod pa yin
no že na / 'di brjod par bya ba yin pa'i phyir brjod pa ni ma yin gyi / 'on kyañ
/ *bsal min las / (k. 18b₂)*

4 gañ *gi phyir sñon po'i sgras ni ku nda la sogs pa bzin du til la sogs pa ni sel
bar byed pa ma yin pa de'i phyir de'i nañ du 'dus pa zes brjod pa yin no //
5 khas blañs nas kyañ brjod par bya ba ñid kyis *^Nnañ du 'du ba yin no //

N162a (h) gal te gñi ga yañ khyad par gyi don yin na sgra dag rnam grañs par
'gyur te /

gcig las rnam grañs kyis rtogs par / (k. 18c)

6 mthoñ ba yañ yin te rnam grañs kyis sgras *ni don du ma ma rtogs pa la / sña
ma'i don de ñid śes par bya ba'i don du rnam grañs gzan gyis sbyor ba yin
no // 'di ñid rnam grañs pa'i sgra rnam kyis rnam grañs pa'i sgra ñid yin no //
7 don gañ *yin pa de dag ni rnam grañs kyis mñon par brjod pa yin gyi cig car
ni ma yin no // de ltar yañ sñon po'i sgra ñid kyis u tpa la'i don rtogs pa'i phyir
8 khyad par dañ khyad par gyi gzi ñid med *pa yin no // de ltar re žig tha mi
dad pa la skyon yod pa yin no //

27. (a) tha mi dad pa la ji lta ba de bzin du tha dad pa la yañ bsdus pa

P161a.1 can rnam las bsdus pa gzan ñid du bsgrub pa yin na / de *rnam la de 'am
de rnam der mtha' dag gam phyogs gcig gis 'jug pa srid pa ma yin no // khas
blañs kyañ

/ tha dad na yañ gñi ga' gal / (k. 18d)

2 / de la yañ gzi mthun pa dañ khyad par dañ *khyad par gyi gzi'i dnos po dag
srid pa ma yin no // de ni don dag gam sgra dag tu 'gyur / don dag la yañ yon
tan dañ rigs dag gam / de dañ ldan pa yin / de bzin du sgra dag la yon tan
3 dañ rigs *mñon par brjod pa 'am / de dañ ldan pa mñon par brjod pa yin no
zes rnam par brtags pa'o //

(b) de la /

rigs dañ yon tan don dag ni /

/ gal te gcig la 'jug byed na /

/ spyi dañ khyad par ldan pa min / (k. 19a-c)

4 / *gal te yañ yon tan sñon po dañ u tpa la'i rigs dag rdzas gcig la 'jug pa'i phyir
gzi mthun par ni 'gyur na / khyad par dañ khyad par gi gzi'i dnos por ni ma

¹ Kk gñis ka

- ma yin no // yon tan sñon po u tpa la'i rigs dañ ldan pa la yañ yod pa ma yin
P75a.3 la / u tpa la'i rigs yon tan sñon po dañ ldan pa yañ yod pa *ma yin no //
- D70b.5 *de ldan¹ gñis *kyañ² yod³ ma yin / (k. 19d)*
/ gañ gi tshe yon tan sñon po dañ / u tpa la'i rigs spyi'i don la ldan pa⁴ de'i
tshe gzi mthun pa ⁵yod pa ma yin no // gžan la 'jug pa'i rdzas dag la yañ khyad 5
P4 par du byed pa dañ *khyad par du bya ba'i dños po'am gñis ka gcig pa dag yod
D6 pa ma yin te / spyi dañ bye *brag ñid dañ mi ldan pa'i phyir ro // de ltar na
re žig don la gñis srid pa ma yin no //
- N79a (c) ^Ndon la gñis ji lta ba /
de bžin du sgra rigs dañ ni / 10
P5 / *yon tan tsam žig brjod par 'gyur / (k. 20ab)
šin tu tha dad na ni rigs dañ yon tan ni sgra brjod par 'gyur ba yin na de yañ
D7 yod pa ma yin no // de dag *gi gzi mthun pa la yañ 'brel pa ma brjod pa'i
P6 phyir ro // de'i sgra dag la yañ khyad par *byed pa ñid yod pa ma yin no // de
ltar na re žig rigs dañ yon tan tsam brjod pa ñid yin no // 15
de ldan brjod pa ñid la ni /
/ mtshuñs mi mtshuñs su thal bar 'gyur / (k. 20cd)
- D71a.1 / gal te⁶ rigs dañ *yon tan gyi sgra dag rdzas kyi khyad par gcig *la brjod pa
P7 de'i phyir rten mtshuñs par 'gyur ro // gañ gi phyir khyad par du byed pa tha
C71a dad pa'i rdzas ^Cbrjod pa de'i phyir mi mtshuñs par 'gyur ro // de'i phyir ñes pa 20
med pa la gzi mthun pa med do //
28. gal te /
D2 *mtshuñs phyir brjod *par *mi 'dod ce / (k. 21a)*
P8 / gal te 'di sñam du re žig ñe bar blañs pa'i gzi mthun par mtshuñs par 'gyur
bar⁷ brjod par mi 'dod pa ni 'brel par byas par⁸ khyad par med do // gañ la blo 25
P75b.1 mtshuñs pa'i rgyu yod pa ñid gzi mthun pa yin par *brjod kyi / de la gžan me
D3 tog kha zum la sogs pa'i khyad *par ni yod du zin kyañ brjod par mi 'dod do
že na / 'di ni mi zad par brgal ba ste / gñis ka⁹ rnam par bsal ba rjes su bzuiñ
P2 na ni ji srid du don yod pa de la sgra'i bya ba yod *pas na de tsam brjod par
'dod par sbyar bar bya'o // 'brel pa can du byas pa la ni brjod par 'dod pa'i 30
D4 khyad par ma yin *pa la ji ltar dños por brjod par bya / gžan yañ /
ba lañ rta la sogs pa'añ¹⁰ mtshuñs / (k. 21b)
- P3 ba lañ dañ rta la *sogs pa yañ ba lañ ñid kyi yod pa la sogs par¹¹ 'brel par byas
pa khyad par med par 'gyur na / de la ni spyi brjod par mi 'dod la / de'i dños
D5 por brjod par bya ba yin pas *na u tpa la dañ sñon po la sogs ^Npa bžin ba lañ 35
N79b P4 dañ¹² rta *dag kyañ gzi mthun par thal bar 'gyur ba yin no //
29. gal te /
der bye brag tu ma byas že¹³ / (k. 21c)
gal te 'di sñam du ba lañ dañ rta la sogs pa la¹⁴ dbyibs kyi bye brag tu byas te

¹ PN de lta na ² DCPN dañ ³ PN yod pa ⁴ PN 'jug pa ⁵ PN ma before yod pa
⁶ PN gal te 'di ⁷ DC bas ⁸ DC pa ⁹ DC gñi ga ¹⁰ DC sogs la yañ, PN sogs pa la yañ
instead of la sogs pa'añ ¹¹ DC pas ¹² PN om. dañ ¹³ PN še, DC še na ¹⁴ PN om. la

P161a.5 yin te / yon tan dañ sñon po u tpa *la'i rigs dañ ldan pa ni yod pa ma yin la
N162b / u tpa la'i rigs ni yon tan sñon po dañ ^Nldan pa yin te /

de dañ ldan la gñi ga'añ¹ med² / (k. 19d)

6 gañ gi tshe sñon po yon tan dañ u tpa la'i rigs dañ ldan pa'i don *yin na / de'i
 tshe gzi mthun pa'i ma yin te rdzas dañ yon tan dag gzan du mi 'jug pa'i phyir
 ro // khyad par dañ khyad par gyi gzi dños po yañ ma yin te / gñi ga 'am gcig
 7 la ni spyi dañ khyad par dañ ldan pa ñid du *mi rigs pa'i phyir ro // de ltar re
 žig [.]

(c) don dag la ci lta ba bzin du /

rdzas dañ yon tan tsam brjod pa'i /

/ sgra dag la ni de lta yin / (k. 20ab)

8 / rigs dañ yon tan dag brjod pa'i sgra dag gzan la tha dad pa de'i phyir *gzi
 mthun pa yod pa ma yin no // de dag kyañ 'brel pa med pa'i phyir de'i sgra
 dag kyañ khyad par dañ khyad par gyi gzi ñid ma yin no // de ltar re žig rdzas

P161b.1 dañ yon tan tsam rjod par byed pa ñid la de dag med *do //

de dañ ldan pa yañ brjod³ na /

/ 'dra dañ mi 'dra thal bar 'gyur / (k.20cd)

/ gañ gi phyir sgra dag gi yon tan dañ rdzas kyi khyad par can rdzas gcig brjod
 2 par bya ba de'i phyir gzi 'dra bar 'gyur la / gañ gi phyir yañ *khyad par tha
 dad pa dag brjod par rdzas brjod pa de'i phyir mi 'dra ba yin te des na gzi
 mthun par ma ñes pa yin no //

28. *mi 'dra brjod 'dod min že na / (k. 21a)*

3 re žig 'brel pa can gyi byas pa'i khyad par brjod par *'dod pa med par 'dra ba
 ñid ñe bar gzuñ nas gzi mthun par 'gyur ro // gañ du blo mtshuñs pa'i rgyu yin
 pa'i gzi mthun par brjod pa der kha zum pa la sogs pa'i khyad par gzan med pa
 4 ñid ni ma yin *gyi brjod par 'dod pa ni ma yin no že na / mi mtshuñs pa bkod
 pa yin te gñi ga bsal nas don ji srid 'dzin par byed pa de la sgra'i bya ba yod
 5 pa'i phyir de tsam brjod par 'dod pa ni rigs kyi 'brel pa can *gyis byas pa la ni
 khyad par brjod par 'dod pa ma yin na dños po de brjod par bya bar ji ltar
 'gyur / gzan yañ /

N163a *rta dañ ba lañ sogs ^Nla mtshuñs / (k. 21b)*

6 / ba lañ dañ rta la sogs pa rnam la yañ ba lañ ñid dañ *rta ñid la sogs pa'i
 'brel ba can gyis byas pa'i khyad par de la brjod par 'dod pa ma yin na / de'i
 dños po brjod par bya ba ma yin pa ñid du mtshuñs pa'i phyir u tpa la la sogs
 7 pa bzin du ba lañ ni rta'o *žes gzi mthun par thal bar 'gyur ro //

29. *der khyad rnam pas yin že na / (k. 21c)*

/ ba lañ dañ rta la sogs pa rnam la dbyibs kyi khyad par rnam par brjod pas

¹ Kk gñis ka'añ ² Kk om. med ³ PN ldan pa'añ brjod bya

- D71a.6 yod par ma brjod do // rañ rañ gi gsal¹ ba'i rigs kyi *rgyu'i *bye brag des²
P75b.5 byas pa de dag de bzin du brjod pa yin par ji ltar na brjod par mi 'dod / don
de u tpa la dañ sñon po bzin no zes pa yañ ma yin la / de bzin du gzi mthun
par thal bar 'gyur ba yañ³ ma yin no ze na / de lta na ni /
- P6 *du mar *byas pa 'dus par 'gyur / (k. 21d)* 5
- D7 / dños po gcig *la spyi du mas gsal⁴ bar byed pa'i phyir dbyibs du ma 'dus par
'gyur na de ltar⁵ na yañ ma⁶ mthoñ ño //
- 30.** gžan yañ /
mtshuñs pa (k. 22a)
- P7 ni ba lañ dañ rta la sogs pa la⁷ yañ rten mtshuñs *pa dañ mi mtshuñs pa ñid 10
du ma brjod pa'i phyir / ba lañ ñid kyi yod pa ñid la sogs pa gsal bar byed pa
D71b.1 ma yin no ze de la *yañ mtshuñs par brjod pa ni gzi mthun par thal bar 'gyur
ba yin no //
- 31.** 'dod pa la⁸ yañ med / (k. 22a)
- P8 gañ la *gzi c'mthun yod par 'dod pa'i u tpa la dañ rdzas la sogs pa yod do zes pa 15
C71b de la yañ mi 'thob par 'gyur ro // gal te spyi tha dad par gsal⁹ bar byed pa yin
D2 pa'i phyir ba lañ dañ *rta dag la gzi mthun pa med pa yin na ni de lta na *u tpa
P76a.1 la'i yañ yod pa dañ rdzas la sogs pa gsal bar byed pa ñid du mthoñ ba yin no //
- 32.** gžan yañ /
yon tan rdzas dag gsal mi¹⁰ 'gyur / (k. 22b) 20
- P2 / yon tan dañ rdzas dag ni dbyibs ma yin pa'i phyir de dañ 'brel pa'i *spyi gsal
D3 bar byed pa ma yin *par thal bar¹¹ 'gyur ro // gal te nus¹² pa'i bye brag gis rañ
dañ spyi'i mtshan ñid gsal bar byed pa'i phyir¹³ rdzas la sogs pa'i tha dad
la ni dbyibs kyi¹⁴ bye brag yod pa ma yin no ze na / ma yin te / dños po tha
P3 dad la yañ *nus pa'i bye brag khas blañs pa'i phyir te u tpa la'i dños po bzin 25
D4 no // *gal te gañ dag spyi tha dad pa mñon par gsal ba'i rgyu yin pa'i phyir
N80a Nro zes brjod do ze na / de la ba lañ ñid dañ rta ñid la sogs pa'i bye brag ci
P4 žig yin *zes brjod par bya'o //
- 33.** 'di la ci žig ces¹⁵ brjod par bya'o¹⁶ // re žig ba lañ la sogs pa'i rjod par
D5 byed pa'i sgrar byas pa de dag gi sgra 'dod rgyal ba la rañ rañ gi sgras brjod 30
par bya ba de dag khyad par yin no // de la /
tha dad rjod byed tha dad las /
- P5 / *śes¹⁷ na rañ las khyad med sgra / (k. 22cd)
- / de lta na ni spyi dañ bye brag rnam kyi sgra tsam tha dad pa ni de'i rañ
bzin ma yin no // gal te khyad par med pa'i dños po¹⁸ la ni rjod par byed pa'i 35
D6 sgras tha dad du ñe bar *dogs so ze na / brjod par *mi bya ste / bye brag ni
P6 spyi gsal bar byed pa'i rgyu yin pa'i phyir ro // ba lañ la sogs pa khyad par med
pas 'gyur bas na'o // gal te nag pa la sogs pa¹⁹ bzin rjod par byed pa tha dad pas

¹ DC bsal ² DC der ³ PN om. yañ ⁴ DC bsal ⁵ PN Ita ⁶ PN om. ma ⁷ DC N om. la
⁸ DC om. la ⁹ PN bsal ¹⁰ Vk min ¹¹ PN om. thal bar ¹² PN nub ¹³ PN om. phyir
¹⁴ PN om. kyi ¹⁵ PN om. ces ¹⁶ PN bya ¹⁷ PN śes ¹⁸ PN de after dños po ¹⁹ DC pa'i

8 'di yod pa yin te / rañ gi spyi mñon par bsal bar byed *pa'i rgyu'i khyad par
des byas pa de dag de ltar brjod pa ni ji ltar brjod par 'dod pa ma yin / u tpa
la sñon po la sogs pa'i don la ni ma yin pa'i phyir de bzin du gzi mthun pa ni ma
yin no ze na / de ltar na ni

P162a. 1 */ rnam pa du ma 'jug par 'gyur / (k. 21d) 5

dños po gcig la spyi du ma mñon par gsal bar byed pa'i phyir dbyibs du ma 'jug
par 'gyur na mthoñ ba yañ ma yin no //

30. gzan yañ /

'dra ste / (k. 22a₁)

2 ba lañ dañ rta la sogs *pa rnams la yañ gzi 'dra ba dañ mi 'dra ba ñid du 10
'gyur te / brjod par bya ba ma yin pa'i phyir dañ yod pa ñid la sogs pa dañ
ba lañ ñid la sogs pa mñon par gsal bar byed pa'i phyir ro // de la yañ mi 'dra
3 bar brjod *par 'dod pa ma yin na / gzi mthun par thal bar 'gyur ro //

31. 'dod pa la yañ med / (k. 22a₂)

yod pa dañ u tpa la dañ rdzas zes bya ba la sogs pa gañ la gzi mthun par 'dod pa 15
4 de la mi 'thob par 'gyur ro // gal te rta dañ ba lañ *dag tha dad pa'i spyi mñon
par gsal bar byed pa'i phyir gzi mthun pa yod pa ma yin no // de bzin du u tpa
la yañ yod pa ñid dañ rdzas ñid la sogs pa mñon par gsal bar byed pa ñid du
mthoñ ba yin no //

32. gzan yañ / 20

5 *yon tan las dag gsal byed min / (k. 22b)

N163b / yon ^Ntan dañ las dag ni dbyibs dañ ldan pa ma yin pa'i phyir der gtogs pa'i spyi
mñon par gsal¹ bar byed par thal bar 'gyur ro // rdzas la sogs pa rnams la tha
6 dad pa'i nus *pa'i khyad par gyi spyi mñon par gsal bar byed pa'i phyir gyi /
dbyibs kyi khyad par las ni ma yin no ze na / ma yin te u tpa la'i dños po bzin 25
du dños po tha dad pa med kyañ nus pa tha dad pa khas blañs pa'i phyir
7 ro // *gañ yañ spyi tha dad pa mñon par bsal bar byed pa'i rgyu yin pa'i phyir
zes brjod pa de la ba lañ ñid dañ rta ñid la sogs pa rnams kyi khyad par gañ
gis byas pa yin zes brjod par bya'o //

8 33. 'dir ci zig brjod par bya ste / *re zig sgra rnams ni brjod par byed pa'i 30
sgras byas pa de dag ni 'dod dga' ba'i sgra rnams la brjod par bya ba ñid las
khyad par yin no ze na / de la /

tha dad brjod pa² tha dad las³ /

/ ze na⁴ khyad par rañ las min⁵ / (k. 22cd)

P162b. 1 de lta yin na *khyad par can gyi spyi rnams kyi sgra tsam tha dad pa de ni rañ 35
bzin pa ma yin te / dños po khyad par med pa de dag la brjod pa'i sgras tha mi
dad par btags pa'i phyir // khyad par can gyi spyi mñon par bsal ba'i rgyu yin
2 pa'i *phyir ba lañ la sogs par khyad par can no zes brjod par mi bya'o // gal te
nag po la sogs pa bzin du brjod par tha dad pa la yañ tha dad pa mthoñ ño ze

¹ N bsal ² Kk tha dad las brjod, PN tha dad las brjod pa ³ PN tha dad na

⁴ PN om. ze na ⁵ Kk rañ las khad med sgra

- P7 so *že* na / ma yin te / de *ñid* dpyad *par bya ba'i phyir te / gcig *la yañ sgra'i
D7 rnam grañs du¹ ma brjod par bya ba'i phyir ro // 'di la ji lta ba bzin du sgra
dag rañ las khyad par yod pa² ma yin no *žes* 'gyur te / sgra la yañ ba lañ la
P8 sogs pa³ rañ las bye *brag tu gyur pa ni med kyañ / 'on kyañ spyi las bye brag
D72a. 1 tu byas par zad na de la ni de bzin du rnam *par brtag go // gal te mñon sum 5
C72a ñid ba lañ ^cgi sgra la sogs pa'i bye brag ma yin nam *že* na / mñon sum la bye
P76b. 1 brag yod du *zin kyañ de ni brjod par bya ba ma yin te / don dañ lhan⁴ cig
ma mthoñ ba'i phyir ro // *šiñ* rta⁵ la sogs pa rmoñs pa rnams kyi tha sñad⁶ kyañ
D2 don *rjod par byed pa ma yin pa'i phyir te / de bas na spyi las sgra rnams
P2 la bye *brag tu byed pa yin no // 10
- 34.** bye brag pa rnams ni rañ bzin gyis spyi rnams kyi bye brag yod pa ste /
rañ rañ la rten⁷ pa'i spyi gsal bar byed pa yin no // de yañ ji skad du / mgo bo
P3, D3 dañ rgyab dañ gsus pa dañ lag pa'o *žes* *bya ba'i bye *brag de dag las so ^Nžes
N80b zer ro // de dag gi ltar na yañ / 15
- gsal byed gsal ba tha dad la⁸ /*
/ *phan tshun brten⁹ pa 'thob par 'gyur / (k. 23ab)*
/ phan tshun brten pa *žes* bya ba ni bśad pa de dag 'thob par 'gyur ba ste /
P4 *rdzas kyi rañ bzin ci¹⁰ žig rañ gi spyi¹¹ gsal¹² bar byed pa ñid do // spyi'i rañ bzin
D4 +ci¹³ žig rañ gi rdsas kyi¹⁴ gsal bar bya ba ñid do *žes* nus pa med¹⁵ pa'o // 20
- 35.** gžan yañ /
rañ bzin du ma dañ *gcig* gi /
P5 / *phan tshun gsal¹⁶ ba mañ *por 'gyur / (k. 23cd)*
gsal ba mañ po *žes* bya ba ni mañ po rnams kyi gsal ba dañ / mañ po rnams kyi
D5 gsal ba ste / rdzas ni yod pa la sogs pa spyi du ma'i *gsal bar byed pa'o *žes* spyi
P6 gcig gi rañ bzin du mar bya ba dañ / sa *las byuñ ba la sogs pa'i rdzas du mas 25
yod pa rnams kyi gsal¹⁷ bar byed do *žes* yod pa rnams kyi rañ bzin du mar bya
ba'o¹⁸ // 'di la rnam pa thams cad du yon tan dañ 'brel pa tha dad pa'i phyir dañ /
D6 nus pa tha dad +pa'i phyir *dañ / rjod par byed pa tha dad pa'i phyir gcig yin
P7 yañ / khas blañs pa'i bdag ñid du ma ñid du thal bar 'gyur ro // yañ rjod pa /
yon tan nus pa rjod¹⁹ byed kyi / 30
/ *dbye bas tha dad rab tu brtag²⁰ /*
P8 / *gcig mañ po dañ *'brel pa'i phyir /*
/ *du ma ñid du thal bar 'gyur / (k. 24)*
- D7 / *žes* bya +ba bar skabs kyi tshigs su bcad pa'o // de ltar na re žig gži mthun pa
ñid yod pa ma yin no // 35
- 36.** khyad par byed dañ khyad par du /
P77a. 1 / bya ñid rañ dbañ min sñar *brjod / (k. 25ab)
/ ji ltar de dañ ldan par brjod pa la khyad par²¹ byed pa dañ khyad par²² bya

¹ PN su ² PN par ³ DC la sogs pa dañ ⁴ PN ldan ⁵ P rtag ⁶ PN dad ⁷ DC brten
⁸ Vk las ⁹ Vk rten ¹⁰ PN spyi ¹¹ DC ci ¹² PN bsal ¹³ PN spyi ¹⁴ DC kyi
¹⁵ DC om. pa med ¹⁶ PN bsal ¹⁷ PN bsal ¹⁸ PN bya'o ¹⁹ DCPN brjod ²⁰ Vk btags
²¹ PN khyad par du ²² PN khyad par du

- na / ma yin te de ñid brtag¹ par bya ba'i phyir dañ / cig kyañ rnam grañs kyi
P162b.3 *sgra du ma'i brjod par bya ba yin pa'i phyir ro // ji ltar 'di la yin pa de
ltar / sgra la khyad par ma yin te rañ la zes 'jug pa yin no // ba lañ la sogs pa'i
4 sgra la yañ rañ ñid du rtogs pa'i khyad par yod pa ma yin gyi / 'on kyañ *de
kho na la rnam par spyi dañ khyad par gyis byas pas yin no // 'on te ba lañ dañ
rta la sogs pa rnam ki² khyad par ni mñon sum ñid yin no ze na / gal te khyad
N164a par la mñon sum yod kyañ de ni brjod par byed pa ma yin te don ^Ndañ lhan
5 *cig ma mthoñ ba'i phyir dañ / blun po la sogs pa rnam ki sbyor ba ni don
cig brjod par byed pa'i phyir ro // de'i phyir sgra rnam la spyis byas pa ñid kyi
khyad par yin no // 10
- 6 34. // bye brag pa rnam ni dper na mgo bo dañ rgyab *dañ lto ba dañ lag
pa zes brjod pa'i phyir / gañ sig rañ gi rten dbyibs rnam kyis mñon par gsal
bar bya ba spyi rnam la rañ bzin gyi khyad par yod pa yañ yin no zes zer
ba / de yi khyad par de dag kyañ /
7 / gsal bya gsal *byed khyad par las / 15
/ phan tshun rten³ par thal bar 'gyur / (k. 23ab)
/ de dag gi bsad pa la ni phan tshun brten par thal bar 'gyur te⁴ / rdzas kyi rañ
bzin ci yin / rañ gi spyi gsal bar byed pa ñid do // spyi'i rañ bzin ci yin // rañ
8 gi rdzas *kyis mñon par gsal bar byed pa ñid yin pa'i phyir nus pa med do //
35. gzan yañ 20
/ gcig la rañ bzin du ma ñid /
/ phan tshun mañ po gsal byed phyir / (k. 23cd)
- P163a.1 / mañ po'i gsal bar byed pa'i phyir dañ / mañ po rnam kyis gsal ba'i *phyir
mañ po gsal ba yin no // rdzas kyi yod pa ñid la sogs pa'i spyi du ma gsal bar
byed pa'i phyir rdzas gcig gyi rañ bzin du mar 'gyur ba dañ / sa las gyur pa 25
2 ñid la sogs pa'i rdzas du mas yod pa gsal *bar byed pa'i phyir yod pa du ma'i
rañ bzin du 'gyur ro // thams cad du yon tan dañ 'brel pa'i khyad par dañ nus
pa'i khyad par dañ brjod pa'i khyad par las tha dad par khas len pa na gcig
la yañ du mar thal bar 'gyur ro /
3 / *yon tan nus pa brjod pa yi⁵ / 30
/ khyad par las tha dad rtogs na /
/ gcig la mañ po ldan pa'i phyir /
/ du ma ñid du thal bar 'gyur / (k. 24)
/ zes bya ba bar skabs kyi tshigs su bcad pa brjod pa yin no // de ltar re zig gzi
4 mthun pa *med pa yin no // 35
- N164b 36. khyad par ^Nkhyad par gzi dag ni /
/ rañ dbaṅ med phyir spañs pa yin / (k. 25ab)
/ de dañ ldan pa brjod pa la khyad par dañ khyad par gyi gzi ñid mi srid pa

¹ P btags ² N om. kyi ³ Kk brten ⁴ P om. te ⁵ PN pa'i

- C72b
D72b.1
P77a.2 ba ñid mi srid de¹ / de ni sñar ñid du brjod zin to // ^cde Ita +bas na² don gžan sel ba'i sgra'i don ñid la gži mthun pa dañ / *khyad par byed pa dañ / khyad par bya ba'i dños po 'thad³ pa yin gyi de las gžan du ma yin no //
- 37.** de la yañ /
gžan ñid du min spyi dañ ni / 5
/ tha dad rnam grañs brjod bskul yin / (k. 25cd)
- D2, P3 / mtshuñs su zin kyañ gžan ñid du ni ma **yin gyi spyi dañ khyad par du byed
N81a pa dañ khyad par du bya ba'i ^Nrnam grañs kyi sgra⁴ rnams kyi don la gžan sel
ba'i sgra ste / ci'i phyir že na / 'gal ba med pa'i phyir ro //
- P4 re žig rnam grañs kyi sgra la ni cig car du sbyor bar *byed pa'i phyir gžan sel 10
D3 bar mtshuñs pa yin gyi rañ gi don so sor spoñ +ba ni rigs pa ma yin no //
- spyi'i sgras kyañ rañ gi tha dad pa rnams la don gžan sel ba ni / tha dad kyi
P5 sgra ched⁵ cher mi 'dzin pa yañ ma yin te / *don du gñer⁶ ba'i phyir ro // 'di
ltar šin ša pa ni pa la ša la sogs pa ma yin pa de bžin du bum pa la sogs pa
D4 yañ ma yin no // de *dag gis ni spyi ma yin pa'i⁷ sgra'i don gžan spoñ ba la lan 15
brjod pa yin no //
- P6 de bžin *du spyi'i sgra rañ gi 'dod pa'i don gyi yul ñe bar 'god par byed pa
na khyad par du byed pa'i sgra 'am⁸ / khyad par du bya ba'i sgra la ji ltar na
D5 mi ltos pa yin / de bžin du / 'gal med phyir na / ⁹spyi 'la sogs pa'i *sgra'i don
P7 la gžan sel ba slar yañ mi rigs pa yin no // 20
- tshogs pa yañ / de bžin don gžan rjod par byed / de bžin du spyi dañ khyad
par gyi sgra dag gi rañ gi don la spyi la 'jug par byed pas na gñis sam mañ po
P8 *yañ ruñ ste / des khyad par du byas pa'i don gžan *rjod par byed pa ñid du
D6 'thad pa yin te / sñar ji skad brjod pa bžin no //
- yañ brjod pa / 25
de tsam 'dod pa'i phyir tha dad /
/ rañ dañ spyi yis bor¹⁰ ma yin /
P77b.1 / *ma gzuñ¹¹ na ni don gcig la /
/ 'di dag the tshom bskyed par mtshuñs / (k. 26)
/ du¹² ma yin du zin kyañ spyi / 30
/ gzuñ na¹³ tha dad kyis mi 'khrul /
D7 / *khyad par byed dañ khyad par du /
/ bya ba de dag ñid mtshuñs min / (k. 27)
- P2 / žes bya ba *bsdu ba'i tshigs su bcad pa dag go //
- 38.** ci yañ rgyu gañ gis na¹⁴ tha dad pa'i sgra'i don gžan sel bar byed ce na / 35
N81b tha dad tha dad gžan ^Nrnams dañ /
/ 'gal ba'i phyir na sel bar byed / (k. 28ab)
- C73a
D73a.1
P3 / ^ctha dad pa'i don gyi sgra ni rañ dañ *spyi'i *don¹⁵ dbañ du byed pa'i phyir rgyal

¹ DC do // ² PN insert sgra after na ³ PN tha dad ⁴ PN sgras ⁵ PN phyed ⁶ PN ñer
⁷ DC pa ⁸ DC khyad par du byed pa rnams instead of khyad par du byed pa'i sgra'am
⁹ DC insert tshogs before spyi ¹⁰ DCN bar, Vk spyi yi dor ¹¹ VkDC bzuñ ¹² DCPN dus
¹³ DC bzuñ na, Vk khas lan ¹⁴ PN ni ¹⁵ PN spyi'o žes

P163a. 5 de ni sñar bśad zin to // de bžin du sgra'i gžan sel ba ñid *sgra'i don yin na gži mthun par dañ khyad par dañ khyad par gyi gži mthun bžin 'thad par yin gyi gžan du ni ma yin no //

37. de la

spyi dañ khyad par rnam grañs sgra |
| gžan ñid yin yañ sel mi byed |⁽²²⁾ (k. 25cd)

6 / spyi dañ khyad par dañ *rnam grañs kyi sgra rnams kyi sgra don ni gžan ñid yin yañ sgras sel ba ma yin no // ci'i phyir že na / 'gal ba med pa'i phyir ro // re žig rnam grañs pa'i sgra gžan sel ba mtshuñs pa ni cig car sbyor ba ma yin
7 pa'i phyir rañ *gi don spoñ bar rigs pa ma yin no //

8 spyi'i sgras kyañ rañ gi khyad par rnams la don gžan gsal ba na khyad par gyis sgras bzod pa ma yin te don du gñer ba'i phyir ro // dper na šiñ śa pa la sogs pa ma yin pa de bžin du bum *pa la sogs pa yañ ma yin no // 'dis ni spyi spyi'i sgra'i don yin pa mi spoñ ba la brjod pa yin no //

de ltar khyad par gyi sgras sam khyad par gyi sgras spyi'i sgra rañ gi don mñon
P163b. 1 par 'dod pa'i yul la 'jog pa na ji ltar btañ *sñoms su mi byed / de ltar na 'gal ba med pa'i phyir spyi la sogs pa'i sgra'i don sel bar rigs pa ma yin no //

2 tshogs pa yañ de bžin du don gžan brjod par byed pa yin no // de bžin du yañ spyi dañ khyad par gyi sgra rañ gi don *spyi la 'jug pa dag gñis sam mañ po rnams de'i khyad par can gyi don gžan brjod par byed pa ñid sñar ji skad bśad pa bžin du 'thad pa yin no //

de tsam 'dod phyir khyad par ni |
| rañ gi spyi yis spoñ mi byed |
3 *| the tshom *bskyed phyir len mi byed |*
| mtshuñs na de dag don cig min |⁽²³⁾ (k. 26)

| spyi ni du ma yin na yañ |
| khyad par gyis ni 'khrul med par |

N165a *| len par byed kyi¹ khyad par^Ndañ |*
| khyad par gži dag mtshuñs ma yin | (k. 27)

4 38. / khyad par gyi sgra gañ gis *sgra'i don gyi khyad par gžan sel ba 'di la rgyu ci žig yod ce na /

| khyad par don gžan khyad par ni |
| 'gal bu'i phyir na sel bar byed |⁽²⁴⁾ (k. 28ab)

/ khyad par gyi don tsam gyi sgra rnams ni phan tshun 'gal bas rgyal po'i bu

¹ P gyi

(22) *ŚVT*, p. 70.1; *NR*, p. 606.12-13; *NCV*, p. 638.2: *anyatve 'pi na sāmānyabhedaparyāya-vācyaṇut**. *° vācinām *ŚVT*, *NR*.

(23) *TSP*, p. 379.7-8; *ŚVT*, p. 72.5; *NR*, pp. 608.19-609.1: *tanmātrākāñkṣaṇād bhedaḥ svasā-mānyena* nojjhitah / nopāttaḥ saṃsayotpatteḥ sāmye caikārthatā tayoḥ // *tatsāmānyena ŚVT*. cf. *NCV*, p. 648.13-14, 18.

(24) *NCV*, p. 649.14; *ŚVT*, p. 69.5, 71.4; *NR*, p. 60.11-12: *bhedo bhedāntarārthaṃ tu virodhitvād apohate*. Cf. also *NCV*, p. 613.26.

- po'i bu bzin phan tshun du 'gal ba ñid yin no // de'i phyir don gzan gyis¹ bzod
 par mi nus te / dper na 'di śiñ² śa pa yin no zes / śiñ śa pa'i sgra śiñ dañ lhan
 P77b.4 cig tu sbyar bas señ *ldeñ la sogs pa'i śiñ rnam par bcad³ +nas rañ gi yul du
 D73a.2 ñe bar 'jod par byed pa bzin no // de bzin du cig śos la yañ ste / de bzin du
 re žig⁴ tha dad pa'i sgra la rdzas gcig btañ sñoms su byed pa'i phyir khyad par
 P5 du *gzan gyi sgra'i don sel bar rigs pa yin no //
- D3 **39.** gal te bum pa la sogs pa dañ ma 'brel pa'i *spyi gzan tha dad pa'i don la
 ci ltar sel bar byed ce na / 'di ltar /
spyi gzan tha dad don rnams kyi /
 P6 / rañ dañ spyi dag *'gal ba yin / (k. 28cd) 10
 / śiñ gi sgras ni bum pa la sogs pa'i sa las byuñ ba dbañ du byas pa'i phyir 'gal
 D4 ba yin no // des na des spañ bar bya ba'i dños po la grogs po'i sgra +bzin rjes su
 P7 yi rañ bar byed do // don la *yañ de des spañs⁵ so zes śes par bya'o // de dag
 P8 gi ni spyi gzan gyi tha dad pa rnams dañ / yon tan la sogs pa rnams dañ /
 de'i bye brag rnams gzugs la sogs pa dañ / 'brel pa can dañ *'brel pa can ma 15
 D5 yin pa yañ grogs *po dañ grogs po'i sgra bzin dañ / sel bar byed pa dañ /
 btañ sñoms su byed par rigs par bya'o //
- 40.** de la yañ /
de de'i⁶ dños su bsal⁷ bya min / (k. 29a)
- P78a.1 śiñ śa pa'i sgras *bum pa la sogs pa dños su sel bar byed pa ni ma yin no // ⁸ci'i 20
 phyir ze na /
spyi ni mtshuñs pa ñid ma yin / (k. 29b)
- D6 +gal te dños su sel bar byed na ni / śiñ gi sgra dañ don mtshuñs par *'gyur ro //
 P2 *de bzin⁹ khyad par gzan rnams ni¹⁰ /*
/ de yis¹¹ sel bar 'gyur ma yin / (k. 29cd) 25
 / ji ltar śiñ gi sgras pa la śa la sogs pa sel bar mi byed pa de bzin du śiñ śa pa'i
 D7, P3 sgras kyañ sel bar mi byed de / des +*mtshuñs ^Npar bya ba'i phyir ro // gal te ñes
 N82a pa med de ñuñ ñu dañ mañ por sel ba ñid kyis tha dad pa'i phyir ro¹² ze na /
 de ltar 'gyur bar rigs pa ma yin te / ji ltar śiñ dañ śiñ śa pa'i sgra dag ni / śiñ
 P4 ñid dañ *^Cśiñ śa pa ñid kyis bye brag tu byas pa'i dños po rjod par byed pa'i 30
 C73b
 D73b.1 phyir śin +tu tha dad pa'i don rjod par byed do // de bzin du¹³ 'di la yañ don
 P5 ma 'dres par bya ba 'byuñ ste / ñuñ ñu dañ mañ por sel ba zes pa ni *don la
 yañ 'gyur ro //
- 41.** gal te khyad par gzan gyi don sel bar byed pa yin na ni gañ 'di yon tan
 D2 dañ yon tan gzan gyis gži mthun pa ste / ro mñar ba la snum pa dañ / *bsil ba 35
 P6 dañ / lci ba ñid do *zes pa de¹⁴ ji ltar ze na / 'di la 'gal ba yod pa ma yin te /
 gañ gi phyir /
gan žig gži mthun gyur pa¹⁵ ste¹⁶ /
/ yon tan dañ ni yon tan gzan /

¹ P gyi ² PN śiñ 'dis instead of 'di śiñ ³ DC spyad ⁴ PN śig ⁵ PN spoñs ⁶ PN re re'i
⁷ V_kPN gsal, DC bsil ⁸ DC de ci'i ⁹ V_k gzan ¹⁰ V_k dañ ¹¹ V_k yi ¹² PN om. ro
¹³ PN om. du ¹⁴ PN om. de ¹⁵ PN om. ba ¹⁶ V_k de, PN te

- P163b.5 bzin du spyi'i *don 'phrog par byed pa'i phyir ro // de'i phyir phan tshun don
brjod pa ma yin te / dper na śiñ śa pa zes bya ba la śiñ śa pa'i sgra śiñ dañ
6 lhan cig sbyar¹ ba na / señ ldeñ la sogs pa rnam las śiñ ñid bsad nas rañ gi *yul
la 'jog par byed pa yin no // de bzin du gzan la yañ yin no // de ltar re zig
khyad par gyi sgra rdzas gcig la 'jug pa'i phyir khyad par gzan sgra'i don yin 5
pa sel ba ni rigs pa ma yin no //
- 7 39. ci ste bum pa la sogs *pa² 'brel pa med pa'i don tha dad pa'i phyir gzan
ci ltar sel bar byed ce na / gañ gi phyir /
tha dad don gyi spyi gzan ni³ /
/ rañ gi spyi dañ 'gal ba'i phyir / ⁽²⁵⁾ (k. 28cd) 10
- 8 / śiñ gi sgras ni bum pa la sogs pa rnam kyi sa las gyur pa ñid la sogs *pa 'phrog
pa'i phyir 'gal ba yin no // don gys des grogs po'i dgra bo bzin du sel bar byed pa na
rjes su yi rañ bar byed de / des kyañ de bsal lo zes bya bar rtogs pa yin no // 'dis
- P164a.1 ni spyi gzan gyi khyad par yon *tan la sogs pa rnam dañ de'i khyad par gzugs la
sogs pa rnam kyi 'brel pa las 'brel pa 'grogs po'i dgra bo bzin dañ / grogs po'i 15
2 dgra bo'i⁴ grogs po bzin du sel bar byed par bltos *par byas par rigs par bya'o //
40. de la yañ de ni /
de ni dnos su sel byed min / (k. 29a)
/ śiñ śa pa'i sgras ni dnos su bum pa la sogs pa rnam sel bar byed pa ma yin
no // ci'i phyir ze na / 20
spyi la mtshuñs ñid ma gyur cig / (k. 29b)
- N165b Ngal *te dnos su sel bar byed pa yin na / śiñ gi sgra dañ mtshuñs pa'i don can
3 du 'gyur ro //
de ltar khyad par gzan rnam ni /
/ des⁵ ni sel bar byed mi 'gyur / (k. 29cd) 25
- 4 / ji ltar śiñ gi sgras śiñ śa pa la sogs pa rnam sel bar *byed pa ma yin pa de
bzin du śiñ śa pa'i sgras kyañ sel bar byed pa ma yin te de dañ mtshuñs pa'i
phyir ro // gal te ñes pa 'di ni yod pa ma yin te ñuñ ñu dañ mañ po'i don sel
5 bar byed pa ñid kyis tha dad pa'i phyir ro ze na / *de ltar 'gyur bar ni mi rigs
te dper na śiñ dañ śiñ śa pa'i sgra dag gis śiñ ñid dañ śiñ śa pa ñid kyi khyad 30
par can gyi dnos po brjod pa ni śin tu tha dad pa'i don brjod pa de lta na /
- 6 'dir yañ ma 'dres pa'i don du 'gyur bar *bya dgos so // śugs kyis ni ñuñ ñu dañ
mañ po yañ sel bar 'gyur ro //
41. khyad par gyi khyad par gzan gyi don gzan sel bar byed pa yin na ro
mñar po snum pa grañ ba lci ba zes bya ba'i yon tan 'di ni yon tan gzan dañ 35
7 gzi *mthun pa zes bya ba gañ yin pa der ci ltar 'gyur ze na / 'dir 'gal ba med
de / gañ gi phyir /
yon tan yon tan gzan dañ ni /
/ gzi mthun pa ni gañ yin pa /

¹ P sbar ² P pa'i ³ Kk bzin du ⁴ N bo ⁵ Kk de

(25) NCV, p. 649. 15, 613. 27 : *sāmānyāntarabhedārthāḥ svasāmānyavirodhinaḥ.*

- / de rdzas gcig la 'jug pa'i phyir /
- P78a.7 / gzi yis¹ mi 'gal *bar byas ñid / (k. 30)
- D73b.3 / rdzas yod pa² la ni / ro mñar ba la snum pa ñid +la sogs pa'i yon tan ñe bar
'dogs par byed do // don gcig la 'phrod pa 'du ba'i phyir zes pa'i ñes pa yod pa
ma yin no //
- P8 42. ma mthoñ phyir *yañ sel ba yin / (k. 31a)
- / gañ gi phyir tha dad kyi sgra tha dad pa'i don gzan la ma³ mthoñ ba de'i
- D4 phyir yañ sel ba ñid do // ci ste gañ gi phyir na ma mthoñ ño zes bya / +dños
- P78b.1 po'i don la ni kho bo cag gi⁴ ña rgyal tsam gyis *chog⁵ par 'dzin pa'i 'jug pa
bkag pa'i phyir ro //
43. de lta na ni /
- rañ tha dad la spyi sel 'gyur / (k. 31b)
- / gal te ma mthoñ ba las sel bar byed na spyi'i sgra yañ rañ rañ gi⁶ tha dad pa
- P2 rnams la ma mthoñ ño zes gzan *sel bar thal bar 'gyur ro //
- D5 gzan +min⁷ rigs par⁸ mthoñ ba'i phyir / (k. 31c)
- / mthoñ zes pa ni skabs la sogs pa spyi'i sgra las bye brag spoñ bar ro //
- / de ltar⁹ de snañ la the tshom / (k. 31d)
- P3 / de ltar byas na ni spyi'i sgra de bye brag gi *snañ ba la the tshom za bar rigs pa
- N82b Nyin no // gal te de rnams la yañ sñar dmigs pa yin na ni re zig 'greñ ba la yañ /
- D6 44. the +tshom za bar rigs se na / (k. 32a)
- P4 'di sñam du gal te skabs la sogs pa dañ don dag *lhan cig dmigs pa yin na ni
de'i phyir ji ltar na the tshom za ze na /
- ñes par yan gar ba la de¹⁰ / (k. 32b)
- de ltar du brjod par mi bya ste / de la sogs pa dañ ldan pa'i the tshom za ba¹¹
- D7 ni don la sogs pa dañ ldan par ñes pa la **dus phyis yan gar ba las¹² the tshom
- P5 za ba yin no // gal te
- yan gar¹³ tha dad pa med ce¹⁴ / (k. 32c)
- 'di ltar spyi'i sgra khyad par du byas pa rnams la yan gar ba ma mthoñ ba rnams
- P6 ni ji¹⁵ skad du / rigs kyi sgra tha dad rnams kyi rjod byed ma *yin no zes brjod
- C74a pa bzin no¹⁶ cze na /
- ñan pa po la ltos pa mthoñ / (k. 32d)
- D74a.1 / ñan +pa po gañ dag spyi gzan bsal nas yan gar ba don du gñer ba yin te /
- P7 'di ltar ci šiñ 'di sa¹⁷ las byuñ ba'am / 'on te 'byuñ ba lña *las byuñ ba yin zes
pa la¹⁸ sa las byuñ ba'o zes brjod pa bzin no // de ñes pa'i ltar na ni de'i šiñ la
- D2 sa las byuñ ba'i sgra sbyor ro +zes pa'i the tshom gañ las yin zes de'i ñes pa'o
- P8 zes pa 'di *la¹⁹ 'ba' zig las the tshom 'byuñ ba yin no // gañ sa las 'byuñ ba 'ba'
zig thos so zes pa yod na srid do // yan gar ba'i sbyor ba'o zes pa'i ñes pa ni
med do //

¹ DCPN yi ² PN om. pa ³ DC om. ma ⁴ PN gis ⁵ PN tshogs ⁶ PN gis ⁷ Vk mi
⁸ Vk pas ⁹ DCPN lta ¹⁰ DCPN zes ¹¹ PN bar ¹² PN la ¹³ DC yan gar ba
¹⁴ DCPN de ¹⁵ PN om. ji ¹⁶ PN ni ¹⁷ PN la ¹⁸ PN zes pa las byuñ ba'o zes pa
instead of zes pa la ¹⁹ DC om. la ²⁰ PN bar

- 8 / *de ni rdzas gcig la 'jug phyir /*
 / *rten gyis 'gal ba *med pa ñid / (k. 30)*
 / don gcig la 'du ba'i phyir rdzas mñar po'i ro de la snum pa ñid la sogs pa btags
 pa'i phyir ñes pa med do //
42. *yañ na ma mthoñ phyir sel to |⁽²⁶⁾ (k. 31a)* 5
- P164b.1 / *yañ na gañ gi phyir khyad par gyi khyad par gyi don gžan rnam *la ma mthoñ*
ba de'i phyir gžan sel ba yin no // ci'i phyir ma mthoñ že na / rañ bžin gyi don
la yañ nar sems pa'i skyes bu kha cig gis 'gal ba'i phyir 'di rtogs pa yin no //
43. 'on te de lta na /
rañ¹ khyad par gyi² spyi bsal 'gyur |⁽²⁶⁾ (k. 31b)
- 2 / *gal te ma mthoñ Nbas sel bar byed na / spyi sgra yañ rañ gi khyad par rnam 10
 N166a *la mthoñ ba'i phyir sel bar thal bar 'gyur ro že na /*
(ma) | ma yin gžan ldan mthoñ ba'i phyir |⁽²⁶⁾ (k. 31c)
- 3 don dañ skabs la sogs pa rnam kyi spyi'i sgras khyad *par rtogs pa mthoñ ba
 yin no //
- de ltar der snañ the tshom yin / (k. 31d)* 15
- / de lta yin pa de'i phyir gal te yod pa rnam kyañ 'greñ ba bžin du sñar mthoñ
 ba yin la / spyi'i las khyad par snañ ba the tshom za ba rigs pa yin no //
- 4 44. *the tshom *mi rigs phyir že na / (k. 32a)*
 gal te 'di don dañ skabs la sogs rnam dañ lhan cig kho na dmigs na ni 'gyur na
 ci ltar de las the tshom yin že na / 20
- ñes la³ 'ba' žig las de yin / (k. 32b)*
- 5 / don la sogs pa dañ lhan cig pa *las the tshom za bo žes de ltar brjod pa ni
 ma yin no // 'on kyañ don la sogs pa dañ lhan cig pas ñes nas dus phyis 'ba' žig
 las the tshom za ba yin no //
- khyad la 'ba' žig med ce na / (k. 32c)* 25
- 6 khyad par rnam la ci'i sgra 'ba' *žig pa ñid 'dir mthoñ bas 'gyur ba ni ma yin
 te / ji skad du rigs kyi sgra ni khyad par rnam la yañ brjod pa ma yin no žes
 bšad pa ma yin no že na /
- ñan la bltos nas mthoñ ba yin / (k. 32d)*
- 7 gañ gi tshe ñan pa po spyi gnas *spañs nas 'ba' žig kho na don du gñer bar 30
 'gyur te / dper na ci šiñ sa las gyur pa yin nam 'byuñ ba lña las gyur pa yin
 žes bya ba la sa las gyur pa'o žes smras pa lta bu'o // gal te de'i šiñ ñes pa la sa
- 8 las gyur *pa'i sgra sbyor ba'i phyir gañ las the tshom za ba yin že na / de'i ñes
 pa la gžan la 'ba' žig las⁴ the tshom du 'gyur ba yin no // gañ sa las gyur pa'i
- P165a.1 sgra 'ba' žig thos pas re žig 'ba' žig sbyor ba yod pas ñes pa med *do // 35

¹ Kk om. rañ ² Kk gyi ni ³ PN las ⁴ N la

(26) ŚVT, p. 71. 6, 15, 22: *adṛṣṭatvād vyudāso vā sāmānyam syāt svabhedanut / nānyayuktasya*
dṛṣṭatvāt ... // Cf. NR, p. 608. 4, 9, 12.

- P79a.1 45. ji ltar don gžan sel ba de bžin du spyi *yañ /
 D74a.3 / sgra gžan +rnam par bcad¹ nas ni /
 / sgra'i² spyi rjod par³ byed pa yin / (k. 33ab)
 / ji ltar byas pas ma byas pa rnam par bsal ba'i spyi yis⁴ mi rtag pa la sogs pa
 P2 go bar byed pa bžin du sgra *gžan rnam par bcad⁵ pa'i sgra'i spyis rjod par byed 5
 do // don la sbyar bar bya ba ma yin pa ste /
 de la yañ /
 D4 don gañ la gcig the tshom +za / (k. 33c)
 P3 / gañ du a kša la sogs pa'i sgra'i don śiñ rta'i gśol mda' la *sogs pa la the tshom
 skyed⁶ par byed do // de la sgra gcig⁷ ñid⁸ 10
 / du ma la⁹ the tshom¹⁰ na yañ / (k. 33d)
 der sgra la sogs pa dag la sgra la¹¹ sogs par the tshom za ru chug na yañ de la
 N83a nñan pa pos spyi la yañ sgra'i bye brag blta bar *bya'o //
 P4
 D5 46. yañ +ji ltar na sgras don gžan bsal nas rañ gi don brjod de / skyon sña
 ma rnams su thal bar 'gyur ro // 'di ltar / 15
 sgra yi¹² don gžan ma mthoñ yañ /
 / rañ don cha śas ston pa'i phyir /
 P5 / sgra yi¹² 'brel *pa śin tu¹³ sla /
 / 'khrul pa ñid kyañ yod¹⁴ ma yin / (k. 34)
 D6 rjes su¹⁵ 'gro ba dañ ldog pa ni sgras +don brjod pa'i sgo nas de dag dañ 'dra ba 20
 dañ / mi 'dra ba dag la 'jug pa¹⁶ dañ mi 'jug pa'o // de la 'dra ba la ni gdon mi za
 P6 bar *thams cad la ni 'jug par ma brjod do // mtha' med pa'i don kha cig ni mi
 rjod¹⁷ pa srid pa'i phyir ro // mi 'dra ba las na don yod du zin kyañ mtha' med
 D7 pa la 'jug +par¹⁸ nus pa ma yin te / ma brjod pa ni ma mthoñ *ba tsam yin
 P7 pa'i phyir ro // de ñid kyi phyir rañ dañ 'brel pa can dag las gžan la ma mthoñ 25
 ba'i phyir de rnam par bcad¹⁹ pa'i rjes su dpag pa ni rañ gi don rjod par byed
 C74b pa 'yin no zes brjod par bya'o // rjes *su 'gro ba'i sgo nas kyañ dños po gcig
 P8
 D74b.1 +rjes su dpog pa la śiñ śa pa la sogs par snañ ba the tshom du 'gyur ba ma²⁰ yin
 no // the tshom de bžin du sa las byuñ ba ni rdzas ma yin pa la sogs pa ñid du
 P79b.1 snañ ba the tshom *du 'gyur ba yin no // gañ du śiñ gi sgra sa las byuñ ba la 30
 sogs pa ma yin pa la ma mthoñ ba de'i phyir ldog pa ñid las rjes su dpag
 D2 +pa'o //

¹ DC dpyad ² Vk sgra yis ³ Vk om. par ⁴ DC spyi'i ⁵ DC dpyad ⁶ PN bskyed
⁷ PN cig ⁸ PN ñid du ⁹ Vk du mar ¹⁰ Vk the tshom za ¹¹ PN om. sgra la ¹² DC yis
¹³ Vk ñid du *instead of* śin tu ¹⁴ Vk brjod, PN yin ¹⁵ PN om. su ¹⁶ PN om. pa
¹⁷ DC brjod ¹⁸ PN om. par ¹⁹ DC spyad ²⁰ DC om. ma

45. ci ltar don la don gžan gsal ba spyi yin pa de bžin du /
sgra gžan¹ rnam par gcod pa ni /
 NI666 *sgra la² spyir ni brjod pa² yin / (k. 33ab)*
- P165a.2 / ji ltar bya pa ñid ma byas pa bsal ba'i phyir mi rtag pa ñid la sogs *pa go
 bar byed pa de bžin du sgra gžan rnam par gcod pa'i sgra la spyir brjod pa yin 5
 la / de ñid kyis don rtogs par byed pa yin no (//)
 de la yañ
sgra gcig don gañ la the tshom / (k. 33c)
- 3 / a kša la sogs pa'i sgra gañ las śiñ rta'i yan lag la *sogs pa'i don gañ las the
 tshom skye ba de la sgra gcig ñid yin no // 10
du ma las kyañ der the tshom / (k. 33d)
 / gañ du bha ba te'i³ sgra la sogs pa gañ las yod pa la sogs par the tshom za bar
- 4 'gyur ba de la sgra spyi yin yañ sgra'i khyad par lta bar *bya ste / dper na gañ
 'dir zes brjod pa lta bu'o //
46. don bsal bas sgra'i rañ gi don brjod pa na ji ltar sñar bśad pa'i ñes par 15
 thal bar med 'gyur ro ze na / gañ gi phyir /
sgra gžan don la ma mthoñ phyir /
- 5 / rañ don cha śas *la mthoñ phyir /
 / sgra yi⁴ 'brel pa sla⁵ ba dañ /
 / 'khrul pa ñid ni yod ma yin /⁽²⁷⁾ (k. 34) 20
- (28)...
 / sgra'i don gžan brjod pa la ni rjes su 'gro ba dañ ldog pa yañ thabs yin te /
 6 de dag kyañ 'dra ba dañ mi 'dra dag la 'jug pa dañ mi 'jug pa *yin no // de
 la 'dra ba ni gdon mi za bar thams cad la 'jug par brjod pa ni ma yin gyi / 'ga'
 žig la yin te don mtha' yas pa'i brjod pa mi srid pa'i phyir ro // mi 'dra ba la ni
 7 mtha' yas pa yod kyañ ma mthoñ ba *tsam gyi phyir 'jug pa med par bstan pas 25
 nus pa yin no // de ñid kyi phyir rañ dañ 'brel pa rnam las gžan du ma mthoñ
 ba'i phyir rañ gi don la rnam par bcad pa brjod pa ni rjes su dpag par bśad pa
- 8 yin no // *rjes su 'gro bas rjes su dpag pa yin na ni śiñ gi sgra las dños po gcig
 la śiñ śa pa la sogs par the tshom za bar mi 'gyur ba 'am / the tshom za ba bžin
 P165b.1 du sa las gyur pa ñid dañ rdzas ñid la sogs par snañ ba *la yañ the tshom za 30
 NI67a bar 'gyur ro // Ngañ gi phyir śiñ gi sgra las gyur pa ma yin pa la sogs pa rnam
 la ma mthoñ ba de'i phyir ldog pa ñid kyi rjes su dpog pa yin no //

¹ Kk gañ ² N brjod pa ni ³ P de'i ⁴ PN sgra'i ⁵ PN bla

(27) TSP, p. 378. 17-18: *adr̥ṣṭer anyasabdārthe svārthasyām̐se 'pi darśanāt / sruteḥ saṃbandha-saukaryam̐ na cāsti vyabhicāritā // Cf. NCV, p. 652. 8, 660.25, 661.10.*

(28)... ... (28) NCV, p. 652. 10-12: *śabdasyānvayavyatirekāv arthābhīdhāne dvāram. tau ca tulyātulyayor vṛttiyavṛtti. tatra tulye nāvāṣyam̐ sarvatra vṛttir ākhyeyā, kvacid ānantye 'rthasākhyānāsambhavāt.*

(29)... ... (29) NCV, p. 652. 16-17: *atulye tu saty apy ānantye śakyam adarśanamātrenāvṛtter* ākhyānam. *mātrenādarśane 'pravṛtter NCV.*

(30)... ... (30) Cf. NCV, p. 652. 17-21: *ata eva ca... svasambandhibhyaḥ... anyatrādarśanāt... tadvyavacchedanāmānam...*

(31)... ... (31) Cf. NCV, p. 652. 23: *anvayadvāreṇa cānumāne 'yam̐ doṣaḥ...*

- yañ brjod pa /
śiñ dañ sa las byuñ dañ rdzas /
P79b.2 / *yod dañ gźal *bya rim bzlog pas¹ /*
/ *bźi² gsum gñis gcig the tshom du /*
/ *'gyur gźan ñes pa'i rgyu mtshan yin / (k. 35)* 5
/ *żes bya ba bar skabs kyi tshigs su bcad pa'o //*
- D3 47. 'brel ba can gyi phyogs gźan nas sgra 'am rtags kyi **rañ gi³ don brjod
P3 pa'i cha yod pa⁴ ma yin te / de'i don du ma ñid⁵ la rnam pa thams cad du
N83b rab tu sbyor ^Nba mi srid pa'i phyir ro // rañ gi don la 'khrul pa yañ ma yin te /
P4 tha dad par rjod⁶ par byed pa'i phyir ro // de *ltar na re žig⁷ ñes pa sña ma 10
med do //
48. yod pa ma yin te / ji ltar že na / 'di ltar
D4 **gźan la khyab pa bkag pa'i phyir /*
/ *tha dad don ni⁸ tha dad min / (k. 36ab)*
- P5 spyi'i sgras ni gañ don gźan rnam par gsal bar byas pa *rañ gi bye brag de mi 15
'phen pas na tha dad pa'i sgra dañ gźi mthun pa dañ lhan cig par 'thad do //
des na 'di'i tha dad pa'i don dañ sgra tha dad pa'i ñes pa med do // de ni
D5 mthun pa'i sgra ⁺dañ don gźan sel ba'i *don gñis ka sgra'i brjod bya'o // de lta
P6 na rañ gi don la mi 'khrul pa ste / yan gar ba ni gźan la 'jug pa ma yin no //
49. ñes pa phyi ma yañ yod pa ma yin te / ji ltar že na / 20
P7 *dños 'jug tha dad min *phyir yañ / (k. 36c)*
- D6 / don gźan ñe bar len pa'i sgras rañ gi⁹ tha dad pa rnams ⁺la 'jug pa ni med
do // de'i phyir rañ¹⁰ gźan gyi dbaň gis rañ gi ñaň gi¹¹ tha dad pa mi 'phen pa'i ñes
P8 pa med do // tha dad thug pa med phyir *daň / khyab par byed pa¹² ma yin
pa'i phyir rjod par byed pa ma yin pas spyi'i ñes pa yañ med do // don gźan 25
D7 sel ba tsam ni tha dad pa ma yin pa'i phyir daň / rdzas ma ⁺yin pa'i phyir yañ
P80a.1 ño // de ñid kyi *phyir 'dir spyi'i bye brag gźan daň ldan pa btsal bar mi bya
ste / dños su don gźan 'gegs pa yin pa'i phyir na'o // de ltar sñar brjod pa'i skyon
P2 med pa'i phyir don gźan sel ba¹³ ñid sgra'i *don yin na mdses so //
50. gañ las še na / 30
D75a.1 *rigs kyi chos rnams rnam par ⁺gnas / (k. 36d)*
- C75a / ⁺rigs kyi chos rnams šes¹⁴ pa ni gcig ñid daň / rtag pa ñid daň / so so ba kun
P3 la khyab pa rnams kyi mtshan ñid brtag *par bya / 'di ñid la rnam par gnas pa
yin te / tha mi dad pa'i phyir daň / rten rnam par ma¹⁵ chad pa'i phyir daň /
D2 don ma lus pa rtogs pa'i ⁺phyir ro žes bya'o // de ltar na brjod pa'i ñes pa med 35
P4 pa'i phyir *daň / yon tan yod pa'i phyir dños po ^Nrnams kyi sgra'i don gźan bzlog
N84a pas khyad par du byas pa ñid brjod do //

¹ PN bzlog las, Vk bzlogs las ² DC gźi ³ DC bźin ⁴ PN om. yod pa ⁵ PN yin
⁶ PN brjod ⁷ PN re žig na ⁸ Vk des ⁹ DC rañ rañ gis ¹⁰ PN daň ¹¹ DC gis
¹² PN pa'i ¹³ PN ba'i ¹⁴ DC žes ¹⁵ PN om. ma

- P165b.2 *śiñ ñid sa las gyur¹ rdsas yod /*
*/ śes bya go rim log² pa *las /*
/ bži³ gsum gñis dañ gcig the tshom /
/ gžan du ñes la rgyu mtshan yin /⁽³²⁾ (k. 35)
/ bar skabs kyi tshigs su bcaḍ pas bśad pa yin no // 5
47. 'brel ba'i sgra ma gtogs par sgra 'am rtags ni rañ gi don brjod par nus pa
 3 ma *yin te / de la chos du ma ñid yod na thams caḍ rtogs par mi srid pa'i phyir
 ro // tha dad pa ma brjod pa'i phyir de rañ gi don la 'khrul pa yañ ma yin
 no // de ltar re žig sñar bśad pa'i skyon yod pa ma yin no //
- 4 48. de ma thag pa yañ *med pa yin no / ci ltar že na gañ gi phyir / 10
/ gžan bkag pa la khyab pa'i phyir /
/ khyab par don dañ tha dad med / (k. 36ab)
/ don gžan bsal ba byas pa'i spyi'i sgra gañ yin pa de ni rañ gi don ma spañs
 5 *pa'i phyir khyad par gyi sgra dañ lhan cig *gži mthun pa 'thad pa yin no // de'i*
phyir rañ gi khyad par gyi don dañ tha dad pa'i rgyur gyur pa'i ñes pa yod 15
 6 *pa ma yin no // don gañ gñi ga'i sgras brjod par byed pa yañ don gžan la gži*
*mthun pa yin no // de ltar na rañ *gi don 'khrul pa med pa yin te 'ba' žig*
pa ni gžan la mi 'jug pa'i phyir /
49. skyon phyi ma yañ yod pa ma yin te / ci ltar že na /
dños 'jug phyir dañ tha dad phyir / (k. 36c) 20
- 7 / don gžan ñe bar blañs nas rañ gi khyad par rnam las *'jug pa ni ma yin te /
 de'i phyir gśan dbañ yin pas rañ gi khyad par ma 'phañs pa'i ñes pa dañ /
 btags pa'i ñes pa yañ yod pa ma yin no // khyad par thug pa med pa'i phyir
 8 dañ khyab byed ma yin pa'i phyir ma brjod *pa dañ / spyi ma yin pa'i ñes pa
 dag kyañ yod ma yin te don gžan sel ba tsam ni tha mi dad pa'i phyir dañ rdzas 25
- N167b ma yin pa ñid kyi phyir ro // de ñid kyi phyir spyi ñid ^Nkyi khyad par gžan dañ
 P166a.1 ldan pa'i rjes su 'brañ bar yañ mi *bya ste / dños su don gžan bkag pa'i phyir
 ro // de ltar sñar bśad pa'i ñes pa med pa'i phyir don sel ba ñid sgra'i don yin
 pa mdzes pa yin no //
50. 'di las kyañ / 30
rigs kyi chos ni rnam gnas phyir /⁽³³⁾ (k. 36d)
^{(34)...}
 2 / rigs *kyi chos kyañ gcig ñid dañ rtags pa ñid dañ re re la yoñs su rdzogs
 pa'i mtshan ñid rnam rdzogs pa / 'di ñid la rnam par gnas pa yin te / tha dad
 3 pa'i phyir dañ / rten mi chad pa'i phyir dañ mtha' dag rtogs pa'i phyir ^{...}*ro //

¹ PN om. gyur ² Kk bzlogs ³ Kk gži

(32) ŚVT, p. 73.1-2; NR, p. 609.19-20: *vrkṣatvapārthivadrayasajjñeyāḥ* prātilomyataḥ / catustridvyeḥkaṣaṇḍeḥ nimittaṃ niścaya** 'nyathā // *o samjñeyāḥ NR ** niścayo ŚVT.*

(33) ŚVT, p. 74.8; NR, p. 611.5: *jātidharmavyavasthitih.*

(34)... (34) TSP, p. 389.9-11: *sarvatrābhedaḍ āśrayasyānucchedāt kṛtsnārthaparisaṃāptes ca yathākramaṃ jātidharmā ekatvanityatva*pratyekaḥparisaṃāptiḥaṣaṇā apoha evāvatiṣṭhante. *TSP om. nityatva, but TSP Tib., Sde-dge ed., 337b.4: gcig ñid dañ / rtag pa dañ / ...*

51. gal te de ltar na /

gañ las gžan sel ñes še na / (k. 37a)

P80a.5 gal te gzugs kyi sgras ro¹ la *sogs pa sel gyi / kha dog *gis lhag par² brjod pa'i
D75a.3 phyir lhag ma sel du zin kyañ / śin tu tha dad pa de³ ji ltar byed pa yin / gañ
dag⁴ tha mi dad pa'i gzugs ñid 'dod pa la ni ñes pa de dag yod pa ma yin te / 5
P6 sñon *po la sogs pa ñid ro la sogs pa yod pa ma yin pas so že na / ñes pa de
ni med de 'di ltar /

D4 *'jig rten grags pa'i rjes mi btsal / (k. 37b)

P7 / bcom ldan 'das kyi kyañ / so so'i skye bo'i miñ la mñon par *žen par mi bya
žin 'jig rten pa'i miñ la yañ mñon par mi rgyug go zes gsuñs so // de'i phyir kho 10
D5 bo cag gis ni rgyu mtshan las byuñ ba dañ / yoñs su bśad pa las byuñ ba 'jig
P8 rten pa'i tha sñad du yin *gyi / yañ dag pa'i don ñid du tshol bar mi bya'o⁵ //
'jig rten pa bžin du go bar bya ste⁶ / 'jig rten pa la gzugs kyi sgra sñon po la
sogs pa la⁷ grub kyi / ro la sogs pa ni ma yin no //

P80b.1 52. *de ltar gzugs *ñid la mtshuñs 'gyur / (k. 37c)* 15

D6 / gañ yañ śin tu tha *dad pa'i sñon po la sogs pa la⁸ 'jug pa'i gzugs ñid de⁹ ro
la sogs pa la cis ma yin / ro la sogs pa la mi 'jug na ni der ser po la sogs pa
P2 yañ mi 'jug go // *gal te 'di la rgyu yod de¹⁰ / mig gi gzuñ bya ñid ni sñon po
D7 la sogs pa ñid dañ tha mi dad ciñ ro la sogs pa la¹¹ med pa ni rañ bžin *gyis
tha dad pa las so že na / de ltar na ni¹² / 20

mig gzuñ bya ñid bya bar byas / (k. 37d)

P3 mig *gi gzuñ byar gzuñ ba mig gi gzuñ bya yin pa de lta na ni bya ba'i rgyu
mtshan nas sñon po la sogs pa la gzugs kyi sgrar 'gyur gyi / rigs kyi¹³ rgyu mtshan
P4 nas ni ma yin no // mig gi gzuñ bya ñid tha mi dad na ni *cis +na gzugs ñid
D75b.1 C75b N84b yin // 'ci ste gzugs ñid dañ 'brel pa'i rgyu mtshan mig gi gzuñ bya ñid brjod do 25
že na / de lta na ni mig gi gzuñ bya ñid la bya bar byas pas 'du ba 'am gzugs
P5 ñid kyi mñon par gsal *ba 'thob par 'gyur ro // mig gi gzuñ bya spyi ñid kyañ ruñ
D2 ste / gañ las¹⁵ ñes pa yin *žes gdon mi za bar dños po pa ñid rten du bya'o //

rdzas la sogs par¹⁶ thal bar 'gyur / (k. 38a)

P6 / rdzas dañ grañs dañ boñ¹⁷ tshad *la sogs pa yañ mig gi gzuñ bar bya ba yin 30
pas de dag la 'añ gzugs ñid yod par thal bar 'gyur ro // gžan yañ /

dkar min sogs la khyad med 'gyur / (k. 38b)

D3 / +mig gi gzuñ bya ñid du khyad par med pa yin *pas sñon po dañ ser po
P7 dañ / ches sño ba¹⁸ dañ / ches śin tu sño ba'o zes bya ba'i khyad par med par
'gyur ro¹⁹ // de'i phyir gdon mi za bar mig gi gzuñ bya ñid med par / sñon po 35

P8 dañ ser po la sogs *pa'i tha dad pa la yañ gzugs kyi sgra 'jig rten la grags +pa khas
D4 blañ bar²⁰ bya ba'i ro la sogs pa la ni ma yin no // de lta bas na gžan sel ba ñes

¹ P ño ² DC insert ma after lhag par ³ PN om. de ⁴ PN om. dag ⁵ DC byed do
⁶ PN bya'o ⁷ DC las ⁸ DC om. la ⁹ PN om. de ¹⁰ PN yod do // ¹¹ PN om. la
¹² PN om. ni ¹³ PN om. kyi ¹⁴ PN gis ¹⁵ DC gal te ¹⁶ VK la'añ ¹⁷ PN boñs
¹⁸ PN ches sñon po ¹⁹ DC om. ro ²⁰ PN blañs par

de ltar skyon med pa'i phyir dañ yon tan ^{(35)...} 'phel ba'i phyir ^{... (35) (36)...} sgra ni don rnam la
don gzañ ldog pa ñid yin par brjod ^{... (36)} do //

51. de lta yin na /

gžan sel ñes pa gañ las yin / (k. 37a)

P166a.4 / gzugs kyi sgras ro la sogs pa gañ yin pa *'di sel ba yin gyi / śin tu tha dad pa 5
yin yañ kha dog gžan gañ ruñ¹ bas brjod pa na lhag ma sel bar mi byed pa de
cis byas pa yin / gañ gi yañ sñon po la sogs pa rnam las / gzugs ñid tha mi
5 dad pa yin gyi ro *la sogs pa rnam la ma yin pa de ltar ñes pa 'di yod pa ma
yin no že na / ñes pa 'di ni med de / gañ gi phyir /

'jig rten bstan pa btsal mi bya / (k. 37b)

6 / bcom ldan 'das kyis skye bo'i ñes pa'i tshigs la mñon par žen par *mi bya /
'jig rten pa'i miñ spañ bar yañ mi bya'o // zes gsuñs pa ma yin no // de'i phyir
kho bo cag gis rgyu mtshan can nam yoñs su ñes pa can 'jig rten gyi tha sñad
7 rnam yañ dag pa'i don ñid du yañ btsal bar mi bya *ste / 'jig rten bžin du rjes
su rtogs par bya'o // 'dzin la sñon po la sogs pa rnam la gzugs kyi sgra grub pa 15
yin gyi ro la sogs pa rnam la ni ma yin no //

52. *gzugs ñid la yañ 'di mtshuñs so / (k. 37c)*

8 / gañ gi yañ sñon po la *sogs pa śin tu tha dad pa rnam la gzugs 'jug pa yin
N168a ^Npa de'i ro la sogs pa rnam la cis ma yin / yañ na ro la sogs pa la mi 'jug pa
bžin du ser po la sogs pa la mi 'jug pa yin no // 'di la rgyu ni yod pa yin te rañ 20
P166b.1 bžin tha dad pa yod pa *yin yañ mig gis gzuñ bar bya ba ñid ni sñon po la
sogs pa la khyad par med pa yin gyi ro la sogs pa rnam la ni ma yin no že na /
mig gzuñ ñid kyi bya bas byas / (k. 37d)

2 / mig gis gzuñ bar bya ba ñid ni mig gis gzuñ ba'o // *de ltar yañ sñon po la
sogs pa rnam la bya ba'i rgyu mtshan gyis gzugs kyi sgrar 'gyur gyi / rigs tha 25
mi dad pa'i rgyu mtshan gyis ni ma yin no // mig gis gzuñ bar bya ba ñid tha
3 dad pa med pa yin na gzugs ñid kyis ci žig bya / *ci ste gzugs ñid dañ 'brel pa'i
rgyu mtshan gyis mig gis gzuñ bar bya ba ñid de brjod par bya'o že na / de
lta na yañ mig gis gzuñ ba ñid la byas pa'i 'du ba 'am / gzugs ñid mñon par
4 gsal ba thob bo // mig gis *gzuñ bar bya ba ñid kyañ ga las ñes pa yin / de'i 30
phyir gdon mi² za bar rañ bžin ñid la brten par bya'o //

rdzas sogs la yañ³ thal 'gyur phyir / (k. 38a)

/ rdzas dañ grañs dañ tshad la sogs pa rnam kyañ mig gis gzuñ bar bya ba yin
5 pa'i *phyir 'di la yañ gzugs ñid du thal bar 'gyur ro // gžan yañ /

dkar sogs tha dad med par 'gyur / (k. 38b)

/ mig gis gzuñ bar bya ba ñid du khyad par med pa la sñon po dañ ches sño
6 ba dañ / ches mchog tu sño ba la sogs *pa'i khyad par du mi 'gyur te / de'i 35

¹P du ²P ni ³Kk rdzas la sogs la'añ

(35)... ... (35) Cf. TSP, p. 389. 11-12: tasmād guṇoṭkarṣād apy arthāntarāpoha eva śabdā-
rthaḥ sādhuḥ.

(36) PVSvavṛtti, pp. 62-63: śabdo 'rthāntaranivṛtīviśiṣṭān eva bhāvān āha. Cf. TSP, p. 371. 5;
Prameyakalamāriṇḍa, p. 436. 16-17.

- pa yin no //
- P81a.1 53. gal te don gžan las log pa¹ la mi ltos² *par sgra'i don rjod par byed pa de'i ltar na ni /
rjes 'gro 'ba' žig las grub³ 'gyur / (k. 38c)
- D75b.5 / sgra'i don rjod par byed pa'i lta na ni rjes su 'gro ba dañ ldog pa *dag las 5
 P2 'dod pa ma yin te / khyad par gžan gñis ka ñes *par gzuñ⁴ bas rjod par byed
 pa 'bras bu dañ bcas pa'i phyir ro // ldog pa'i phyogs la ni don rjod par byed
 pa dper na ches śin tu byed par byed pa dañ las bžin no //
- D6 54. gal te sgra'i don gžan sel ba tsam yin na ni ldog pa 'ba' *žig *rjod par
 P3 byed pa yin par 'gyur ro že na / gal te rjes su 'gro ba mi 'dod na ni de ltar 10
 'gyur na dños po'i phyogs nas ni
khyab pa dños su 'dod ma yin / (k. 38d)
- dños po rnam la tha dad pa 'am tha mi dad par 'gyur ba'i rigs ni srid pa ma
 P4,D7 *yin no žes brjod zin to // sgra'i don gžan ma *mthoñ yañ žes bya ba'i⁵ skabs su
 N85a rigs med par 'don gžan bsal⁶ bas khyad par du byas pa'i don la sgra'i rjes su 'gro 15
 ba dañ ldog pa ni don gžan med pa yin no žes bstan to //
- P5 55. *'ga' žig na re 'di skad du / ba lañ la sogs pa'i bsal ba thams cad med
 D76a.1 pa las rnam par gyur pa⁷ ste / thams *cad kyi bdag ñid du °thal bar 'gyur ba'i
 C76a phyir yod pa ma yin pa'i bdag ñid du⁸ rab tu thob pa ñid do žes *zer ba la /
 P6 'dir 20
*thams cad med pa dañ 'brel žes /
 / gañ žig khas len du 'gro na /
 / yod de du ma'i bdag ñid las /
 / yin žes ci žig gañ gis sbyor / (k. 39)*
- D2 / gal te de *ltar khas len par byed na ni thams cad med pa dañ 'brel pa *yin 25
 P7 no žes⁹ de la yod pa'i rañ bžin las gžan ba lañ la sogs pa'i med pa ni gañ yin /
 ba lañ la sogs pa yod par sgro btags pa thams cad ni rjes su 'gro ba las khas
 P8 blañ bar bya'o // thams cad med par thal *bar 'gyur ro *žes pa'i lan 'di ni sbyar
 D3 bar mi bya'o // gañ 'ga' žig na re / med pa dañ yod pa dag śes pa tha dad du
 mi 'gyur te / kham phor la sogs pa la 'jim pa'i śes pa bžin rañ bžin gyi śes pa 30
 P81b.1 'gyur ba la yañ *mthoñ ba'i phyir ro žes zer ba de la /
*'jim pa'i¹⁰ tha dad la¹¹ kham phor /
 / la sogs *tha dad blur 'dod na /
 / med tha dad pa¹² gžan min yañ /
 / tha dad kyi¹³ blo ci ste dgag / (k. 40)* 35
- P2 / ji ltar 'jim pa las gžan ma yin na ni de tsam gyi blur thal *bar 'gyur ba la /
 gañ gis na bsgrub¹⁴ pa'i sgo nas kham phor la sogs pa'i¹⁵ blo tha dad khas len
 D5 par byed / de bžin du med pa la yod pa'i blo tha dad pa ni sgra'i *rañ bžin tha

¹ PN la sogs pa *instead of* las log pa ² PN bltos ³ Vk 'grub ⁴ DC bzuñ ⁵ DC ba 'di'i
⁶ DC gsal ⁷ PN 'gyur ba ⁸ PN om. du ⁹ DC žes pa ¹⁰ DCPN pa ¹¹ Vk las ¹² Vk las
¹³ VkDC ci ¹⁴ PN sgrub ¹⁵ PN pa

N168b
P166b.7

phyir mig gis gzuñ bar bya ba ñid spañs nas / sñon po dañ [ser po la sogs pa
tha dad pa rnams la yañ / 'jig rten la bstan pa'i gzugs kyi sgra khyas blañ bar
bya'i ro la sogs pa ^Nrnams la *ni ma yin no // de'i phyir gžan sel ba ñes par bya
ba ñes pa yin no //

53. gal te yañ don gžan ldog pa la bltos pa med par sgra'i don brjod pa yin
pa de lta na /

rjes 'gro ñid las 'grub par 'gyur / (k. 38c)

8 / sgra'i don brjod pa la rjes su *'gro ba dañ ldog pa dag gis mi 'gyur na / 'dod
pa yañ yin te gañ yañ ruñ ba dañ gñi gar ñes par gzuñ ba brjod pa 'bras bu
dañ bcas pa'i phyir ldog pas kyañ don brjod pa yin te / dper na ^{(37)...} byed pa po'i
10 'dod par bya ba *dam pa ni las yin no ^{... (37)} zes bya ba lta bu'o //

P167a.1

54. 'on te gžan sel ba tsam sgra'i don yin pa la yañ ldog pa kho na las don
brjod par 'gyur ro ze na / gal te rjes su 'gro ba mi 'dod na 'di de ltar 'gyur na
2 dños pos *ni /

khyab pa gtso bor mi 'dod de / (k. 38d)

/ dños po rnams la gžan dañ gžan ma yin pa'i rigs ni srid pa ma yin zes bstan
pa yin te / rigs med pa don gžan sel ba'i khyad par can gyi don la sgra'i don
3 gžan ma mthoñ ba'i phyir zes *bya ba des rjes su 'gro ba dañ ldog pa'i don
gžan med do zes bstan pa yin no //

55. gal te ba lañ la sogs pa'i bsal ba thams cad med pa las rnam par 'gyur ba
4 yin na thams cad kyi bdag du thal ba'i phyir med pa las yod *pa'i bdag ñid can
du thal lo zes gañ smras pa 'di la /

thams cad med pa'i rjes 'gro bar /

/ khas len byed pa gañ yin de'i /

/ du ma'i bdag ñid phyir yod pa /

/ yin zes gañ žig gañ gis 'brel / (k. 39)

5 gal te thams cad med *pa'i rjes su 'gro ba zes bya ba 'di khas len par byed pa
yin na / de la rañ bžin gañ gis med pa yod pa ñid du sgro btags par bya ba ba
6 lañ la sogs pa gžan gañ žig yin / ba lañ la sogs pa thams cad med pa'i *rjes su
N169a 'gro bar khas len pa la med pa ^Nyod pa ñid du thal bar 'gyur ro zes bya ba'i lan
7 'di rigs pa yin nam / gañ yañ med pa dañ yod pa dag la rtogs pa'i khyad par
mi 'gyur te / rañ bžin gyi rtogs pa ni rnam par *'gyur ba la mthoñ ba'i phyir
kham phor la sogs pa la 'ji ba'i rtogs pa bžin no zer ba de la /

'ji¹ khyad med la kham phor sogs /

/ gžan ñid min na'an² gal te blo /

/ tha dad 'dod na med khyad med /

8 / khyad par blo ni *gañ gis bsal / (k. 40)

/ ji ltar 'ji ba rnams las gžan ñid ma yin yañ de yañ rtogs par thal bar 'gyur ba
la bsgrub pas kham phor la sogs pa'i rtogs par khyad par cis kyañ khas len pa

¹ PN 'thi ² PN na yañ

(37)... ... (37) Citation of *Pāṇ.*, I. 4. 49: *kartur ipsitatamañ karma.*

- P81b.3 dad pa'i dbaṅ gis so źes ci nas mi 'dod // khyed kyi *yaṅ /
 you tan rnam kyī raṅ bźin mchog /
 / snaṅ ba'i lam du¹ gaṅ ma gyur /
 / snaṅ ba'i lam du gaṅ gyur pa /
 / sgyu ma bźin du² śin tu stoṅ / 5
- 56.** / *phan tshun tha dad dag yod kyaṅ /*
 / *nog la sogs pa mthoṅ ba las /*
 P4 / *de'i³ blo *dper +brjod 'gal ba de /*
 D76a.6 / *khyed⁴ Nkyi lugs la rten pa⁵ yin / (k. 41)*
 N85b / gaṅ la⁶ ba laṅ ma yin pa las log⁷ pa'i ba laṅ gi blo de ji ltar⁸ nog la sogs pa 10
 mthoṅ ba'i rgyu mtshan can⁹ du smra bar byed /
- P5 ba laṅ daṅ nog la sogs pa sgra tha *dad pas tha dad du sel ba can yin yaṅ
 D7 khyod kyi lugs khas blaṅ nas / 'gal¹⁰ +bźin du yaṅ de ṅes par bstan to //
 / *de mi ltos¹¹ śes¹² pa 'di ni /*
 / *raṅ gi rnam rtog spros par zad /* 15
 / *sel ba min pa'i sgra yis ni /*
- P6 / **raṅ bźin 'ga'¹³ yaṅ brjod mi bya / (k. 42)*
 / *nog la sogs pa la spyi'i ṅo bo daṅ ldan pa gźan med par mi ltos¹¹ pa ni mi*
 C76b srid do źes sṅar bśad czin to // raṅ gi ṅo bo ni brjod *par bya ba ma yin pa'i
 D76b.1 phyir de'i sgo nas tha sṅad du bya'o // 20
- P7 **57.** *gaṅ dag daṅ po'i śes pa med do źes zer ba de la /
 / *thog ma med phyir 'dod pa grub / (k. 43a)*
 daṅ po'i śes pa źes bya ba¹⁴ ni med pa ṅid de / tha sṅad kyi¹⁵ rgyu daṅ 'bras
- P8 bu gcig nas gcig tu brgyud pa dag la dus kyi thog ma med pa'i *phyir ro // *gaṅ
 D2 la daṅ po'i śes pa med na ni rigs daṅ ldan pas khyab par yaṅ mi nus la / rigs¹⁶ 25
 daṅ ldan pa las log pa 'am ma log par yaṅ mi nus śiṅ gcig mtha' dag la 'jug pa
- P82a.1 ni ma yin no źes bya ba'i skyon *de dag yod do //
58. gaṅ dag śes pa yaṅ dag par rab tu 'jug pa ṅid med do źes brjod pa¹⁷ de
 D3 'la yaṅ brjod pa /
 / *spyi' yi¹⁸ sgo nas sel bar byed / (k. 43b)* 30
- P2 / *de gźan rnam la rigs lta bur sel bar byed pa'i rdzas ni *med kyi / 'on kyaṅ*
 / *'di ltar rnam par bcad par bya ba'i yul la gaṅ spyi'i chos kyis yin te / 'di la*
 D4 yaṅ / rigs mi mthun pa¹⁹ la ma mthoṅ bar bstan pa tsam gyis rjes su dpog +go
 P3 źes brjod zin to²⁰ // khyod²¹ kyi *phyogs la yaṅ ṅes pa de dag mtshuṅ te / gal
 te rigs mthun la khyad par 'jug pa'i lta na khyab pa la ni mtha' yod pa ma yin 35
 no // de'i phyir 'di ltar rva can yin pa'i phyir rta ma yin no źes bya ba la
- P4 rva can ṅid ma *lus²² par ma mthoṅ ba de rnam par bcad pa rjes *su dpag
 D5 pa'i phyir rta ṅaṅ ba²³ la sogs pa so sor rnam par sel ba Nma yin źiṅ / ba laṅ
 N86a

¹ Vk du'aṅ ² VK de sgyu ma bźin ³ Vk de ⁴ Vk khyod ⁵ DC brten pa, PN brten pa'i
⁶ PN om. la ⁷ PN logs ⁸ DC ji ltar na ⁹ PN om. can ¹⁰ PN 'gal ba ¹¹ PN bltos ¹² Vk źes
¹³ Vk 'gal ¹⁴ PN insert na after źes bya ba ¹⁵ DCN pa'i ¹⁶ PN rigs rigs ¹⁷ DC om. brjod
¹⁸ DCPN spyi'i ¹⁹ PN om. pa ²⁰ DC te ²¹ DC khyed ²² PN yin ²³ D daṅ ba, C daṅ ba laṅ

- P167b.1 de bzin du / sgra'i khyad *par goms pa'i dbaṅ gis med pa daṅ yod pa rtogs
 pa'i khyad par cis na mi 'dod / khyed cag gi yaṅ
 / yon tan rnams kyi raṅ bzin mchog /
 / mthoṅ ba'i lam du 'gro ma yin¹ /
 / mthoṅ ba'i lam du gaṅ gyur pa² /
 / de ni sgyu ma lta bur gsog⁽³⁸⁾ / 5
- 2 56. / lkog śal la sogs *mthoṅ phyir gaṅ /
 / ba laṅ rtogs³ pa'i dper byas pa /
 / de ni khyod kyi 'dod pas 'gal /
 / tha dad sel la de log pa / (k. 41) 10
- gaṅ gi ba laṅ ma yin pa las ldog pa'i ba laṅ gi rogs par 'gyur ba de'i ji ltar lkog
 3 śal la sogs pa mthoṅ *ba rgyu mtshan du smra bar byed /
 khas blaṅs kyaṅ khyod kyi 'dod pas dpe 'di 'gal ba yaṅ yin no // ba laṅ gi lkog
 śal la sogs pa rnams la sgra'i khyad par gyis tha dad pa sel ba
 de ltos⁴ med phyir 'di yaṅ ni / 15
- 4 / raṅ gi rnam par rtog pas *sprul /
 / gzan sel med par sgra yis ni /
 / raṅ gi ṅo bo 'ga' brjod min / (k. 42)
- / lkog śal la sogs pa rnams la spyi'i ṅo bo bdag ṅid gzan med pa la bltos pa med
 5 par srid pa ma yin no zes sṅar bstan pa yin no // raṅ gi ṅo bo ci *brjod par bya 20
 ba ma yin pa'i phyir des tha dad mi bya'o //
- N169b 57. daṅ po'i 'rtogs pa med par 'gyur ro zes gaṅ brjod pa de la /
 thog ma med ciṅ 'dod pa grub / (k. 43a)
- dbaṅ po'i rtogs pa ni yod pa ṅid ma yin te tha sṅad kyi rgyu rgyud pa de yaṅ
 6 *thog ma med pa'i phyir ro // gaṅ gi yaṅ daṅ po'i rtogs pa 'dod pa de'i rigs med 25
 par rig daṅ ldan pa la khyab pa daṅ rigs daṅ ldan pa med pa daṅ / cig mtha'
 dag la 'jug par nus pa ma yin pa la 'di skyon yin no //
- 7 58. rtogs *la 'jug pa ṅid yod pa ma yin no zes gaṅ smras pa de yaṅ rigs pa ma
 yin te /
 spyi yis ṅes par bsal ba'i phyir / (k. 43b) 30
- / de rdzas so so la rigs gzan sel ba ni ma yin gyi 'on kyaṅ rnam par gcod pa brjod
 8 par 'dod pas spyi'i *chos cig gis yin no // mi mthun pa'i phyogs la ma mthoṅ ba
 tsam gyis rjes su dpog pa yin no zes 'di la bśad pa yaṅ yin no // ṅes pa 'di ni
 khyod ṅid la yod de / gal te raṅ gi rigs khyab par bya ba la 'jug pa yin na /
- P168a.1 *khyab par bya ba mtha' med pa yin no // de'i phyir dper na rva can yin pa'i 35
 phyir rta ma yin no zes bya ba la rva can ṅid ni rta la ma mthoṅ bas de rnam

¹ PN om. pāda b ² Kk 'gyur ba ³ Kk brtags ⁴ PN lta

(38) Cited from a Sāṃkhya work. Cf. *Yogabhāṣya* ad sūtra 4.13: tathā ca śāstrānuśāsanam —*guṇānāṃ paramaṇ rūpaṇ na dṛṣṭīpatham rcchati / yat tu dṛṣṭīpathaprāptaṃ tan māyeva sutuccha-*
kam // According to Vācaspatimiśra, this is cited from the *Ṣaṣṭitantra*, cf. *Tattvavaiśaradi*, ĀnSS
 47, p. 187.12–188.1: atraiva ṣaṣṭitantraśāstrasyānuśiṣṭiḥ. Cf. also *Bhāmati* ad *Brahmasūtrabhāṣya*,
 II. 1.3; *Tattvopaplavasīṃha*, p. 64.3–4.

- la sogs pa so so la yañ¹ 'jug pa ma yin no // yin na yañ ldog pa dañ 'jug
P82a.5 *pa dag ni blo de bzin du 'di la yañ rigs pa yin no //
59. *bdag gžan yod par khas len na |*
D6 *| gcig ñid du ñid kyis² *brtag³ pa |*
| de dag dños po la mi rigs | (k. 44a-c) 5
- P76b.6 / gel te bdag dños po la yod na ni de la gcig dañ du *ma ñid⁴ brtag par mi
rigs so // bdag gžan yod par khas mi len na ni
khyod kyī'añ gsal ba nus par 'gyur | (k. 44d)
- D7 gal te dños po la med na ni brtag pa de dag rigs na khyod *kyī'añ gsal ba dañ
P7 nus pa mtshuñs par *'gyur ro // gal te nus pa rnam kyī gsal ba⁵ dañ mi gsal ba 10
gcig ñid yin na ni gsal ba'i dbye ba med par 'gyur ro // ci ste du ma ñid yin⁶
na ni⁷ nus pa 'di⁸ rnam las gžan ma yin pa'i phyir gtso bo gcig ces bya ba 'gal
P8 *lo //
- D77a.1 *sgra yi⁹ brjod *don la dpyod¹⁰ pa |*
| 'di yañ dbaṅ po'i spyod yul min | 15
C77a *| gañ žig sgra la 'sogs pa 'di'i |*
| 'jug pa'i dbaṅ po so sor min | (k. 45)
- P82b.1 / mñon sum gyi yul ni bstan du med do // bstan du med pa'i lta *na bdag gžan
D2 med pa bdag gžan yin no žes brjod pa yin *no // de'i phyir 'di mñon sum gyi¹¹
'jug pa ma yin no // 20
60. 'di la yañ /
gañ žig tshig gi brjod pa 'di |
| ñag las don du rnam par brtags |
P2 *| ñag *don so sor snañ brjod gañ |*
| de yis dañ po ñe bar skyed¹² | (k. 46) 25
- / tshig gi brjod pa la don med du¹³ zin kyañ kha yar ba la nus pa med pa'i
D3 +phyir luñ las ji ltar gžag pa ñag las rnam par 'jog par byed de / rañ *bzin dañ
P3 rkyen bzin no // luñ nas bžag¹⁴ pa de yañ luñ gžan rnam su mi rigs par 'dzin pa'i
phyir 'di don gžan ñe bar bžag¹⁵ pa yin no // de'i phyir tshig gi don gzuñ bar
P4 bya ba'i thabs¹⁶ ñag gi *don du snañ +ba dañ po'i mgoms pa'i sgra'i don dañ 30
D4 'brel pa yin te / ñag ñid dañ de'i don dag la dños su ni¹⁷ sgra'i don du tha
N86b dad med pa'i phyir la / phyis sgra'i don 'dzin pa'i mñon pa'i ña rgyal gyis
P5 bžag¹⁸ pa *ste¹⁹ lcags kyu med pa²⁰ yin pa'i²¹ phyir ro //
- D5 **61.** gañ dag so sor snañ ba'i don rnam la phyi'i don +gžan nam de dañ 'brel
pa bor²² nas ñag gi don du rtogs par byed pa de dag gi ltar na yañ de ni rnam 35
P6 par rtog²³ pa tsam +yin no // ci'i phyir že na /
ji ltar goms pa'i ñag dag las |
| don la med du zin kyañ²⁴ skye |

¹ DC om. yañ ² PN kyī ³ Vk btags ⁴ DC ñid du ⁵ PN om. ba ⁶ PN min ⁷ PN mi
⁸ PN om. 'di ⁹ PN sgra'i ¹⁰ Vk spyod ¹¹ P om. gyi ¹² DCPN bskyed ¹³ PN om. du
¹⁴ DC gžag ¹⁵ DC gžag ¹⁶ PN thabs su ¹⁷ PN na ¹⁸ DC gžag ¹⁹ PN de
²⁰ DC med pa pa ²¹ DC om. pa'i ²² P por ²³ PN rtogs ²⁴ Vk yañ

P168a.2 par bcaḍ pa rjes su dpog pa yin gyi / ñaṅ pa la sogs pa so so'i *sel ba ni ma
yin la ba laṅ la sogs pa re re 'dzin pa ma yin no // khyod ñid kyī yaṅ ldog pa
daṅ rjes su 'jug pa'i blo dag 'dod pa 'dir yaṅ tshul de ltar yin no //

59. *bdag gzan med pa khas blaṅs nas |*

3 *| gcig daṅ du ma rtogs *byed ni¹ |* 5

| rigs min gaṅ phyir dños la 'di | (k. 44a-c)

*| dños po yod pa'i bdag ñid can gaṅ yin pa de la gcig daṅ du ma brtags par
rigs pa yin gyi / bdag gzan med pa khas blaṅs nas ni ma yin no //*

4 *khyod kyī'an² gsal *mi nus rnams la | (k. 44d)*

*| thal bar mtshuṅs par 'gyur te / gal te mi gsal³ ba las gsal ba'i nus pa rnams
cig ñid yin na gsal ba tha dad pa med⁴ par 'gyur ro // ci ste du ma ñid yin na* 10

*nus pa rnams las⁵ gzan ñid *ma yin pa'i phyir gtso bo cig yin no zes bya ba ni
5 'gal lo //*

sgra yi⁵ brjod bya'i don la 'di |

| bsam⁶ bya dbaṅ po'i yul la min | 15

| gaṅ phyir sgra sogs rnams la 'di |

| 'phaṅs min dbaṅ po tha dad min | (k. 45)

6 *| mñon sum gyi don *ni bstan du med pa yin la bstan par bya ba ni bdag ñid
gzan la bdag ñid gzan med pa'o zes bśad pa yin no // de'i phyir 'di mñon sum
gyis ñes pa ma yin no //* 20

60. *'di la yaṅ |*

spobs pa ñag⁷ don bśad gaṅ yin |

7 *| *des ni daṅ po⁸ bskyed pa'i phyir |*

| ñag⁹ las tshig¹⁰ 'di dmigs kyis ni |

| bkar¹¹ nas don la rnam par brtags⁽³⁹⁾ | (k. 46) 25

*| tshigs^(tshig) gyi don med kyaṅ ñag las bkar nas luṅ ji lta bar ñe bar dpyad nas rnam
8 par bžag par bya ste / *raṅ bžin daṅ rkyen bžin du 'ba' žig ni mi sbyor ba'i
phyir ro // ñe bar dpyod pa de yaṅ luṅ gzan dag la don 'dzin pa mi rigs pa'i
phyir 'dir don gzan bkod pa yin no // gaṅ gi phyir daṅ por sgra la don gyi 'brel*

P168b.1 *pa ma goms *pa rnams kyī don rnams la tshig gi don 'dzin pa ni ñag gi don
spobs pa'i thabs yin no // ñag ñid daṅ don dag ni sgra don gtso bo yin te / de
dag tha mi dad pa'i phyir de'i naṅ nas gzan gaṅ žig sgra don 'dzin par rlom pa
2 de *ni ñe bar dpyod pas yin te lcags kyu med pa'i phyir ro //* 30

61. *yaṅ gaṅ žig don rnams la dpog pa spaṅs nas gzan phyi rol gyi don nam /
'brel pa ñag gi don du rtog par byed pa de dag gi de yaṅ rnam par rtog pa* 35

3 *tsam yin no // *ci'i phyir ze na |*

don du med kyaṅ goms pa ni |

| ji¹² lta ba bžin ñag rnams las |

¹ Kk na ² PN kyī yaṅ ³ N bsal ⁴ N min *instead of* pa med ⁵ PN sgra'i ⁶ Kk bsal

⁷ PN gaṅ ⁸ Kk pa ⁹ PN gal te ¹⁰ Kk tshigs ¹¹ N bkag ¹² PN ci

(39) *TSP*, p. 363. 15-16: *apoddhāre padasyāyaṃ vākyaḍ artho vivecitah | vākyaṛthah pratibhā-
khyo 'yaṅ tenādāu upajanyate //*

- / rañ gi rkyen dañ rjes 'brel pas /
/ rnam pa du ma so sor rtogs / (k. 47)
- D77a.6 / don du goms *pa'i bag chags la ltos¹ *pa'i ñag las don byed pa ltar rtogs pa
P82b.7 'byuñ ste / rtag pa la sogs pa'i brjod pa dañ / de dañ khyad par med pa dag
bzin phyi rol gyi don med kyañ rañ gi rkyen dañ rjes su 'brel pas rnam par rtog 5
P8 pa sna tshogs *pa skyed par byed do // 'di ltar rtsed² 'jo'i³ sñan +dñags⁴ thos pa
D7 las chags pa can rnams la⁵ 'dod chags dañ rjes su mthun pa'i śes pa skye la /
P83a.1 chags pa dañ bral ba rnams la ni yañ dag pa'i śugs dañ *rjes su mthun pa yin
no //
- 62.** de yañ ñag gi don gžan las / 10
/ rnam par bcad pa'i don du 'dod /
D77b.1 / 'brel par śes pa'i ñag *gi don /
/ 'di yañ rjes dpag las gžan min / (k. 48)
- P2 / so sor *snañ ba yañ rdzas bzin ñag gžan las tha dad ciñ 'brel cpa śes pa las yin
C77b pas rjes su dpag pa las gžan ma yin no // 15
gañ žig ñag las skyes pa yi /
/ rnam rtog sna tshogs śes pa ni /
P3 / de yañ rañ *rig⁶ yin pas +na /
D2 / mñon sum ñid las gžan ma yin / (k. 49)
- / rtog⁷ pa ni rañ rig yin pa'i phyir na mñon sum ñid yin pas de las gžan du 20
dbye bar mi bya'o //
- P4 **63.** gal te re žig rgyu mtshan can gyi sgra rnams la lta *don gañ dag bsal⁸ ba'i
D3 sgo nas don mñon par brjod pa rigs grañs na 'dod rgyal ba rnams la ji 'ltar že
na /
- 'dod rgyal ba la⁹ don dbye bas / (k. 50a) 25
- P5 / 'dod rgyal ba la śiñ tog¹⁰ did thā la sogs pa'i sgra spyi brjod pa *yin zin spyi
N87a de'i dbye bas rjod par byed do // gal te rigs dañ mthun pa'i 'dus pa sgra dag la
bye brag ci yod ce na / cuñ zad kyañ med do // rigs kyi sgra yañ grags pa'i
D4 dbaň *gis kha cig tu yan lag so so la *dogs par 'dod de / dper na groñ gi phag¹¹
P6 pa bza' bya ma yin no žes bya ba lta bu'o // la lar dños su rjod par byed de 30
dper na /
- grañs dañ tshad¹² ñid dañ ni dbyibs /
/ ltos¹³ pa med par rab tu 'jug /
P7 / *chu la sogs pa'i thigs pa dañ /
D5 / 'dus pa *la yañ rjod par byed / 35
- / la lar yan lag 'ba' žig la 'jug pa ma yin te / dper na /
dbyibs dañ kha dog cha śas kyis /
P8 / khyad¹⁴ par byas nas 'jug *pa yin¹⁵ /

¹ PN bltos ² C rtsod ³ P 'jo' ⁴ PN ñag ⁵ DC las ⁶ PN rigs ⁷ PN rtogs ⁸ PN gsal
⁹ PN ba las, Vk la yañ *instead of* ba la ¹⁰ PN rtog ¹¹ P pag ¹² DC mtshan ¹³ PN bltos
¹⁴ PN khyab ¹⁵ VkPN min

/ rañ gi rkyen dañ rjes mthun par /
/ rtogs pa du ma skye ba yin / (k. 47)

P168b.4 *dañ rjes su mthun par ñag las brtags pa la sogs pa bzin du don rtogs pa'i Nrtog
N170b pa sna tshogs skye ba yin no // de khyad par med na yañ 'dod chags can rnams 5
5 kyis sgeg pa'i sñan dñags thos pa na 'dod chags dañ rjes *su mthun pa'i rtog pa
skye ba yin la / 'dod chags dañ bral ba rnams la ni skyob pa dañ rjes su mthun
pa yin no //

62. de yañ ñag gžan don rnams las /
/ rnam bcad¹ 'brel pa šes pa yi / 10
/ don du 'dod de de yi phyir /
6 / ñag don *rjes dpag las gžan min / (k. 48)

/ 'brel pa ñid šes pa'i spobs pa yañ tshig gi don bzin du ñag so so la tha dad
pa yin no // de'i phyir rjes su dpag pa las tha dad pa ma yin no //
gañ žig ñag² las rtogs³ pa ni / 15
7 / sna tshogs *rtog par⁴ skye 'gyur ba /
/ rañ rig yin phyir de yañ ni /
/ mñon sum las ni 'das⁵ ma yin / (k. 49)

/ spobs pa yañ rig pa yin pas / mñon sum ñid yin pa'i phyir de las 'das pa ma
yin no // 20

8 63. re žig rgyu mtshan can gyi sgra rnams la *don gžan sel bar sgra'i don
brjod par ni rigs na / 'dod dga' ba rnams la ci ltar že na /
don tha dad phyir 'dod dga' la'añ⁶ (k. 50a)

P169a.1 'dod dga' ba la yañ diñ thā la sogs pa'i sgra tshogs brjod par byed pa de tshogs 25
pa can las *tha dad par brjod pa yin no // 'on te rigs dañ tshogs pa'i sgra dag
la khyad par ci yod ce na / cuñ zad kyañ med do // grags pa'i dbaň gis rigs kyi
2 sgra yañ 'ga' žig tu yan lag so so la btags *pa yin te / dper na groň gi phag mi
za'o žes bya ba lta 'bu'o // 'ga' žig tu gtso bo yin te dper na /
...⁽⁴⁰⁾

thigs pa dañ ni tshogs pa yi /
/ chu tshogs rnams la brjod byed ni / 30
/ graňs dañ tshad dañ dbyibs rnams la /
/ ltos⁷ pa med par 'jug par byed /
3 / ces bśad pa lta bu'o // 'ga' žig tu yan lag la mi 'jug pa ñid yin te / dper na
dbyibs dañ kha dog yan lag rnams /
/ khyad par can la gaň⁸ 'jug pa / 35

¹ Kk dpyad ² PN gañ ³ Kk rtog ⁴ PN rtogs pa ⁵ Kk 'dus ⁶ PN la yañ ⁷ PN bltos
⁸ PN insert la after gañ

(40)... ... (40) Cf. *Vyākaraṇa-Mahābhāṣya*, ed. Kielhorn, Vol. I, p. 5.16-17: abhakṣyo grāmyakukkuṭo 'bhakṣyo grāmyaśūkara ity ukte gamyata etad āraṇyo bhakṣya iti. Cf. also *ibid.*, p. 8.10; *TSP*, p. 390.1.

(41) Citation of *VP*, II. 158: *saṅkhyāpramāṇasaṁsthānanirapekṣaḥ pravartate / bindau ca samudāye ca vācakaḥ salilādīṣu //*

- / sgra yis de yi cha śas la /
/ rab tu 'jug pa dmigs ma yin/
- D77b.6 / dbyibs kyi khyad par la 'khor lo dañ / blum po +dañ / riñ po dañ / gru bži
P83b.1 pa zes bya ba lta bu yan lag tsam gyis brjod pa¹ *ma yin no // de bžin du khu
tshur dañ / mdud pa dañ / phreñ ba dañ / rna rgyan la sogs pa rnam la yañ 5
ño // kha dog gi khyad par la khra bo dañ / khre rtse la sogs pa lta bu'o // yan
D7 lag can gyi khyad par *+la brgya dañ stoñ bre dañ khal dañ / zla ba dañ / lo
P2 dañ / srañ zes bya ba la sogs pa lta bu yan lag rnam la 'jug pa ma yin no //
P3 'dus pa'i sgra yañ kha cig so so ba la rdzogs par 'jug ste / *dper na groñ 'oñs
D78a.1 zes bya ba lta bu'o // kha cig ni btags² nas te / dper +na lus kyi las³ kyis bdag 10
gi las chad par byed pa lta bu'o // kha cig ni 'jug par mi byed de / dper na
P4 khyu⁴ zes bya ba dañ / *nags zes bya ba lta bu'o //
64. gal te 'di ltar 'brel pas ma byas pa sgra'i don ston par byed pa ste / dper
C78a na 'di⁵ śiñ tog⁶ pa na sa'o zes bya ba 'lta bu'o⁷ // +de la ji ltar rjes su dpag par
D2 bya ze na / der śiñ *tog pa na sa'i sgra'i don gyis rtogs pa bskyed pa ni ma yin 15
P5 no // ci'i phyir ze na /
rtogs pa'i don ni bstan phyir ro / (k. 50b)
N87b 'di zes pa'i sgra dañ lag pa'i brda 'am / grags pa rñiñ pa dañ N'brel pas *rab tu
P6 rtogs pa yin gyi / śiñ tog pa na sa'i sgra +don rtogs pa ni ma yin no // 'di ltar
D3 brda⁸ gsal bar byed pa'i 'brel pa bstan pa'i don der brda'i don dañ 'di zes pa'i 20
P7 sgra gzi⁹ mthun pa yin no // *gñis ka brjod par bya ba yin no zes byas nas de'i
don du brda'i don byas pa ni ma yin no // śiñ tog pa na sa'i sgra de ñid dañ
D4 'brel pa ltar +sgra'i gzal bar bya bar 'gyur ba yin no //
P8 'brel pa ma yin *brtags¹⁰ pa'i phyir / (k. 50c)
'brel pa ni śiñ tog¹¹ pa na sa'i don dañ sgra dag tshad ma gžan gyis dmigs nas 25
'di 'di'i yin no zes śiñ tog pa na sa dañ 'brel par rtogs pa yin la / gzal bar bya
P84a.1 ba dañ 'brel *pa'i phyir rjes su dpag +pa yin no // de'i phyir sgra las byuñ
D5 ba'i tshad ma gžan ma yin no //
65. ci ste ñe bar gzal ba la sogs pa lhag ma rnam ji ltar gžan ma yin ze na /
P2 *phyogs 'dis lhag *ma rnam la'añ brjod / (k. 50d)* 30
re žig ñe bar gzal ba ni ba lañ dañ ba men la sogs pa de dañ 'dra bar rtogs par
D6 bya ba'i don +du der gžan las thos pa dañ / rtogs pa dag gis¹² sgra'i rañ gi don
P3 gñis tshad ma gžan gyi¹³ *khoñs su chud pa de dañ 'dra bar rtogs pa ste de ni
tshad ma gžan ma yin no // de bžin du sñam du sems pa yañ de dañ 'dra bar
P4 'jal bar byed pa yin pas tshad ma gžan ma yin¹⁴ par *khoñ du chud par +bya 35
D7 ste / rjes su dpag pa'i rnam par rtog pa las phyi rol du gyur pa yin pa'i bsal¹⁵
bar bya ba ñid yin no //
tshad ma kun las btus pa las gžan sel ba brtag pa'i le'u ste lña pa'o //

¹ PN par ² DC brtags ³ PN om. kyi las ⁴ DC chu ⁵ DC om. 'di ⁶ PN rtog ⁷ PN lta
bu [de la ...] ⁸ P brda' ⁹ P bži ¹⁰ DC brtag ¹¹ P rtog ¹² PN gi ¹³ P gyis
¹⁴ PN repeat pas tshad ma gžan ma yin ¹⁵ DC gsal

N171a
P169a.4

/ de yi¹ Nyan lag la sgra *ni /
/ 'jug pa dmigs pa ma yin no /⁽⁴²⁾

/ zes bya ba lta bu'o // dbyibs khyad par can la 'jug pa ni 'khor lo zlum bu
dañ riñ po dañ gru² bži zes pa dañ / de bžin du khu tshur dañ mdud pa dañ
5 'khyil ba la sogs pa ni *yan lag rjod par byed pa ma yin no // kha dog kha dog
khyad par can la 'jug pa ni ri mo dañ bsres pa zes bya ba la sogs pa'o // yan
lag khyad par can la 'jug pa ni brgya dañ stoñ dañ bre phyed dañ bre gañ dañ
6 zla ba *dañ lo dañ srañ zes bya ba ste yan lag rnams la mi 'jug pa'o // tshogs
pa'i sgra yañ 'ga' žig du re re la yoñs su rdzogs pa yin te / dper na 'gro zes
7 brjod pa lta bu'o // 'ga' žig tu ñe bar btags pa yin te / *dper na lus kyis las kyis
bdag gi las bśad pa'o // 'ga' žig tu yan lag la mi 'jug pa ñid yin te / dper na
kho bo cag ces bya ba lta bu'o //

8 **64.** 'on te 'brel par ma byas pa'i sgra las don rtogs pa gañ yin pa dper *na
'di ni pa na sa'o zes brjod pa gañ yin pa de la ji ltar rjes su dpog pa yin ze
na / der ni pa na sa'i sgra las don rtogs pa ma yin te / ci'i phyir ze na /
so sos³ don mthoñ ba yi⁴ phyir / (k. 50b)

P169b.1 / 'dis sgra dañ lag brda'i 'brel pa *bstan pas don grub pa'i phyir ro // pa na sa'i
sgras don rtogs pa ni ma yin gyi 'on kyañ mi rtogs pa yin no // 'brel pa mthoñ
ba'i don de la ni miñ gi don dañ 'brel sgra gži mthun pa yin te gñi ga'i
2 brjod par bya ba yin pa'i phyir ro // *de'i don las ni miñ gi don pa na sa'i sgra
yin no // 'o na 'brel pa de ñid sgra'i gžal byar 'gyur ro ze na /
rnam rtog yin phyir 'brel ma yin / (k. 50c)

/ 'brel pa ni pa na sa'i don dañ sgra dag tshad ma gžan gyis dmigs nas rjes su
3 dpag *pa dañ / rjes su dpag par bya ba'i 'brel pa bžin du 'di ni 'di'o zes yid
N171b kyi 'brel pa rtogs Npar byed pa yin no // de'i phyir sgra las byuñ ba ni tshad
ma gžan ma yin no //

4 **65.** ci ste lhag ma ñe bar 'jal ba la sogs pa ji ltar *tshad ma gžan ma yin ze
na /

phyogs 'dis lhag ma bśad pa yin / (k. 50d)

/ re žig ñe bar 'jal ba ni ba lañ dañ ba men⁵ dag 'dra bar rtogs pa'i don can yin
5 na / de la gžan las thos nas rtogs na sgra las byuñ ba yin la / *rañ ñid kyis yin na
ni don gñis tshad ma gžan gyis rtogs nas / yid kyis 'dra bar rtogs par byed pa yin
la de yañ / tshad ma gžan ma yin te / de ltar rtogs pa na 'dra ba ni gžal bya
6 ba ma yin pa'i phyir ro // *de bžin du gžan yañ rjes su dpag pa'i rnam par rtog
pa las phyi rol du gyur pa ma yin pa'i phyir gžan sel ba'i tshul yin no //
// le'u lña pa'o //

¹PN de'i ²N grub ³PN so so ⁴PN ba'i ⁵P min

(42) Citation of VP, II. 155: *saṃsthānavarṇāvayavair viśiṣṭe yaḥ* prayujyate / śabda na tasyāva-
yave pravṛttir upalabhyate // *viśiṣṭe 'rthe in Rau's edition; the variant q which is closer to K's
translation is adopted here.*

THE VIŚĀLĀMALAVATĪ PRAMĀNASAMUCCAYATĪKĀ

(Yañs pa dañ dri ma med pa ldan pa zes bya ba
Tshad ma kun las btus pa'i 'grel bśad)

- D237b. 3 1. // tshad ma gżan du rtsod pa'i skabs sbyin pa'i ched du gsuñs pa / tshad
P268b. 6 ma gñis *bśad zin to ze pa ste / gañ sñar dam bcas pa / "mñon sum dañ ni rjes
su dpag / tshad ma dag ni gñis kho na /⁽⁶⁾ zes pa'i tshad ma gñis po de bśad
D4 zin to // rañ gi tshad ma'i yon tan brjod pa *las dañ / gżan gyi tshad ma *dgag
P7 pa las kyañ ño //
- 5
- kha cig ni sgra las byuñ ba yañ zes pa / kha cig ces¹ pa ser skya pa la sogs pa
rnams so // sgra las ñe ba² ma yin pañi don la ses pa ñe bar skye ba ni sgra las
P8 byuñ ba'o // don gyi go ba la sogs *pa rnams 'ba' žig tu ma zad do zes pa *yañ
D5 gi sgra'i³ don to⁴ // ci ltar sgra las byuñ ba tshad ma gżan ma yin ze na gsuñs
pa / de ltar de zes pa la sogs pa'o // de zes pa ūgs kyis thob pa sgra la sbrel 10
- P269a. 1 lo // byas⁵ sogs *bżin du zes pa / ji ltar byas⁶ pa ñid la sogs pa'i rtags ni tshul gsum
D6 dañ ldan pa las *rañ gi don gsal bar byed pa de bżin sgra yañ ño zes pa'i don⁷
P2 to⁸ // dpe 'dis ni sgra rtags⁹ ñid du yoñs su *gsal bar byed pas sgra las byuñ ba
rjes su dpag pa ñid du mtshon par gsal bar byed do // gżan sel ba yis zes pa¹⁰
D7 don gżan las ldog pas yin gyi / *mthoñ ba bżin du sgrub pa'i ño bos ni ma yin 15
P3 no // sgra *ni¹¹ yul gañ la rab tu sbyor ba zes pa / don gañ go bar byed pa'i don
P4 du brjod pa de de'i yul te / go bar bya ba ñid kyi phyir / dper na rtags kyi
- D238a. 1 rtags can¹² bżin no // de'i yan lag gañ gis zes pa / brjod par *bya +^cba'i don gyi
C256a yan lag yod pa ñid dañ ses bya de ñid la sogs pa rnams ni mañ ba ste / de
rnams thams cad dañ śiñ la sogs pa'i sgra med na mi 'byuñ ba ñid du 'brel pa 20
P5 yañ ma yin gyi / gañ dañ 'brel *pa de byas pa ñid la sogs pa bżin du don
D2 *gżan rnam par gcod pas gsal bar byed do // brjod pa ni sgra'i chos ñid du
grags pa ñid kyi phyir dpe dañ dpe can dag mi mtshuñs pa ñid du ma gyur
P6 cig ces gsal *bar byed do zes gsuñs so // des ji skad brjod par 'gyur te / gañ
D3 rjes su dpag pa'i mtshan ñid can +de ni de las tha dad pa ma yin te / du ba 25
P7 las me ses pa bżin / sgra las byuñ ba yañ de lta bu yin no zes pa *khyab par
byed pa dañ 'gal ba'o //
- ci ste "gżan sel ba yin rjod par byed" (k. Id) ces pa 'di¹³ ci'i don du yin /
D4 ji tsam du / byas ñid sogs bżin rjod par byed / ces +pa 'di kho nas rjes su
P8 dpag pa las sgra las byuñ ba tha mi *dad par rtogs so ze na / dgos pa yod de 30
/ byas pa ñid la sogs pa'i rtags ni don gżan rnam par gcod pas rañ gi don rtogs
D5 par byed do zes sñar 'di bsgrubs¹⁴ zin to // de'i phyir gal te gżan sel bas zes +*pa
P269b. 1 'di ma brjod na / de'i tshe tshad ma gżan smra ba rnams kyi rtogs pa 'dir 'gyur

¹ P zes ² P ñes pa ³ P sgra ⁴ P no ⁵ C byis ⁶ DC byis ⁷ C ton ⁸ P no ⁹ DC rtag pa
¹⁰ P om. zes pa ¹¹ P na ¹² P rtags ce na ¹³ P om. 'di ¹⁴ C sgrubs

(a) PS, I, k. 2a-b and vrtti. Cf. M. Hattori, *Dignāga, On Perception*, pp. 176-177.

JINENDRABUDDH'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 1

- te / byas pa ñid la sogs pa'i rtags ni don g'zan las ldog pas rañ gi don rtogs
P269b. 2 par byed ciñ / sgra ni sgrub pa'i sgo yis te / de kho na'i *khyad par las sgra
D6 las byuñ ba rjes¹ su dpag pa las *tha dad do zes pa'o // de'i phyir de² gsal ba'i
don du 'di bśad do // slar yañ skabs g'zan gyis 'di'i dogs pa bsal bar byed par
'gyur ro zes re žig b'zag³ go // 5
- P3 ci *ltar sgra'i tshul gsum ñid yin / ci ltar mi 'gyur na / chos can mi rigs pa'i
D7 phyir ro // *de ltar ni sgra'i don ni chos can ñid du 'thad pa ma yin te / rtogs
P4 par bya ba ñid kyi phyir mi rtag pa ñid b'zin no // don la sgra mthoñ ba *yañ
ma yin te / smra ba po la gnas pa ñid kyi phyir te / de kho na la ñe bar
D238b. 1 dmigs pa'i phyir ro // de'i phyir 'di ni tshad ma g'zan kho na ste⁴ / *brda ji lta ba 10
C256b ^cb'zin du don rtogs pa'i rgyu ñid kyi phyir ro že na / de dañ 'di ni sgra las byuñ
P5 ba'i tshad *ma ñid kyi yul yoñs su mi⁵ šes pa'i phyir 'di ltar 'di ltar brjod pa
ste / de'i phyi rol gyi don la tshad ma ñid ma yin pas te / de ltar ni de de'i
D2 rtogs par byed par 'gyur ba ma yin pas te / *'o na ci la že na brjod par
P6 'dod pa la ste⁶ / *de la ni sgra'i tshul gsum pa⁷ ñid yod pa kho na'o // de ltar 15
ni brjod par 'dod pa dañ ldan pa'i skeyes bu chos can no // brjod par 'dod pa
bsgrub par bya ba'i chos so // brjod par 'dod pa dañ ldan pa la ñe bar dmigs
P7 pa *yod pa *kho na'i phyir sgra ni phyogs kyi chos so // brjod par 'dod pa
D3 dañ ldan pa sñar ñams su myoñ ba ni mthun phyogs so // de dañ bral ba ni
mi mthun phyogs so zes pas ci ltar tshul gsum srid pa ma yin / 'o na brjod 20
P8 *par 'dod pa la yañ de tshad ma ñid ma yin pa kho na'o //
D4 de ltar *ni brjod par 'dod pa spyi la tshad ma ñid du 'gyur ram / yañ na
brjod par 'dod pa'i khyad par la yin / re žig spyi la ma yin te / de las tha
P270a. I sñad du mi rigs pa'i *phyir ro // gal te brjod par 'dod pa'i spyi sgra'i dod du
D5 gyur na go že brjod pa na dgu bzuñ ba'i yi ge'i rnam par dbye ba / *'di ci 25
smra⁸ zes yoñs su rjes su sbyor ba ma yin te / sgra brjod pa tsam kho na las
P2 brjod *par 'dod pa'i spyi'i ñes par šes pa ñid kyi phyir ro // brjod par 'dod pa'i
spyi'i don dañ ldan pa ñid ni sgra rnames 'jug pa'i rgyur 'gyur⁹ ba yañ ma yin
D6 te / brjod par 'dod pa'i *spyis ni don du gñer ba po 'ga' žig rab tu *'jug
P3 pa'i yan lag dañ tshad ma yañ ma yin te / 'di dag gis don yoñs su bcad nas 30
'jug pa na don bya ba la slu¹⁰ ba med pa'i phyir ro zes brjod pa'i phyir ro¹¹ //
P4 de 'di ltar brjod par 'dod pa'i spyi la tshad ma ñid ma *yin +no // khyad par
D7 la yañ ma yin te 'khrul pa'i phyir ro // de yañ brjod par 'dod pa'i khyad par
dañ ldan pa las sgra g'zan du dmigs pa'i phyir ro // de skad du yañ gsuñs pa /
P5 ji ltar 'dod chags dañ ldan pa *smra ba de ltar 'dod chags dañ bral ba yañ ño 35
D239a. 1 *žes so // sgra'i tha sñad ni blo ^csñon du btañ nas rnam pa g'zan du yañ bya bar
C257a nus te / de'i phyir sgra rnames las khyad par ñes pa ma yin žiñ / khyad par
P6 kho na yañ tha sñad kyi *yan lag yin na / de yañ ñes par gzuñ bar mi nus pa

¹ P rjem ² P om. de ³ DC g'zag ⁴ P te ⁵ P ma ⁶ P te ⁷ P gsuñ ba ⁸ P sgra ⁹ P 'byur
¹⁰ P bslu ¹¹ P om. zes brjod pa'i phyir ro

(a) Cf. *Nirukta*, II. 5. Cf. also *Abhidharmakośabhāṣya*, ed. P. Pradhan, Patna 1967, p. 81. 1-3; Vasubandhu's commentary on *Mahāyānasamgraha*, T. 1597, vol. 31, p. 343b. 15-16.

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 1

- D239a. 2 ñid kyi *phyir / ci las¹ sgra las byuñ ba tshad ma ñid yin ze na / de la rjod²
 par 'dod pa'i spyi ni mi 'khrul na yañ sgra'i don ma yin te / des tha sñad la
 P7 mi sbyor ba'i phyir ro zes *gañ brjod pa de rigs pa ma yin te / gañ žig rgyud
 D3 gžan tsam bsgrub par bya ba don du gñer ba po de la ci *ltar brjod par 'dod
 pa'i spyi tha sñad kyi yan lag ma yin / 'di ni sgra las brjod par 'dod pa'i spyi³ 5
 P8 yoñs su *bcad nas 'jug pa na rgyud gžan tsam bsgrub par bya ba'i don bya⁴
 ba la 'jug pa na slu⁵ ba med pa'i phyir ro // gañ yañ khyad par la yañ tshad ma
 D4 ñid ma yin te / 'khrul pa'i *phyir ro zes brjod pa de yañ yañ dag pa ma yin⁶
 P270b. 1 te / khyad par kho na gtan *tshigs ñid kyi phyir ro // gal te khyad par ni rjes
 su 'gro ba dka 'ba ñid kyi phyir gtan tshigs ñid du mi rigs so ze na / 'o na du 10
 D5 ba yañ gtan tshigs ñid du mi 'gyur te / 'di yañ sgyu ma byed pas sprul *pa'i
 P2 du ba ltar snañ ba'i *'byuñ ba 'dus pa las ni gžan las log pa'i ño bor rtogs pa
 po thams cad kyis ñes par gzuñ bar nus pa ma yin pa'i phyir ro // ci ste gañ žig
 P3 de ñes par gzuñ bar nus pa de'i ñor de rjes su dpag pa'i yan *lag ñid yin
 D6 na / de dañ 'di ni cig *śos la yañ mtshuñs so // yañ na ñes par rtogs pa pos mi 15
 slu⁷ ba'i ñag 'di ni 'di 'dra gañ la mñon par zen pa de'i tshig ni mi slu⁸ bar
 P4 mtshuñs pa ñid du sgro btags nas *rjes su dpag par byed de⁹ / de'i phyir rtogs
 D7 pa po'i bsam pa'i khyad par gyi dbañ las / *khyad par la sgra rjes su dpag ñid
 du gsuñs te don dam par ni ma yin no //
 P5 2. gžan sel bas sgra'i don rtogs par *byed do zes bśad pa yin te / de rjes 20
 su ma bsam pas¹⁰ gañ rnam smra ba / rigs kyi sgra zes pa la sogs pa'o // 11...rigs
 D239b. 1 kyi sgra na yod pa la sogs *pa'o...¹¹ // °ci ltar rigs brjod par bya ba ma yin par
 C257b gyur pa tha sñad kyi rgyu yin ze na / tha dad med par ñe bar gdags pa'i rgyu
 P6 ñid kyi phyir yon tan bžin no // dper na bram ze'i khye'u señ ge zes pa bžin
 te / dpa' ba ñid la sogs pa'i yon tan gyi khyad par ni señ ge dañ bram ze'i khye'u 25
 D2 dag *gi tha dad med par ñe bar gdags *pa'i rgyur 'gyur žiñ tha sñad kyi rgyur
 P7 'gyur te / yon tan gyi sgra zes pa yin pa de ltar rigs kyañ ste sgra'i tha dad
 pa rnam kyis tha mi dad par ñe bar gdags pa'i rgyu'o zes pas rigs kyi sgra zes
 P8 de ni tha sñad kyi rgyu yin no // *rañ gi khyad par rnam ses pa rañ gi ste *rigs
 D3 kyi khyad par rnam te / rigs gañ gis sgra gañ gi tha sñad du ston pa'i rgyu 30
 yin pa de ni de'i rañ gi bar 'gyur ro // phan tshun khyad par du byed ciñ tha
 P271a. 1 dad du byed do zes pa khyad *par rnam te / dper na rigs yod pa'i rdzas dañ
 D4 yon tan dañ las rnam lta bu'o // thams cad *rnam kho na smras pa zes pa / cuñ
 zad tsam kho na ma yin pa'o // de ltar ni bram ze bsad¹² par bya ba ma yin
 P2 no *zes pas brjod pa na // bram ze'i rigs kyi khyad par ma tha ra'i bu la sogs 35
 pa thams cad bsad¹³ par bya ba ma yin no // gal te rigs kyi sgras rañ gi khyad
 D5 par ma lus *pa brjod na / 'o na bram ze kuñ ži na'i¹⁴ bu žig cig ces *khyad par
 P3 gyi mñan pa ci'i don du yin / bram ze'i sgra ji tsam pas kuñ ži na'i¹⁵ bu mñon
 par brjod¹⁶ pas so ze na / smras pa brjod pa rnam la ni nes pa'i don du khyad par

¹ P la ² DC brjod ³ P om. spyi ⁴ P om. ba'i don bya ⁵ P bslu ⁶ P min instead of ma yin
⁷ P bslu ⁸ P bslu ⁹ P te ¹⁰ P bsam pa, DC bsams pas ¹¹... ..¹¹ P om. ¹² DC gsad
¹³ DC gsad ¹⁴ P kau ŋti nya'i ¹⁵ P kau ŋti nya'i ¹⁶ P om. par brjod

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 2-3

- D6 *gyi sgra* źes pa / kuṅ ṭi na'i¹ bu kho na ste ma ṭha ra'i *bu ni ma yin *no źes
P270a. 4 pa'o // dper na bya² bas ni rdzas 'dren par byed do źes brjod pa na / slar yañ
rdzas ma yin pa ni ma yin źes űes pa'i don du brjod pa bźin dañ / ji ltar rdzas
P5 kho na rtogs pa bźin no źes pa'o // rjod par byed pa źes *brjod par bya ste źes
D7 pa ste / dgos *pa dañ bcas pa űid kyi phyir yoñs su ma rdzogs pa'i űag ces pas 5
na 'chad par 'gyur ba'i tshig gis dogs pa rnam par gcod par ston to // mtha' yas
P6 űid phyir źes pa *thad pa'o // ci źig mtha' yas pa'i phyir źe na / skabs űid kyi
D240a. 1 phyir khyad par rnams kho na *ste³ / gañ 'gsuñs pa khyad par rnams ni mtha'
C258a yas pa yin na ni źes pa la sogs pa'o // 'brel pa bya bar mi nus źes *pa / brjod
P7 par bya⁴ ste / bya ba'i byiñs ni don du ma can űid kyi phyir ro // de 'di gtan 10
D2 tshigs gñis bśad de⁵ / mtha' *yas pa űid ni 'brel pa mi nus pa űid la gtan
P8 tshigs so // 'brel pa ma brjod pa űid ni yañ *rjod⁶ par byed pa ma yin pa űid
la ste / de ltar yañ gsuñs pa / 'brel pa ma byas pa'i sgra la ni don rjod par byed
D3 pa' rigs pa ma yin⁸ źes pa'o // mtha' yas pa űid kyañ *yul gyis bskal pa ste / űe
P271b. 1 bar rjod *par byed pa'i mtha'i sgra'i dgag pa dañ mñon par 'brel pa'i phyir ro 15
// de dañ 'dis 'di skad ston te / gañ rnams bskal pa'i yul du 'jug pa de rnams
P2 'dir gnas pa rnams kyis rañ űid kyi sbyor⁹ zla'i 'brel pa *űid du brjod par
D4 nus *pa ma yin te / dper na mtho ris su soñ ba'i nag pa la sogs pa rnams
bźin / khyad par kha cig rnams kyañ de lta bu'o źes pa khyab par byed pa
P3 dañ 'gal ba'o // yañ na mu med pa űid *mtha' yas pa űid de¹⁰ / phyogs kyi 20
D5 mtha' bźin te / yoñs su bcad pa rjod par *byed pa'i mtha'i sgra dgag sgra dañ
'brel pa'i phyir ro // spyor ba ni gañ rnams mu med pa de rnams rañ dañ 'brel
P4 pa can gyi 'brel pa *can űid du bśad par bya ba ma yin te / sa gźi'i rdul bźin /
khyad par rnams kyañ de lta bu'o źes pa 'gal ba de kho na'o // 'brel pa ma
D6 byas pa źes pa la sogs *pas / gañ khyad par rnams dañ 'brel pa ma *bśad pa 25
P5 de ni / de rnams kyi rjod par byed pa ma yin te / 'phags pa pa'i ñor kla klo'i
sgra bźin / rigs kyi sgra yañ de lta bu'o źes pa khyab byed mi dmigs pa gsuñs
P6 so // rañ gi ño bo tsam rtogs pa'i phyir ro źes *pa *dpe gsal bar byed pa ste / kla
D7 klo'i sgra la ni sgra'i rañ gi ño bo tsam kho na rtogs kyi don ni ma yin pas so //
3. gźan yañ źes pa gtan tshigs sogs pa'o // ci ltar na yañ 'khrul pa yin źes na 30
P7 gsuñs pa / *ji ltar źes pa la sogs pa ste / rdzas med na yañ *yon tan mthoñ¹¹
D240b. 1 ba'i 'phyir dañ / de med na yañ rdzas dañ las dag la yañ źes pas¹² thams cad du
C258b P8 'khrul par the tshom du 'gyur ro // rjod par byed pa ma yin źes *pa gañ źig gañ
la the tshom gyi rgyu yin pa de de'i rtogs par byed pa ma yin te / 'di lta ste
D2 gźal bya űid rtag pa dañ *mi rtag pa dag gi bźin / rigs kyi sgra yañ khyad par 35
P272a. 1 rnams la de lta bu'o źes rañ bźin 'gal ba *gsuñs so // the tshom gyi rgyu űid
dañ "khrul pa'i phyir" (k. 2b₂) źes pa 'dis¹³ gsal bar byas so // gañ źig gañ la
D3 'khrul pa de ni de la the tshom gyi rgyu ste / dpe de kho na'o // rigs kyi *sgra
P2 yañ khyad par la 'khrul *pa'o // rañ bźin no //
'o na rigs kyi sgra las rañ gi khyad par thams cad rtogs pa ma yin nam / 40

¹ P kau ṅṭi nya'i ² C byi ³ P te ⁴ DC brjod pa ⁵ P ste ⁶ C brjod ⁷ DC pa'i
⁸ P ma yin na ⁹ P sbyar ¹⁰ P te ¹¹ DC mthañ ¹² DC pa ¹³ P 'di

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 3-4

thams cad la the tshom ñe bar skye ba ni ma yin zīñ / rañ gi khyad par thams
P272a. 3 cad med pa na nam yañ / rigs kyi sgra ni *'ga' žig tu yañ don +gžan la 'jug
D240b. 4 pa ñe bar dmigs pa yañ ma yin te / des na ci'i phyir 'khrul že na / skyon 'di
med de¹ / rigs kyi sgras² khyad par dañ khyad par med pa'i ño bo la reg pas
P4 rtogs par bya ba *ni ma yin zīñ / gañ sgras³ brjod par bya ba khyad par 5
D5 mtha' dag gi ño bo žes bya ba de rnams kyi spyi +yañ yod pa ma yin te /
khyad par gyi ño bo yoñs su gtoñ ba na / de rnams kho na'i rigs ñid du thal
P5 bar 'gyur *ba'i phyir ro // khyad par gyi ño bos khyab pa yod pa yañ ma yin
te / khyad par gyi ño bo ni phan tshun log pa ñid kyi phyir ro žes pas ma
grub pa med do // 10

D6 4. *gañ yañ +sems pa žes pa skyon sña ma med pa las phyogs gžan ñe bar*
P6 *dgod pa'o // 'brel pa sla ba ñid kyi phyir dañ mi 'khrul pa'i phyir žes pa / sla ba
ni rigs gcig ñid kyi phyir te / yul mañ po ñid yod na'añ so sor bdag ñid thams
D7 cad kyi yoñs su rdsogs pa nid kyi phyir ro // +ñe *ba ñid kyi phyir yañ rten
P7 ñe ba ñid kyi 'brel pa'o // 'brel pa rañ gi rten la 'phrod pa 'du ba yañ 'khrul 15
pa yañ med pa kho na'o // khyad par rnams ni du ma ñid kyi phyir phan tshun
P8 med pa la yañ yod pa'i 'khrul par rigs *kyi / rigs sam sbyor ba la ni ma yin te /
C259a de dag tha mi dad pa'i phyir °dañ / +de med na yañ sgra mi 'jug pa'i phyir ro //
D241a. 1 *de mi rigs žes pa rigs pa dañ 'brel pa ma yin žes pa'i don to // yañ 'dir rigs*
P272b. 1 pa *ci žig ce na / luñ žes bya ba'i tshad ma'o // ci lta de dañ 'brel pa ma yin 20
D2 že na / *tha dad pa'i / don dañ tha dad med thos phyir // +gañ rnams kyi don tha*
P2 dad yin pa žes pa ste / tha dad pa'i don can gyi bye brag gi sgra rnams *so //
de rnams dañ tha dad med par thos pa ni gži mthun pa ñid de⁴ / tha dad
med pa ste gži gcig la thos pa žes byas nas so // yid ches pa rnams las tha dad
D3 med par thos pa yod pa'i *rdzas žes pa la sogs *pa mthoñ ba der mi 'gyur 25
P3 na / *de yañ mthoñ ño žes pa rigs dañ 'brel pa rjod par byed pa dam bca'⁵ ba*
P4 bstan bcos su mthoñ bas gži mthun pa ñid kyi gnod do žes pa'i don to // yañ
D4 na gañ gis tha dad pa'i *don can rnams dañ gži mthun pa ñid +yin pa de ni
rigs dañ sbyor ba brjod pa ma yin te / 'di lta ste / 'di bum pa'o 'di sgra'o žes
pa bžin / yod pa'i sgra'i yañ tha dad pa'i don can rnams dañ gži mthun pa 30
P5 ñid yin *no žes pa khyab byed dañ 'gal ba gsuñs so //
D5 yañ ci'i phyir bstan pa 'di la gži mthun pa +ñid du mi 'gyur že na gsuñs
pa / *yod pa ñid ces pa la sogs pa'o // gañ gi phyir rdzas dañ yon tan dañ las*
P6 *rnams las⁶ don gžan pa yod pa ñid bśad la / 'brel pa yañ rdzas la sogs pa
dgag pa ste / dños po la ni bśad pa'o žes pa'o // 'o na ci že na / *rdzas kyi* 35
D6 '*am +yon tan gyi'o žes pa / 'brel pa'i' mtshan *ñid kyi drug pas 'dir 'byuñ bar*
P7 *bya'o žes pa'i don to // 'o na rdzas la sogs pa'i sgra rnams kyi kyañ rigs tsam po*
rdzas ñid las brjod par bya'o žes pas / de la⁸ gañ las⁹ drug pas¹⁰ brjod par bya
P8 bar rigs ni *rigs gžan +dañ 'brel pa ci žig yin že¹¹ na / skyon 'di med de¹² /
D7 rdzas ñid dañ ldan pa ni rdzas su 'dir ldan pa'i don can gyi rkyen dbyi bar 40

¹ P te ² P sgra yis ³ P sgra yis ⁴ P te ⁵ P 'cha' ⁶ DC la ⁷ P ma'i ⁸ DC las
⁹ DC la ¹⁰ DC pa'i ¹¹ P ce ¹² P te

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 4-5

- P273a. 1 byas nas bstan te / gzi mi mthun pa ñid rab tu bstan pa'i don du'o // gal *te
D241b. 1 'di ltar byas na yod pa'i sgra la yañ ldan pa'i don can *dbyi bar cbyas pa las
C259b gzi mthun pa ñid du 'gyur ro ze na / 'o na gañ gi tshe yod pa ñid tsam brjod
P2 par 'dod pa ñid kyi phyir ldan pa'i don can mi 'thad *pa de'i tshe 'thob pa
ma yin no // de'i tshe yod pa ni rdzas kyi¹ zes 'dod pa yañ ma yin no // 5
D2 5. 'o na rkyen thams cad bdag ñid rañ ñid yan dag *par zugs pa'i ño bo
P3 ñid kyi phyir / 'brel pa'i sgras kyañ re zig 'brel pa *yod pa brjod par bya ba ma
yin na / rigs kyi sgra yis ga las yin / de ci ltar brjod par bya ba dañ bcas pa
ñid du dogs pa yin ze na gsuñs pa / 'brel pa'añ² 'dir zes pa / rañ gi chos kyi
D3 *brjod par bya ba ñid kyi phyir 'brel pa³ brjod par *bya bar bśad pa ni ma 10
P4 yin pa kho na ste⁴ / 'o na ci ze na / 'brel pa can gyi chos⁵ kyi so // yañ ci
ltar 'brel pa can gyi chos kyi bśad par bya ba yin ze na gsuñs pa / de ltar
D4 zes pa la sogs pa 'dir sgra'i don 'ga' zig *sgra 'ga' *zig gis brjod par bya bzin
P5 pa ni 'brel pa can gzan la dogs pa ñe bar skye ba'i rgyu ste / de ltar ni sdud
pa yin zin⁶ sdud pa'i sgra brjod pa na / pha rol dogs pa ñe bar skye ba'i rgyur 15
P6 'gyur te / de kho na rgol pas *ñe bar len pa ni ci'i zes dogs pa skyed par byed
D5 pa *yin pas so // dños po yañ dños po bsgrub pa'i sgras⁷ brjod par bya ba ni
P7 nes par yul gzan la dogs pa skyed par byed do zes gsuñs pa / dños *po gzan⁸
gyis sbyar⁹ bar bya // zes pa'o //
D6 'o na rigs la yañ 'di skad brjod par 'thad pa ma yin nam / rigs *kyi sgras¹⁰ 20
brjod par bya ba'i rigs kyañ 'brel pa can gyi ño bor brjod par bya ste / rta'i
P8 'am ba lañ gi rigs *so zes pa'o ze na / 'di yod pa ma yin te / 'brel pa can yin
na'añ rigs ni rigs kyi ño bo¹¹ gtoñ ba ma yin zin / 'brel pa ni 'brel pa can
D7 *ñid yin na rañ gi ño bo ñams pa kho na'o // 'brel pa gzan med na / *'brel
P273b. 1 pa can ñid mi 'thad pa'i phyir ro // de lta na yañ thug pa med par thal bar 25
'gyur ro //
D242a. 1 'brel pa ñid ni 'brel pa'o zes pa dños po ñid du 'di ston par mdzad de¹² /
P2 "dños po byas nas brjod" (k. 3c) ces pa'i *dños po *zes pa'i dgoñs c'pas gsuñs
C260a pa'o // "dños po'añ gzan gyis sbyar bar bya" (k. 3d) zes pa / gañ dños po yin 30
pa de ni gzan gyis sbyar bar bya bas te, chos bzin, 'brel pa yañ de lta bu'o zes
P3 pa'i rañ bzin gsuñs so // *de'i *phyir 'brel pa can gyi chos kyi¹³ 'brel pa brjod par
D2 bya'o zes byas nas dogs pa'o zes pas / 'brel pa'i sgras¹⁴ ni 'di ño bo gzan gyis brjod
P4 par bya bar mthoñ ste / de yañ yod pa'i sgra dañ yod pa'i 'brel pa'o *zes gzi
D3 mthun pa'o // de'i phyir yod pa'i sgras kyañ +'brel pa can ñid du brjod par
bya'o zes res 'ga' pha rol pos khas len pa na, byed pas na dogs par byas nas 35
P5 dgag par brjod do zes ston to¹⁵ // rañ gi chos *kyis ni zes pa / rañ gi ño bos¹⁶
ni 'brel pa rjod¹⁷ par byed pa'i¹⁸ sgra med do zes pa'o // 'di ste zes pa bsñegs
D4 *par ruñ ba'i ño bo ñid kyi yod pa ma yin par gyur pa ñid kyi phyir rañ gi
P6 ño bo brjod pa'i ñor dogs¹⁹ pa *med pa kho na ste / de'i phyir 'di rigs kyi sgras

¹ DC kyi ² P 'brel la ³ P om. 'brel pa ⁴ P te ⁵ P chod ⁶ P ciñ ⁷ P sgra yis
⁸ P bzan ⁹ DC sbyor ¹⁰ P sgra yis ¹¹ DC ño bor ¹² P te ¹³ DC kyi ¹⁴ P sgra yis
¹⁵ P te ¹⁶ P bo ¹⁷ CP brjod ¹⁸ P byed pa'i ni ¹⁹ P dgos

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 5-6

brjod par bya ba ñid du 'thad pa ma yin no zes pa'o //

6. *bye brag gi sgra rnams kyis zes pa la sogs pas skyon sña ma med pa las*
- D242a.5 *phyogs gžan dgod pa'o // rdzas la *sogs pa rnams ni bye brag gi sgra rnams
P7 so // de rnams dañ gži mthun pa ñid ni don gcig la 'jug pa ñid kyi phyir ro //
rdzas gañ kho na la yod pa ñid 'jug pa'i rgyu mtshan ñe bar blañs nas yod pa'i 5
- P8 sgra 'jug pa de kho na *rdzas kyi sgra rdzas *ñid kyi rgyu mtshan can te de'i
D6 phyir gži mthun pa ñid 'thad de' / de dañ ldan pa brjod pa na yod pa'i rdzas
zes pa'o // 'brel pa mi nus pa ñid kyañ ma yin te / de tsam ni tha mi dad pa
- P274a.1 ñid kyi phyir ro // 'dir *khyad par rnams brjod pa ni ma yin gyi / 'on kyañ de
D7 rnams kyi rigs dañ ldan pa tsam *gañ spyi'i ño bo'o // de yañ gcig ñid kyi phyir 10
'brel pa sla ba'o // 'khrul pa med pa yañ ste / de med na sgra mi 'jug pa'i
P2 *phyir ro //
- de zes pa ñag ñe bar dgoñ² pa'i don to³ // de ldan zes pa rigs ldan zes pa'i*
- D242b.1 don to // *rañ dbañ med phyir zes pa pha rol la ltos⁴ pa'i phyir *zes pa'i 'tha tshig*
C260b go // rañ dbañ med pa ñid de ston pa gsuñs pa / **de lta na yañ zes pa la sogs* 15
P3 pa'o // rigs dañ rañ gi ño bo yañ zes zlas dbye ba'o // rañ gi ño bo'i sgras sgra'i
rañ gi ño bo gsuñs so // de dag ñe bar sgyur bar byed pa ni gtso bo⁵ ma yin
- D2 pa gañ gi yin pa de de *skad *bśad do // *tsam smos⁶ pa ni rdzas la rtogs pa'i*
P4 chos gžan gyi bye brag dgag pa'i don to // yañ ci ltar na rañ gi ño bo rdzas
kyi⁷ žar la byuñ ba yin / ji tsam du rigs kho na de'i žar la byuñ ba ste / sgra 20
P5 ni rañ gi ño bos khyad *par du byas pa'i rigs brjod ciñ / de la phyis kyi dus
D3 su sgra'i *rañ gi ño bos khyad par du byas pa'i ⁸...rigs kyis khyad par du byas
pa'i...⁸ rdzas so že na / 'di skyon ma yin te / phan 'dogs pa dañ phan 'dogs
P6 pa *can rnams ni / phan 'dogs pa can rañ gi khyad par du byed pa la ltos⁹
pa can gyir 'gyur te / khyad par du byed pa ni gtso bo'i phan 'dogs byed 25
D4 chen po la 'jug bžin pa ñid kyi phyir ro // *dper na rab tu myos ma ni *rañ
P7 gi 'gram pa byug pa la sogs pa'i 'du bya ba sñon du sgrub ciñ / de nas 'dus
byas pa'i dbañ gis mñon par 'brel pa ni / ches¹⁰ mchog tu gyur pa'i phan 'dogs
P8 pa de la byed pa bžin no // *dños su ni ma yin no *zes pa bar du ma chod pas*
D5 ma yin pa'o // *dre +gtogs¹¹ pa'i bum pa la sogs pa'i khyad par ma 'phañs pa'i phyir* 30
zes pa / gañ de rigs dañ ldan pa der gtogs pa gañ khyad par bum pa la sogs
P274b.1 pa rnams te / *de rnams ma 'phañs pa'i phyir zes pa'i don to //
- D6 "rigs dañ rañ gi ño bo" smos pa ni gñis kas¹² bar du chod pas na lhag *par
gžan gyi dbañ ñid rab tu bstan pa'i don du'o // ci ste 'phen pa zes bya ba 'di
P2 ci žig *mi gtoñ ba'o // 'o na bum pa la sogs pa rnams kyañ ma btañ ba ma yin 35
nam / yod pa ñid kyi rten ñid kyi phyir te / de'i rten yañ brjod pa'i phyir ro
D7 ¹³...ze na / ma yin te...¹³ / bum pa ñid la sogs pa *rnams mi 'phen pa'i
P3 *phyir ro // yod pa'i sgra ni yod pa ñid kyi gžan gyi dbañ ñid kyi phyir de
las tha dad pa'i ño bo bum pa ñid la sogs pa rnams mi 'phen¹⁴ no // bum pa
P4 ñid la sogs pa'i ño bo yañ dag par gnas pa las dños *po de bum pa 'am 40

¹ P te ² P dgod ³ P no ⁴ P bltos ⁵ C bor ⁶ DC smon ⁷ P kyis ⁸... ...⁸ DC om.
⁹ P bltos ¹⁰ P chos ¹¹ P rtogs ¹² DC gas ¹³... ...¹³ P zes ma yin te ¹⁴ P 'phañ

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 6

- D243a.1 snam bur 'gyur gyi / rañ las ni ma *yin te / ^cdños po tsam la khyad par med
C261a pa'i phyir ro // de'i phyir ji ltar bum pa'i sgras¹ bum pa ñid la sogs pa dañ ma
P274b.5 'dres pa las / bum pa la sogs pa rnams mi 'phen *pa de ltar yod pa'i sgras
kyañ ño //
- D2 de las ci yin ze na / de'i phyir de kho na de'i *khyad par ma yin pa ñid na 5
gzi mthun pa ñid med do // ci ltar byas nas še² na / gal te yod pa'i sgras bum
P6 pa la sogs pa rnams mi 'phen *na / de bas na de rnams de'i bye brag ma yin
te / ma 'phañs pa'i bye brag rnams ni mthoñ ba ma yin pas so // de'i khyad
D3 par ma yin pa'i phyir yañ de'i *sgra dañ gzi mthun pa ñid du mi 'gyur ro //
P7 ci'i phyir ze na gsuñs *pa / *khyab pa yod pa min pa la* zes bya ba la sogs pa'o // 10
khyab pa ni 'phen pa ste ji ltar gzugs kyi sgras mñar ba la sogs pa rnams mi
'phen na / de'i khyad par ma yin pa ñid kyi phyir / de'i sgra rnams dañ gzi
D4 +*mthun pa ñid du mi 'gyur te, gzugs skyur³ ba'o zes pa mi 'gyur ba ltar ro //
P8 khyab pa na ni 'gyur te gzugs sñon po'o zes pa'o // *dper na* zes pa la sogs pa
P275a.1 dpe ñe bar ston pa'o // dkar ba'i sgra'i rañ gi brjod par *bya ba'i yon tan ni 15
D5 rab tu 'jug pa'i rgyu mtshan ñid kyi phyir dkar *po ñid do // de ni de tsam
gyis khyad par du byas pa'i rdzas brjod pa'i phyir yod kyañ rdzas kyi bdag
P2 ñid de la mñar po la sogs pa rnams 'phen *pa ma yin te / de ni⁴ dkar po ñid
bzin du mñar po ñid la sogs pa rnams 'jug pa'i rgyu ma yin pas so // *de'i phyir*
D6 *de'i khyad par min pa +ñid do* zes pa / mi 'phen pa'i phyir mñar po ñid la sogs 20
P3 pa rnams dkar po'i khyad *par ma yin no zes pa'i don to // *de bzin du 'dir yañ*
thal bar 'gyur ro zes pa bsgrub par bya ba⁵ dpe la bsgrub pa'i don ñe bar
D7 sbyor bar byed de⁶ / yod pa'i sgras bum pa la sogs pa rnams mi *'phen ciñ /
P4 mi 'phen pa'i phyir *yañ de'i khyad par ñid ma yin no zes pa'i don to //
de 'dis pha rol po la mi 'dod pa 'byuñ ba'i ched du / gañ zig khyad par du 25
P5 byas pa'i yon tan rnam par bcad pas⁷ rdzas gañ yin pa rjod⁸ pa de ni der gtogs
D243b.1 pa'i khyad par *gzan mi 'phen pa *yin te / dkar po'i ^csgra bzin / yod pa'i sgra
C261b yañ de lta bu'o zes khyab par byed pa 'gal ba dañ / de bzin du gañ rnams
gañ rjod par byed pa'i sgras ma 'phañs pa de rnams ni de'i khyad par rnams
P6 ma yin *te / dper na mñar po la sogs pa rnams dkar po bzin / bum pa la 30
D2 *sogs pa rnams kyañ yod pa ñid rjod par byed pa'i⁹ sgras ma 'phañs pa rnams
P7 so zes pa khyab byed med pa dañ / de bzin du gañ rnams *gañ gis brjod par
bya ba'i khyad par rjod par byed pa rnams su mi 'gyur ba de rnams dañ de
D3 gzi mthun pa ñid du 'gyur ba ma yin te / 'di lta ste skyur po la *sogs pa'i sgra
P8 rnams dañ gzugs kyi sgra bzin / bum pa la sogs pa'i *sgra rnams kyañ yod pa'i 35
sgra'i brjod par bya ba'i khyad par rjod par byed pa rnams su mi 'gyur ro zes
pa khyab par byed pa med pa kho na ston to¹⁰ // 'dir rigs kyi sgras de dañ ldan
D4 pa brjod do zes pa 'di bsad do // de ldan *la yañ *sgra ldan pa'i rkyen phyis
P275b.1 pa las sam / tha dad med par ñe bar btags pa las 'jug pa yin / de la ldan pa'i
rkyen gyi phyogs la dkar po la sogs pa bzin du rjod par byed pa srid do zes 40

¹ P om. bum pa'i sgras ² P ze ³ CP sgyur ⁴ P na ⁵ DC bya ba la ⁶ P te ⁷ P pa'i
⁸ DC brjod ⁹ DC om. yod pa'i ¹⁰ DC te

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 6-8

- P275b. 2 brjod par bya ba ñid yod pa la *skyon gsuñs so //
- D243b. 5 7. tha dad med par ñe bar gdags pa la ni sgro +btags pa'i yod pa ñid kyi ño
bo de kho na rjod par byed pa'i phyir brjod par bya ba ñid du de ldan srid pa'
P3 ma yin no zes bstan pa'i ched du gsuñs pa / ñe bar btags *phyir zes pa'o // rañ
gi ño bo zes pa gañ rnam sgra'i rañ gi ño bo brjod par bya bar 'dod pa de'i 5
D6 lugs kyis so // *yañ na rigs zes pa gañ rnam rigs te / rañ gi ño bo ni ma yin no //
P4 de dañ ldan pa la ñe bar btags *pa zes pa rigs dañ ldan pa la'o // rañ gi ño bo
brjod par bya bar smra ba rnam kyi ni rigs la yañ ñe bar btags pa'o // 'di ni
D7 gtan tshigs ñe bar ston pa'o // gañ +zig gañ la zes pas rjes 'gro'o // yañ dag *pa'i
P5 don smos pa ni ñe bar btags pa las de ltar rtogs par kun nas bstan pa'i don du 10
ñes par ston pa brtag par bya'o² // gañ zig gañ la ñe bar btags pa de ni don de
P6 yañ dag par brjod pa ma yin te / 'di lta *ste / *skyes bu la rgyal po'i sgra'
D244a. 1 C262a 'bzin / rigs kyi sgra yañ de dañ ldan pa la ñe bar btags pa'o zes pa khyab byed
dañ 'gal ba'o // dpe la bsgrub par bya ba ma tshañ ba ñid du dogs par bya
P7 ba ma yin te / 'dod pa ñid kyi *phyir ro // ji skad du bśad pa / 15
D2 +khri yi sgra ni rten ji bzin /
/ khri rnam kho nar rnam gnas pa /
/ de ñid du brjod de ltar ni /
/ rigs sgra rdzas rnam la 'jug go //^(a)
- P8 zes so // 'di ni rgyal po'o zes ñe bar btags bzin pa'i rgyal *po'i sgra ni yañ / 20
D3 yañ dag pa'i don⁴ du 'bañs rjod⁵ par byed pa⁶ ma yin pas so // ñe bar btags
pa kho na ni de ltar 'gyur pa ma yin pas te / 'bañs gyi sgra bzin no // rgyal
P276a. 1 po'i don de kho na ni gzi tha dad par *brjod par bya'o zes pas ñe bar btags
par 'gyur ro //
8. ñe bar btags pa ni 'dra ba'i rgyu can ñid kyi phyir 'dra ba brtag pa'i 25
D4 ched du de dañ ldan pa la yañ +zes pa la sogs pas rnam par dpyod pa rtsom
P2 mo // *o na pha rol la yañ de'i khyad par du byed pa'i rañ gi ño bo don
dam par med pa kho na ma yin nam / ñe bar btags pa'i tshig las so // de
ltar na 'dra ba med pa ñid la yañ ñe bar btags pa dmigs te bdag po
D5 dañ 'bañs *dag *la'o // de'i phyir yon tan 'dra ba dgag pa'i 'bad pa ni don 30
P3 med pa'o ze na / skyon 'di med de⁷ / yon tan dañ yañ dag par sbyar bas
byas pa'i ño bo ldog pa⁸ na / brjod par bya ba'i ño bo gzan med pa'i
P4 phyir brjod par bya ba med *par thal ba la / pha rol po res 'ga' +'dra ba la
D6 brtan pas so sor gnas par 'dod de⁹ / de'i phyir yon tan 'dra ba dgag pa'i tshig
go // 35
de la 'dra ba ñid ni 'dre bar byed pa las grub par 'gyur ram / rañ ñid
P5 kho na las sam / *rten gzan las te, rnam pa gzan med pa'i phyir ro // de la
D7 rtogs pa 'pho ba *las ma yin zes pa 'dis ni 'dre bar grub pa'i 'dra ba ñid med do

¹ P om. pa ² P bya ba'o ³ P om. sgra ⁴ P don can ⁵ P brjod ⁶ P repeats byed pa
⁷ P te ⁸ CP pas ⁹ P te

(a) VP, III. 14. 349: mañcaśabdo yathādheyam mañceṣu eva vyavasthitah | tattvenāha tathā jātiśabdo
dravyeṣu varīte //

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 8-9

- P276a.6 *žes dam bca' ba gsal bar byed do // rtogs pa 'pho bas ni 'dra ba ñid *yod pa*
 kho na ñes par byed pa 'ba' žig ste / byed pa ni ma yin no // *yon tan gyi¹ phan*
 D244b.1 *'dogs pa las kyañ ma yin žes +pa 'dis ni² gžan gyis byas pa'i 'dra cba ñid med pa*
 C262b *ñid du dam bca'o³ // yañ ci ltar don so *so la ñes pa skad cig gis 'jig pa'i*
 P7 *rtogs pa rnam don gžan la 'pho ba srid ce na / 'di bden te / mi srid pa kho* 5
 D2 *na'o // de lta na yañ rnam par šes pa 'dra ba gžan skye ba la tha dad +med*
 P8 *par ñe bar⁴ btags pa'i *phyir 'phos⁵ pa'o žes brjod pa'o žes pas skyon med do //*
 9. *rigs dañ de dañ ldan pa gñis ka dag rañ ñid kho na las 'dra ba ste /*
rigs la sogs pa rnam kyi ño bo⁶ rañ gi rten dañ mtshan ñid mi mthun pa cuñ
 P276b.1 *zad *kyañ ñe bar dmigs pa ma yin pa ste / +de'i phyir de dag gi 'dre ba grub* 10
 D3 *pa kho na 'dre ba ñid do žes sems par 'gyur bas⁷ 'dri ste / ci ltar rtogs pa 'pho ba*
 P2 *las ma yin že na'o // ñe bar btags pa yin na / blo'i ño bo tha dad phyir // *žes*
pa rigs la 'jug pa'i sgra de dañ ldan pa la ñe bar gdags par bya ba yin na
 D4 *ni / +ñe bar btags pa yin pa la rnam pa mtshuñs pa can gyi blor 'gyur ba yañ*
 P3 *ma yin no // 'di dpes rtogs par byed de⁸ / bran la rgyal por btags *pa bžin // žes* 15
 P4 *pa'o // dper na žes pa la sogs pas ni 'di kho na 'chad do // ñe bar btags pa yañ*
 D5 *žes pa la sogs +pas phyogs chos ñe bar ston to // de ltar de dañ ldan pa la ñe*
 P4 *bar btags par brjod pa'i phyir rigs la dños *so žes brjod par 'gyur ro // de*
 D6 *'dis gañ dag dños dañ ñe bar btags pa'i sgra'i brjod par bya ba de dag ni* 20
 P5 *'dra ba ma yin te / 'di lta ste / rgyal po +dañ khol po⁹ dag bžin / rigs*
 P5 *dañ de dañ ldan pa dag kyañ dños dañ ñe bar *btags pa'i sgra'i brjod par bya*
ba dag go žes khyab byed dañ 'gal ba gsuñs so //
'o na ñe bar btags pa señ ge'i¹⁰ sgra dañ / dños bram ze'i¹¹...khye'u'i sgras
 D7 *kyañ bram ze'i...¹¹ khye'u +rjod par byed pa'i phyir ma ñes so že na / de spañ*
 P6 *ba'i ched du gcig smos par *bya ste / dños dañ ñe bar btags pa'i sgra gcig gi* 25
 P6 *brjod par bya ba'i phyir ro žes bya'o¹² // yañ ci ltar rje bo dañ 'bañs dag dños*
 D245a.1 *dañ btags pa'i sgra gcig gi brjod par bya ba ñid yin / ji tsam du *gañ kho na ña*
 P7 *yin pa de kho na 'di'o žes *sgra tha dad kyi brjod cpar bya ba ñid kho na'o //*
 C263a *ci ste rgyal po'i sgra gcig kho nas jo bo dañ bran dag gñis ka brjod na ni /*
 P7 *señ ge'i sgra kho nas gñis ka dag rjod par byed pa'i phyir ro // khyad par du* 30
 D2 *byed pa yod na yañ ma ñes pa de +kho na'o // *ci ste bram ze'i khye'u la sogs*
 P8 *pa gañ ñe ba ma yin pa rtogs par bya ba ñid kyi phyir na / bram ze'i khye'u*
gcig ma yin pa'i tshig gi rtogs par bya ba ñid yin¹³ na ni / rgyal po dañ bran
 P227a.1 *dag kyañ tshig gžan ma gtogs par rgyal po'i sgra *'ba' žig pas¹⁴ rjod par byed*
 D3 *par¹⁵ +brtag¹⁶ par bya ba ma yin pa kho na'o // de'i phyir gcig smos pa byas* 35
 P2 *pa na yañ dpe sgrub par byed pa ma tshañ ba'o že na / gžan yañ 'dir 'dra*
 D4 *ba ñid ni khyad par can kho na pha rol *pos mñon par 'dod de¹⁷ / gañ yod*
 D4 *na gñis ka la yañ dbañ po'i šes pa rnam pa mtshuñs par 'gyur ba'o // +rnam pa*
gžan du na / dños po thams cad šes bya ñid la sogs pa'i chos 'ga' žig gis¹⁸ yod

¹ P gyis ² DC na ³ P 'cha'o ⁴ DC om. ñe bar ⁵ DC 'phañs ⁶ P ño bor ⁷ P sams
 par gyur pas ⁸ P te ⁹ DC khol lo ¹⁰ P se ñge'i ¹¹... ..¹¹ P om. ¹² P pa'o ¹³ DC om. yin
¹⁴ P pa yis ¹⁵ DC pa ¹⁶ DC rtag ¹⁷ P te ¹⁸ DC gi

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 9-10

- P277a. 3 pa ñid *dañ 'dra ba yod do zes pas dños po thams cad yod pa'i' sgra'i brjod
par bya bar 'gyur ro // de 'gog² na yañ khas blañs pas gnod pa'o // de'i phyir
- D245a. 5 khyad par can *kho nar 'dra ba pha rol pos 'dod ciñ / des na dgag *pa yañ
P4 de kho na la bya ste / señ ge dañ bram ze'i khye'u dag la rnam pa de lta
bu'i 'dra ba yod pa yañ ma yin žiñ / 'jig rten du grags pa yañ ma yin na de 5
D6 ma ñes pa ga la yin / de'i phyir khyad par byed pas don ma yin *no //
P5 yañ *'dir ci ltar khyab pa yin / 'di la 'gal ba 'ga' žig kyañ mthoñ ba med
pa'i phyir ro ze na / brjod par bya ste / gal te 'dres pas grub pa'i rigs dañ
P6 de dañ pa dag 'dra ba ñid du 'gyur na / des na rigs la yod pa'i *sgra dños
D7 dañ / de dañ ldan pa *la ñe bar btags pa'o zes pa'i tha dad 'dir 'gyur ba ma 10
yin te khyad par med pa'i phyir ro // de ltar ni ji ltar rigs rañ bžin gyis yod
P7 pa'i ño bo yin pa de ltar de dañ ldan pa yañ yin žiñ³ / *yod pa'i ño bo ñid
D245b. 1 kyañ yod pa'i sgra'i 'jug pa'i rgyu mtshan no zes pa gñis *ka la dños ñid du
'gyur ro // de ltar 'gyur mod kyi yod pa ñid ni tha mi dad pa'i ño bo ñid
C263b kyi phyir de kho na la tha ^cmi dad pa'i yod pa'i sgra rigs kyi / *de dañ 15
P8 ldan pa rnams la ni ma yin te / de rnams tha dad pa ñid kyi phyir ze na /
D2 gal te de lta na yod pa'i ño bo ñid ni yod *pa'i sgra 'jug pa'i rgyu mtshan
ma yin gyi 'o na ci ze na / rjes su 'gro⁴ ba'i ño bo ñid do // de las kyañ
P277b. 1 rigs gžan la *yañ de rab tu 'jug par 'gyur te / de la yañ de'i ño bo yod pa'i
phyir ro // gal te tha dad pa rnams la tha mi dad pa'i sgra 'jug pa ma yin 20
D3 ze na tha dad *pa'i rigs rnams la rigs kyi sgra tha mi dad pa ci ltar 'jug //
P2 de la rigs *tham cad la khyab pa'i rigs gžan gañ sgra 'jug pa'i rgyu mtshan
du 'gyur ba yod pa ma yin pa'i phyir ro // de ltar 'gyur mod kyi rigs rnams
la sgra'i rañ gi ño bo kho na tha mi dad pa'i rgyu mtshan rgyur byas nas
D4 +'jug go ze na / *gal te de lta na rigs dañ de⁵ dañ ldan pa dag la'añ de ñid 25
P3 la brten nas 'jug par 'gyur te / de las kyañ dños dañ ñe bar btags pa'i sgra'i
brjod par bya ba ñid du mi 'gyur na / de yañ 'dod de⁶ / de'i phyir 'dres pas
P4 grub pa'i *'dra ba ñid med do +zes pas khyab pa grub bo // 'o na ñe bar
D5 btags pa la rjod⁷ par byed pa med pa'i phyir / ci⁸ las ñe bar btags pa sgra'i
brjod par bya ba ñid yin / gal te yañ gñis ka dag sgra'i don ñid na / gñis ka 30
P5 *la 'bras bur⁹ thal bar 'gyur te / ba lañ khyer la¹⁰ šog ces +brjod pa na mi blun
D6 po yañ khyer 'oñ¹¹ bar 'gyur ro ze na / pha rol pos dños dañ ñe bar btags pa
P6 sgra'i brjod bya ñid du rtogs te / de'i phyir de la brten nas de ltar bšad *do
zes pas mi skyon no //
- D7 10. 'dra ba ñid ni dbañ po'i rtogs pa 'phos pas yoñs su gcad¹² par bya +ba 'am / 35
sgra las byuñ ba'i rtogs pa 'phos pas yin / de la dbañ po'i rtogs pa 'phos pas rigs
P7 dañ de dañ ldan *pa dag gi 'dra ba ñid ñes par bya ba ma yin no zes pa 'di
phal cher bsgrubs zin te / spyi mi mthoñ bar sgrub par byed pas so // gal te yañ
D246a. 1 *spyi 'gyur du chug / der de'i gžan mthoñ ste / rten mi mthoñ ba'i phyir mi
P8 'gyur ro *zes pa la sogs pas so // snañ ruñ ma yin pa dañ lhan cig 'ga' žig gi 40

¹ P pa ² P 'gag go ³ P ciñ ⁴ P 'gra ⁵ DC om. dañ de ⁶ P te ⁷ PN brjod ⁸ DC spyi
⁹ P bu ¹⁰ P las ¹¹ P loñ ¹² P bcad

- C264a yañ 'dra ba ñid rtogs par nus pa ma yin ziñ / sgra las byuñ ba'i ᵀrtogs pas
D246a. 2 'pho bar yañ *ñes par bya ba ma yin no zes ston pa gsuñs pa / *rim gyis¹ brjod
P278a. 1 *pa ma yin phyir* / zes pa ste, rigs dañ de dañ ldan pa dag la ni sgra las byuñ
ba'i rtogs² pa 'pho ba'i rgyu rim gyis sgra sbyor ba med pa'i phyir ro zes pa'i
P2 don to³ // gal te rigs la dañ de dañ *ldan pa la rim gyis⁴ sgra sbyor bar *gyur 5
D3 na / de las sgras⁵ rigs la rtogs pa gañ 'dra bar 'gyur ba de 'dra ba kho na de
dañ ldan pa la yañ zes pa rtogs pa 'pho bar 'gyur na / rim pas sgra sbyor ba
P3 yañ ma yin gyi / 'o *na ci ze na, cig car kho na'o // de las kyañ rtogs pa gcig kho
D4 na'o zes pas / gañ las rtogs *pa 'pho ba yin zes pa 'di ni gtan tshigs so // *kun*
P4 *da duñ sogs dkar po bzin* / zes pa chos mi mthun pa ñid kyi *rjes 'gro'o // rigs 10
dañ de dañ ldan pa dag⁶ la sgra cig car zes pa ñe bar sbyor ba'o // 'dis ni don
D5 gyis go bas rim gyis sgra sbyor ba med par ston to // gañ la sgra *las byuñ ba'i
P5 rtogs pa 'pho ba de la rim gyis de'i *rgyus sgra sbyor te / 'di lta ste kun da
la sogs pa rnames la bzin / rigs dañ de dañ ldan pa dag kyañ sgra las byuñ
ba'i rtogs pa 'pho ba'i rgyus rim gyis sgra sbyor ba med do // rgyu mi dmigs 15
P6 pa'o // rtogs pa 'pho ba *bkag pas *kyañ 'dra ba ñid med pa'i tha sñad 'grub
D6 pa'i ched du rañ bzin mi dmigs pa gsal bar byas so zes pas de'i sbyor ba brjod
par bya ste / *rtogs pa 'pho ba las 'dra ba ñid yod pa ma yin no zes pa / rtogs*
P7 pa *'pho ba' las ni / gañ 'dres pas 'grub⁸ pa'i 'dra ba ñid nes par *bya ba de
D7 yod pa ma yin no zes pa'i don to // 20
11. rañ ñid las 'dra ba ñid du mi 'gyur mod / rigs kyis ñe bar bsgyur
P8 ba'i phyir ni rdzas de rañ ñid de'i ño bo ma yin yañ *de tar rab tu gsal te /
ji ltar sel dañ ñe bar gzag⁹ pa'i dbañ las rañ ñid de'i ño bo ma yin pa yañ
D246b. 1 *de'i ño bo ñid bzin no ze na / de'i phyir gsuñs pa / *yon tan gyis phan 'dogs*
C264b *phyir de'i no ᵀbo la / rab gyur 'gyur *zes pa la / rab gyur zes pa yul gyi_(gyis) yul 25*
P278b. 1 can rab tu gyur pa'i blo bstan te / rab tu gyur pa'i blor 'gyur ro zes pa'i don
D2 to // yañ ci'i phyir skyon 'di 'god par byed¹⁰ / *ji srid du mthoñ ba kho nas
P2 rdzas la rab tu gyur pa'i blo yin ze na / *blo med kyañ zes pa yon tan rab tu
gyur pa'i blo med par yañ zes pa'i don to // gal te sel bzin du yon tan gyis
ñe bar bsgyur ba'i phyir / de dañ ldan pa yon tan gyi rañ ño bor 'gyur na / 30
D3 de ltar gyur na mchog tu *sño ba'i *ras zes rdzas la khyab par gyi rab tu
P3 gyur pa'i blo la ma ltos¹¹ pa'i rab tu gyur pa'i blor 'gyur ro // khyad par rab tu
gyur pa ma bzuñ bar khyad par du bya ba la rab tu gyur pa'i blor 'gyur ba
P4 yañ ma yin te / rdzas la rañ ñid las rab tu *gyur pa dañ ñams pa med pa'i
D4 phyir ro // snam bu ni *rañ ñid kho na las snam bu gzan las rab tu gyur pa 35
ma yin gyi / 'on kyañ sñon po ñid la sogs pa brten par byas pa'i yon tan las
P5 te / ñe ba ma yin pa'i dños po'i rañ *gi ño bo la¹² ses pa mi srid pa'i phyir ro //
D5 yon tan gyi sgra yañ 'dir 'dres¹³ pa'i yon tan rjod par *byed pa yin gyi / dkar
po ñid la sogs pa rnames des yon tan brjod par 'dod pa rnames ni ma yin te /
P6 ches 'tshed par byed¹⁴ pa / *ches gcod par byed pa zes yon tan rab tu gyur 40

¹ P gyi ² P rtags ³ P no ⁴ DC rim pas ⁵ DC sgra la ⁶ P de dag ⁷ P om. ba
⁸ P grub ⁹ P bzag ¹⁰ DC byed de ¹¹ P bltos ¹² DC las ¹³ P 'dras ¹⁴ P byad

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 11-12

- pa la ltos pa med pa kho nar phul du gyur pa'i rtogs par mi 'gyur ro //
- D6 yañ ci'i *phyir yon tan rab tu gyur pa la ltos¹ pa med par rdzas la rab tu
P7 byuñ ba'i blor thal bar 'gyur *že na gsuñs pa / *ma jin* žes pa la sogs ste /
ñe bar gžag pas de'i ño bo ñid ñe bar bsgrub pa na šel la ñe ba'i² rten rtogs
D7 pa la ltos³ pa'i tshon gyi blo 'jug pa ma⁴ yin te / ci'i phyir *že na gsuñs pa / 5
P8 *ma byañ ba *la* ⁵...žes pa la sogs pa ste / ma byañ ba'añ...⁵ šel dañ ñe bar gžag⁶
pa dag la tha dad pa'i blor gyur ba ma yin te / de ni šel 'di kho na rnam pa
D247a. 1 'di'o žes lhag par žen to // byañ ba la ni dmar po 'di ni šel lo žes ñes par⁷ mi
P279a. 1 'thad pa kho na'o // rab tu gyur pa *smos *pa ni yon tan la ltos⁸ pa'i rtogs pa ^cgžuñ
C266a gzugs pa'i don du ste / gžan du na ñes par bya bžin pa'i rigs kyañ rigs dañ 10
P2 ldan pa'i don la phan 'dogs par 'jug ciñ / de las kyañ des⁹ phan 'dogs *pa¹⁰
D2 las de ltar snañ ño žes kha cig so *sor gnas so // rab tu gyur pa ni ñes par
sbyor ba las der ñes pa la ltos¹¹ pa'i rtogs pas yoñs su gcad¹² par bya ba kho na
P3 ste / rdzas ni rañ ñid las rab tu gyur pa med pa'i phyir ro // *rdsas ni rañ
ñid las rdsas gžan las phul du byuñ bar bya bar nus pa ma yin te / rañ gi 15
D3 *ño bo tsam gyis smra bar ram rtogs par nus pa ma yin pa ñid kyi phyir ro¹³ //
P4 'o na rigs¹⁴ ni rab tu gyur pa med pa'i phyir / de la mi ltos¹⁵ *pa'i khyad par
can rtogs so¹⁶ že na / 'di skyon ma yin te / khyad par can rtogs pa ni sñon po
D4 la sogs pa la ni khyad par la ltos¹⁷ pa ste / des na yod pa la *sogs pa'i khyad
P5 par la ltos¹⁸ pa ni khyad par can la yod pa la sogs *pa'i rtogs pa sñon po la sogs 20
pa rtogs pa bžin du'o žes bšad par 'gyur ro // gžan du na gal te rañ gi rten la
mi gžuñ¹⁹ ba'i yañ ba lañ ñid la sogs pa'i rigs kyis ba lañ la sogs pa rtogs par
P6 byed na gañ *gi tshe 'di ni rdzas *ci žig go žes rdzas tsam ñe bar dmigs pa na
D5 ba lañ ñid la sogs pa rnam gžuñ bya ma yin pa de'i tshe yañ ba lañ la sogs
pa ñes par 'gyur na, 'gyur ba yañ ma yin no // de'i phyir rigs la ltos²⁰ pa med 25
P7 *par de dañ ldan pa la rtogs pa ni ma yin no // gañ žig khyad par la ltos²¹ par
D6 *rtogs pa yoñs su gcad²² par bya ba de ni yon tan phul du byuñ bas bsgrubs pa'i
P8 yon tan 'dra ba ñid ma yin te / dbyug pa can bžin / de dañ *ldan pa dañ_(yañ)
de lta bu'o žes pa khyab byed dañ 'gal ba'o // chos mi mthun pa ñid kyi sbyor
ba ni šel gyi dpes²³ sbyar bar bya'o // 30
D7 **12.** *'dres pa'i ño bo'i *phyir kun la // log pa'i šes par thal bar 'gyur //* yon tan gyis
P279b. 1 phan *'dogs pa las de'i ño bo ñid du khas blañs pa na'o // ci ltar že na gsuñs
pa / *thams cad ni* žes pa la sogs pa ste / 'dres pa'i khyad par ni yon tan žes
D247b. 1 pa don gcig pa'o // sgra las byuñ ba'i *rtogs pa thams *cad ni don rnam la
P2 ^cdres pa'i ño bos bar du chod pa ste / de'i phyir gal te yon tan gyis phan 35
C265b 'dogs pa'i phyir yon tan can la de'i ño bo ñid du 'gyur na / de ltar gyur na
P3 ji ltar šel sñon po'o žes 'dzin pa ni don ji lta *ba yin pa'i rtogs pa ste / šel ni
D2 rañ ñid las *sñon po ma yin pa ñid kyi phyir te / de ltar bum pa'o žes pa la
sogs pa sgra las²⁴ byuñ ba'i rtogs pa thams cad ji lta ba'i don can ma yin par

¹ P bltos ² P bar ³ P bltos ⁴ P nas ⁵... ⁵...⁵ P om. ⁶ P bžag ⁷ DC pa ⁸ P bltos ⁹ P de yis
¹⁰ P par ¹¹ P bltos ¹² P bcad ¹³ DC om. ro ¹⁴ DC rigs pa ¹⁵ P bltos ¹⁶ P om. so
¹⁷ P bltos ¹⁸ P bltos ¹⁹ DC ma bžuñ ²⁰ P bltos ²¹ P bltos ²² P bcad ²³ P dpe yis ²⁴ P la

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 12-14

- P279b. 4 'gyur te / rdzas ni rañ *ñid las bum pa la sogs pa'i ño bo med pa'i phyir ro //
- D247b. 3 'dod pa'añ ma yin no // de 'dis ni gañ žig don ji lta ba¹ bžin pa'i *rtogs pal
yul de ni khyad par du byed pa'i rañ gi ño bo ma yin te / 'di lta ste dbyug
P5 pa can bžin / *de dañ ldan pa'añ de lta bu'o žes pa khyab byed dañ 'gal ba
gsuñs so // khyab pa med par 'di la dogs par bya ba ma yin žiñ don ji lta ba 5
D4 bžin ma yin pa ñid du thal bar 'gyur ba ni mi *'dod pa ñid do //
- P6 13. *spyi la sogs pa mañ ñid *na'añ* / žes pa la sogs pa ste / sogs pa smos pa
las yon tan dañ bya ba 'dzin no // *cig car 'dzin byed rnams la yañ žes pa* / gañ
gi tshe dus gcig tu rtogs pa po mañ po rnams khyad par tha dad pa rnams
P7 kyi² don gcig *rtogs *par byed pa de'i tshe / *phan 'dogs pa ni 'gal bar 'gyur* / 10
D5 yon tan byas pa'o // de dper brjod kyis ston pa gsuñs pa / *dper na žes pa la*
P8 sogs pa'o // ci'i phyir 'gal bar 'gyur že na / *mi nus žes pa la sogs *pa* / 'dir
D6 rtogs pa gsum ste / gañ yañ *ruñ ba'i yon tan gyi ño bo rtogs pa 'am / thams
cad kyi yañ phyogs gcig rnams kyis³ sam / bdag ñid thams cad kyis⁴ thams cad
kho na'i yin žes pa'o // 15
- P280a. 1 de la re žig re re kho na'i *ma yin te / *khyad par med pa'i phyir ro* // gañ
D7 las gcig kho na'i ño bo rtogs par 'gyur gyi gžan ma *yin pa yod pa ñid la sogs
pa rnams la khyad par 'ga' yañ yod pa ma yin pas so // yañ na rtogs pa po
P2 rnams *la *khyad par med pa'i phyir te* / rtogs pa po gcig gi ñor khyad par gcig
kho na'i ño bo'i rjes su byed pa ma yin no // 20
- D248a. 1 phyogs gcig gi yon tan gyi ño bo ñams su myoñ *bar nus pa yañ ma yin te /
C266a ci'i phyir že na gsuñs pa / *'mtha' dag ces pa* *la sogs pa ste / gal te phyogs
P3 gcig gis⁵ khyad par gyi ño bo rtogs par gyur na / de'i bum pa žes de'i phyogs
D2 gcig rtogs par 'gyur te / de ltar sa las gyur pa'o *rdzas so žes pa la sogs pa'o //
P4 gsum pa'i phyogs *la ni skyon gsuñs pa / *kun gyis yin na 'dres mthoñ 'gyur*⁶ 25
žes pa / kun gyis te bum pa ñid dañ sa las gyur pa ñid la sogs pa'i khyad par
D3 rnams kyis⁷ dños po mtha' dag la cig car phan 'dogs na / de'i ño bo *blañs
P5 *pa na / bum pa la sogs pa'i ño bo rnam par phye nas 'dzin pa med pa'i
phyir / rnam par dbye ba med pas phan tshun yañ dag par tha dad pa'i ño
bo du ma 'dzin par 'gyur gyi / rnam par dbye bas ni ma yin te / bum pa 30
P6 'di'o sa *las gyur pa'o žes pa la sogs pa'o // ci'i phyir že na *gsuñs pa / *cig car*
D4 *ño bo thams cad rtogs pa'i phyir žes pa* / gañ las rdzas de thams cad kyi ño bo
P7 cig car rtogs par 'gyur ba'o // des na 'di ltar phan *'dogs pa 'gal ba'i phyir
bum pa la sogs pa'i ño bor 'dzin par mi 'gyur na de yañ yod do // de 'dis ni
D5 gañ žig *cig car khyad par du ma'i rjes su bsgrubs pa'i rtogs pas yoñs su gcad⁸ 35
P8 par bya ba de ni khyad par gyi *ño bo⁹ rtogs pa ma¹⁰ yin te / 'di lta ste /
dpuñ rgyan dañ rna rgyan žes pa bžin de dañ ldan pa'i dños po yañ de lta
bu'o žes 'gal bas khyab pa gsuñs so //
- D6 14. *khyad par rnams la* *žes pa la sogs pas de dañ ldan pa'i *phyogs la rjod¹¹ pa'i
P280b. 1 skyon phyogs gžan rnams la bsgre ba ston pa ste / phed phyi mas ni 'di kho 40

¹ P om. lta ba ² P kyis ³ DC gyis ⁴ DC kyi ⁵ DC gi ⁶ DC 'gyur ro ⁷ DC kyi ⁸ P bcad
⁹ P ño bor ¹⁰ P pa ¹¹ P brjod

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 14-16

- na la 'thad pa gsuñs so // rigs kyi ño bo ni khyad par rnams las mi rigs śiñ /
 P280b.2 sgra'i rañ gi ño bo ni rigs la dañ / sgra'i rañ *gi ño bo dañ ldan +pa'i rigs¹
 D7 kyi ño bo ni 'brel pa la'o // 'brel pa can gyi ño bos dben_(bden) pa'i don gyi bdag
 ñid ni tshig gi yul du bya bar mi nus pa ñid kyi phyir *gdon mi za bar* zes
 P3 gsuñs so // 'o na de dañ ldan pa'i phyogs *las khyad par gyi phyogs kyi bye 5
 D248b.1 brag ci ze na / de dañ ldan pa'i phyogs la yod pa'i +rigs kyi ño bor yod 'pa'i
 C266b sgras rjod par byed pa ste / khyad par gyi phyogs la ni rdzas la sogs pa'i ño
 P4 bor ro // de ltar na de rnams khyad par gyi *ño bor brjod par byas par 'gyur
 ro zes pa bye brag go // de la yañ rdzas ñid la sogs pa rnams la dños dañ /
 D2 khyad par rnams la ñe bar +btags pa'o zes sña ma kho na ltar skyon brjod par 10
 P5 bya ba ste / dños dañ btags² pa'i *jug pa ñid dañ / rim gyi³_(gyis) brjod pa ma
 yin pa dañ / yon tan gyi phan 'dogs pa 'gal ba'o // *srid pa las* zes pa rigs rjod
 D3 par byed pa na / "rab gyur 'gyur te / blo med par" (*k. 5d*) zes pa 'di +mi srid
 P6 pa'i phyir ro // 'brel *pa rjod⁴ par byed pa na yañ ste / 'di ñid kyi phyir srid
 pa smos pa'o // 15
 'o na sñar 'brel pa brjod par bya ba ma yin pa ñid du bśad na / de ci
 ltar de ltar yod pa'i ño bor⁵ rjod par byed pa la brten pa yin / yañ ci ltar
 P7 'dir *tha dad med par ñe bar gdags pa 'brel +pa'i yan lag tu bya ba yin / sña
 D4 ma ni yod pa ñid du gyur pa ma yin pa ñid kyi phyir kun bśad pa'i don can
 la sgra tha dad med par ñe bar gdag pa mi 'thad pa'i phyir rjod par mi 20
 P8 byed *par bśad pa ste / 'brel pa⁶ yañ yod pa ñid du gyur pa ma yin pa kho
 D5 na yin na / de ci ltar de'i +yod pa ñid dam yod pa'i sgra dañ tha dad med par
 P281a.1 gdags pa yin / tha dad med par gdags pa med na'añ ci las sñar *brjod pa'i skyon
 du thal bar 'gyur / ci ste yod pa ñid dañ tha mi⁷ dad pa ñe bar gdags pas de
 D6 brjod par bya na / ci ltar yod pa dañ sbyor ba'i sgra dag gzi mthun pa +ñid du 25
 P2 mi 'thad ce na / skyon 'di ma yin *te / 'brel pa rjod par byed par khas blañs
 nas skyon 'di brjod pa'i phyir ro // gal te yañ 'brel pa brjod par bya ba yin pa
 de lta na yañ de dañ ldan pa'i phyogs kyi skyon 'da'⁸ ba med de⁹ / rigs ldan dañ
 P3 mtshuñs *par nus pa ñid kyi phyir +ro zes bstan pa'i don du 'di bśad do //
 D7 **15.** *de ldan yañ* zes pa la sogs pas 'di'i phyogs gzan ñid kho na sel bar byed 30
 do //
 P4 **16.** *'o na yañ bśad pa* zes pa la sogs pas phyogs gzan ñid ston *to // 'dir tha
 D249a.1 dad pa dañ tha mi dad pa'i ño bos brjod par bya ba ma yin gyi / 'o na +ci
 C267a ze na / rigs ldan de rnams kyi gañ bye brag med pa'i ño bo yod pa ñid du
 sgro btags pa de kho na khyad par gyi ño bo la ma reg par brjod par bya 35
 P5 ba'o // *de lta na yañ khyad par gyi phyogs las phyogs gzan kho na 'di'o zes
 D2 sems so // *gal te de lta na* zes +pa la sogs pas / rigs dañ sbyor ba'i phyogs dag
 P6 gi nañ du 'di 'dus pa'i phyir phyogs gzan ñid 'gegs par byed do // *yañ ci ltar de
 ldan tsam yod pa ñid dam 'brel par 'gyur ze na gsuñs pa / *de dañ ldan pa*
 D3 *tsam ni* zes pa la sogs pa / tsam gyi sgras¹⁰ khyad¹¹ par sel ba na¹² / +spyi thams 40

¹C rig ²P rtags ³DC rigs kyis ⁴P brjod ⁵DC ño bo ⁶DC par ⁷P om. mi
⁸C 'dra ⁹P te ¹⁰P sgra yis ¹¹P khyab ¹²C ni

- P7 cad kyi rjes su soñ ba'i ño bo sgra'i don ces¹ brjod *par 'gyur ro // de yañ rab
 tu 'jug pa'i rgyu mtshan ñid kyi phyir dños po'i rkyen gyis brjod par bya ba
 yin² žiñ / yod pa ñid dam 'brel pa ma gtogs par gžan ñe bar dmigs pa ma
 D249a. 4 yin te / dños po'i rkyen ni de kho na la byas *pa'i *phyir ro // 'di luñ gis
 P8 bstan pa'i ched du gsuñs pa / *tshig sdud dañ byed ldan dañ de phan rnams la* žes 5
 pa la sogs pa'o // 'brel pa brjod par bya ba ñid la luñ ste / rgyal po'i skyes
 P281b. 1 bu ñid 'tshed par byed pa ñid ñe ba'i ba lañ *gi bu ñid ces pa'o // tshig sdud
 D5 la sogs pa 'di rnams *la / rañ dañ bdag po'i dañ bya ba dañ byed pa can
 gyi dañ bu rgyud dañ bu rgyud dañ ldan pa'i 'brel pa brjod par bya ste /
 P2 rim pa ji lta³ bar ro // des na 'dir yañ yod pa'i sgra ni byed *ldan gyi mtha 10
 can ñid kyi phyir 'brel pa rjod par byed par 'gyur ro // gžan rnams ni 'di
 D6 kho na'i dmigs bsal *bśad de⁴ / *gžan du žes* pa la sogs pa'o // 'di yon tan brjod
 P3 pa ñid la luñ ste / grags pa las⁵ *tshig sdud las lci rtsub ñid dañ / byed ldan⁶ las
 'gro ba'i ñañ can ñid dañ / de phan las lag ldan ñid do // 'dir rigs tsam
 D7 brjod kyi 'brel pa ni ma yin no // tha mi dad *pa'i ño bo'i de phan las dkar 15
 P4 ba ñid de / *dkar po'i sgra ni ldan pa'i rkyen gyi mtha' can gyi 'añ rañ bžin
 gyis ño bo mtshuñs pa ñid kyi phyir 'dir yañ yon tan kho na brjod par bya
 P5 ba'o // mi 'khrul pa ñid kyi 'brel pa las ni ci⁷ la yod pa ñid yin / tshig gi don
 D249b. 1 ni yod *pa ñid la *'khrul pa ni ma yin no žes pa ste / 'dir 'cyod pa ñid de kho
 C267b na brjod par bya ba'i 'brel pa ni ma yin no // 20
 17. *de ldan bum⁸ pa la sogs don / žes pa la sogs pas ni du ma la mi 'jug pa ñid*
 P6 kyi gtan tshigs gsal *bar byas so // *spyi'i don de ji⁹ lta bu žes* pa ni tshad ma'i
 D2 'bras bu'o // *gañ du ma la 'jug pa ma yin pa de ni spyi ma yin te / rañ gi
 mtshan ñid bžin, de dañ ldan pa yañ de lta bu'o // khyab par byed pa med
 P7 pa'o // *spyi ni du ma la *'jug pa yin no žes* pa ldog pa'o // *de yañ žes* pa la sogs 25
 D3 pas gtan tshigs ñid kyi don rnam par 'byed do // *ci ltar žes* *pa la sogs pa rnams
 kyis dam bca' ba'i don to¹⁰ //
 P8 'o na yañ žes pa la sogs pas *bsgrub bya grub pa ñid smras te / de ldan ni
 spyi'i ño bo ñid du mi 'dod pa ñid kyi phyir ro // de mi¹¹ 'dod pa ñid spyi'i
 ño bo sgro btags par gsal bar byed pa gsuñs pa / *ci'i don du žes* pa la sogs 30
 D4 + pa'o // *gañ gi phyir žes* pa *la sogs pa grub bya ñid kyi lan 'debs so // 'di ltar
 P282a. 1 sems te / 'brel pa bya bar sla ba ñid dañ / mi 'khrul par smra bas yod pa'i
 P2 sgras spyi rjod par byed pa ñid la brten te / khyad par gyi sgra rnams *dañ
 D5 gži mtshun pa ñid khas blañs pa'i *phyir yañ ño // spyi dañ khyad par gyi dños
 po med na gži mthun pa ñid 'thad pa ma yin pas so // de ltar ni spyi'i sgra 35
 P3 las khyad par med par 'jug bžin pa'i blo ni khyad par gyi sgra *rnams kyis
 khyad par gžan rnams¹² la rnam par bcad nas / khad par du byas pa'i yul la
 D6 rnam par +'jog ste / de spyi med na 'thad pa ma yin no žes pa'o //
 P4 'dir yañ spyi dañ de ldan pa žes khyas len pa na / rnam par *rtog¹³ pa rnam
 pa gñis te / yod pa ñid la sogs pa spyi'i de ldan ñid du 'gyur ba 'am / bum 40

¹ DC om. ces ² DC ma yin ³ P ltar ⁴ P te ⁵ DC grags pas ⁶ P byed ldan ldan ⁷ P las
⁸ P du ma ⁹ P ci ¹⁰ P no ¹¹ P ma ¹² P rnam ¹³ P rtogs

- D7 pa la sogs pa de ldan gyi mtshuñs pa ñid ces pa'o // de la sña ma mi *srid do
P282a.5 zes ston pa gsuñs pa / *yod pa ñid la *sogs pa rñams la yañ zes pa la sogs pa ste /*
yod pa ñid la sogs pa rñams la rigs gžan yod pa ma yin te / rigs rñams la
P6 rigs med pa ñid kyi phyir ro // des na gdon mi za bar rnam par rtog¹ pa *gñis
D250a.1 *pa khas blañ bar bya'o zes ston pa gsuñs pa / *de'i phyir zes pa 'la sogs pa'o //* 5
C268a *don la zes pa skabs su bab pa ñid kyi phyir de ldan la ste / bum pa la sogs*
P7 pa la'o // de ltar 'gyur ba sla ste / 'o na de kho *na la'o ze na / 'di la gsuñs
D2 pa / *de yañ zes *pa la sogs pa'o // ci'i phyir yod pa ma yin ze na / gañ gi*
phyir zes pa la sogs pa'o // 'ba' žig go smos pas ni brjod par bya ba mtshuñs pa
P8 sel bar byed do² // *sgra kho na rjod par byed pa ste / 'di rñams mtshuñs kyi 10
D3 brjod par bya ba ni ma yin no // de ltar cuñ zad kyañ zes pa'i +don to // *de*
dañ ldan pa 'ga' žig gis kyañ ma yin zes pa / rjod par byed pa mtshuñs pa kho
P282b.1 nas 'di *rñams mtshuñs pa ñid de³ / brjod par bya ba de ldan gyi dños po'i
ño bo 'ba' žig gis ni ma yin no zes pa'i don to // 'o na yod pa ñid kyi sgra'i
D4 rañ gi ño bos de ldan brjod par bya ste / 'brel pa +yañ yod pa ñid kyi ño 15
P2 *bos so // de'i phyir yod pa ñid dam 'brel pa'i brjod par bya bas de ldan dañ
mtshuñs par 'gyur ro ze na gsuñs pa / *yod pa ñid dañ sbyor ba dag kyañ zes pa*
P3 la sogs pa ni / "khyad par rigs dañ de sbyor la // ñes *pa mtshuñs te _(de) rñams
D5 la'añ // " (k. 7cd) zes pa la sogs pas +sñar kho nar bsal zin te / rigs dañ sbyor
ba dan de ldan ñid du rjod par byed pa'o // 20
P4 18. gal te bum pa la sogs pa rñams la sgra mtshuñs te / de'i tshe sgra *de
kho na sgra ñid kyis de ldan ni de rñams kyi spyi ñid du 'gyur te ze na gsuñs
D6 pa / *rgyu mtshan med min zes pa la sogs pa ste / sgra ni de +rñams kyi rjod par*
byed pa ñid kyis⁴ 'brel pa can ñid⁵ yin žiñ⁶ 'brel pa can ñid de kho na ni
P5 *rgyu mtshan med par 'thad pa ma yin te / gañ gi rigs kyi sgra rgyu mtshan 25
can yin no zes len pa'o // 'dis ni rgyu mtshan can gyi sgra gañ žig gi gañ la
D7 rgyu mtshan med pa de ni de la sbyor bar 'os pa ma yin +te / dbyug pa can gyi
P6 *sgra dbyug pa dañ bral ba'i skeyes bu la bžin / bum pa la sogs pa rñams la
yañ rgyu mtshan can rigs kyi sgra'i rgyu mtshan med do zes pa rgyu mi' dmigs
P7 pa gsuñs so // *de'i phyir yañ zes pa la sogs pa la / gal te *yod pa'i sgras spyi* 30
D250b.1 brjod par bya ba na / +de las de khyad par du bya ba'i don du bum pa zes
C268b brjod par bya'o zes gži mthun 'pa ñid du 'gyur ro // spyi rjod par byed pa med
P8 na ni ci žig ci'i khyad par du bya / de las kyañ khas blañs *pa ñams pa'o //
19. *ci ste yañ zes pa / spyi dañ khyad par gyi dños po med na yañ rnam*
D2 pa gžan du khyad par du byed pa⁸ dañ khyad +par du⁹ bya ba ñid gžuñ 'dzugs 35
P283a.1 par byed do // *rdzas gžan la 'jug pa ma yin pa zes pa / gžan ma *yin pa'i rdzas*
la 'jug pa'i yod pa'i yon tan bum pa la sogs pa'i rdzas so // *yod pa'i yon tan zes*
D3 pa yod pa ñid kyi yon tan can¹⁰ zes pa'i don te / 'di'i yod pa ñid yon +tan yin
P2 pa zes byas nas *so // 'dis ni mi mtshuñs pa ñid smras so // de ltar mtshuñs pa
ma yin pa ñid yod na yañ yod pa'i sgra las bum pa la sogs pa la dogs pa na / 40

¹ P brtag ² DC de ³ DC mtshuñs te ⁴ DC kyi ⁵ P om. ñid ⁶ P zes ⁷ DC ma
⁸ P om. pa ⁹ P om. du ¹⁰ P om. can

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 19-21

- P283a. 3 khyad par byed dañ khyad par du bya ba'i dños por 'gyur ro // śin tu *sño
D250b. 4 ba la sogs pa bzin te / ji ltar sñon *po'i yon tan can gyi rdzas ni / śin tu sño
ba¹ la sogs pa'i rdzas gzan la dañ / de'i yon tan² ma yin pa la 'jug pa ma yin
P4 zes pas de spyi ma yin te / de lta yañ sñon po zes *brjod pa na sñon po'i
sgra las / gañ 'di sñon po zes brjod pa de ci / gñis las śin tu sño ba yin nam / 5
D5 ci *ste mañ po'i nañ na śin tu sño ba yin zes khyad par la dogs par 'gyur ro //
P5 de'i phyir gñis kyi nañ nas ches *sñon po 'am mañ po'i nañ nas ches sñon
po zes khyad par gyi sgra rnams kyi khyad par du bya ba de bzin du yod pa
zes brjod pa na yod pa ñid ni don du ma la 'jug pa ñid kyi phyir na gañ yod
D6 pa *'di ni ci bum pa 'am / 'on te *snam bu yin zes bum pa la sogs pa la dogs 10
P6 par 'gyur te / des na de'i sgra rnams kyis³ khyad par du bya ste / bum pa'am
P7 snam bu'o zes pa'o // gal te gcig la'añ sño sogs bzin zes pa / gal te gcig la *ste⁴
D7 thun moñ ma yin pa'i ño bo'i *rigs dañ ldan pa'i rdzas la thun moñ pa yod
pa ñid 'jug go zes⁵ pa / de la yod pa zes⁶ brjod pa na bum pa la sogs pa la
P8 dogs par 'gyur te / dper na sñon po zes brjod pa na śin *tu sñon po la sogs 15
pa la dogs pa bzin te / des na khyad par dañ khyad par can gyi dños po 'dod
D251a. 1 *par bya'o // des⁷ na 'di yañ yod min / ci'i phyir ze na gsuñs pa / sñon po'i sgra
C269a cni zes pa la sogs pa ste / sñon po'i sgra ni sñon *po'i yon tan can gyi rdzas
P283b. 1 rjod par byed de⁸ / de yañ śin tu sño ba la sogs pa rdzas gzan la 'jug⁹ pa
D2 ma yin no // gañ *sñon po ñid 'jug pa'am / de'i 'brel pa de ni sgra'i don ñid 20
P2 du mi 'gyur te / de'i phyir 'dir *yañ / "rgyu mtshan med min de yañ 'dod //"
(k. 10c) ces¹⁰ pa 'di mtshuñs so zes pas / dpe can dañ 'dra bar dpe yañ ma
grub pa kho na'o //
D3 20. khas blañs na'añ zes pa / gal te yañ dpe grub par 'gyur na / de lta na
P3 yañ yod pa ñid la de *dañ mtshuñ pa ñid med do // de ston te / de min rigs 25
la rigs med phyir / zes pa yod pa ñid rigs 'di la bum pa ñid la sogs pa'i rigs yod
P4 pa ma yin no zes pas / 'di ltar rigs med pa'i yod pa'i rigs *ni rigs ldan ma yin
D4 zes pa'o // *yod pa ñid la bum pa ñid la sogs pa'i rigs kyi bye brag rnams yod
pa ma yin te / ji ltar sñon po'i yon tan la gñis las ches sño ba la sogs pa'i bye
P5 brag rnams bzin te / *gañ las bye brag de rnams ñe bar blañs nas rdzas la 30
D5 'jug pa'o // de ñe bar ma blañs na yañ de'i dños *po la¹¹ yañ dag par phyogs
pa'i ño bo ni bum pa ma yin / snam bu ma yin te / de'i phyir yod pa'i sgra
P6 las bum pa la *sogs pa'i bye brag la dogs par rigs pa ma yin no // sñon po'i
yon tan ni dbye ba du ma ste / de rdzas gcig la yañ 'jug bzin pa ni / rañ gi
D6 khyad par rnams ñe *bar blañs nas ji ltar mñon par¹² srid par 'jug go *zes pas / 35
P7 de rjod par byed pa'i sñon po'i sgra las gñis nas ches sño ba la sogs pa la dogs
par rigs so zes ston to //
21. 'o na de ltar zes pas rnam pa gzan gyis¹³ bye brag la dogs¹⁴ pa srid par
P8 gsuñs so // sgra *ni gzan *dbañ ste / yon tan la ltos¹⁵ nas 'jug pa ñid kyi phyir /
D7 khyad par 'phen¹⁶ par nus pa'o // don ni dogs¹⁷ pa ñid kyi phyir gtso bo'o // 40

¹ DC sñon po ² DC yon tan la ³ DC kyi ⁴ P te ⁵ P ces ⁶ P ces ⁷ P de ⁸ P te ⁹ P 'khrul?
¹⁰ P zes ¹¹ P om. la ¹² P sño bar ¹³ DC gyi ¹⁴ P sogs ¹⁵ P bltos ¹⁶ C 'phan ¹⁷ DC dgos

- P284a. 1 des na rigs ldan gyi don ni khyad par thams cad 'phañs nas 'jug ste / de las
D251b. 1 *kyañ gal te yañ bum pa ñid la sogs pa rnam yod pa'i *sgra'i brjod par bya
C269b bar mi 'gyur ba de lta na yañ / yod pa ñid dañ ldan pa'i 'don gyis bum pa
P2 la sogs pa rnam 'phañs pa na khyad par la dogs *par 'gyur ro // de'i phyir
khyad par dañ khyad par du bya ba ñid ma yin pa med do // yañ ci ltar don 5
D2 gyis khyad par mtha' dag 'phen ce na smras +pa / de ldan¹ gyi don ni² gdon mi za bar
P3 zes pa la sogs pa ste / rigs ldan gyi don ni *sgras ñe bar len ciñ / de yañ ñes
par sbyor ba kho na las bum pa ñid la sogs pa'i spyi 'ga' žig dañ³ rjes su 'brel
te / de las kyañ de'i spyi'i dbye ba 'phen pa na bum pa la sogs pa'i bye brag
D3 +phen pa'o ze'o // *rtogs pa 'di yañ sel bar byed pa gsuñs pa / don gyis 'phen 10
P4 na'añ ma ñes pa // zes so // don gyis 'phañs pa ni zes pa la sogs pas don gyis 'phen
P5 pa'i rañ gi ño bo gsuñs šiñ / de med par 'dir bstan pa'i *ched du / dper na
D4 ñin par mi za zes chos +mi mthun pa ñid ñes par bstan to // 'dir ni⁴ zes pa la
sogs pas chos mi mthun pa ñid kyi ñe bar sbyor bas⁵ phyogs chos ñe bar bstan
P6 to // 'phañs pa yod pa ma yin no zes pa tshad⁶ *ma'i 'bras bu'o // gañ du don 15
D5 gyis 'phañs pa der ni ma ñes pa⁷ ste / 'di lta ste ñin par +mi za'o zes pa 'dir
mtshan mo za ba la'o // yod pa zes brjod pa na bum pa la sogs pa rnam la ñes
P7 pa yañ ma yin gyi / 'o na ci ze *na the tshom mo zes pa rañ bzin 'gal ba'o //
gal te 'o na gañ du the tshom za ba der mi 'phen pa yin na / spyi'i sgras kyañ
D6 rañ gi khyad par mi 'phen +par 'gyur te / de las kyañ de rnam la the tshom 20
P8 skye ba'i phyir ro // gži mthun pa *ñid med⁸ pa'i ched du mi 'phen pa yin na
yañ / gži mthun pa ñid de yañ the tshom kho na yod pa la ñe bar dmigs te /
gañ smras pa / "the tshom_(de tsam) 'dod phyir khyad par ni // rañ gi spyi yis⁹ 'dor
D7 ma yin // blañs +min the tshom skyed pa'i phyir // *mtshuñs na'añ¹⁰ de dag don
P284b. 1 gcig¹¹ ñid '" (k. 26) ces so // gal te yañ don las don ñes pa¹² kho nar 'gyur 25
na / khyad par dañ khyad par du bya ba'i dños po mi 'thad de¹³ / rnam grañs
P2 kyi sgra bzin no // de dag las don ñes¹⁴ zin pa ñid kyi phyir *ro ze na / de'i
D252a. 1 phyir +di gsal bar bya'o // de la "gal te 'o na gañ du the tshom za ba der mi
C270a 'phen pa" (s. above l. 19) 'zes pa la sogs pa gañ brjod de re žig bsam par bya
P3 ste / sgra 'phen pa yañ gzan yin la / don 'phen pa yañ gzan yin te / *sgra 'phen 30
D2 pa ni mi gtoñ ba'i mtshan ñid can te / +don 'phen pa ni ñes pa'i mtshan ñid
can no // de la the tshom las ñes pa'i mtshan ñid can gyi don 'phen pa ma yin
P4 no zes brjod pa na / gal te 'o na gañ du the tshom za ba der mi *phen pa
yin na spyi'i sgras¹⁵ kyañ / rañ gi khyad par 'phen pa mi gtoñ ba'i mtshan ñid
D3 can du mi 'gyur ro zes pa cis +na cir thal bar 'gyur / gañ brjod pa yañ "gži 35
P5 mtshun pa ñid med pa'i ched du mi 'phen pa" (s. above l. 21) zes pa la *sogs pa
dañ / gañ yañ "gal te yañ don las don ñes pa kho nar" (s. above l. 25) zes pa la
sogs pa brjod pa de gñis ka yañ mi rigs te / ji ltar khyad par smra ba'i lugs
D4 kyi rigs kyi sgra kho nas +ñes zin pa'i khyad par thams cad *la yañ ñes pa'i don
P6 du khyad¹⁶ par gyi mñan pa ma sbyar ba na / gži mthun pa ñid dañ khyad par 40

¹ P ltar ² P om. ni ³ P 'ga' žig tu ⁴ P na ⁵ DC bar ⁶ DC chad ⁷ P par ⁸ P yod
⁹ DC yi ¹⁰ P pa'añ ¹¹ P cig ¹² P par ¹³ P mthad te ¹⁴ DC des ¹⁵ P sgra yis ¹⁶ C khyad

- dañ khyad par du bya ba'i dños por 'gyur ba ma yin pa kho na ba de ltar de
P7 ldan gyi phyogs smra ba'i lugs kyis kyañ 'gyur ro zes pa 'di *bsams zin to // gal
D252a.5 te' *o na don 'phen pa ñes pa'i bdag ñid yin na¹ / ci ltar don 'phañs pa'i bum
pa la sogs pa rnams la bya brags re bar 'gyur ro zes pa di' brjod de² / re ba
P8 zes³ bya ba ni de rnams la the tshom⁴ ze ba'i *ñes pa don du gñer ba yin no 5
D6 že na / skyon 'di med de⁵ / gañ žig don 'phañs pa 'dod pa de *ni⁶ rnam pa
'di lta bu'i re ba 'dod pa ma yin gyi / 'o na ci⁷ že na, bye brag ñes par re⁸
P285a.1 ba ste / de kho na'i dbañ du byas nas 'di brjod do // yañ na *mkhas pas rtsod
pa 'di thams cad kyī lan 'chad par 'gyur ro zes pas 'di gžag⁹ go //
- D7 **22.** *de'i phyir* zes pa la sogs pas¹⁰ ji skad bśad pa'i rigs la *sogs pa rjod par 10
P2 byed pa dgbg pa ñe bar sdud pas rañ gi phyogs *kho na bstan par mdzad do //
'o na pha rol po'i phyogs bkag pas rañ gi phyogs 'grub pa mi 'thob ste / bsal
D252b.1 te 'oñs pa dgag par ji skad bśad pa bžin no že na / skyon 'di med de¹¹ / 'di
P3 la sñar kho nar / "byas *sogs bžin du *rañ don la // 'gžan sel bas ni rjod par
C270b byed //" (*k. lcd*) ces sgra las byuñ ba rjes dpag las tha mi dad pa ñid du 15
bsgrubs zin to // de la tshad ma gžan du smra ba rnams kyis bsgrub pa'i sgo
P4 nas rigs la sogs pa rnams rjod par *byed do zes bśad pa / de bkag pa na don
D2 de *kho na rnam par gnas pa 'ba' žig go // 'chad par 'gyur ba'i rañ gi phyogs
sgrub par byed pa thugs la byas nas kyañ 'di skad gsuñs so //
- P5 yañ ci 'dir sel ba tsam¹² *brjod par bya ba ñid du mñon par 'brel lam / 'on 20
D3 te de'i khyad par du byas pa yin / de las cir 'gyur na / gal *te gžan sel ba
tsam yin na / "rañ don la // gžan sel ba yis rjod par byed //" (*k. lcd*) ces pa'i
P6 gžuñ 'gal te / *rañ gi don las tha dad par gžan sel ba brten pa ñid kyī phyir
ro // de ltar dños po de'i cha 'ga' žig don gžan las ldog pas rtogs par bya ste /
D4 "sgra ni don gžan *las ldog pas khyad par du bya ba'i dños po *rnams 25
P7 ^{13...}smra'o" (*vrtti on k. 36d*) zes pa la sogs pa bstan pa de ldan gyi¹⁴ phyogs
gsal bar byed pa rnams...¹³ dañ¹⁵ 'gal lo // ci ste des kyañ khyad par du byas
P8 *pa yin na / *des na mñan pa*¹⁶ gžan sel byed // ces ñams te / gañ gi phyir gžan
D5 sel bar byed do ^{17...}žes pa ni rjod par byed do...¹⁷ zes pa'i don te / ji ltar
dgag tshig gis¹⁸ 'gog par byed do zes pa 'di la bžin¹⁹ no // sgra'i byed pa gžan 30
P285b.1 srid pa ma yin no // *de ldan gyi phyogs kyañ phyogs gžan du mi 'gyur te /
de'i phyir de ldan gyi phyogs la brjod pa'i skyon rnams 'di la yañ thal bar
D6 'gyur ro že na / *skyon 'di med de²⁰ / gžan sel ba kho na sgra'i don yin pas
P2 so // 'gal ba yañ ma yin te / *gañ gi phyir gañ 'di rañ gi don yin pa de kho
na gžan sel byed ces 'dir gžan sel gyi sgras brjod pas so // "gžan sel bas ni 35
D7 rjod²¹ par byed /" (*k. ld*) ces pa 'di'i dgos pa ni bśad zin + to //
- P3 gžan yañ khyad par gcig bskul na *yañ gžan las ldan pa rtogs pa la / rjes su
'gro ba dañ ldog pas bskul²² ba'i tha sñad rtogs par sgra rnams ston ciñ gžan

¹ P la ² P om. de ³ P bžes *instead of* re ba zes ⁴ P tha tshig ⁵ DC do ⁶ P de'i
⁷ P ce ⁸ DC ra ⁹ P bžag ¹⁰ P pa ¹¹ P te ¹² DC tsam gyi ^{13...} ...¹³ P *twice* ¹⁴ P gyis
¹⁵ DC om. dañ ¹⁶ P par ^{17...} ...¹⁷ P om. ¹⁸ P gi ¹⁹ DC bžan ²⁰ P te ²¹ P brjod
²² P skul

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 22

- P285b.4 sel bas rjod¹ par byed de / dños po de'i cha 'ga' žig don gžan las ldog pas
D253a.1 rtogs *par *bya'o // "sgra ni don c'gžan las ldog pa'i khyad par can kho na'i dños
C271a po rnam s rjod par byed do" (*vṛtti on k. 36d*) žes pa la sogs pa gsuñs pa'o //
khyad par dañ khyad par du bya ba'i dños po ni ma yin no // 'o na rjes su
P5 'gro ba tsam ston pa *kho nas sam ldan pa tsam ston pa kho *nas sgra'i 5
D2 tha sñad rtogs par 'gyur ba ma yin nam že na / 'di yod pa ma yin te / rjes
su 'gro ba gcig pu la ni yoñs su spañ bar bya ba med na 'bras bu med
P6 pa'i ston pa² yin pa ñid *kyi phyir dañ / de bžin du yoñs su spañ bar bya ba
D3 gcig³ la ga' žig la gnas pas med na'o // ldog pa *med pa can gyi rjes su 'gro ba
yañ med la / rjes su 'gro ba med pa can gyi ldog pa yañ med de / rañ gi 10
P7 don rtogs par byed *pa ni rjes su 'gro ba yin žiñ⁴ 'di ni ldog pa med par srid
pa yañ ma yin no // rañ gi don las don gžan rnam par gcod pa ni ldog pa
D4 ste / de yañ rjes su 'gro ba med par *brtag par 'os pa ma yin no // de ñid kyi
P8 phyir sgra *las de las gžan zlog pa dañ / rañ⁵ gi don brjod pa'i bya ba gñis ni
med de / rañ gi don ni tha dad pa'i ño bo ñid kyi phyir na / de brjod pa 15
kho na las de las gžan pa bzlog pa rtogs pa'i phyir ro // ji ltar 'di 'di'i spun
P286a.1 druñ ño *žes brjod pa na *spun druñ ñid ni gñis kar gyur pa ñid kyi phyir na /
D5 gcig pa spun druñ du brjod na yañ / med na mi 'byuñ ba ñid kyi phyir cig
P2 šos⁶ kyañ spun druñ ñid du rtogs pa, de ltar dbye bar bya ba gñis dag *la /
dbye ba ni gñis kar gyur pa ñid kyi phyir dbye ba gcig bskul⁷ ba na yañ med 20
D6 na mi 'byuñ ba ñid kyi phyir de gžan las ldog pa'o // de'i phyir yañ gañ žig
P3 mñan pas don gžan sel bar byed na / de dgag pa kho na don spyad⁸ *zin pa
can ñid kyi phyir / rañ gi don rtogs pa'i ched du sgra gžan btsal⁹ bar bya'o
D7 žes brjod pa de yañ mi 'thad de¹⁰ / gañ gi phyir sgra ni rañ gi don *kho na
P4 rtogs par byed ciñ / rtogs par bya ba'i don de la med na mi 'byuñ *ba ñid 25
kyi phyir don gžan ldog pa rtogs so žes pas so // des na de ltar sel ba kho na
sgra'i don te 'gal ba ci yañ med do žes pa'o //
D253b.1 yañ sgra'i don 'di ci že na / gañ brjod 'dod kyi spyi'i rnam pa 'di yin *te /
P5 de yañ *brjod 'dod¹¹ la mi 'khrul žes pas brjod c'dod la sgra tshad ma ñid du
C271b bśad do // 'o na spyi sgra'i don yin na des na ji ltar blo'i snañ ba sgra'i yul du 30
brjod ce na / de kho na spyir bžag¹² par bya ste / ci ltar že na / 'dir dbañ po
P6 dañ snañ *ba dañ yid la byed pa rnam sam / bdag *dañ dbañ po dañ yid
D2 dañ don dañ phrad pa rnam spyi med par tha dad pa yin kyañ gzugs kyi¹³
šes pa gcig skyed par byed pa ji lta ba de ltar šiñ ša pa la sogs pa'i khyad
P7 *par rnam kyañ / phan tshun rjes su 'gro ba med na yañ rañ ñams su myoñ 35
D3 ba'i sgo nas rnam par rtog pa'i bag chags sad par *byed pa rnam kyis tha mi
P8 dad par snañ ba'i¹⁴ rnam par rtog¹⁵ pa'i šes pa gcig skyed par *byed do // de
yañ bsgrub par bya ba dañ sgrub par byed pa gcig pa ñid kyis na / gžan las
tha dad pa rnam dañ rnam dañ rnam par rtog pa'i bag chags kyi rañ bžin
D4 gañ yin pa de¹⁶ ni / gañ de'i dbañ gis de *rnam kyi der skye bžin pa'i *ño bo 40
P286b.1

¹ P sel ba yis drjod ² C ma ³ P cig ⁴ P ciñ ⁵ DC gañ ⁶ DC šog ⁷ P skul ⁸ P spyā
⁹ P bcal ¹⁰ P te ¹¹ P om. 'dod ¹² DC gžag ¹³ P kyis ¹⁴ P ba ¹⁵ P rtogs ¹⁶ P om. de

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 22

- tha dad pa bsgribs te / bdag ñid kyi snañ ba tha mi dad pa de rnam la sgro
 btags nas / de rnam no bo tha dad kyañ¹ tha mi dad pa bzin du rnam pa 'ga'
 P286b.2 žig gis ston to // de'i snañ ba tha mi dad pa gañ yin pa ni *phyi rol bzin
 D253b.5 dañ / don bya ba byed pa bsin dañ / gsal ba *tha dad la rjes su 'gro ba
 bsin te / rtogs pa po 'khrul pa rnam kyi phyi rol ñid du zen par byas pa'o // 5
 P3 blo la yoñs su 'jug pa'i dnos po rnam kyi *phyi rol lta bur kun tu² 'phro ba
 ñid de ni rtogs pa pos bsam pa'i ñor spyir rnam par gżag³ go //
 D6 da ni ci ltar gżan sel ba'i spyi sgra'i *don no zes brjod ce na / de kho na ni
 P4 gżan sel ba yin no // ci ltar ji tsam pas *phyi rol rnam kyi don gżan las ldog
 pa de kho na gżan sel ba yin te / ldog pa dañ gżan sel ba dañ don gżan rnam 10
 D7 par gcod pa zes pa la sogs pa rnam ni rnam grañs rnam yin žiñ⁴ / ldog pa *ni
 P5 ldog ldan *las gżan du 'dod pa yañ ma yin te / des na phyi rol kyi rañ gi
 mtshan ñid kyi bdag ñid ci ltar gżan sel ba ses pa'i rnam pa'i rañ bzin du 'gyur
 P6 že na skyon med de⁵ / de kho na ñid dpyod par byed pa⁶ 'chad par byed *pa
 D254a.1 rnam de ltar rnam par 'byed par byed kyi cig *sos rnam ni ma yin te / de 15
 C272a rnam ni blo la yod pa'i rnam *pa de kho na don bya bar⁷ ruñ ba yin par sems
 šiñ / brda dañ tha sñad kyi dus dag tu snañ ba dañ rnam par brtag par bya
 P7 *ba'i don dag gcig ñid du zen no⁸ // de'i phyr de rnam kyi bsam pa'i dbañ
 D2 *las gżan sel ba phyi rol gyi don gyi yul lo zes brjod kyi / de kho na ñid sems
 P8 pa na mkhas pa rnam ni snañ ba tha dad pa la sogs pa rnam kyi *phyr tha 20
 dad pa med par⁹ mi sems so //
 gżan yañ gañ tha mi dad pa'i rnam pa can gyi blo skye ba de'i rten ni gżan
 D3 sel ba kho *na'o zes bstan pa'i ched du sgra'i yul gżan sel ba'o zes bsad de /
 P287a.1 de ni dnos po rnam la yod *pa'i phyr dañ mi 'gal ba'i phyr ro // mtshuñs pa'i
 blo'i rten gyi dnos po ni gżan sel bar mi 'gal te / de ltar ni 'bras bu gcig pa 25
 D4 ñid kyi de'i 'bras bu can ma yin *pa rnam las ldog pa'i khyad par *rnam
 P2 ni / rañ sñam su myoñ ba'i sgo nas 'khrul pa'i¹⁰ 'bras bu can gyi bag chags kyi
 rgyu rnam su 'gyur žiñ spyi'i rnam pa rjes su 'brel pa'i blo skyed par byed
 do zes pa 'di bstan to //
 P3 'di la spyi smra ba rnam rgol bar byed *de¹¹ / gal te šiñ ni šiñ ma yin *pa 30
 D5 kag las tha dad pa yin na / de ni brda'i dus su šiñ min¹² 'dzin pa med par de
 ltar gzuñ bar mi nus pa ñid kyi phyr dañ / šiñ mi ses pa can gyis de rnam
 P4 par gcod pa'i no bo šiñ min *yañ yoñs su mi ses pa'i phyr ro // šiñ min ci žig
 D6 ces dris pa na, smras pa, gañ šiñ ma yin *pa'o zes dañ / šiñ ci žig, gañ šiñ min
 ma yin pa'o zes phan tshun brten¹³ pa'i ñes pa ste / de'i¹⁴ phyr blo la mi gnas 35
 P5 *pa'i don la gżan rnam par gcod pas brda bya bar mi nus so že'o // de rnam
 kyi spyi la brda byed pa na yañ šiñ min rnam par bcađ dam 'on te ma yin /
 D7 *gal te rnam gcod na sñar šiñ /
 / 'dzin pa med na ci ltar ses //^(a)

¹ DC om. tha dad kyañ ² DC du ³ P bżag ⁴ P ciñ ⁵ P te ⁶ P pa'i ⁷ P ba ⁸ DC om. no
⁹ DC pa ¹⁰ P pa ¹¹ P te ¹² P mi ¹³ DC bsten ¹⁴ DC 'di'i

(a) PV, I (Svārthānumāna), k. 115b₂-d: ...yadī / vyavacchinnāḥ kathāṃ jñātāḥ prāg vṛkṣa-
 grahaṇād rte //

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 22

- P287a. 6 de'i *tshe¹ rtogs pa pos śiñ śes pa ma yin² pas te³ / śiñ dañ śiñ min śes pa kho
D254b. 1 na'i ched du de don du gñer ba ñid du ñe bar 'gro ba'i phyir ro // mi śes pa
P7 des ci ltar brda la śiñ min rnam par gcod pa rtogs +par 'gyur // *mi rtogs na
C272b yañ gžan rnam par ma bcad pas ^cbkod pa'i sgra las / de yoñs su spañs nas tha
sñad la 'jug pa mi rigs te / śiñ śa pa la sogs pa'i khyad par bžin no // gañ rnam 5
P8 par ma bcad pas gañ la *brdar byas pa'i sgra ni de la de yoñs su spañs pas +'jug
D2 pa ma yin te / 'di lta ste / śiñ ñid la śiñ śa pa la sogs pa khyad par rnam par
P287b. 1 ma bcad par brdar byas pa'i śiñ gi sgra ni de yoñs su spañs pas 'jug *pa ma
yin pa bžin / śiñ gi sgra yañ śiñ ñid la śiñ min rnam par ma bcad pas⁴ brdar
D3 byas pa'o // 'gal +bas khyab pa'o // 10
de ltar 'gyur mod / spyi dños por smra ba ni / 'ga' žig rnam par bcad pas
P2 *cuñ zad sgrub pa ma yin gyi / 'o na ci že ci že na mdun na gnas pa'i dños
po gcig cig yañ dag par bstan nas / 'di śiñ yin zes brdar byed la / de ltar
D4 brda'i dus su +mthoñ ba kho na'i spyi 'am de dañ 'brel pa can *ni tha sñad
P3 kyi dus su yañ rtogs so zes pas thal bar 'gyur ba mthuñs pa ma yin no že na / 15
mi mtshuñs pa ma yin te, gañ gi phyir gcig rab tu bstan nas / 'di śiñ ño zes
P4 smra ba yañ / ñes par gzuñ⁵ nas *brda byed dam / 'on te ñes +par ma gzuñ⁵
D5 ba yin / gal te 'di kho na śiñ yin gyi gžan ma yin no zes ñes par gzuñ⁶ nas
yin na / sñar śiñ 'dzin pa med pas śiñ min yoñs su mi śes pa ni ci ltar brda la
P5 de yoñs su *bcad pa rtogs par byed / ci ste 'di yañ śiñ ste gžan yañ yin no 20
D6 zes +ñes⁷ par ma gzuñ⁸ ba yin na / ci ltar rtogs pa po tha sñad kyi tshe gžan
yoñs su spañs pas 'jug ces pa skyon de kho na'o //
P6 ci ste mthoñ ba las *bzlog pa ni śes par sla ba'i phyon skyon med de / gcig
D7 'ga' žig mthoñ ba dañ ldan žiñ gžan la de dañ mi mthun pa'i rnam +pa can gyi
blo ñams su myoñ ba la ni brda'i dus na gzuñ ba'i dños po de las / de las 25
P7 bzlog *pa'i rnam pa can 'di ni gžan no zes chos mi mthun pa ñid kyi ñes par
'gyur ro // des ni 'di kho na śiñ ño zes rab tu rtogs par byas te / gañ kho na
D255a. 1 la de mi snañ ba de kho na śiñ ma yin par +rañ ñid kyis⁹ rtogs par 'gyur ro //
P8 *rnam par gcod pa¹⁰ smra ba la 'di mi srid de¹¹ / gcig tu mthoñ ba'i ño bo ni
C273a 'ga' žig la yañ rjes su mi 'gro ba'i phyir ro // mñon ^csum gyi brda'i dus su¹² bzuñ 30
P288a. 1 ba ni phyis mi rtogs pa'i phyir te / rtogs pa yod na yañ brda'i *dus su gzuñ¹³
D2 ba'i +śiñ gi gsal ba ni gsal ba gžan la yañ de kho na 'di'o zes rtogs par mi 'gyur
te / de ltar ni ji ltar bum pa de las mtshan ñid mi mthun pa de ltar pa la śa
P2 sogs pa'i khyad par *yañ ste / rjes su 'gro ba'i ño bo khas ma blañs pa'i phyir
D3 ro že na / de ltar¹⁴ na 'o na 'di ni¹⁵ sel ba smra ba la yañ +mtshuñ te / gañ gi 35
phyir dños po 'di rnams tha dad kyañ 'ga' žig rnams ni ño śes pa¹⁶ la sogs pa'i
P3 *'bras bu gcig rañ bžin gyis byed kyi, gžan rnams ni ma yin te / de rnams
mthoñ nas rtogs pa pos 'di rnams ni de'i rgyu ste / gžan rnams ni¹⁷ ma yin no
D4 zes blos¹⁸ rnam par phye nas phuñ po gñis su +rnam par 'jog go // de la

¹ P cho ² P min *instead of* ma yin ³ P te ⁴ P pa ⁵ DC bzuñ ⁶ DC bzuñ ⁷ P om. ñes
⁸ DC bzuñ ⁹ P kyi ¹⁰ P par ¹¹ P te ¹² DC om. su ¹³ P bzuñ ¹⁴ P lta ¹⁵ DC na
¹⁶ DC om. pa ¹⁷ P om. rnams ni ¹⁸ P blo zes *instead of* zes blo

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 22

- P288a. 4 *'di ni brgyud pas 'bras bu gcig pa can gyi dños po las skye ba'i phyir / tha
mi dad pa'i don 'dzin pa can yañ ste / de ñams su myoñ ba las skye ba'i rañ
P5 bzin las phyi rol gyi don du lhag par zen pa'i ño bo can *spyi'i rnam pa dañ
D255a. 5 ldan pa ño śes pa¹ la / gañ 'bras bu gcig +pa'i rgyu ñid kyis rnam par phye ba
rnams phyi rol bzin dañ don bya ba byed pa bsin dañ / rjes su 'gro ba can 5
P6 gyi ño bo 'ga' žig gi rjes su soñ ba *bzin du so sor snañ ño // phyi rol gyi don
gyi rañ bzin du zen par byas pa de² rnams rtogs nas / rtogs pa po'i rnam par
D6 rtog³ pa rnams la tha mi dad par +rab tu snañ ba rnams rab rib can gyis⁴ zla
P7 ba gñis *mthoñ ba bzin du rañ rañ gi snañ ba ñams su myoñ na yañ gcig ñid
du lhag par zen pa'i phyir / de rnams bstan nas 'di rnams śiñ ño žes brda byas 10
P8 pa na / 'khrul pa des de la rjes su 'gro ba'i ño bo gcig bzin *du mthoñ nas /
D7 de'i +rgyu ma yin pa ñid du rnam par phye ba de las bzlog pa'i rnam pa can
rnams la śiñ min ñid du bde blag tu lhag par zen par byed do //
de la tha dad pa mthoñ yañ gañ žig mthoñ ba dañ ma mthoñ ba dag gis
P288b. 1 *di⁵ śiñ dañ śiñ min pa rnam par 'byed par byed pa dños po tha mi dad pa 15
D255b. 1 bltar ruñ ba +gcig ni med ^cde⁶ / de ni rnam par phye bas dbyug pa dañ dbyug
C273b
P2 pa can bzin du mi 'dzin pa'i phyir ro // ma bzuñ ba yañ ñe bar mi⁷ *mtshon
pa'i phyir ro // gcig la mthoñ ba'i rnam pa yañ gzan la⁸ lta bar mi nus pa'i phyir
D2 de dañ de ma yin pa dañ ldan pa dag śiñ dañ śiñ ma yin pa ñid yin na +gsal
P3 ba gcig kho na śiñ yin par 'gyur ro // 'dir yañ *sel ba'i rañ gi ño bo mi 20
śes pa rnams kyis dños po med pa tsam gzan sel ba'o žes sgro btags nas sun
'byin byed par 'dod pas pha rol po rnams kyis gañ smras pa de gzan sel ba'i
P4 rañ gi ño bo legs par *bśad pa kho +nas gsal⁹ žiñ pha rol mnan te / de sel ba'i
D3 ched du bdag ñid chen po rnams kyis so žes¹⁰ śiñ tu 'phros pas chog go //
bśad do žes pa don gyi rtogs par bya ba'i cha yañ dag par bstan pas gzan 25
P5 *sel ba kho na sgra'i don du gzuñ 'dzugs¹¹ par byed do // rnam mañ žes pa / śiñ
D4 +śa pa la sogs pa'i khyad par gyis dañ / me tog can dañ 'bras bu can la sogs
P6 pa'i khyad par gyis rnam pa du ma ñid na yañ žes pa'i *don to // brjod par bya
ba žes pa śiñ la sogs pa'i don to¹² // de ni ñid rnam pa du ma ñid na yañ
D5 sgra las rnam pa thams cad rtogs pa med +do // rañ dañ 'brel pa rjes¹³ mthun las / 30
P7 žes pa la rañ gi 'brel pa *ni med na mi 'byuñ ba ñid de rjes su 'gro ba dañ
ldan pa'i mtshan ñid can no // de yañ de'i spyi la ltos¹⁴ nas yin gyi khyad par
la ltos nas ni ma yin no // de'i phyir 'brel pa gañ 'dra ba rtogs par byed pa
D6 ñid +kyañ de *'dra kho nar rigs so // 'di skad bśad par 'gyur te / spyi la ltos¹⁵
P8 nas 'di'i 'brel pa yin śiñ / spyi yañ rnam par gcod pa'i ño bo kho nar ji skad 35
P289a. 1 bśad pa bzin te / ¹⁶gzan mi rigs pa'i phyir ro // *de'i phyir rnam par gcod pa
D7 kho na byed ciñ +rtogs par byed do žes pa'o // ci ste sgra yis cha ci žig rtogs
par byed ce na gsuñs pa / sgra yañ du ma'i chos ldan pa // žes pa la sogs pa
P2 ste / rañ dañ *spyi'i chos rnams kyis¹⁷ chos du ma'o // gañ gi don ni 'da' min

¹ P ño śes pa'i śes pa ² P da ³ P rtogs ⁴ P gñis ⁵ P 'dis ⁶ P te ⁷ DC ma ⁸ P om. la
⁹ P bsal ¹⁰ DC žes pa ¹¹ P 'jug ¹² P no ¹³ P rjes su ¹⁴ P spyi las bltos ¹⁵ P bltos
¹⁶ DC insert ltos nas yin gyi khyad par la before gzan (see above l. 32) ¹⁷ DC kyi

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 22-23

- D256a. 1 pa / zes pa spyi'i chos śiñ dañ sgra ñid la sogs pa gañ gis +'khrul par byed pa
 C274a min žiñ rtogs par °byed pa de ñid kyis zes pa / 'dis chos *de kho na rtogs par
 P289a. 3 byed do zes pa'i don to // ñid kyi sgras ni gañ rnam par bcađ pa de bstan to //
 D2 sgra yi¹ yon tan sogs kyis min / zes pa sogs kyi sgras sgra'i śes bya ñid +la sogs
 P4 pa rnams *gzuñ ño // rtogs byed ma yin pa ñid ni de rnams la 'khrul pa ñid 5
 kyi² phyir ro // de ltar ni de rnams ni śiñ gi don med kyañ ro la sogs pa
 rnams la mthoñ gi / śiñ gi sgra ñid la sogs pa'i spyi ni ma yin no //
 P5 **23.** *gal te gžan sel ba tsam zes pa la sogs pa ste / +'dir bsam pa ni 'chad par
 D3 'gyur ba'o // ci ltar zes pa la sogs pa 'di ni tshad ma'i 'bras bu'o // dri bas bsam
 P6 pa bsal bar bya ba'i *ched du gsuñs pa / ci ltar mi'gyur že na zes³ pa la sogs pa'o // 10
 D4 gañ gi phyir tha dad ces pa la sogs pa ste / bsal bar bya ba tha dad +pas ni lhan
 P7 cig spyod pa las don tha dad pa ston to // 'di ni gtan *tshigs te⁴ / gañ rnams
 don tha dad pa de rnams ni gži mthun pa ma yin žiñ / khyad par dañ khyad
 par du bya bar gyur pa yañ ma yin te / bum pa dañ snam bu la sog spa'i sgra
 P8 bžin / sñon po dañ u tpa la la⁵ sogs *pa'i +sgra anams kyañ de lta bu'o // 15
 D5 khyab par byed pa dañ 'gal ba'o //
 de rnams kyañ zes pa la sogs pa ste / gal te yañ / bsal bya'i dbye bas don tha
 P289b. 1 dad / de lta na⁶ yañ khyad par yod de⁷ / gañ gi phyir / rañ don dbye *ba rtogs
 D6 la rmoñs // so sor⁸ zes pa lhag ma'o // rañ gi don ni spyi +ste // u tpa la'i sgra
 ni u tpa la tsam mo // de'i dbye ba ni u tpa la dmar po la sogs pa rnams 20
 P2 so // sñon po'i sgra'i yañ⁹ sñon po tsam ste / *de'i dbye ba buñ ba la sogs pa
 rnams so // de rtogs la blun pa ni the tshom gyi rgyu rnams so // 'dis ni so sor
 D7 rañ gi don gyi khyad par la the tshom gyi rgyu¹⁰ ñid de / don gyis +go bas lhan
 P3 cig pa rnams la *ñes pa'i rgyu ñid du bye brag smras so // gañ gi phyir 'di ltar
 C274b u tpa la sñon po la sogs pa'i sgra rnams phan tshun °gyi don la rañ gi don gyi 25
 bye brag la so sor the tshom gyi rgyu ñid de¹¹ / lhan cig tu gyur pa rnams kho
 P4 na la *ni ñes pa'i rgyu ñid yin pa de'i phyir u tpa la +sñon po zes¹² bya ba
 D256b. 1 dños po gcig la 'bras bu tha mi dad pa ñid yin žiñ / khyad par du byas pa'i
 P5 don mñon par gsal ba'i mtshan ñid can du rigs te / de'i *phyir gcig 'bras bu
 tha dad med pa ñid kyi gži mtshun pa ñid de¹³ / de'i phyir yañ khyad par 30
 D2 byed pa dañ khyad par bya ba'i dños +por 'thad do // ci ltar bas nas že na /
 P6 u tpa la'i sgra rañ gi don gyi khyad par la the *tshom gyi rgyus¹⁴ / rañ gi don
 spyi blos sgro btags pa la / don de ni gžan gyi rnam pa yoñs su ma bcađ pa can
 ñid kyi phyir na rnams pa gžan du 'dod pa dañ bcas pa'i blos¹⁵ yoñs su gcađ¹⁶
 D3 par bya ba +ste / gañ u tpa *la 'di ci sñon po yin nam / 'on te gžan dmar po 35
 P7 la sogs pa yin zes de'i phyir dogs pa gcađ¹⁷ pa'i ched du sñon po'i sgra sbyar
 bžin pa ni gañ u tpa la 'di ni sñon po ste / dmar po ni ma yin no zes de la
 P8 rañ gi *don ñe bar sdud ciñ u tpa la'i don khyad par du byed do zes +pas¹⁸
 D4 khyad par dañ khyad par du bya ba'i dños por 'gyur ro //

¹ P sgra'i ² P gyi ³ P ces ⁴ P ste ⁵ P om. la ⁶ P om. na ⁷ P te ⁸ P so so ⁹ DC om.
 sñon po'i sgra'i yañ ¹⁰ C rgyud ¹¹ P ste ¹² DC zes pa ¹³ P te ¹⁴ P rgyu yis ¹⁵ P blo
¹⁶ P bcađ ¹⁷ CP bcađ ¹⁸ P pa

- 'dir don ni 'di yin te / gañ sgra rnam kyis brjod par bya ba ni blo la snañ
P290a. 1 ba'i bdag ñid yin yañ *lhag par zen pas phyi rol gyi rañ bzin no // des na sgra'i
D256b. 5 don tha dad pa ñe bar sdud pa na yañ, chos du ma rjes su soñ +ba ni tha mi
P2 dad pa ltar snañ ste / de las kyañ u tpa la sñon po la sogs pa'i *sgra rnam
kyis rnam pa de lta bu'i don gyi gzugs brñan blo la gtod par byed ciñ / dños 5
po gcig kho na u tpa la dañ sñon po ñid la sogs pa'i chos du mar rab tu gsal
P3 bar byed do zes pas / tha sñad byed pa po *'khrul pa rnam kyis rtogs par
D6 byed de / de'i phyir de rnam kyi rtogs pa ji lta ba bzin du gzi mthun pa ñid
'gal ba med do // de ltar blo la yod pa'i sgra'i don de kho na ni sñon po la
P4 sogs pa'i sgra gañ ruñ žig¹ sbyar ba *las sñon po la sogs pa'i rnam pa gcig ñes 10
C275a C'kyañ bye brag gzan *ma ñes pa ñid kyi phyir / gañ sñon po 'di ci gañ u tpa
D7 la 'am / 'o te buñ ba la sogs pa gzan yin zes pa 'di lta bu la sogs pas bye
P5 brag gzan *du dogs pa dañ² bcas pa'i blos yoñs su gcod par byed de / de'i
D257a. 1 phyir dogs pa gcad³ pa'i ched du sñon po'i sgra dañ lhan cig tu sbyar bzin +pa
P6 u tpa la la sogs pa'i sgra sbyar bzin pa rnam u tpa la sñon po la sogs *par 15
snañ ba'i rnam par šes pa sked par byed ciñ / sñon po la sogs pa'i rnam pa
can gyi dños po ni u tpa la ma yin pa la sogs pa don gzan la rnam par gcod
D2 par byed do zes lhag par zen par byed do // +de'i *phyir rtogs pa'i ñor byas
P7 pas khyad par dañ khyad par du bya ba'i dños po yañ 'thad do zes pa'o //
bsal bar bya ba tha dad pa yod na yañ zes pa 'di yañ sñar bzin du bsal bya tha 20
P8 dad pas don tha dad par ston to // rañ gi *don gyi khyad par gsal⁴ bar bya ba'i
D3 don du zes pa / rañ gi don gyi khyad +par ni u tpa la sñon po la sogs pa'i sgra
rnam kyi ni u tpa la sñon po la sogs pa'o // ⁵de mñon par gsal ba'i don du ste /
P290b. 1 'dis *ni 'bras bu tha dad med pa ñid gsuñs so // 'greñ ba dañ bya rog gnas pa
bzin du rañ bsal ba'i don du zes pa / sñon po'i spyi dañ u tpa la'i spyi'o // gcig 25
D4 +la sdud par byed pa rnam zes pa / u tpa la sñon po *la sogs pa'i don gyi khyad
P2 par la khyad par du byed pa ñid du bśad pa'i u tpa la sñon po la sogs pa'i sgra
lhan cig sbyar ba rnam ni u tpa la sñon po la sogs par snañ ba / rnam par šes
P3 pa la gtod par byed *ciñ / u tpa la sñon po la *sogs pa'i don la rañ gi don gyi
D5 spyi u tpa la sñon po la sogs pa ni khyad par du byed pa ñid du ñe bar sdud 30
par byed pa po rnam rtogs pa po rnam kyis rab tu rtogs par byed de⁶ / de'i
P4 phyir *de'i rtogs pa'i dbañ las de skad du bśad pa'o // C'greñ ba ñid ni 'greñ ba
C275b D6 ma yin pa rnam par gcod +pas bsgreñ ba'i spyi rtogs par byed ciñ / tho yor dañ
P5 mi la sogs pa 'greñ ba'i khyad par la the tshom gyi rgyu ste / *bya rog gnas
pa yañ bya rog gi rten du mi ruñ ba'i dños po rnam par gcod pas bya rog gnas 35
D7 par ruñ ba'i dños po tsam rtogs par byed ciñ / de'i khyad par tho yor +dañ
P6 thañ la sogs pa rnam la the tshom gyi rgyu yin te⁷ / de dag lhan *cig byas pa
dag ni skyes bu'i gzugs ma yin pa'i 'greñ ba ñid kyi bye brag la ñes pa'i rgyu
ñid kyi phyir gzi mthun par 'gyur ba ji lta ba de bzin du / u tpa la sñon po
D257b. 1 la sogs pa'i sgra rnam don gcig la sñar +brjod pa'i rnam pas der *gyur ro // 40
P7

¹ DC cig ² P om. dañ ³ P bcad ⁴ P bsal ⁵ P inserts sgra rnam before de ⁶ P te
⁷ DC žiñ

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 23-24

- de ltar ni de rnams* śes¹ pa so so ba ni rañ gi don gyi khyad par la the tshom
gyi rgyu ste / don gyis² go bas lhan cgi byas pa rnams ni ñes pa'i rgyu ñid du
P8 gsuñs so // gañ gi phyir u tpa la sñon po la sogs pa'i sgra rnams so *so ba ni
D257b. 2 rañ gi don gyi bye brag la the tshom *gyi rgyu rnams te / lhan cig byas pa
rnams kho na ni ñes pa'i rgyu yin pa de'i phyir lhan cig pa rnams ni rañ gi 5
P291a. 1 don gyi khyad par don gcig gsal bar byed pa rnams gzi³ mtshun par 'gyur *ro //
sgra gžan dañ lhan cig pa'i gsal bar bya ba'i don mi srid pa'i phyir yañ zes pa la
D3 sogs pa / sgra gžan sñon po'i *sgra dañ lhan cig pa'i u tpa la'i sgra'i gsal bar
P2 bya ba'i gañ khyad par can gyi don de ni *u tpa la'i sgra 'ba' žig pa la srid
pa ma yin no // de bžin du sñon po'i sgra la yañ u tpa la'i sgra dañ lhan cig 10
pa'i gsal bar bya ba gañ yin pa de 'ba' žig pa la⁴ mi srid do zes pa'o // sgra
D4 gžan ñe bas khyad **par du byas pa'i don la 'jug pa'i phyir phan tshun khyad
P3 par dañ khyad par du bya ba'i dños po'o // dper na 'greñ ba ñid dañ bya rog
C276a gnas pa dag ni lhan cig ^cpa dag kho na khyad par du byas pa'i don rtogs par
P4 byed *pa dag yin pa bžin no // don rnams kho na'i khyad par dañ khyad par 15
D5 du bya ba'i dños por 'jig ^rten na grags kyi / sgra rnams la ni ma yin te /
des na de rnams la de⁵ ci ltar rnam par gžag⁶ ces dogs par byas nas gyur pa
P5 smos pa *ste / gyur pa'i sgra ni dpe rjod par byed pa don du gyur pa kho
na'i chos te / de rjod par byed pa'i sgra la⁷ ñe bar gdags par bya'o zes gyur
D6 pa'i sgra'i ^tdon to // des na 'dis ni gzi mthun pa ñid yod na yañ khyad par dañ 20
P6 *khyad par du bya ba'i dños po dag kyañ sgreñ⁸ ba dañ bya rog gnas pa la
sogs pa rnams la mthoñ ba'i phyir gtan tshigs 'khrul par gsuñs so //
P7 **24.** 'o na gzi gcig pa can gañ yin pa de zes pa / tshig rnam par *sbyor 'ba'i
D7 dus na sñon po yañ de yin la u tpa la yañ ño zes byed de / de'i phyir dri
ba'o // 'dis ni gañ brjod pa sgra gžan dañ lhan cig pa kho na'i sgra yis khyad 25
P8 par du byas pa'i don gsal bar bya'o zes pa 'di la khas blañs *pas gnod pa gsuñs
D258a. 1 so // *de ni sñon po 'ba' žig min* // zes pa *sñon po 'ba' žig pa bkag pas sñon po,i
sgra tsam gyi brjod par bya ba ñid 'gegs so // de bžin du *u tpa la 'ba' žig kyañ*
P291b. 1 *ma yin* / zes pas u tpa la'i sgra tsam *gyi brjod par bya ba ñid 'ba' žig pa'o //
D2 de ltar na⁹ sñon po'i sgra 'ba' žig pa dañ u tpa la'i sgra 'ba' žig pa¹⁰ gañ 30
brjod par bya ba de 'jig rten na sñon po 'ba' žig pa dañ u tpa la 'ba' žig pa'o
P2 zes grags so // yañ ci'i phyir *sñon po dañ u tpa la'i sgra 'ba' žig pa dag gis de
brjod par bya ba ma yin ze na gsuñs pa / *tshogs pa brjod bya ñid yin phyir* //
D3 zes pa / gañ gi phyir lhan cig +byas pa dag kho na'i sñon po dañ u tpa la'i
P3 sgra dag gis don de brjod *par bya ba ste / 'ba' žig pa dag gis ^cma yin pas te / 35
C276b gžan du na gcig gis don de rjod¹¹ par byed pa ñid na rnam grañs pa'i sgra
ltar de dag lhan cig sbyor ba mi 'thad do // des na 'dis ni tshig rnam par
P4 sbyor ba'i *dus +na yañ lhan cig pa kho na'i sñon po dañ u tpa la'i sgra dag
D4 gis de brjod par bya'o zes khas blañs pa'i phyir khas blañs pas¹² gnod pa ma yin
P5 no zes ston to // 'o na 'ba' žig pa dag gis ci žig rtogs še na / cuñ zad *kyañ ma 40

¹ DC zes ² P gyi ³ P bži ⁴ P om. la ⁵ P om. de rnams la de, DC insert ci ltar before
de rnams la ⁶ P bžag ⁷ DC sgrar ⁸ DC bsgreñ ⁹ P ni ¹⁰ P pas ¹¹ P brjod ¹² C pa'i

- D258a. 5 yin no // gañ gi phyir / *yi ge bžin du de don med*, yañ cha +śas rnamś la don med pa ñid na ci ltar de tshogs pa don dañ ldan pa ñid yin že na gsuñś pa / ji ltar žes pa la sogs pa'o //
- P291b. 6 **25.** *mi mthun pa ñe bar bkod pa* *žes pas / dpe mi mtshuñś pa ñid smras so // ci ltar mi mtshuñś pa yin že na smras pa / *ma yin žes pa la sogs pa ste* / 5
 D6 +dis ni khas blañś pa ñams pa ñid smras te¹ / sñon po'i sgra 'ba' žig pa yañ don
 P7 dañ ldan pa ñid *du khas blañś pa'i phyir ro // *yig la don 'ga' med pa ste // tshig gñis pa ni rtogs že na // skyon 'di med de² gañ gi phyir / de yis brjod bya žes der*
 D7 *yañ // 'ba' žig yañ dag +rtogs par bya // sñon po'i sgra der³ yañ don *gañ rtogs*
 P8 par bya ba de sñon po'i sgra'i brjod par bya'o žes pas⁴ 'ba' žig pa rtogs kyi 10
 tshogs pa'i don ni sñon po'i sgra'i brjod par bya ba ñid du rtogs par bya ba ma
- P292a. 1 yin no⁵ žes pa'i don to // de ñid kyi phyir tshogs pa'i *don gyis⁶ stoñ pa ñid du
 D258b. 1 'ba' +žig pa dag ston pa gsuñś pa / *ji ltar kho nar žes pa la sogs pa'o // gañ bśad pa žes pa la sogs pas phyogs sña ma so sor brjod nas / de la yañ žes pa la sogs*
 P2 *pas "de'i brjod bya" (*k. 16b₁*) žes pa la sogs pa phyed phyi ma'i don 'chad 15
 D2 do // *rigs ni sñon po'i yon tan dañ 'phrod pa 'du ba +can gyi sñon po ñid do //*
 C277a *'ba' žig pa smos pas tshogs pa'i don gyis stoñ pa ñid gsuñś so // °sñon po'i *sgras'*
 P3 brjod par bya bas ni / gañ la de *phrod pa 'dus pa rigs dañ sbyar ba'i yon tan nam / gañ la sñon po'i yon tan 'phrod pa 'dus pa rigs dañ sbyar ba'i⁸ yon
 D3 tan dañ +sbyar ba'i rdzas te / 'di thams cad kyañ tshogs *pa'i don ma yin no // 20
 P4 de ltar na gñis kar yañ tshogs pa'i brjod par bya ba'i don gyis don med pa ñid mñon par brjod pa ñid kyi phyir mi mthun pa ñe bar bkod pa ñid med ciñ
 P5 dam bca' ba la khas blañś pas gnod pa *ma yin no // de'i +phyir *don gyis stoñ pa*
 D4 *rnamś kyis žes pa / tshogs pa'i don gyis stoñ pa rnamś kyis so // tshogs pa rnamś kyis žes pa sñon po la sogs pa'i sgra rnamś kyis so // 'o na "bsal bya'i dbye bas* 25
 P6 *don⁹ tha dad //" *(k. 14a) ces pa¹⁰ brjod par bya ba rnamś so žes pa, ci ltar*
 D5 *že na gsuñś +pa / sgra tha dad pa'i brjod par bya bas žes pa la sogs pa ste / tha dad pa¹¹ ni so sor gyur pa ste / 'ba' žig pa žes pa'i tha tshig go // 'di skad¹²*
 P7 *bśad par 'gyur *te / sñon po la sogs pa'i 'ba' žig pa'i sgra'i brjod par bya ba'i*
 D6 don gyis don¹³ tha dad ces par¹⁴ brjod par bya'i / tshogs +pa'i don gyis ni ma 30
 yin no žes pa'o //
- P8 gal te de lta na tshogs pa'i brjod par bya ba kho na khyad par *du byas pa'i don yin na / de ci ltar gži mthun pa ñid dam khyad par dañ khyad par du bya ba'i¹⁵ dños po'i bar yin te / 'di gñis ka ni tha dad pa'i rten can yin žiñ /
 D7 tshogs pa yañ gcig yin +no že na / yoñś su brtags *nas sgro btags pa'i cha śas 35
 P292b. 1 yod par gyur pa'i phyir gñis ka rnam par bžag¹⁶ par bya ste / 'di ni sel ba'i sgo la gañ 'di'i 'di dag las don du brtags¹⁷ pa'o žes 'chad par 'gyur ro // rtogs pa po'i
 P2 bsam *pa'i dbaň las yañ na ste / rtogs¹⁸ pa po +rnamś ni khyad par dañ khyad
 D259a. 1 par can gñi ga can gyi don gcig kho na la sgra gñis po 'di °dag ni so sor rjod
 C277b

¹ P so ² P te ³ DC dar ⁴ DC pa ⁵ P na ⁶ P gyi ⁷ P sgra yis ⁸ P ba ⁹ P om. don
¹⁰ P žes ¹¹ DC par ¹² P om. skad ¹³ DC om. don ¹⁴ DC pa ¹⁵ DC byas pa'i ¹⁶ DC gžag
¹⁷ P brtag ¹⁸ P rdzogs

- P292b. 3 par byed pa dag go zes sems par byed de / de'i phyir de rnams *kyi bsam
pa'i dbaṅ las de ltar rnams par g'zag¹ par bya'o //
- D259a. 2 **26.** *don g'zan* zes pa la sogs pa ste / gal te *g'zan sel ba las g'zan rigs la sogs
P4 pa brjod par bya bar² 'dod na'o // *yan lag gi don dag* *ces pa sṅon po la sogs
pa'i sgra 'ba' zig pa'i brjod par bya ba dag go // de dag gi g'zi ni tshogs pa'i 5
brjod par bya ba'i don gaṅ yin pa'o // *de las zes pa yan lag gi don de dag las*
D3 so // **tha dad* **par 'gyur ba'am*³ *tha mi dad pa* zes pa rdzas su yod pa la rnam par
P5 rtog⁴ pa gsum pa med pa'i phyir ro //
- (a) de la tha mi dad pa'i phyogs la skyon ñe bar bstan pa'i ched du gsuṅs
P6 pa / *tshogs pa gcig ñid yod* **ma yin* // zes pa ste, ci'i phyir ze na / *phan tshun* 10
D4 *khyad par med thal phyir* // tshogs pa *can dag phan tshun tha dad med par
thal bar 'gyur ro zes pa'i don to // *gal te* zes pa la sogs pas tshig le'ur byas pa'i
P7 *don⁵ gsuṅs pa'o // 'di ni 'dir bsdus pa'i don to⁶ // gaṅ tshogs pa gcig las g'zan
ma yin pa de ni tha mi dad pa ste / tshogs pa'i raṅ gi ño bo b'zin / yon tan
D5 sṅon *po daṅ rigs u tpa la dag kyaṅ u tpa la *sṅon po zes pa'i tshogs pa gcig 15
P8 las g'zan ma yin no // raṅ b'zin gyis⁷ thal bar 'gyur ba ste / de ltar yaṅ ma yin
no zes pa bzlog pa'o // gaṅ dag phan tshun tha dad pa de dag u tpa la sṅon
po las g'zan ma yin *pa ma yin te / ba laṅ daṅ rta b'zin / yon tan *sṅon po
P293a. 1 D6 daṅ rigs u tpa la dag kyaṅ phan tshun tha dad pa dag go zes pa khyab byed
daṅ 'gal ba'o // 20
- P2 (b) *tshogs pa du ma ñid thal phyir* // zes pa tshogs pa gcig *gi bdag ñid yod
pa ma yin no zes dkyus ma'o // tshogs pa ste rigs daṅ yon tan tshogs pa⁸ yan
D7 lag du ma las tha mi dad pa'i phyir du *ma ñid du thal bar 'gyur ro // gaṅ du
P3 ma tshogs pa de ni dṅos po pa ma yin gyi / *brtags pa⁹ kho na ste,¹⁰ groṅ drug
b'zin no // 25
- C278a (c) *sṅon po daṅ u tpa la'i* ^c*don can dag gi* zes pa 'bru maṅ po pa ste / sṅon
po daṅ u tpa la rjod¹¹ par byed pa'i sgra dag gi zes pa'i don to // *gcig la yaṅ*
D259b. 1 'jug b'zin **pa dag ni* *zes pa sgra'i tshogs pa gcig la yan lag gi dṅos pos 'jug
P4 b'zin pa dag ces pa'i don to // *ci las g'zi*¹² *mtshun pa ñid du 'gyur* zes pa don tha
P5 dad pa ñid kyi phyr te / dper na bum pa daṅ snam bu'i sgra *dag la g'zi mthun 30
D2 pa ñid med pa de ltar sṅon po daṅ u tpa la'i sgra tshogs zin *pa dag la yaṅ
ño zes pa khyab byed daṅ 'gal ba gsal bar byed do //
- P6 (d) *khyad par ni spyi'i naṅ du 'dus pa'i phyir* zes pa / sṅon *po zes pa spyi
ste / de'i khyad par rnams ni u tpa la la¹³ sogs pa¹⁴ rnams so // de rnams der
D3 naṅ du 'dus so // sṅon po daṅ u tpa la'i sgra dag ni spyi rjod par byed pa *dag 35
P7 ste / khyad par naṅ du 'dus nas¹⁵ *'jug pa dag go // de'i phyir khyad par rnams
spyi'i naṅ du 'dus pa'o zes pas / de rnams kyaṅ sṅon po daṅ u tpa la'i sgra
dag gi don rnams so // de ltar sṅon po daṅ u tpa la'i sgra gñis ka dag kyaṅ u
P8 tpa la sṅon *po don daṅ ldan pa dag go // de las kyaṅ *raṅ gi don yoṅs su mi
D4 spoṅ na yaṅ skyon cuṅ zad kyaṅ med do // gal te 'o na spyi'i sgra yaṅ khyad 40

¹ P b'zag ² P ba ³ P ram ⁴ P rtogs ⁵ DC don du ⁶ P de ⁷ P gyi ⁸ DC la ⁹ DC
brtags pa pa ¹⁰ P te ¹¹ P brjod ¹² C b'zi ¹³ P om. la ¹⁴ P inserts dag after pa ¹⁵ P na

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 26(d)-(g)

- par gyi don can te / de kho na las khyad par rtogs pa'i phyir sgra gñis pa
P293b. 1 *sbyor ba ci'i¹ don du yin že na / smras pa / 'dra ba'i no bo dag ces pa la sogs
D259b. 5 pa ste / no bo gañ gis sñon po'i sgra sñon po ñid *rjod pa de kho nas u tpa
la sñon po yañ no // de'i phyir no bo mtshuñs pa ñid kyi phyir ci 'di spyi'i don
P2 *kho na 'am 'on te khyad par gyi don yañ yin zes mi šes² te / khyad par gyi 5
don dañ ldan pa ñid du šes par bya ba'i don du sgra'i sbyor ba gñis pa'o //
D6 'dir re žig ces pa la sogs pa ste / sñon po'i sgras *ni sñon po'i *rigs sam / de
P3 dañ sbyor ba'i yon tan brjod par bya'i / u tpa la la³ sogs pa'i rdzas kyi rigs ni
C278b 'ma yin pas te / de las kyañ u tpa la dmar po la sogs pa rnams ni yon tan
P4 sñon po 'am de la 'phrod pa 'du ba'i sñon po ñid *kyi ma yin te / des na ci 10
D7 ltar sñon po'i sgra'i don gyi nañ du u tpa la *sñon po la sogs pa rnams 'du bar
'gyur / *spyis brjod pa* zes pas tha mi dad pa'i sgra'i don smras so // de 'dis ni
P5 gañ rnams sñon po'i sgra'i don gyi⁴ khyab par du *gyur ba ma yin pa de rnams
ni de'i nañ du 'du ba ma yin te / dper na ba lā⁵ ka la sogs pa rnams bžin /
D260a. 1 sñon po'i u tpa la la *sogs pa rdsas kyi spyi'i khyad par rnams kyañ de lta bu'o 15
P6 zes pa khyab par byed pa med pa⁶ gsuñs *so //
(e) 'o na yañ zes pa lta ba gžan la ma grub pa ñid du gsal bar byed do //
sñon po'i sgras⁷ sñon po'i yon tan de'i rigs brjod par bya ba ma yin gyi / 'o na
D2 ci že na sñon *po'i yon tan nam dañ ldan pa'i spyis rdzas yin *žiñ / de'i khyad
P7 par yañ u tpa la sñon po la sogs pa rnams kyañ yin no zes pas kha na ma 20
tho ba med do že na / *de ltar 'gyur bar⁸ ni mi rigs te* zes pa ñe bar bkod pa
P8 'di ni de dañ ldan pa'i phyogs kyi lta ba yin la / de yañ *sñar bkag zin pa
D3 kho na'o *zes byas nas so // sñar bkag zin pa de kho na ston pa gsuñs pa / *sñar*
bśad phyir zes pa la sogs pa'o //
(f) *de mi rigs te⁹ zes pa / brjod par bya ba ñid kyis na nañ du 'dus par* 25
P294a. 1 'dod ciñ / *khyad par rnams spyi'i sgra'i brjod par bya ba ñid du srid pa yañ
D4 ma yin te / 'di la gtan tshigs gsuñs *pa / *the tshom za phyir zes pa'i the tshom ni*
P2 zes pa la sogs pa ni 'di ñid kyis 'grel pa'o // *gan *las the tshom za ba zes pa la*
sogs pa ni rjes su 'gro ba ñe bar ston pa'o // *'gyur du chug na yañ don gyis zes*
D5 pa la sogs pas ldog pa'o // šiñ ša pa'i sgra'i don ni šiñ gi spyi la mi 'khrul 'lo 30
P3 zes pas šiñ ša *pa'i sgra las don gyis šiñ gi spyi rtogs par 'gyur ro // *don gyis¹⁰*
zes pa smos pa ni dños su rjod par byed par mi 'dod pa'i phyir ro // gañ žig
C279a gañ la the tshom gyi rgyu yin pa de ni 'de la ñes pa'i rgyu ma yin te / dper
P4 na *rtag pa dañ mi rtag pa ñid dag la gžal 'bya ñid bžin / spyi'i sgra yañ
D6 khyad par rnams la the tshom gyi rgyu yin no // zes pa rañ bžin 'gal ba'o // 'di 35
ñid kyi chos mi mthun pa ñid kyi sbyor ba ni / gañ žig gañ la ñes pa'i rgyu
P5 yin *pa de ni de la the tshom gyi rgyu ma yin te / dper na khyad par gyi
D7 sgra'i don ni spyi la bžin / spyi'i sgra ni khyad 'par rnams la ñes pa'i rgyu ma
yin gyi, 'o na ci že na the tshom gyi rgyu'o zes pa'o //
P6 (g) 'o na gañ 'di zes pa la sogs pa ni / gal te khyad par *spyi'i nañ du 'dus 40

¹ DC spyi'i ² DC šas ³ P om. la ⁴ P om. sgra'i don gyi ⁵ DC la ⁶ P om. med pa
⁷ P sgra yis ⁸ P ba ⁹ P de ¹⁰ P gyi

- pa ma yin na / de ci ltar luñ 'di dañ 'gal ba ma yin zes pa bsam pa'o // 'di
zes pa la sogs pas luñ rtogs par byed do //
- D260b. 1 (h) *rnam *grañs la gcig las rtogs pa* / rnam grañs kyi sgra rnam la ni rnam
P7 grañs *kyi sgra gcig kho na las brjod par 'dod pa'i don rtogs par 'gyur te / de
las kyañ gñis pa sbyor ba med pa kho na'o zes pas ci ltar mthun pa ñid dam 5
D2 khyad par dañ khyad par du bya ba'i dños po yin zes pa dgoñs¹ +pa'o // 'o na
P8 *rnam grañs kyi sgra du ma lhan cig sbyar bas kyañ don gcig² rtogs par bya ba
bzin pa mthoñ ste / dper na khu byug dañ ko ki³ la bzin no⁴ ze na / gsuñs
P294b. 1 pa / *rnam grañs kyi sgras ni* zes pa la sogs pa'o // de la don ñes par ma šes *pa
D3 la rnam grañs gzan sbyor bar 'gyur te / +dper na 'ga' žig khu byug gi sgra la 10
don ñes par mi šes pa la de'i don rtogs pa'i ched du ko ki la'i sgra bzin no //
P2 don du ma can la yañ don gzan rnam par gcod pa'i *khyad par gyi don rtogs
pa'i ched du ste / dper na a kša'i sgra la ba ru ra'i sgra bzin no // 'dir ni rnam
D4 +pa 'di yod pa ma yin te / de'i phyir gñis pa sbyor ba mi rigs so zes pa dgoñs
P3 pa'o // yañ ci'i phyir rnam *grañs gcig sbyor ba na⁵ / de la gñis pa mi sbyor 15
že na gsuñs pa / 'di ñid ni zes pa la sogs pa'o // 'di ni don dañ mthun pa'i miñ
C279b ste / *rnam grañs kyi don mñon par rjod par byed*⁶ +do zes pa rnam grañs pa'o //
D5 de cig car *sbyor ba la med de / rañ gi rgyu mtshan med pa'i phyir ro // "'gyur
P4 du chug"⁷ (cf. 26(f). J p. 179. 29) ces⁸ pa 'di las mtshuñs par⁹ brjod pa kho na
cig car sbyor ba dañ 'brel lo zes ston to zes pa'o // *rnam grañs pa ñid* ces pa ni 20
P5 rnam grañs pa'i *sgrai brjod par bya ba ñid ces pa'i don +to¹⁰ // *de ltar na yañ*
D6 zes pa la sogs pas / gañ gi phyir rnam grañs pa'i sgra ni gcig kho na brjod
pa'i ched du nus pa de'i phyir / u tpa la'i sgra dañ bcas pa'i gsal bar bya ba'i
P6 don ni *sñon po'i sgra 'ba' žig pa kho nas rtogs pa'i phyir / gcad¹¹ par bya ba
D7 ñid med do zes pas khyad par +dañ khyad par gyi gzi'i dños po med do // gzi 25
mthun pa ñid ni gñis pa sbyor ba med pa kho na'i phyir 'gyur ba ma yin no //
P7 27. (a) *de bzin *du tha dad pa la yañ* zes pa skyon zes 'jug go // yañ ci ltar
skyon yin ze na / gsuñs pa / *tshogs pa gzan ñid du bsgrub par bya na* zes pa 'grub
D261a. 1 pa ma yin no zes pa'i +don to // ci ltar bsgrub par bya ba yin ze na / de zes
P8 pa la *sogs pa ste / cha šas can de cha šas de rnam su'am / cha šas de rnam 30
tshogs pa *der mtha' dag gis* te bdag ñid thabs kyis sam *phyogs gcig gis* te cha šas¹²
'jug pa srid pa ma yin pas so //
D2 gal te +cha šas can cha *šas rnam su phyogs gcig gis 'jug na¹³ cha šas thug
P295a. 1 pa med par 'gyur te / de ltar ni cha šas gañ rnam kyis cha šas can 'phrod pa
'du ba can gyi rgyu'i cha šas rnam la 'jug pa de rnam la yañ cha šas kyi 35
P2 dbye ba *de kho nas 'jug par bya bas te / slar yañ de rnam la yañ de +bzin
D3 no zes pas thug pa med pa'o // de 'jug pa na yañ cha šas can 'jug pa yod pa
ma yin te / de rnam la cha šas can med pa ñid kyi phyir ro // ci ste mtha'
P3 dag *gis 'jug na de'i tshe yan lag can mañ po ñid du thal bar 'gyur te / cha
D4 šas rnam mañ po ñid kyi phyir ro // de rnam su yañ so +sor bdag ñid thams 40

¹ DC dgos ² P cig ³ P gi ⁴ P om. no ⁵ P ni ⁶ P mñon pa brjod ⁷ DC om. chug
⁸ DC zes ⁹ Ppa ¹⁰ DC te ¹¹ P bcad ¹² P yis ¹³ P om. 'jug na

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 27(a)-(b)

- C280a cad kyi °cyoñs su rdsogs pa ñid kyi phyir ro // yul phyogs tha mi *dod pa can
P295a. 4 ñid kyi phyir yañ yan lag can gyis yan lag rnam s thams cad yañ dag par sbyar
ba'i yul phyogs kyis yul phyogs tha mi dad pa can rnam s su 'gyur ro // ci ste
D261a. 5 tha mi dad pa'i yul can du 'dod na / de °lta na 'o na cha *śas can rdzas gcig
P5 tu 'gyur ro zes pa 'di lta bu la sogs pa mtha' dag gi 'jug pa'i skyon rnam s ni 5
de rnam s la yañ ño // de la gal te bdag ñid thams cad la yan lag can khyab
P6 par byas nas 'jug na / de las de ni cha *śas med pa ñid kyi phyir / thams
D6 cad kyi yul phyogs °gcig ñid de¹ / de las kyañ gañ du lag pa yin pa der² rkañ
pa la sogs pa rnam s kyañ ño zes pas 'dres pa³ mthoñ bar thal bar 'gyur te /
P7 rnam par phye bas⁴ *°dzin pa mi srid pa'i phyir ro // ci ste yul phyogs gcig la 10
'jug na de kho na cha śas thug pa med pa ste / phyogs gcig pa gañ rnam s su
D7 cha °śas pa rnam s 'jug pa de ñid kyis kyañ gzan rnam s su 'jug par bya žiñ
P8 *de rnam s kyis kyañ de bzin no zes pa thug pa med pa'o // gañ sñon po yin
pa de u tpa la ma yin par 'gyur žiñ / gañ yañ u tpa la yin na de sñon po ma
D261b. 1 yin no zes pa la sogs pa'o // gañ gi phyir 'di ltar mtha' °dag⁵ ñid *kyis sam 15
P295b. 1 phyogs gcig⁶ gis 'jug pa srid pa ma yin pa de'i phyir cha śas las tha dad pa'i
tshogs pa 'grub pa ma yin no //
de ni don dag gi 'gyur ba'am zes pa / de zes pa gñi ga dañ sbrel bar bya'o //
P2 (b) gal te'añ don *gcig⁷ la 'jug ñid // ces pa 'di gal te yañ zes pa la sogs °pas
D2 'chad par byed do // rdzas gcig la gñis ka yañ 'phrod pa 'du ba'i phyir rigs dañ 20
P3 yon tan dag gi gži mtshun pa ñid 'thad na / khyad par dañ khyad *par du
bya ba'i dños po ni ma yin te / ci'i phyir ze na gsuñs pa / ma yin zes pa la
D3 sogs pa ste / 'dis ni phan tshun 'brel pa med pa °gsuñs so // 'di yañ "spyi dañ
C280b °khyad par ñid ma yin" (k. 19c) zes pa 'di'i 'brel pa'o // *gañ rnam s phan tshun
P4 'brel pa med pa de rnam s ni khyad par dañ khyad par du bya ba'i dños po 25
ma yin te / bum pa dañ snam bu la sogs pa bzin, rigs dañ yon tan dag kyañ
D4 phan tshun 'brel pa med do // °khyab par byed pa med pa'o // *rdzas dag gzan
P5 du mi 'jug pa'i phyir zes pa / gañ gi phyir rigs dañ yon tan dag gis khyad par
du byas pa'i rdzas dag ni gañ la de dag 'jug par 'gyur ba gzan la rags las pa
P6 yod pa⁸ ma yin te / de'i phyir gcig la °'jug pa med pa'i phyir / phyogs °dañ 30
D5 nam mkha' dag bzin du gži mtshun pa ñid med do zes⁹ pa khyab par byed pa
med pa ñid gsal bar byed po // yañ ci'i phyir "de ldan dag gi" (k. 19d) zes
P7 brjod par bya ze na / ci tsam gyis rdzas °gcig yin pa de gñi ga'i khyad par gyi
D6 khyad par du byas pa yin te / gcig kyañ yon tan¹⁰ tha dad pa la brten nas °de
skad bśad do zes pas skyon med do // gñi ga'am¹¹ gcig la ni spyi dañ khyad par dañ 35
P8 ldan pa ñid *du mi rigs pa'i phyir ro zes pa / sñoñ po'i rdzas buñ ba la sogs pa
la dañ / u tpa la'i rdzas la spyi dañ khyad par dañ¹² ldan pa ñid yod pa ma
D7 yin pas te / de'i phyir 'di dag la khyad par °dañ khyad par du bya ba med
P296a. 1 do // rigs gñis °bzin no // gcig la ni gañ du rigs dañ yon tan dag lhan cig 'jug
pa de kho na de'i spyi 'am khyad par du 'gyur ba ni ma yin pas te / de'i 40

¹ P te ² P dir ³ DC om. pa ⁴ P phyed pas ⁵ P don ⁶ P cig ⁷ P cig ⁸ P om. yod pa
⁹ P ces ¹⁰ P inserts tha dad pa'i phyir after yon tan ¹¹ P inserts ma after ga'am ¹² P om. dañ

- phyir 'di la yañ khyad par dañ¹ khyad par du bya ba'i dños po med de / dper
P296a. 2 na bum *pa gcig bzin do //
- D262a. 1 (c) *śin tu tha dad pa dag ni zes pa / spyi dañ khyad par dag la tha dad pa
yod pa ñid de / de dañ de² ma yin pa'i yul ñid kyis te / śin tu ni ma yin no //
P3 des na de³ rnam par gcad⁴ pa'i ched du śin tu *smos so // de lta na yañ ba
D2 lañ dañ rta'i sgra bzin du gzi⁵ mthun pa ñid mi 'thad do // khyad par dañ
khyad par du bya ba'i dños po yañ rigs dañ yon tan rjod par byed pa'i sgra dag
P4 la 'thad pa ma yin te / de dag gi khyad *par dañ khyad par du bya ba'i dños
po ni don gyi sgo can yin na / de dag gi don⁶ rigs dañ yon tan dag la mñon
C281a par 'brel pa °ci yañ med pa'o // *de las kyañ ba lañ dañ rta la sogs pa'i sgra'i
D3 dpe⁷ khyab par byed *pa med par⁸ sbyar bar bya'o // 'dra dañ mi 'drar thal bar
P5 'gyur zes pa la / 'dra ba'i sgra ni 'dir gcig gi rnam grañs te, gcig pa' am gcig
D4 ma yin pa can gyi gzi can du thal bar 'gyur ro zes pa'i don to // de las **kyañ
P6 gzi mthun pa ñid med pa ste / gzi mthun pa kho nar 'gyur ba ma yin no
zes byas nas so //
28. mi 'dra brjod 'dod min ze na zes pa gzi mthun zin⁹ mi mthun pa srid na / gzi
P7 mthun pa can la brten nas gzi mthun par *brjod par bya zin / bsgrub pas gzi
D5 mthun pa ñid du brjod¹⁰ pa'i phyir na / gzi *tha dad pa dgag par mi byed kyis,
'o na ci ze na tha mi dad pa bsgrub bar bya'o // des na de srid tsam brjod par
P8 'dod¹¹ pas 'dra ba ñid de / de srid la brten *nas gzi mthun pa ñid du 'gyur
ro // gañ dños po las 'brel pa can du byas pa'i tha dad pa de ni brjod par
D6 'dod pas ñe bar ma bzag pa ñid kyis phyir na *gzi tha mi dad pa ñid kyis ched
P296b. 1 du brtag par bya ba ma yin no zes pa *pha rol po'i bsam pa 'di gsal bar byed
do // gañ du yañ zes pa la sogs pas sel ba'i phyogs la yañ rigs pa 'di la brten
par bya'o zes ston par byed do¹² // blo rnam pa mtshuñs paji rgyu ñid kyis phyir
P2 zes pa / *gzi 'dra *bar snañ ba'i blo'i rgyu ñid kyis phyir zes pa'i don to // 'di
D7 skad brjod par 'gyur te / der yañ me tog kha zum pa la sogs pa'i khyad par
rnams brjod par 'dod na / gañ tha mi dad pa'i rnam pa can gyi blo sgras ñe
P3 *bar skyed¹³ par ston ciñ / de tsam la brten nas khyod kyis kyañ gzi mthun pa
D262b. 1 *ñid rnam par gzag¹⁴ par bya'o zes pa'o //
gñis ka rnam par bsal bas rjes su gzuñ¹⁵ na zes pa'o // gñis ka rnam par bsal ba
P4 ni sñon *po ma yin pa dañ u tpa la ma yin pa las ldog pa'o // de yañ ldog pa
dañ ldan pa la don dam par gzan ma yin no zes pas / de kho na sñon po ma
D2 yin pa *dañ u tpa la ma yin pa las log pa u tpa la sñon po zes bya ba sñon
P5 *po'i de ñid du brjod par bya'o // °des rjes su bzuñ zin phan btags pa ni / yañ
C281b blo la yod pa'i sgra'i don de'i ñe bar skyed par byed pa kho na ste¹⁶ / de
kho na la u tpa la sñon po'i sgra'i bya ba yin gyi / me tog kha ma bye ba la
P6 sogs *pa rnam *par bsal¹⁷ bas rjes su gzuñ¹⁸ ba la ni ma yin no zes pas de tsam
D3 kho na brjod par 'dod pa rigs kyis gzan me tog kha ma bye ba la sogs pa

¹ P om. khyad par dañ ² DC om. de ³ DC da ⁴ C bcad ⁵ P bzi ⁶ P om. don
⁷ P dpe yid (? yis) ⁸ P pa ⁹ P ciñ ¹⁰ P rjod ¹¹ P rjod par byed ¹² DC de
¹³ P bskyed ¹⁴ P bzag ¹⁵ DC bzuñ ¹⁶ P te ¹⁷ P gsal ¹⁸ P bzuñ

- P7 rnams ni ma yin no // 'brel pa can du byas pa dag ni zes pa sñon po dañ *u tpa
 la'i sgra dag ni sñon po'i yon tan dañ u tpa la'i rigs dag gis rnam par bcad pa
 D262b. 4 +kho na'i dños po la de'i rgyu mtshan can dag 'jug go // de la gal te khyad par
 P8 du byed pas byas pa'i khyad par brjod par 'dod pa ma *yin na¹ / don med
 pa'i ño bo'i dños po de ci ltar brjod par bya ba yin / dños por na rañ ñid las 5
 D5 sñon po dañ / u tpa la la sogs pa'i rañ bzin ñid du 'gyur ba ni ma *yin pas
 so zes pas tha sñad du mi bya ba kho nar 'gyur ro //
- P297a. 1 *rta dañ ba lañ sogs mthuñs ñid ces pas gal te sgra'i yul du byas pa'i yañ khyad
 par brjod par mi 'dod na / ba lañ ño rta'o zes pa 'dir yañ mtshuñs pa ñid du
 P2 'gyur ro // briod par bya ba ma yin ñid *du zes pa / gañ de *spyi dañ khyad par 10
 D6 dañ bral ba'i dños po tsam de sgra rnams kyi yul ma yin pa kho na ste² / 'dres
 pa'i tshig gi don gyis ñe bar bsgrubs pa'i dños po'i khyad par gyi yul can ñid
 P3 kyi phyir ro // de las kyañ ba lañ dañ rta ni *mtshuñs pa ñid de khyad par
 D7 med pa ñid du 'gyur zin / u tpa la sñon +po sogs pa bzin du gzi³ mthun pa
 ñid du thal bar 'gyur ro zes pa'o // 'di ltar dgoñs te / u tpa la sñon po zes pas 15
 P4 'dir yañ brjod par bya ba gcig pu *cuñ zad kyañ med de⁴ / sñon po'i yon tan
 D263a. 1 dañ u tpa la'i rigs yañ dag par sbyar bas thob pa'i ño bo'i khyad par las +tha
 dad par u tpa la sñon po'i ño bo gzan med pa'i phyir ro // de las der yañ
 P5 brjod par bya ba ma yin pa ñid *kyis dños po mtshuñs pa kho na gzi mthun
 pa ñid kyi rgyu ste / de ni ba lañ dañ rta la yañ brjod par bya ba ma yin pa 20
 D2 ñid khyad par med pa'o zes pas gzi +mthun pa ñid 'thob pa'o zes pa'o //
- P6 29. der rnam pa'i khyad par yin na *zes⁵ pa / ba lañ ñid dañ rta ñid la sogs
 C282a pa 'brel pa can tha dad pas byas pa'i c'khyad par med par yañ / rañ kho
 na las gañ mñon par gsal⁶ ba'i spyi ba lañ ñid la sogs pa sgras ñe bar len pa
 D3 ba lañ dañ rta la khyad **par yod do // de'i phyir 'di mi rigs te / ba lañ dañ 25
 P7 rta la ba lañ ñid dañ rta ñid dag tu brjod par 'dod pa ñid gañ yin pa de⁷ ni
 sgras yul du byas pa ñid kyi phyir ro // gzan du na de rjod⁸ par byed pa kho
 P8 nar mi 'gyur ro // rañ gi spyi *mñon par gsal ba'i rgyu zes pa 'dis de yod pa ñid
 D3 du khoñ du chud +pa'i rgyu smras so // 'bras bu'i khyad par las dbyibs yan lag yañ
 dag par bkod pa'i bdag ñid rjes su dpag par bya'o zes pa'i don to // 'o na brten 30
 P297b. 1 *pa'i chos kyi tha dad kho na 'di ste / ji ltar ba lañ ñid dañ rta ñid la sogs
 pa rnams ni spyi dañ khyad par gyi dños po ma yin pa gcod pa'i rgyu ñid kyi
 D5 +phyir / bdag ñid du gyur pa ma yin pa'i dños po rnams yin pa de bzin du
 P2 dbyibs *kyañ ño // de ltar na yañ de ñe bar bcom pa na dños po'i bdag ñid
 kho na lus pa'o ze na / 'di bden te / skyon gzan brjod par 'dod pas 'di la ltos⁹ 35
 D6 par byas pa'o // de byas na de dag de ltar brjod pa na ci ltar brjod par **dod pa
 P3 ma yin zes pa / dbyibs kyi khyad par byas pa na ba lañ ño rta'o zes pa 'di ltar
 brjod¹⁰ par gyur pa na ci ltar tha dad pa brjod par 'dod pa ma yin / yañ na
 P4 der byas na ni de dag de ltar brjod pa dag ces¹¹ pa / 'di *ni gñis kyi tshig kho
 D7 na'o // brjod pa ni sgra ste / 'dis brjod par bya ba'o zes byas nas +so // u tpa 40

¹ P te ² P te ³ P bzi ⁴ P te ⁵ P ces ⁶ DC bsal ⁷ P om. de ⁸ P brjod ⁹ P bltos
¹⁰ P rjod ¹¹ P zes

- la sñon po ñid dañ ldan pa'i don gyi ni ma yin zes pa la sogs pa / yon tan sñon po
P267b.5 dañ rigs u tpa la dañ ldan pa'i don *gyi ni ba lañ dañ rta bzin du dbyibs tha
dad pa ma yin te / de'i phyir *de bzin du ste* / u tpa la sñon po la sogs pa'i sgra
D263b.1 bzin du ba lañ dañ rta la sogs pa'i sgra *rnams gzi mthun pa ñid ma yin no //
P6 *rnam pa du ma 'dres *par 'gyur zes pa gal te dbyibs tha dad pa las spyi tha* 5
dad pa mñon par gsal ba yin na / dños po gcig la bum pa ñid dañ yod pa ñid
P7 dañ rdzas ñid la sogs pa mñon par gsal ba'i phyir dbyibs du ma 'jug *par thal
D2 bar 'gyur +na / *mthoñ ba yañ ma yin no zes pa / riñ po dañ yoñs su zlum po la*
C282b sogs pa ^crnams gcig la 'jug pa ni mthoñ ba ma yin pas te / 'dis ni de¹ med pa'i
P8 tha sñad 'grub pa'i ched du rañ bzin mi² *dmigs pa gsuñs so // *yañ gi sgra ni* 10
D3 khyod 'dod pa yañ ma yin no zes pa'i don gsal ba'i ched +du'o // bum pa la sogs
pa la rnam pa gcig pa'i brjod pa dañ rtogs pa med par thal bar 'gyur ba'i phyir
P268a.1 te / dbyibs *du ma can gyi dños po la de'i dbañ du gyur pa'i sgra dañ blo dag
rnam pa gcig pa ñid ni 'thad pa ma yin te / de'i dbañ gis dños po'i de'i ño bo
D4 ñes pa med par thal +bar 'gyur ba'i phyir ro // de'i phyir dbyibs tha dad *las 15
P2 spyi tha dad pa mñon par gsal ba ni khas blañ bar bya ba ma yin no //
30. *gžan yañ zes pa la sogs pa ste / sña ma ni ba lañ ñid dañ rta ñid dag*
gis³ khyad par brjod par bya ba ma yin pa ñid kyi phyir yañ khyad par med
P3 pa'o zes *pas +gzi mtshuñs pa dañ mi mtshuñs par brjod do // da ni brjod par
D5 bya ba⁴ ma yin pa ñid kyi phyir dañ yod pa ñid dañ rdzas ñid la sogs pa gsal 20
P4 bar *byed pa ñid kyi phyir mtshuñs žiñ ba lañ ñid dañ rta ñid gsal bar byed
D6 pa ñid kyi phyir mi⁵ mtshuñs pa yañ ño zes pas gzi mtshuñs pa +dañ mi
mtshuñs pa'o // des na de la yañ mi mtshuñs pa ñid brjod par 'dod pa ma
P5 yin pa la u tpa la sñon po la sogs pa bzin du gzi mthun pa ñid *du thal bar
'gyur ro zes pa'o // 25
- 31.** *'dod pa la yañ med ces skyon gžan gsuñs so // gañ la yañ zes pa la sogs pa*
D7 tshad ma'i +'bras bu'o // *gal te zes pa la sogs pa dpe'o // de bzin du ni⁶ zes pa la*
P6 *sogs pa phyogs chos so // gañ rnams spyi tha dad pa mñon par gsal bar⁷ byed
pa de'i sgra rnams ni gzi mthun pa ñid ma yin te / ba lañ dañ rta bzin,⁸ u
D264a.1 tpa la yañ de lta bu'o zes pa 'gal bas khyab pa'i +*thal 'gyur ro // 30
P7 **32.** *yon tan las dag⁹ gsal ba min¹⁰ / gal te dbyibs kho na spyi'i gsal bar byed*
pa khas len na / yon tan ñid dañ las ñid la sogs pa rnams mi gsal bar thal bar
P8 'gyur te / de *rnams dbyibs dañ ldan pa ma yin pa ñid kyi phyir ro // gañ
D2 la +gsal¹¹ bar byed pa med pa de gsal ^cba ma yin te / nam mkha'i me tog bzin,
C283a yon tan ñid la sogs pa rnams la yañ gsal bar byed pa med do zes pa *rgyu 35
P298b.1 med pa thal bar 'gyur ba'o //
nus pa'i khyad par gyis zes pa la sogs pa / dbyibs kyi phyogs ñan pa'i phyir de¹² dor
D3 nas +phyogs gžan 'god par byed do // rdzas dañ yon tan dañ las rnams la rdzas
P2 ñid¹³ la sogs pa *gsal ba'i rgyu nus pa'i khyad par yod de / de'i phyir yon tan
dañ las la son pa'i spyi mñon par mi gsal ba'i skyon med do // *dños po tha dad* 40

¹ P om. de ² DC ma ³ DC gi ⁴ P ma ⁵ P om. mi ⁶ C om. ni ⁷ DC om. gsal bar
⁸ DC bzin du ⁹ P om. dag ¹⁰ DC yin ¹¹ P bsal ¹² P der ¹³ P om. ñid

- D264a. 4 *pa med kyañ* zes pa la sogs pa ste / 'di +'di ltar ma yin te ma ñes *pa'i phyir
P298b. 3 ro // de ltar ni bum pa la spyi du ma dañ ldan pa ñid kyi phyir de gsal ba na
nus pa'i khyad par khas blañ bar bya žiñ / de las kyañ gcig la yañ nus pa¹ tha
P4 dad pa mthoñ ba'i phyir / tha dad pa bsgrub par bya ba'i ched *du nus pa
D5 tha dad pa ni nus pa ma yin no // *khyad par ci +žig byas pa yin* // zes pa khyad 5
par tha dad pa ni khyad par du bya ba tha dad pa bsgrub pa'i ched du nus
P5 pa'o zes pas / de dag gi tha dad pa kho na rjes su sbyor *bar byed do //
- 33.** *de rnams ni 'dod dga' ba'i sgra rnams la* zes pa rañ gi ño bo tsam gyi rgyu
D6 mtshan gyis 'jug pa rnams ni 'dod dga' ba'i sgra rnams +te / ðit tha'i sgra la
P6 sogs pa rnams so // ba lañ la sogs *pa'i sgra rnams kyañ ba lañ ñid la sogs pa rnams 10
la phyi rol gyi 'jug pa'i rgyu mtshan med pa'i phyir 'dod dga' ba'i sgra rnams
so //de rnams kyi brjod par bya ba ñid kho na de rnams kyi khyad par ro //
- P7 ba lañ *ñid la sogs pa +'dod dga' ba'i sgra'i yul rnams ni ba lañ la sogs pa'i sgra'i
D7 brjod par bya ba ñid kho nas dños po gžan las khyad par du bya ba'o zes sgra
P8 las byuñ ba rnams sems par byed do // 'o na ðit *tha la sogs pa rnams la² rañ 15
- D264b.1 las kyañ khyad par yod de³ / sgra tsam gyis byas pa'i khyad par +yin na ni miñ
ma byas pa dañ de'i ñin par skyes pa dag la khyad par 'thad pa ma yin no
C283b že na / skyon 'di med de⁴ / sgra'i cbya ba *la tha dad pa 'di bsam par bya'i /
P299a.1 ma mthoñ ba la ni ma yin no // sgra'i bya ba la ðit tha la sogs pa la khyad par
D2 gžan yod pa yañ ma yin no // *brjod tha dad pas⁵ tha dad ces⁶ / +zes pa la sogs 20*
P2 pa ste / 'dir sgra *kho na'i tha dad pa⁷ ste don gyis ni ma yin no zes pa'i tha
tshig go // khyad par byas pa med pa'i dños po la mñon par rjod⁸ par byed
pa'i sgras⁹ tha mi dad pa ñe bar btags pa'i phyir / de las kyañ khyad par du
P3 byas *pa'i spyi mnon par gsal ba'i rgyu ñid kyi phyir +ba lañ la sogs pa rnams
D3 khyad par du byas pa'o zes pa brjod par bya ba ma yin te / spyi rnams kho 25
na khyad par med pa'i phyir ro //
- P4 *ma yin te / de ñid brtag par bya ba ñid *kyi phyir* zes pa / de ñid de rjod byed
kyis byas pa'i khyad par ni nag pa la sogs pa rnams la yañ ba lañ ñid la sogs
D4 pa +rnams la bśin du brtag par bya ba ñid kyi phyir te / ci nag pa dañ byams
P5 pa dag la rañ ñid las tha *dad pa yin nam / 'on te rjod byed tha dad pa las 30
yin zes pa'o // 'o na de¹⁰ kho na las de tha dad pa rjes su dpag par bya'o že
D5 na gsuñs pa / *gcig kyañ* zes pa la sogs pa ste / rnam +grañs kyi sgra rnams kyis
P6 ma ñes pa'i phyir de las *tha dad pa rtogs par bya ba ma yin no zes pa'i don
to // de la don bžin du rnam par dpyad pa'i zes pa sgra las te / ba lañ gi sgra
dañ rta'i sgra dag la khyad par ci žig byas zes brjod pa na rañ gi spyi mñon 35
par gsal bar byed pa ñid *kyis¹¹ khyad par ro zes +gdon mi za bar brjod par
P7 bya'o // de ltar ni ba lañ gi sgra ni ba lañ gi sgra ñid kyis gsal bar byed pa
D6 po dañ / rta'i sgra ni¹² rta'i sgra ñid kyi'o zes pa de ltar gal te spyi tha dad pa
P8 mñon par gsal bar byed pa ñid kyi *phyir ba lañ la sogs pa'i sgra tha dad par
D7 'dod na / rañ ñid las tha mi dad par thal +bar 'gyur ro // de ltar ni spyi'i khyad 40

¹ P om. nus pa ² P las ³ P de ⁴ P te ⁵ P las ⁶ P ce ⁷ P par ⁸ P brjod
⁹ P sgra yis ¹⁰ C te ¹¹ DC kyī ¹² P om. ni

- P299b.1 par ba lañ gi sgra ñid la sogs pa dañ lhan cig tha mi dad par btags¹ pa'i phyir /
C284a ñe bar btags pa las tha mi *dad pa ^cste / dños po pa ni ma yin no // ba lañ gi
 D265a.1 sgra gcig pu yañ sgra ñid dañ ba lañ gi sgra ñid dañ yon tan ñid la sogs pa
 P2 *rnams kyi gsal bar byed pa ñid kyi phyir du ma ñid du thal bar 'gyur ro // 5
 P2 ci ste khyad par rjod byed kyis *byas pa yin na de mi rigs te / gcig kyañ rnam
 D2 grañs du ma'i sgra'i brjod² par bya ba ñid kyi phyir ro zes don la bzin du
 P3 rnam par dpyad pa 'di'o // yañ na de la +don bzin du rnam par dpyad pa zes
 P3 pa sgra'i spyi la ste³ / 'di'i khyad par *ci zig byas (*cf. p. 185. 5*) zes sña ma
 bzin du rnam par dpyad par bya'o //
de ni rjod par byed pa ma yin te zes pa la sogs pa rañ gi mtshan ñid mñon 10
 sum gyi yul te / de yañ thun moñ ma yin pa ñid kyi phyir ro // don dañ lhan
 D3 +cig sñon *mthoñ ba ma yin zin / sñar 'brel pa ma bzuñ ba la rjod par byed
 P4 pa ñid yod pa yañ ma yin no // *ñiñ rta la sogs pas rab tu sbyar ba yañ zes pa la*
 P5 sogs pa ni / don gañ kho na mchog gis rab tu sbyar ba'i sgras⁴ smras *pa de
 D4 kho na mchog ma yin pas sbyar bas⁵ kyañ ño // +gal te yañ rañ gi mtshan ñid 15
 tha dad pas sgra rnams dbye bar bya ba yin na / don de dañ de'i rjod par
 P6 byed par 'gyur zin / de las kyañ go ñi la sogs pa'i sgra rnams *kyis don de kho
 na mi rtogs par 'gyur na rtogs par yañ 'gyur ro // de'i phyir khyad par rjod
 D5 par byed pa ma yin gyi / mtshuñs +pa kho na rjod par byed pa ste / de ltar
 P7 na mchog ma yin pas sbyor ba'i sgra las kyañ *don de kho na rtogs par 'gyur 20
 te / spyi tha mi dad pa ñid kyi phyir ro // rnam pa gzan du ni ma yin no //
34. *spyi bo dañ rgya ba dañ lto ba zes pa 'di lta bu la⁶ sogs pa / mgo bo zes*
 D6 pa'i ses pa dañ / ji srid du lag pa +zes pa'i ses pa'i⁷ *bar gañ yin pa de yan lag
 P8 gi dbyibs kyi khyad par rnams las zes pa'i don to⁸ // de ltar ni gañ gi tshe mgo
 bo ñid rañ gi rten gyi dbyibs kyis gsal ba de'i tshe de las mgo bo zes pa'i ses 25
 P300a.1 par 'gyur ro // *gsal *byed gsal ba las tha dad // ces⁹ pa la +sogs pa gsal ^cbyed rdzas*
C284b kyis byas pa'i gsal ba ni / rañ gi spyi ño bo gsal bar byed pa'o // de las tha
 P2 dad pa la spyi 'dod na / phan tshun brten par bsad pa *thob ste / gañ yañ
 ruñ ba'añ ma rtogs¹⁰ pa ñid kyi phyir ro // de las kyañ phan tshun tha dad pa
 D265b.1 bsgrub pa'i ched du nus pa ma +yin no // *rdzas kyì rañ bzin ci yin zes pa la* 30
 P3 sogs pas¹¹ phan tshun brten pa ñid de ston to // *rdzas kyì rañ bzin ci yin ze
 brjod pa na / rañ gi spyi gsal bar byed pa ñid de / ba lañ ñid gsal bar byed
 P4 pa ñid¹² ba lañ gi rañ bzin no zes bsad par bya'o // spyi'i rañ bzin *zes +brjod
 D2 pa na / rañ gi rdzas kyis mñon par gsal bar bya ba ñid de / ba lañ gi rdzas
 kyis mñon par gsal bar bya ba ni¹³ ba lañ ñid do zes bsad par bya'o zes pa 'di 35
 P5 ltar phan tshun brten pas rañ bzin ñes par *bstan pa'i phyir phan tshun brten
 pa ñid du 'gyur ro //
 D3 **35.** *gcig la rañ bzin du +ma ñid // ces pa rdzas dañ yod pa ñid la sogs pa'añ rañ*
 P6 bzin du ma ñid du thal bar 'gyur ro // ci las še¹⁴ na gsuñs pa / *phan tshun *mañ*

¹ P brtag ² P rjod ³ P te ⁴ P sgra yis ⁵ P ba yis ⁶ P ze ⁷ P om. ses pa'i ⁸ P no
⁹ P zes ¹⁰ P togs ¹¹ DC insert de after pas ¹² P repeats de / ba lañ ñid gsal bar byed pa ñid
¹³ P bya'i instead of bya ba ni ¹⁴ P ze

- po gsal byed phyir* // mañ po rnam sgal bar byed pa'i phyir ram / mañ po rnam
D265b. 4 kyis gsal bar byed pa'i phyir zes pa / rgyud dam *kun nas 'jug pa'i rigs pa la
P7 brten nas tshig rnam par sbyar ba tha dad pas *don tha dad pa gsuñs so //
rdzas las ni zes pa bum pa la sogs pa las so // yod pa ñid la sogs pa zes pa'i
sogs pa'i sgras¹ bum pa ñid dañ sa las gyur ba ñid la sogs pa rnam sguñ² bar 5
D5 bya'o // *sa *las gyur pa ñid la sogs pas zes pa 'dir yañ sogs pa'i sgras chu las gyur
P8 pa dañ me las gyur pa ñid la sogs pa rnam so // de ltar bum pa la sogs pa'i
P300b. 1 rdzas gcig ni sa las gyur pa ñid la sogs pa du ma *rnam kyis gsal bar byed
D6 pa'o zes pa de du ma'i rañ bzin ñid du thal *bar 'gyur te / gal te gsal bar byed
P2 pa'i spyi tha dad pa las rdzas tha dad na'o // de bzin du yod pa ñid la sogs 10
C285a pa'i spyi ni sa las gyur pa ñid la sogs *pa'i rdzas du mas gsal bar bya ba'o zes
D7 pas de yañ rañ bzin du ma rnam su thal bar 'gyur te / gal te gsal *bar byed pa
rdzas tha dad pa las spyi tha dad pa khas len na'o // de'i phyir gsal bar byed
P3 pa'i rdzas tha dad pa *las spyi tha dad pa ma yin zin / gsal bar bya ba spyi
tha dad pa las rdzas tha dad pa yañ ma yin te / ma ñes pa'i phyir ro zes thal 15
bar 'gyur ba'i zol gyis ston to //
D266a. 1 *rnam pa thams cad du yañ zes pa la sogs pas rgyas par *bśad zin pa'i don slar*
P4 yañ mdor bsdu pas bde blag tu gzuñ ba'i don du³ gsuñs so // *yon tan dañ 'brel*
pa'i khyad par las zes pa / ji skad du "spyi tha dad pa mñon par gsal bar byed
D2 pa ñid kyis phyir" (cf. 31, 32. p.125) zes *bśad pa lta *bu'o // yon tan ni 'dir 20
P5 spyi'i khyad par du mñon par dgoñs te / de dañ 'brel pa'o // de tha dad pa
las tha dad par khas len pa na rdzas du ma ñid du thal bar 'gyur ro // *nus pa*
P6 *tha dad pa'i phyir* ni ji skad du bśad pa / nus pa tha *dad pa⁴ rañ gi spyi
D3 mñon par gsal bar⁵ byed pa ñid *kyis phyir rdzas la sogs pa rnam la tha dad
pa yin gyi zes pa'o // *mñon par rjod⁶ pa tha dad pa las ni ji skad bśad pa / sgra* 25
P7 *las byuñ ba rnam kyis re zig mñon par rjod par byed *pas sgras byas pa zes*
dañ / ji skad bśad pa / nag pa la sogs pa bzin du mñon par brjod pa tha dad
D4 pa las kyañ tha *dad pa mthoñ ño ze na zes so // de ltar de dañ ldan pa rjod
par byed pa'i phyogs la gzi mthun pa ñid med pa'o //
P8 36. *khyad par khyad par bya ñid ni // rañ dbañ med phyir sñar brjod zin // zes 30
pa / "de ldan rañ dbañ med phyir min //" (k. 4a) zes pa 'dir de dan⁷ tha
D5 dad⁸ 9...med par bśad do // de las tha dad...⁹ +ma yin pa ñid la yañ ji ltar
P301a. 1 gzi¹⁰ mthun pa ñid mi srid pa de ltar khyad par dañ khyad par du bya ba'i *dnos
po yañ ste / tha dad pas spyi khyad par du bya ba yin gyi tha mi dad pas ni
ma yin pas so // 35
D6 37. sgra ni 'jug pa dañ mi 'jug pa'i don can ñid kyis phyir na rjes su 'gro ba
P2 dañ ldog pas bskul +bas tha sñad kyis yan *lag ñid yin gyi / rnam pa gzan du
C285b ni ma yin no zes bstan cpa'i ched du sñar "byas sogs bzin du rañ don la // gzan
sel ba yi¹¹ sgra rjod byed //" (k. 1cd) ces bśad ciñ / de¹² ni de'i dmigs bsal¹³ gzan
P3 ñid na yañ zes pa la *sogs pas gsuñs so // gañ mchog +tu spañs pa ni gzan sel 40
D7

¹ P sgra yis ² P bzuñ ³ P om. du ⁴ P tha dad pa la ⁵ P om. gsal bar ⁶ P brjod
⁷ P dad ⁸ P dan ⁹... ..⁹ P om. ¹⁰ C bzi ¹¹ P ba'i ¹² P da ¹³ P gsal

- bar byed do źes pa de spyi dañ bye brag dañ rnam grañs kyi sgra'i don yoñs
P301a. 4 su spañs pas źes pa'o // *gźan ñid du mtshuñs na yañ źes pas *thal bar 'gyur ba'i*
rgyu gsuñs so // dgag pa ni thal bar 'gyur ba sñon ma can ñid kyi phyir dañ /
D266b.1 *gźan ñid kyañ +sel ba la rgyu mtshan no // 'gal ba med phyir źes pa mi sel ba*
P5 *ñid la¹ rgyu'o // gañ rnam mi 'gal ba de *rnam ni phan tshun spoñ ba ma* 5
yin zin sel ba ma yin te / dper na rdzas la gzugs la sogs pa rnam bźin no //
D2 *de ltar gsum ka'i mi 'gal ba ñid cig car brjod nas da ni so +sor bstan pa'i*
P6 *ched du gsuñs pa / *rnam grañs pa'i sgra ni źes pa la sogs pa'o // bsal bya mtshuñs*
pa źes pas don gcig pa ñid gsuñs so // cig car sbyor ba ma yin pa'i phyir źes pa
P7 *don gcig pa ñid sgrub par byed pa ste / gcig gi don de *byas zin pa ñid khyir* 10
D3 *gñis +pa sbyor ba ma yin no // gañ du nus pa yod na yañ gñis pa mi sbyor ba*
de dag² ni don gcig pa ñid de / dper na bye brag dag³ bźin no // gañ rnam
P8 *don gcig pa de rnam ni 'gal ba ma yin te / dper na *rdzas la gzugs la sogs*
D4 *pa rnam bźin nam grogs po rnam bźin no // rnam +grañs pa'i sgra rnam kyañ*
don gcig pa'o źes pa khyab byed dañ 'gal ba'o // gañ mi 'gal ba de rnam ni 15
P301b.1 *phan tshun rnam las spoñ ba ma yin *te / dpe de kho na bźin rnam grañs*
pa'i sgra rnam kyañ mi 'gal ba'o // khyab byed dañ 'gal ba kho na'o // *rañ gi*
D5 *don spoñ ba rigs pa yañ ma yin +no źe pa / mi sel ba ñid la gtan tshigs gźan gsuñs*
P2 *so // gañ źig gañ gi *rañ gi don yin pa⁴ des na⁵ de sel ba ma yin te / dper na*
rnam par śes pa rañ gi don bźin / rnam grañs kyi sgra'i don yañ rnam grañs 20
D6 *kyi sgra gźan gyi rañ gi⁶ don yin no // khyab byed dañ 'gal ba'o //*
P3 **spyi'i sgras kyañ źes pa la sogs *pa ste / spi'i sgra śiñ gi sgra ni gañ rañ ni ^cspyi*
C286a *śiñ ñid yin zin⁷ de'i khyad par rnam ni rañ gi khyad par rnam te, śiñ śa pa*
la sogs pa rnam so // de rnam la don gźan bum pa la sogs pa śiñ gi sgras bsal
D7 *ba ni, khyad par gyi sgra ste śiñ śa pa'i sgras rjes +su *dod pa kho na ste /* 25
P4 *don du gñer ba'i phyir ro // don du gñer ba ni śiñ śa pa'i sgras bum pa la sogs*
pa bsal ba ste / don du gñer ba ñid de ston par gsuñs pa / *dper na* źes pa la
P5 *sogs pa'o // 'dis ni bum pa la sogs *pa bsal⁸ bas don du gñer ba ñid las don*
D267a.1 *+gcig pa⁹ ñid gsal bar byed pa'i khyad par gyi sgra ni spyi'i sgra dañ mi 'gal lo*
źes ston par byed do // ji ltar ni pa¹⁰ la śa la sogs pa'i ño bo śiñ śa pa'i sgra'i 30
P6 *don du 'gyur ba ma *yin no źes pas pa¹¹ la śa la sogs pa rnam de'i spañ bar*
D2 *bya ba yin pa de bźin du +bum pa la sogs pa'i no bo yañ 'gyur ba ma yin no*
źes pas¹² bum pa la sogs pa rnam kyañ bsal bar¹³ bya'o // de rnam kyañ śiñ gi
P7 **sgras sel bar byed do // 'dis ni źes pa la sogs pas rañ gi spyi śin ñid kyi gañ*
D3 *spyi sa las gyur pa ñid de'i sgra ni sa las gyur pa'i sgra ste / spyi'i +spyi sgra'o //* 35
P8 *des gañ bsal bar bya ba chu las gyur pa la sogs *pa de śiñ śa pa'i sgras kyañ*
rjes¹⁴ su sems par byed de // don du gñer ba ñid kyi phyir ro // ji ltar śiñ śa pa
ni pa¹⁵ la śa la sogs pa ma yin pa ma yin pa de ltar / chu las ma gyur pa ñid
D4 *la sogs pa yañ ma yin no // de ltar **kun nas 'jug pas rdzas ma yin pa dañ yod*
P302a.1

¹ P om. la ² P om. dag, DC om. de ³ P om. dag ⁴ P te ⁵ P de nas ⁶ P ran gźin gyi
instead of rañ gi ⁷ P ciñ ⁸ P gsal ⁹ DC om. pa ¹⁰ P pā ¹¹ P pā ¹² P pa ¹³ P om. bar
¹⁴ P repeats rjes ¹⁵ P pā

- pa ma yin pa yañ rdzas dañ yod pa'i sgra dag gis gsal¹ bar bya ba ni don du
gñer ba ñid kyi phyir rjes su sems par byed par btsal bar bya'o //
- P302a. 2 *de bzin du spyi'i² sgra *zes pa la sogs pa / ji ltar khyad par gyi sgra mi 'gal ba'i*
D267a. 5 phyir spyi'i sgra'i *don spoñ ba ma yin pa de bzin du spyi'i sgra yañ yod pa la
sogs pa'o // rañ gi don ni yod pa ñid la sogs pa'o // mñon par 'dod pa'i yul la 'jog 5
P3
C286b *pa zes pa / khyad par rnam la mi cgnas pa ñid kyi phyir 'jog bzin pa'o // mñon
D6 par 'dod pa'i yul la ste³ yon *tan la sogs pas rnam par bcad pa'i rdzas la sogs
P4 pa la 'jog pa ste / yul gzan ma yin pa ñid ñe bar *dren par byed pas ni /
khyad par gyi sgra ste rdzas la sogs pas sam / khyad par gyi khyad par gyi sgra
D7 ste sa las gyur pa'i śiñ gi śiñ śa pa'i sgra la sogs pas ci ltar *btañ sñoms su byed 10
P5 pa ma yin / btañ sñoms su byed *kho na'o // don du gñer ba⁴ ni rañ gi yul la
gnas pas yul med pa'i rañ gi don mi 'thad pa'i phyir ro // 'dis ni mñon par 'dod
pa'i don sgrub par byed pa'i phyir khyad par gyi sgra ni phan 'dogs pa ste /
D267b. 1 de *las kyañ *spyi'i sgra de dañ mi⁵ 'gal lo zes ston par byed do //
- P6 *tshogs pa yañ zes pa la sogs pas mi⁶ 'gal ba'i phyir ma spañs pa na yon tan* 15
'phel ba ston par byed do // yañ na phan tshun mi spoñ ba la gtan tshigs gzan
P7 gsuñs so // *phan tshun gyi don mi spoñ na ni rañ gi don gyi khyad *par du
D2 byas pa'i don rjod par byed pa ñid du 'thad kyi rnam pa gzan du na ma yin
no // yoñs su bor ba ni yoñs su bor brjod par byed pa bum pa la sogs pa'i
P8 sgra rnam kyis gzan du *yin na ci las śiñ gi sgra ni śiñ śa pa la sogs pa'i sgra 20
D3 rnam dañ gzi mthun pa ñid du 'gyur / de bzin *du yañ zes pa phan tshun gyi
don mi spoñ bar gyur pa kho na'o zes pa'i don to // gñis⁷ dag gis zes pa / dper
P302b. 1 na *śiñ la zes pa lta bu'i rañ bzin dañ rkyen dag g'o // 'dir yañ so sor rtog
par byed pa ni ran gi don śiñ gi spyi la 'jug bzin pa ni las⁸ la sogs pa rnam
D4 par dbye ba'i *don spoñ bar mi byed ciñ / am zes pa'i rkyen *las kyi spyi la 25
P2 gnas pa yañ śiñ la sogs pa don rtogs par byed pa rnam spoñ ba ma yin no //
de ltar phan tshun gyi don mi spoñ ba na / de dag gi tshogs pa gañ yin pa śiñ
P3 la zes pa de ni yan lag gi don gyi khyad *cpar du byas pa'i don rjod par byed
C287a D5 par *thad do // de bzin du u tpa la sñon po zes pa'i sñon po dañ u tpa la'i
sgra dag tshig sdud kyi⁹ don rjod par byed pa ñid ni phan tshun gyi don las 30
P4 ma bsal bar gyur *pa na sbyor ro zes sbyar bar bya'o // de ltar ni sñon po'i sgra
D6 sñon po'i khyad par u tpa la ma yin pa la sogs pa rnam mi spoñ ba *ni / u
tpa la dañ u tpa la ma yin pa la 'jug pa'i don to¹⁰ // u tpa la'i sgra u tpa la'i
P5 khyad par sñon po *ma yin pa la sogs pa mi spoñ ba'i yañ sñon po dañ sñon
po ma yin pa la 'jug pa'o // tshogs pa ni cha śas kyi don dag gis khyad par 35
D7 du byas pa'o // de lta na 'o na de dag gi *brjod par bya ba ma yin pa kho na¹¹
P6 de ci ltar de dag gi gzi mthun pa *yin / de ltar ni gañ gis brjod par bya ba
de tha mi dad pa ste / gañ dag tha dad pa de dag de'i brjod par bya ba ma
yin no ze na / de gzi gcig par rtogs par byed par 'gyur ro zes pa'o // de
D268a. 1 ltar de dag gi don rab tu *sbyor ba'o zes de'i *don ñid kyi phyir / de ni 40
P7

¹ P bsal ² P spyi ³ P yul te ⁴ P ba'i ⁵ P ma ⁶ P ma ⁷ DC gñid ⁸ P om. las
⁹ P inserts tshig dag tshig sdud kyi after kyi ¹⁰ P no ¹¹ DC kho na na

- de dag gi zés brjod par bya'o // yañ na yan lag tha dad pas tha dad par sgro
 btags nas de dag gi tshogs pa kho na'o zés tha sñad bstan par bya'o // *mañ po*
 P8 *rnams kyi ste / dper na rgyal po'i skyes bu gzugs mdzes *pa can *śog ces pa lta*
 D268a.2 *bu ste / rañ gi don gyi spyi la 'jug bzin pa'i ñag gi tshig rnams thams cad*
kyi / cig śos rnams kyi yañ ñag¹ gi don rjod par byed pa ñid ma spañs pa na 5
 P303a.1 *sbyar bar bya'o // don gžan gyi rjod par byed pa sñar *kho nar rtogs par byas*
 D3 *zin no zés gsuñs pa / sñar ji skad bśad *pa bžin zés pa ni "de ni sñon po 'ba'*
žig min // u tpa la 'ba' žig kyañ ma yin //" (k. 15 ab) *zés pa la sogs pas sñon*
 P2 *po dañ u tpa la'i sgra dag ni tshogs *pa'i don gyi² so sor don med pa ñid du*
ston pas / tshogs pa'i don gžan mñon par rjod par byed pa ñid du gsuñs so // 10
 D4 *brjod pa yañ *zés pa spyi dañ khyad ^cpar gyi sgra dag mi 'gal ba na spyi'i sgras*
 C287b *khyad par rnams mi gtoñ *žin mi len pa'i dbañ du byas nas tshigs su bcad pa³*
 P3 *gsuñs pa / de tsam 'dod phyir zés pa la sogs pa'o // rañ gi khyad par tsam 'dod*
 D5 *pa'i phyir zés pa'i don to // 'dod pa ni de rnams la *the tshom za ba rnam par*
 P4 *gcod⁴ *pa don du gñer ba'o // tsam gyi sgra ni khyad par gžan 'dod pa bsal* 15
ba'i ched du'o // de ltar ni śin gi sgra las pa la śa la sogs pa'i yul can kho na'i
 P5 *'dod pa skye'i / bum pa la sogs pa'i yul can ni ma yin no // *gal te yañ bum*
 D6 *pa la sogs pa bžin du pa⁵ la *śa la sogs pa rnams kyañ dor bar 'gyur na / de*
la yañ bum pa la sogs pa bžin du 'dod par mi 'gyur na / 'gyur ba yañ ste⁶ /
 P6 *de'i phyir dor ba ma yin no // gañ žig⁷ *gañ rnams la 'dod pa'i rgyu yin pa des* 20
de rnams dor ba ma⁸ yin te / dper na gžal bya ñid kyis mi rtag⁹ pa ñid la sogs
 D7 **pa rnams bžin / spyi'i sgra yañ rañ gi khyad par rnams la 'dod pa'i rgyu'o zés*
 P7 *pa khyab byed dañ *gal ba'o // 'o na ñe bar blañs pa ste / ma btañ ba'i phyir*
ro že na gsuñs pa / blañs ma yin zés pa la sogs pa ste / blañs pa ma yin žin /
 D268b.1 *rtogs par byas pa ma yin no zés pa'i don to¹⁰ // *gañ žig gañ rnams *la the tshom* 25
 P8 *gyi rgyu yin pa des de rnams rtogs par byas pa ma yin te / dpe de kho na*
bžin / spyi'i sgra yañ rañ gi khyad par rnams la the tshom gyi rgyu'o zés pa
 P303b.1 *rgyu dan 'gal ba'o¹¹ // mtshuñs na'añ¹² de dag don gcig ñid // ces¹³ pa *gañ du spyi*
 D2 *dañ khyad par gyi sgra gñis ka mi spoñ *ba dañ mi len pa der don gcig pa ñid*
de gži mthun pa ñid ces pa'i don to¹⁴ // ji ltar spyi'i sgras rañ gi khyad par rnams 30
 P2 *spoñ ba ma yin žin 'dor ba¹⁵ ma yin pa de ltar ci¹⁶ khyad par* gyi sgras kyañ*
spyi yin nam zés pa'i dri ba spoñ bar byed pa gsuñs pa / du ma yin yañ zés
 D3 *pa la sogs *pa ste / gal te yañ spyi du ma yin pa de lta yañ / de'i khyad par*
 P3 *sgras len te rtogs par byas so zés pa'i don to // rtogs *par byed pa las tha dad*
 C288a *par len pa mi srid pa'i phyir ro // ji ltar śin śa pa'i sgras ^cdon gyi śin dañ sa las* 35
 D4 *gyur pa dañ rdzas su yod pa'i spyi blañs kyi mdor *ba¹⁷ 'ba' žig tu ma zad pa*
 P4 *bžin no // ci'i phyir yañ khyad par gyi sgras *spyi rnams ñe bar len že na gsuñs*
pa / mi 'khrul pas śes pa,¹⁸ gañ gi phyir bye brag ni spyi la mi 'khrul pa ste /
spyi med na bye brag med pa'i phyir ro // de'i phyir des ñe bar len pa'o //

¹ P dag ² DC gyis ³ P bcad nas ⁴ DC gcad ⁵ P pa ⁶ P te ⁷ P ga ni (?) *instead of*
 gañ žig ⁸ P om. ma ⁹ P rtags ¹⁰ P no ¹¹ P lo ¹² P na yañ ¹³ P zés ¹⁴ P no
¹⁵ P 'dod pa ¹⁶ P cig ¹⁷ P inserts 'am after mdor ba ¹⁸ P par

- D268b.5 *de dag khyad par dañ / *khyad par gzi ñid 'dod pa ma¹ yin *zes pa śiñ ni śiñ śa*
P303b.5 *pa la sogs la 'khrul pa rnam par gcod pa la ltos² so zes pas khyad par dañ*
khyad par du bya ba'i dños po yod do // śiñ śa pa ni śiñ gi spyi la mi 'khrul
P6 *zin ltos² pa ma yin no zes pas med *do // 'khrul pa can gyi khyad +par dag*
D6 *la ni khyad par dañ khyad par bya ba'i³ dños po mtshuñs pa ste / dper na* 5
sñon po dañ u tpa la dag bzin no //
- 38.** *spyi dañ khad par gyi sgra dag phan tshun spoñ ba bkag pa na / spyi'i*
P7 *sgra gñis dag dañ khyad *par gyi sgra gñis dag phan tshun gyi don spoñ ba*
D7 *grub bo zes pas 'di bsgrub par +bya ba ma yin zin / rgyu ni bsgrub par bya*
ba'o⁴ zes pa de'i phyir de kho na 'dri ste / yañ 'di la ci žig ces pa la sogs pa'o // 10
P8 *spyi dag gi⁵ rañ gi *spyi⁶ la ltos⁷ pas tha dad pa'i phyir logs par ñe bar ma*
D269a.1 *blañs so // khyad par khyad par gzan don can // zes pa śiñ ñid kyi khyad +par ni*
P304a.1 *śiñ śa pa la sogs pa⁸ ste / phan tshun las *tha dad do zes byas nas so // de kho*
na señ ldeñ la sogs pa ltos⁹ pas khyad par gzan yañ no zes pas khyad par gzan
P2 *no // 'dir ni yul gyi yul can ñes par bstan pa las *sgra ni khyad par dañ khyad* 15
D2 *par gzan +no zes rnam par śes par bya'o // khyad par gyi sgra dañ khyad par*
gzan gyi sgra'i don zes pa'i don to¹⁰ // 'gal ba'i phyir na zes pa gtan tshigs so //
P3 *spyi'i don 'phrog par byed *pa'i phyir zes pa 'gal ba ñid kyi rgyu'o // rgyal po'i bu*
D3 *bzin zes pa dpe ste / rgyal po'i bu rnams kyi pha noñs +pa na / spyi'i don ni*
C288b *rgyal srid do // de de rnams kyis thams cad kyi¹¹ stobs ji lta bzin 'phrog pa ñid* 20
P4 **kyi phyir 'gal ba rnams so // de las kyañ phan tshun gyi don bzod pa ma yin*
te / gañ spyi'i don 'phrog pa de rnams ni phan tshun 'gal ba rnams te / rgyal
D4 *po'i bu bzin / spyi'i sgra rnams +kyañ de lta bu'o // rañ *bzin no // gañ rnams*
P5 *'gal ba de ni phan tshun gyi don bzod pa ma yin te / de kho na bzin / khyad*
par gyi sgra rnams kyañ de lta bu'o // khyab byed dañ 'gal ba'o // dper na zes 25
P6 *pas spyi'i don 'phrog pa ñid ston to // *rdzas gcig 'phrog par byed pa'i +phyir zes*
D5 *pa / spyi'i don 'phrog pa ñid kho na'i rjes su brjod pa'o // 'o na 'di ni 'gal ba*
ñid la gtan tshigs yin gyi / khyad par gzan sel ba ni ma yin te / de ci'i phyir
P7 **de las de rab tu sbyar ba brjod ce na / de yañ de'i brgyud pas gtan tshigs*
D6 *so zes pas skyon med do // +gal ba ni spoñ ba'i gtan tshigs su brjod la / de* 30
yañ spyi'i don 'phrog pa ñid kyi phyir ro //
- 39.** *spyi gzan *sa las gyur pa ñid la sogs pa'i khyad par gañ bum pa la sogs*
pa rnams yin zin¹² de rjod par byed pa'i sgra rnams dañ lhan cig śiñ śa pa'i
D7 *sgra don gcig pa 'phrog pa +ñid ma yin gyi / 'o na ci ze na / śiñ gi sgra *dañ*
P304b.1 *ño // de'i phyir spoñ ba'i rgyu med pa'i phyir sel ba ma yin no zes sems bzin* 35
pas smras pa / ci ste zes pa la sogs pa'o // śiñ śa pa'i spyi ni śiñ ñid do // de
P2 *las gzan pa ñid kyi phyir sa las gyur pa ñid ni *spyi gzan no // +de'i khyad par*
D269b.1 *ni bum pa la sogs pa ste de ni 'brel pa med pa ste / śiñ śa pa'i sgra dañ 'gal*
ba med pa'i phyir na / de'i sgras śiñ śa pa'i sgra'i¹³ rdzas gcig 'phrog pa ñid
P3 *kyañ ma yin no // de'i phyir *de ci'i phyir sel bar byed de / 'gal ba med pa'i* 40

¹ P om, ma ² P bltos ³ DC khyad par gyi ⁴ P bya'o ⁵ P ni ⁶ C rañ bzin *insread of*
rañ gi spyi ⁷ P bltos ⁸ P la sogs la ni ⁹ P bltos ¹⁰ P no ¹¹ P kyis ¹² P ciñ ¹³ P sgras

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 39-40

- D269b.2 phyir 'di sel ba ma yin pa kho *na'o zes pa'i don to // *spyi gzan khyad par don*
P304b.4 *rnams ni* // zes pas de kho na sel ba'i rgyu 'gal ba ston te / 'gal ba'i spyi ni *sel
C289a ba'i 'rgyu yin zin / 'dir yañ gal te yañ dños su 'gal ba med mod / brgyud pas
D3 ni yod pa kho na'o // de ston te / *śiñ gi sgras ni* zes pa la *sogs pa'o // *des* zes
P5 pa la sogs pa ste / *śiñ śa* *pa'i sgra'i grogs po ni *śiñ gi sgra ste* / de'i don gyi 5
spyi¹ rjod par byed pa ñid kyi phyir ro // de'i sgra rnams ni bum pa la sogs
pa'i sgra rnams te / sa las gyur pa 'phrog pa ñid kyi pyir ro // *des* ni² *śiñ gi*
P6 sgra des *bum pa la sogs *pa³ bsal bar byas bzin pa la ni *śiñ śa* pa'i sgras rjes
D4 su yi rañ ste / grogs po'i dgra po⁴ bzin no // *don gyis de des*⁵ zes pa / *śiñ śa*
P7 pa'i sgra'i don ni *śiñ śa* pa'i spyi'o // de yañ bum pa la sogs *pa ma yin pa'i 10
ño bo ñid kyi phyir⁶ bum pa la sogs pa las ldog pa'o // de ñid kyi phyir don
D5 gyis rtogs par bya ba'o // *śiñ śa* pa'i sgra'i ni de la bya ba yañ⁷ ma yin mod⁸ /
P8 de lta na yañ *śiñ śa* pa'i sgra des bum pa la sogs *pa bsal lo zes rtogs par bya
ste / de rtogs⁹ pas don gyis de¹⁰ bsal ba ñid kyi phyir ro //
D6 'dis ni zes pa / rigs pa 'dis ni sa las gyur pa'i spyi las spyi gzan *rdzas ñid 15
P305a.1 de / de'i spyi yod pa ñid dañ de'i khyad *par rnams dañ yon tan rnams dañ
las rnams dañ / de rnams kyi'añ khyad par gzugs la sogs pa rnams dañ / 'degs
P2 pa la sogs pa rnams kyañ rim pa ji lta bar rañ dañ 'gal ba'i spyi'i sgras¹¹ *sel ba
D7 dañ bye brag gi sgras¹¹ btañ *sñoms su byed par 'brel pa dañ 'brel pa¹² las rig¹³
par bya'o // ci ltar ze na gsuñs pa / *grog po'i grogs po'i dgra bo bzin du zes pa* 20
P3 la sogs pa ste / 'dir grogs po'i *grog po zes gñis rjod pa ni rgyud pas grogs
D270a.1 por rtogs par byed pa lhur len par rig¹⁴ par bya'o // *gzan du na grogs po gcig¹⁵
P4 byas pa kho nas grogs por rtogs pas so // de la yon tan dañ las ni *śiñ śa* *pa'i
C289b sgras rdzas kyi sgras¹⁶ sel bar byed bzin pa la grogs 'po'i grogs po'i dgra po bzin
D2 du rjes su yi rañ bar byed do // yon tan gyi bye brag gzugs la sogs pa *rnams 25
P5 dañ las kyi khyad par 'degs pa la sogs *pa rnams ni *śiñ śa* pa'i sgras¹⁷ grogs po'i
dgra po'i grogs po bzin du rdzas kyi sgras gzugs la sogs pa dañ 'degs pa la sogs
P6 pa'i sgra rnams kyi gañ yañ¹⁸ ruñ ba bsal bar bya bzin pa rnams la btañ¹⁹ *sñoms
su byed do //
D3 40. 'o na *śiñ śa* pa'i sgra kho nas bum pa la sogs pa rnams dños su sel ba 30
ma yin nam / de ltar na *śiñ śa* pa'i sgra brjod pa kho na²⁰ las des sel ba rtogs
P7 pas so ze na gsuñs pa / de la ni / *de na dños *su de sel yin* // zes pa la sogs pa
D4 dños su ma sel ba la rigs pa gsuñs so // *ma gyur cig ces pa la sogs pa gal te
dños su sel na / sñon po'i sgra bzin du *śiñ gi sgra dañ mtshuñs pa'i don can*
P8 du 'gyur ro // de *ltar gyur na skyon zig tu 'gyur ze na gsuñs pa / *de ltar khyad* 35
D5 *par gzan rnams ni* // zes pa la sogs pa'o // de ltar gyur na pa²¹ la śa la *sogs pa
P305b.1 rnams *śiñ gi sgra bzin du śiñ śa* pa'i sgras kyañ sel bar mi 'gyur ro // ji *ltar
*śiñ gi sgra ni bum pa la sogs pa spañs pas śiñ len pa'i phyir pa*²¹ la śa la sogs

¹ P spyir ² DC na ³ P om. pa ⁴ P sgra instead of dgra po ⁵ DC de ⁶ P om. phyir
⁷ P om. yañ ⁸ DC no ⁹ P rtags ¹⁰ P om. de ¹¹ P sgra yis ¹² DC om. pa ¹³ P rigs
¹⁴ P rigs ¹⁵ P cig ¹⁶ DC sgra ¹⁷ P sgra yis ¹⁸ DC om. yañ ¹⁹ P inserts sa after btañ
²⁰ P om. na ²¹ P pā

- pa rnam sel ba ma yin pa de ltar śiñ śa pa'i sgras kyañ mi sel bar 'gyur ro //
- D6 'dis ni gañ žig¹ pa² la śa la *sogs pa rnam *spoñ ba de ni śiñ gi don ñe bar
P305b. 2 'dzin pa ma yin te / bum pa la sogs pa'i sgra bžin / śiñ śa pa'i sgra yañ pa² la
śa la sogs pa rnam spoñ no žes pa khyab byed dañ 'gal ba gsuñs so // 'dir yañ
P3 thal bar 'gyur *ba dañ bzlog pas gtan tshigs kyi don mñon par +bsal bar byas so // 5
D7 ñuñ ñu dañ mañ po'i don sel bar byed pa ñid kyi tha dad pa ñid kyi phyir žes pa /
C290a śiñ śa pa'i gsal bar bya ba mañ cpo ñid de / pa² la śa la sogs *pa spoñ ba'i
P4 phyir ro // śiñ gi sgra ni śiñ tu ñuñ ba ste / pa² la śa la sogs pa rnam mi spoñ
D270b. 1 ba'i phyir ro // *de'i phyir yañ bsal bar bya ba mi mthuñs pa ñid kyi phyir śiñ
P5 śa pa'i sgra ni śiñ gi sgra dañ mtshuñs pa'i don can ma³ *yin no // de ltar ni 10
śiñ gi sgra'i don ni śiñ ñid do // śiñ śa pa'i sgra'i ni de yañ ste / śiñ śa pa ñid
kyañ no // de'i phyir bsal bar bya ba ñuñ ñu dañ mañ po ñid kyi⁴ ni tha dad
D2 pa ñid kyi +phyir skyon 'di ma yin no // 'di skad *bśad par 'gyur te / gal te yañ
P6 śiñ śa pa'i sgra dañ śiñ gi sgra'i don śiñ ñid yin pa de lta na yañ śiñ śa pa'i
sgra la śiñ śa pa'i don dañ ldan pa ñid kyi mtshan ñid kyi bye brag yod de⁵ / 15
P7 des na śiñ gi don ñe bar len pa *yod na yañ pa⁶ la śa la sogs +pa mi sel bar
D3 thal bar 'gyur ba ma yin no že na / mi rigs te žes pa la sogs pa / ji ltar pha
rol pos śiñ śa pa'i sgra dag ma' 'dres pa'i don du brjod pas de ltar 'dir yañ
P8 'gyur *bar bya dgos so žes pa bsdus pa'i don to // yañ gañ pha rol po'i ltar
D4 'gyur bar bya dgos so žes +pa'i nes par 'di ci las že na / ci las kyañ ma yin 20
P306a. 1 gyi / ji ltar pha rol pos 'jig rten pa'i grags pa rjes *su sruñ bas te / 'jig rten
na spyi dañ khyad par gyi sgra dag ma 'dres pa'i don can ñid kyi phyir / śiñ
D5 śa pa dañ śiñ gi sgra dag ni don tha dad pa rnam par gžag⁸ pa de ltar *kho
P2 bo cag gis kyañ no žes pa 'di tsam žig *brjod par bya'o // gal te de de'i bya ba
ma yin na / 'o na ci ltar śiñ śa pa'i sgra las sel ba śin tu mañ por rtogs par 25
bya že na / gsuñs pa / don gyis ni 'gyur žes pa la sogs pa'o // śiñ śa pa'i sgras
P3 śiñ śa *pa'i don rtogs +par byas pa na śiñ śa pa ñid kyañ no med na mi 'byun
D6 ba ñid kyi phyir śugs las śiñ ñid rtogs te / de'i phyir des don gyis cbsal bar bya
C290b P4 bžin pa bum pa la sogs pa ni rmoñs pas sgras byas par sems *par byed do //
D7 yañ ci ltar rtags ñid du mtshuñs pa la / du ba la *sogs pa ni dños su me la 30
sogs pa la rdzas ñid la sogs pa rtogs par byed / gañ gsuñs pa / "rtags las ni
P5 gañ rjes su 'brel pa can gyi rtags can⁹ *de rnam kyañ rtogs par bya ba'o" žes
so // śiñ śa pa'i sgra ni dños su śiñ śa pa ñid kho na rtogs par byed ciñ spyi
D271a. 1 +gžan rnam ni śugs las yin no // gžan yañ rjes su 'gro ba dañ ldog pa'i mtshan
P6 ñid can¹⁰ gyi *brel pa la ltos¹¹ pas sgra rañ gi don rtogs pa'i rgyu 'dod ciñ / de 35
ci ltar rdzas su yod pa ñid la sogs pa rtogs par byed pa ma yin / de med na
D2 sgra +ñe bar dmigs pa ma yin pas so že na / skyon 'di med de / de la *don
P7 gyi 'brel pa ni skyes bus byas pa ma yin gyi / 'on kyañ rañ bžin las te / de ni
gañ dañ gañ rañ bžin gyis¹² med na mi 'byuñ bar gyur pa de dañ de kho na
D3 rtogs par byed do // sgra'i 'brel pa ni skyes bus byas pa'i +brdas ñe bar 'oñs pa 40
P8

¹ DC śiñ ² P pā ³ P om. ma ⁴ DC kyi ⁵ P do ⁶ P pā ⁷ P la ⁸ P bžag
⁹ P om. gyi rtags can ¹⁰ P om. can ¹¹ P bltos ¹² P las

- ste / rdzas ñid la sogs pa la śiñ gi sgra brdar byas pa yañ ma yin na¹ / de ci
las de la ltos² pas rjes su 'gro ba dañ ldog pa dag yin / de'i phyir de³ ni rdzas
P306b.1 la sogs pa rnam s kyi rtogs *par byed pa po ma yin no // 'o na sgra'i 'brel pa
D271a.4 yañ skyes bus ma +byas pa kho nar brjod par 'dod pa na ni / de la des bskyed
par bya ba'i khyad par gzuñ⁴ ba na spyi gžan rtogs pa'i rgyu ñid du 'dod pa 5
P2 kho na ste⁵ / de khyad par med par *gzuñ⁶ ba na ni / 'khrul pa'i phyir mi
'dod do že na / du ba la sogs pa'i rtags la yañ 'di mtshuñs pa kho na ste⁷ /
D5 de yañ +'bar ba ñid la sogs pa'i spyi'i khyad par can du me la sogs pa la rtogs
P3 par nus pa ma yin pas so // *de la sgra kho na la brtsad pa la rjes us chags pa
'di ci yin / 10
- C291a 41. gal te khyad par ni khyad par gžan gyi don zes pa / yon tan gyi khyad °par
D6 ni mñar ba dañ snum pa ñid la sogs pa rnam s so // +de la 'di rnam s phan tshun
P4 sel na *gži⁸ mthun pa ñid du 'gyur bar bya bar mi rigs na / de yañ yod de /
de ltar ni tsa ra ka ru⁹ ro ni snum pa ñid la sogs pa yon tan gžan rnam s dañ
P5 gži mthun pa ñid du ñe bar dmigs so // de ci ltar zes pa ci ltar yan rigs *pa 15
D7 ma yin no zes +sems pa'o // 'dis ni gži mthun pa ñid kyi phyir mñar ba la sogs
pa rnam s til nag po bžin du mi sel bar rjes su dpag¹⁰ nas 'gal ba'i gtan tshigs
P6 ma ñes pa ñid du gsal bar byed de¹¹ / *sel ba med na yañ yod pa'i phyir mñar
D271b.1 ba dañ snum pa dañ grañ ba ñid la sogs +pa la sel ba ni dod zla dañ 'gal ba'i
rgyu ma yin pa ñid de¹² / de yod kyañ mtshañ ba na de med pa'i phyir ro zes 20
P7 pa'o // gži mthun pa ñid ni zes¹³ pa *la sogs pa / yon tan gyi khyad par rnam s kyi
gži mthun pa ñid gañ yin pa 'di ni de'i rten dañ mi 'gal ba'i phyir / mñar ba
D2 +la sogs pa rnam s kyi gañ rten du gyur ba'i rdzas de dañ de rnam s mi 'gal ba
P8 ste / yon tan rnam s *ni rañ gi rten dañ 'gal ba ma yin pa ste / rdzas kho na'i
yon tan mñar po'o // de kho na'i yon tan grañ ba dañ snum pa ñid la sogs pa'i 25
D3 yon tan rnam s ni ro'i yon tan gyi ma yin +te / de'i phyir rdzas de la žugs pa
P307a.1 rnam s ro la *ñe bar gdags¹⁴ par bya'o // 'dogs pa'i rgyu mtshan ni don gcig la
'phrod¹⁵ pa 'du ba'o // btags pa'i 'bras bu ni mñar po ñid ni snum pa la sogs pa
P2 rnam s dañ lhan cig spyod pa ñid du 'chad pa'o // de *las kyañ ji ltar de +rnam s
D4 kyi rten dños rdzas ni mñar po la sogs pa'i yon tan dañ ldan pa'i phyir / mñar 30
po / rdzas so / grañ ba'o / lci ba ñid do zes brjod par bya ba de ltar btags
P3 pa'i rten mñar ba zes bya ba'i ro *yañ snum pa ñid la sogs pa'i yon tan °dañ
C291b D5 ldan pa'i phyir ro // mñar po ni snum +pa'o / lci ba zes brjod par bya'o // de
ltar btags¹⁶ pa ni 'dir gži mthun pa ñid du btags¹⁶ pa'o zes brjod par 'gyur ro //
P4 btags¹⁶ *pa'i don gyi¹⁷ dbañ las dños por na de'i bdag ñid 'grub pa ma yin no 35
zes pas ji skad brjod pa'i skyon med do //
- D6 42. ma mthoñ phyir na sel ba ñid // +ñid kyi sgra ni ñes par 'dzin pa'i don can
P5 no // ma mthoñ ba ñid kho na'i *phyir sel ba ste / 'gal ba ñid kyi phyir ni ma
yin no¹⁸ zes pa'i don to // ji ltar byas pa ñid rtag pa rnam s la ma mthoñ ba'i

¹ DC no ² P bltos ³ P da ⁴ P bzuñ ⁵ P te ⁶ P bzuñ ⁷ P te ⁸ P bži ⁹ P du
¹⁰ P dpags ¹¹ DC do ¹² P te ¹³ P ces ¹⁴ P bdags ¹⁵ P 'phrog ¹⁶ DC brtags
¹⁷ P gyis ¹⁸ P om. no

- phyir de sel bar byed pa de ltar khyad par gyi sgra khyad par gżan rnam la
D7 ma mthoñ +ba'i phyir de rnam sel *lo // *ci'i phyir ma mthoñ ze na zes pa / śiñ*
P307a.6 śa pa'i sgra pa¹ la śa la sogs pa la mi mthoñ ba'i rgyu 'dri ba'o // *rañ bżin pa'i*
don la yañ zes pa / rgyu dañ rkyen gyi rañ bżin dañ² 'brel pa ñid kyis na rañ
P7 bżin pa ste / sgra'i *mtshan ñid kyi don to³ zes pa +dir dgoñs pa'o // śiñ śa pa 5
D272a.1 la sogs pa'i sgra ni śiñ śa pa la sogs pa brjod par⁴ 'dod pa kho nas rab tu sbyar
P8 gyi, pa⁵ la śa la sogs pa brjod par 'dod pas ni ma yin no // *de'i phyir śiñ śa
D2 pa⁶ brjod par 'dod pa'i rañ bśin la 'brel pa ñid kyi phyir +pa⁷ la śa la sogs pa
rnam la śiñ śa pa'i sgra'i sbyor bar 'gyur ba ma yin no // de las kyañ de la ma⁸
P307b.1 mthoñ ba ste / des na rañ bżin pa'i *don 'di la de ma mthoñ ba khyad par 10
gżan sel bar nus pa dor nas / gañ 'gal ba ñid spoñ ba'i rgyur brjod pa de ni
D3 rigs pa las 'das nas bdag +mtshar bar sems pa'i skyes bu ñid do zes pa'i don to //
P2 'gal ba ñid *ni ñe bar mtshon pa tsam ste / gañ de'i lhag pa'i rgyu gżan bśad
pa de yañ rig par bya'o // e ma bdag ces sems pa gañ yin pa de ni bdag mtshar
D4 ba can gyi skyes bu ste / de'i dños po ni bdag mtshar bar +sems *pa'i skyes bu 15
P3 ñid do // de yañ mñon pa'i ña rgyal⁹ ñid do // de ni ^cbdag mtshar bar sems pa'i
C292a skyes bu'i sgra'i rab tu sbyor ba la'o //
yañ gañ gis¹⁰ bdag mtshar bar sems pa'i skyes bu'i rtogs bu'i rtogs pa'o zes pa 'di
P4 ltar brjod *pa 'di la mi rigs pa ci žig yin ze na / *khyad par gyi don can gyi
D5 sgra rnam ni spyi'i don 'phrog par byed pa'i phyir rgyal po'i bu bżin du phan 20
tshun 'gal ba rnam so zes pa 'di kho na re žig mi rigs te / de ltar ni spyi'i
P5 don *phrog par byed pa ñid ni 'gal ba gtan tshigs su ñe bar blañs śiñ / de yañ
D6 sgra¹¹ rnam kyi khyad +par gyi yul la spyi'i don rtogs par byed pa'i mtshan ñid
P6 yin la / rgyal po'i bu rnam ni de dañ rigs mi mthun pa rgyal *srid rañ gir
byed pa'i mtshan ñid can te / gañ yod na rañ ñid rnam par rgyal ni¹² sbyin pa 25
D7 la sogs pa'i bya ba rnam la rañ dbañ du 'gyur ba'o // de la¹³ +gal te sgra la son
P7 pa'i spyi'i don len par byed pa ñid gtan tshigs ñid *du ñe bar len¹⁴ na ni dpe
gtan tshigs dañ bral bar 'gyur žiñ / ci ste rgyal po'i bu la son pa yin na gtan
tshigs ma grub pa ñid do // de la sgra tsam žig tha mi dad pa yin gyi don cuñ
D272b.1 zad kyañ ma yin no // de +las don grub pa *yañ ma yin te / dños po la mi 30
P8 ltos¹⁵ pa'i sgra tsam ni 'dod pa tsam las¹⁶ 'byun ba ste yod pa ma yin pas zes pa'o //
rtogs par bya ba'i dños po ni dños pos 'grub ste / ji skad du gsuñs pa /
tha dad dños la rab grub pa /
P308a.1 / *sgra mtshuñs tha dad med pa las /
D2 / +rjes dpog rigs pa ma yin te / 35
/ skya bo'i rdzas la me bżin no /
/ rigs gżan las ni rab grub pa /

¹ P pā ² DC du ³ P no ⁴ P *inserts* kho na *after* par ⁵ P pā ⁶ P śiñ pā la śa *instead*
of śiñ śa pa ⁷ P pā ⁸ DC de lam ⁹ P gyal ¹⁰ P yañ gi sgra *instead* of yañ gañ gis
¹¹ P sgras ¹² P na ¹³ P žel *instead* of de la ¹⁴ P lan ¹⁵ P bltos ¹⁶ P la

(a) PV, II (Pramāṇasiddhi), k. 12: *vastubhede prasiddhasya śabdāsāmānyād abhedinaḥ / na yuktānumitiḥ pañḍuravyādivad dhutāṣane* //

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 42-43

- / sgra yi spyi ni mthoñ ba las /
 / sgrub byed mi rigs ñag la sogs /
 P308a.2 / *go ñid phyir na rva can bzin /^(b)
- zés so // khyad par gyi sgra 'ba' žig pas ni spyi'i don khyad par byas pa'i yul la
 D272b.3 *rtogs par bya ba yañ ma yin gyi / 'o na ci že na / spyi'i sgra dañ lhan cig pa 5
 P3 ste / de las kyañ gñis *ka dag gis¹ 'dus nas khyad par gyi sgra spyi'i don len par
 C292b byed pa'i phyir ro // gal te de 'las khyad par gzan gyi sgra dañ 'gal ba yin na
 D4 spyi'i sgra yañ 'gyur na / yod pa yañ ma yin te / de'i +phyir 'di ni mi rigs so //
 P4 gañ *yañ / "de rnamś dños su de sel min / spyi dañ mtshuñś ñid ma gyur
 cig //" (k. 29 ab) "gal te dños su sel na ni śiñ gi sgra dañ khyad par med par 10
 'gyur ro" (vṛtti ad k. 29b) žes pa la sogs pa brjod pa de yañ yañ dag pa ma
 P5 yin pa kho na ste² / gañ la *sgra brdar byas pa de kho +na brjod ciñ / śiñ śa
 D5 pa'i sgra yañ śiñ śa pa kho na la brdar byas kyi, śiñ spyi³ la ni ma yin no //
 des na gal te yañ bum pa la sogs pa rnamś des dños su sel ba de lta na yañ
 P6 śiñ ñid ñe bar len *pa ma yin no // gañ yañ "di ni don gyis ñuñ ñu dañ śiñ 15
 D6 tu mañ po sel bar 'gyur ro" (vṛtti ad k. 29cd) žes pa 'di yañ rigs pa ma yin
 pa kho na ste / khyad par ni gñis ka la son pa ñid kyi phyir dañ / rañ gi don
 P7 yañ khyad par gyi ño bo ñid *kyi phyir ro // gañ yañ ruñ ba'i khyad par gyis
 D7 brjod pa la yañ gñis ka la son pa'i khyad par rtogs par bya'o // dper na 'lhas
 byin ni mchod sbyin byin gyi⁴ spun druñ ño žes brjod pa na mchod sbyin byin⁵ 20
 P8 gyi yañ spun druñ ñid yin pa *bzin no // gañ lhas byin mchod sbyin⁶ byin gyi
 spun druñ du 'gyur gyi / mchod sbyin byin ni ma yin no žes brjod pa 'di ni
 D273a.1 srid pa yod pa ma yin pas so // ji ltar yañ śiñ *śa pa ni pa⁷ la śa la sogs pa las
 P308b.1 tha dad pa de ltar bum pa la *sogs pa las kyañ ste / de las kyañ śiñ śa pa
 brjod⁸ pa na⁹ ji ltar pa¹⁰ la śa la sogs pa gsal ba rtogs pa de bzin du bum pa la 25
 D2 sogs pa bsal ba yañ ste / de'i phyir spyi¹¹ 'las pa¹² la śa la sogs pa rnamś ni de'i
 P2 dños su gsal bar *bya ba dañ bum pa la sogs pa rnamś ni¹³ don gyis so žes pas
 rnam par dbye ba 'di thob pa yin / yañ ci'i phyir *slob dpon* gyis bdag ñid mtshar
 D3 bar semś pa'i skyes bu'i 'jug pa dañ / de¹⁴ dor nas rigs¹⁵ +pa kho na dgod par
 P3 mdzad *ce na / rigs pa dañ bral ba mañ po rjod par byed pa rnamś kyis kyañ 30
 dños po'i de kho na ñid rnam par gzag¹⁶ par nus pa ma yin te / de'i phyir
 C293a rigs pa las dgoñś nas bdag ñid mtshar 'bar semś pa'i skyes bu'i 'jug pas gañ
 P4 rnamś *dños +po'i de kho na ñid rtogs par bya 'dod pa de rnamś kyis de dor
 D4 nas rigs pa kho na'i rjes su 'brañ bar bya'o žes bsal¹⁷ bar bya ba'i don du'o //
43. 'o na de lta na žes pa la¹⁸ sogs pas / spyi'i sgra ni khyad par rnamś la ma 35
 P5 mthoñ ba yod na *yañ sel ba med pa'i phyir sel ba ni de'i rgyu +can ma yin
 D5 pa ñid du smras so // ma yin gzan ldan mthoñ ba'i phyir // žes pas ma grub pa

¹ DC ni ² P te ³ P om. spyi ⁴ P gyis ⁵ P om. byin ⁶ P om. sbyin ⁷ P pā ⁸ P rjod
⁹ P om. na ¹⁰ P pā ¹¹ P ci ¹² P pā ¹³ DC kyi ¹⁴ P der ¹⁵ P rags ¹⁶ P bzag
¹⁷ P gsal ¹⁸ P žes pas

(b) PV, II, k. 15: *jātyantare prasiddhasya śabdāsāmānyadursanāt / na yuktaṃ sādhanam gotvād vāgādīnām viśāṇivat //*

- ñid gsuñs so // *don dañ skabs la sogs pa rnam* *kyis mthoñ* *zes pa'i sogs pa'i sgras*
P308b.6 yañ dag *par 'grog pa la sogs pa rnam gzuñ¹ bar bya'o // de la don *gyi śugs
D6 kyis spyi'i sgra ni khyad par rtogs par byed de / dper na gzugs mdzes pa'i ched
du gžon nu ma sbyin par bya'o zes pa lta bu ste / tshig med kyañ gzugs mdzes
P7 *pa can gyi ched kho nar gžon nu ma sbyin pa grub pa kho na ste² / tshig 5
D7 brjod pa'i śugs las śin tu *gzugs mdzes pa'i ched du zes rtogs par bya'o // skabs
kyi ni ba lañ rdzi za ma za ba'i skabs su sain³ dha va 'on cig ces brjod pa na
P8 lan tshva⁴ kho *na la rtogs par 'gyur ro // yañ dag par 'grog pas ni be'u dañ
D273b.1 bcas pa'i bžon ma 'on cig ces brjod pa na / ba lañ +bžon ma kho na rtogs pa
lta bu'o // 10
de ltar de snañ the tshom yin // zes pa spyi'i sgra khyad par rnam la mthoñ ba
P309a.1 la *gtan tshigs gžan⁵ gsuñs so // nag po'i sgra ni⁶ mñar ba la sogs pa rnam la
sñar mthoñ ba po'i de'i rnam pa can gyi⁷ the tshom gyi rgyu ñid ma yin no //
D2 'dis *ni gañ žig rañ gi khyad par gyi rnam pa can gi the tshom gyi rgyu yin
P2 *pa de ni rañ gi khyad par rnam la sñar mthoñ ba can yin te / 'greñ ba ñid 15
bžin / spyi'i sgra yañ de lta bu'o⁸ zes rañ bžin gsuñs so // 'o na mñan⁹ par bya
D3 ba ñid kyis ma nes pa ma yin nam / de ni gañ du yañ ma¹⁰ mthoñ +ba ste /
P3 the tshom gyi rgyu yañ *ño ze na / 'di yod pa ma yin te / mñan par bya ba
ñid kyi phyr¹¹ rañ gi khyad par ni mñan par bya ba'i bye brag gi bdag ñid
C293b ċrnam kho na ste¹² / de la yañ de mthoñ ba kho na'o // gañ rnam la ma mthoñ 20
P4 ba rtag¹³ pa la sogs pa'i tshig gi¹⁴ don rnam ni de'i khyad *par ma *yin no zes
D4 pas 'di brtsad par bya ba ma yin no // spyi ñid yod na zes¹⁵ pa'i khyad par 'dir
yañ na blta¹⁶ bar bya ste / de yañ spyi'i sgra'i dbañ du byas pa las 'thob bo //
44. *the tshom mi rigs phyr ze na* // zes¹⁷ pa gal te / don dañ skabs la sogs pa
P5 dañ bcas par gyur na / *the +tshom gyi rgyur mi 'gyur te / bya rog gnas pa 25
D5 dañ bcas pa'i 'gren ba¹⁸ bžin na¹⁹ / the tshom yañ yod de / de'i phyr jltar rañ
gi khyad par rnam la ñe bar dmigs pa / sñon ma can ñid de ltar don la sogs
P6 pa dañ lhan cig pa ñid med kyañ ño *zes pas gtan tshigs 'gal +ba'o zes sems
D6 so // *nes la 'ba' žig las de yin* / zes²⁰ pa la sogs pa ste / khyad par dañ lhan cig
pa las the tshom du brjod par bya ba ma yin gyi / 'o na ci ze na / don dañ 30
P7 skabs la sogs pa dañ *lhan cig pa'i spyi'i sgra las śin śa pa la sogs pa khyad par
D7 nes pa la +dus phyr 'ba' žig pa las khyad par rnam la the tshom yin no // 'dis
ni don la sogs pa dañ lhan cig pa ñe bar dmigs pa'i dus na the tshom gyi rgyu
P8 ñid *mi 'grub pa'i phyr / gañ gi tshe yañ the tshom gyi rgyu ñid yin pa de'i
D274a.1 tshe don la sogs pa dañ lhan cig pa ñid du dam²¹ +bcas pa'i phyr 'gal ba ñid 35
med do zes ston par byed do //
P309b.1 *khyad par la 'ba' žig med ce na*²² zes pa 'ba' *žig pa ni khyad par rnam la sbyor
ba ñid med de / de rjod par mi byed pa ñid kyi phyr sgra gžan bžin no // ma
D2 sbyar ba yañ the tshom gyi rgyu ñid du 'thad pa ma *yin no zes pa'o // de ltar

¹ P bzun ² P te ³ P sin, C sen(?) ⁴ P tsha ⁵ P om. gžan ⁶ DC om. sgra ni ⁷ P gyis
⁸ P bu ⁹ P mñam ¹⁰ P om. ma ¹¹ P om. phyr ¹² P te ¹³ P rnag ¹⁴ P om. gi ¹⁵ P ze
¹⁶ P lta ¹⁷ P ces ¹⁸ P om. ba ¹⁹ C no ²⁰ P ces ²¹ P dams ²² P ces *nstead of ce na*

- P309b.2 na yañ rañ gi khyad par gyi rnam pa can gyi the tshom gyi rgyu *ñid ma grub
 po // *ñan la ltos¹ nas mthoñ ba yin* // zes pa lan no // yañ nam gyi tshe ñan pa po
 la ltos¹ pas sbyor ba yin ze na gsuñs pa / *gañ gi tshe ni* zes pa la sogs pa ste /
 D274a.3 P3 gañ gi tshe ñan pa +pos śiñ gi ran bzin la the tshom *za bas / sa las gyur pa
 C294a ñid la sogs pa spyi rnams kyi ^Cgañ yañ ruñ ba'i rañ bzin rtogs pa'i don du / de 5
 las gzan pa'i spyi bsal bas don du gñer bar 'gyur ba de'i tshe / sa las gyur pa
 P4 zes pa las gyur pa'i sgra 'ba' žig *pa'i sbyor ba srid +do² // 'o na nes pa la zes
 D4 pa la sogs pas the tshom mi 'thad par ston to // 'dri ba pos ni śiñ nes pa kho
 na ste³ / de ltar ni 'di⁴ ltar 'dri ste ci śiñ ni sa las gyur pa yin nam / 'on te
 P5 'byun ba chen po lña las gyur pa *yin zes⁵ so // de ltar 'dri ba pos śiñ nes pa 10
 D5 la ci žig las +spyi'i sgra 'ba' žig las the tshom yin / de kho na gtan tshigs ma
 grub pa ñid do // *de'i⁶ nes pa la gzan gyi zes pa* / bden te 'dri ba pos śiñ nes
 P6 pa kho na la / gañ gzan skabs *de mi ses śiñ / sa las gyur pa'i sgra 'ba' žig
 D6 thos par gyur pa de'i tshe the tshom skye ste / *sñar don la sogs pa dañ lhan
 cig pa'i khyad par mthon ba'i phyir ro zes so // 15
 P7 45. de ltar don gyi spyi bye brag tu rtogs par byas nas / sgra'i spyi bye *brag
 tu rtogs pa'i ched du gsuñs pa / *ji ltar yañ zes pa la sogs pa'o* // ji ltar don
 D7 rnams la don bya ba gcig⁷ byed pa'i gsal ba'i *khyad par ñams su myoñ ba'i sgo
 P8 nas 'oñs pa / blo la sogs⁸ par 'jug bzin pa spyi'i *rnam pa tha sñad byed pa po
 rnams kyis phyi rol gyi ño bo ñid du zen bzin pa / don gzan rnam par sel ba 20
 D274b.1 zes bya ba'i spyi rtogs par byed pa, de bzin du sgra rnams la de'i 'bras bu +can
 P310a.1 yañ ma yin pa la sogs⁹ pa'i sgra'i rañ gi mtshan *ñid ñams su myoñ bas byas
 pa'i 'khrul pa'i bag chags kyis ñe bar drañs pa las skyes pa / blo la yod pa /
 spyi'i rnam pa / tha sñad kyi rjes su 'brañ ba rnams kyis phyi rol gyi sgra tsam
 P2 rjes su 'gro ba ñid du lhag par *žen pa / *sgra +gzan rnam par gcod pa na zes bya* 25
 D2 ba spyi ru rnam par gzag¹⁰ par bya'o // *ji ltar zes pa la sogs pas tshig le'ur byas*
 C294b pa'i don 'chad do // *ma byas pa bsal¹¹ bas zes pa rgyu la gsum pa'o* // ma ^Cbyas pa
 P3 bsal ba ni byas *pa'i dños por brjod par bya ste / ldog pa ni ldog pa dan +ldan
 D3 pa las gzan ma yin pas so zes bśad zin pas so // ldog pa dañ rnam par bsal ba
 dañ rnam par gcod pa zes pa ni¹² rnam grañs yin pas so // des na 'di skad bśad 30
 P4 *par 'gyur te / ma byas pa bsal ba'i rgyus byas pa ñid byas pa'i dños po'i rgyu
 D4 can gañ byas pa +ñid blo la so sor snañ ba'i khyad par ni ji ltar de'i spyi las te
 P5 byas pa'i gsal ba la thun moñ pa ñid las mi rtag pa ñid la sogs pa *rtogs par
 byed pa, de ltar sgra gzan rnam par gcad pa'i rgyus¹³ rnam par ses pa'i rnam
 D5 pa'i khyad par gyi ño bo ni sgra la rañ gi spyi ru brjod par bya žiñ / de +ñid 35
 P6 kyis sgra don rtogs par byed kyi / rañ gi mtshan ñid kyis ni ma yin te / *de
 sñar mthon ba med pa ñid kyi phyir ro zes pa'o //
 sgra'i gcig dañ du ma ñid du bye brag tu rtogs par bya ba'i ched du gsuñs
 D6 pa / *de la yañ zes pa la sogs pa'o* // *de la yañ ste sgra la gzan 'dir¹⁴ +rig¹⁵ par*

¹ P bltos ² P de ³ P te ⁴ P repeats 'di ⁵ P ces ⁶ P de ⁷ P cig ⁸ P log
⁹ P las log instead of la sogs ¹⁰ P bžag ¹¹ P gsal ¹² DC 'di ¹³ P rgyu yis ¹⁴ P 'di
¹⁵ P rigs

- P7 bya ste / gañ du a kṣa la *sogs pa'i sgra thos pa la / brjod par bya ba śiñ rta'i
yan lag la sogs pa la the tshom du 'gyur te / sogs pa smos pa las ba ru ra la
sogs pa'o¹ // *de la sgra gcig ñid yin no* // gcig ni don du ma dañ 'brel pa rnam
P8 la the *tshom *gyi rgyu ñid du rab tu grub ste / de'i phyir gzal bya² ñid bzin
D7 du du ma dañ 'brel pa can ni the tshom gyi rgyu ñid kyi phyir gcig ces rtogs 5
par bya'o //
- du ma las der the tshom la'o zes pa / ji ltar bha va ti'i sgra la sogs pa la 'dra*
P310b.1 ba *ñid las the tshom du 'gyur te³ / ci 'di śa *tri'i⁴ mtha' can gyi bdun pa'i
D275a.1 gcig gi tshig tu gyur pa na'i gzugs yin nam / 'on te tiñ ña'i⁵ mtha' 'am / 'on te
bod pa yin / de bśin du a sya zes brjod pa na⁶ the tshom ste / ci 'di drug 10
P2 *pa'i mtha' can gyi tshig gam / 'on te loṭ'i skyes bu bar ba'i *gcig gi⁷ tshig gi
D2 *mtha' can yin zes pa 'di lta bu la sogs pa rnam la / 'sgra mtshuñs na yañ sgra'i
C295a
P3 dbye ba blta bar bya'o // ci žig tu ji lta bur že na gsuñs pa *dper na ka i ha⁸
*žes pa lta bu ste / 'dir ni 'dus pa na sgra'i*⁹ ño bor¹⁰ gyur pa'i the tshom ste /
D3 ci 'di dañ po'i mtha' can *nam / 'on te bdun pa'i mtha' can zes te / gcig ma 15
P4 yin pa ñid kyañ rab tu grub po // de ltar 'jig rten gyi don la *dañ sgra la yañ
the tshom za ba'i phyir tha mi dad pa dañ tha dad pa yañ rigs par bya'o //
- 46.** *yañ ci ltar zes pa la sogs pa ste / sgra don gzan rnam par bcad pas ji*
D4 *skad bśad pa'i rañ gi don rjod par byed pa'o zes pa'i phyogs 'di la / *gañ las
P5 'di khas blañ ba / phyogs bzi po rnam la gañ sñar brjod pa'i skyon de rnam 20
ci ltar med ces 'dri ba'o // *sgra gzan don la ma mthoñ phyir* // zes pa sgra'i don
D5 smos pa ni mi mthun phyogs ñe *bar mtshon pa ste / mi mthun *phyogs la ma
P6 mthoñ ba'i phyir zes pa'i don to¹¹ // *rañ don cha śas la mthoñ phyir* // zes pa 'dir
rañ rañ gi don yin no // 'di yañ ci yin že na / brjod par 'dod pa dañ ldan pa'i
P7 skyes bu'i tshogs pa'o // de'i cha śas ni yan lag *ste / brjod 'dod pa¹² dañ ldan 25
D6 pa'i skyes bu'o // *cha śas la'añ zes pa brjod 'dod can gyi 'di rnam grañs so* // 'di
skad bśad par 'gyur te / gal te yañ ji skad bśad pa'i rañ gi don gyi cha śas
P8 rnam mtha' yas pa de *lta na yañ gcig la yañ mthoñ ba'i phyir zes pa ste /
D7 *yañ gi sgra ni du ma *la yañ ño zes gsal bar byed pa'o* // mthun phyogs la 30
khyab pa ni rtogs par byed pa la yan lag ma yin pa ñid kyi phyir cha śas smos
P311a.1 te khyab par byed *pa ma yin na yañ go bar byed pa yin no // *sgra yi*¹³ 'brel
D275b.1 *pa sla ba ñid* // ji skad bśad pa'i gtan tshigs kyi phyir ro // 'khrul *pa ñid ni yod
ma yin // rañ gi don med na med pa'i phyir ro //
- P2 *rjes su 'gro ba dañ ldog pa dag *ni* zes pa la sogs pas don 'di¹⁴ kho na gsal bar
C295b byed do // *sgo ni thabs so* // sgra ni rtags yin pa 'ñid kyi phyir dañ / de yañ 35
D2 rjes su 'gro ba dañ ldog pa'i mtshan ñid kyis 'brel *pa'i stobs kyis go bar byed
P3 pa ñid kyi phyir ro // *de dag *kyañ zes pa rjes su 'gro ba dañ ldog pa'i* ño bo
ñe bar brjod pa ste / rtags de dañ mtshuñs pa kho na la 'jug pa dañ / de
dañ mi mtshuñs pa la mi 'jug pa kho na'o zes pa 'di ni rjes su 'gro ba dañ

¹ DC pa la'o ² DC gzan la bya ba *instead of* gzal bya ³ P ste *instead of* 'gyur te ⁴ P ti'i
⁵ P ñe'i ⁶ P ni ⁷ P om. gi ⁸ P rta ⁹ P sgra ¹⁰ P bo ¹¹ P no ¹² P om. pa ¹³ P sgra'i
¹⁴ P om. 'di

- D275b.3 ldog pa dag gi rañ *gi ño bo'o //
- P311a.4 *de *la de dañ mtshuñs pa la ni gdon mi za bar ma yin zes pa / ñes pa 'di ni rigs*
 mthun pa thams cad la 'jug par brjod par bya ba ma yin pa'o // ci'i phyir ze
 P5 na / gsuñs pa / 'ga' žig la zes pa la sogs pa'o // *šiñ la *sogs pa'i sgra ni šiñ la
 D4 sogs pa thams cad la mthoñ ba srid pa ma yin pa ste / de rnams mtha' yas pa 5
 ñid kyi phyir ro // 'dod rgyal ba'i sgra rnams ni thams cad du mthoñ ba srid
 P6 de / de'i yul gcig ñid kyi phyir ro zes pa *ste de'i phyir 'ga' žig tu zes gsuñs
 D5 *so // de ltar re žig rjes su 'gro ba bśad pa sla ba'o //
 de ltar 'gyur mod de dañ mi mtshuñs pa rnams mtha' yas pa ñid kyi phyir
 P7 ldog pa bśad pa yañ thams cad du mi srid pa'o ze na / de'i *phyir gsuñs pa / 10
 D6 *mi mtshuñs pa la ni mtha' yas pa ñid yod na yañ zes pa / gañ 'la sgra'i don med*
 pa de rnams mtha' yas pa ñid yod na 'añ rañ gi don med na sgra med pa'i
 P8 mtshan ñid can gyi ldog pa bstan par nus te / ma *mthoñ ba ni med pa tsam
 ñid kyi phyir ro // sgra dañ don dag 'bras bu dañ rgyu'i dños por grub pa la
 D7 rgyu don med pa na / de'i 'bras bu sgra med *par 'gyur ro zes pa 'di tsam 15
 P311b.1 gyis ma mthoñ ba rtogs par byas par 'gyur ro // de la *rten mthoñ ba mi dgos
 te / de med kyañ ldog par¹ ñes pa'i phyir ro // rgyu med na 'bras bu srid pa
 ma yin pas te / de'i phyir ldog pa yañ bśad pa sla ba'o //
- D276a.1 *de ñid kyi phyir zes pa *gan gi phyir mthoñ ba ni de dañ mtshuñs pa *thams*
 P2 cad la mi srid ciñ / de dañ mtshuñs pa ma yin pa la ni ma mthoñ ba srid pa 20
 C296a de'i phyir rañ dañ ²*br̥el pa can rnams las te, rigs mthun pa rnams las gžan la ste²*
 D2 mi mthun phyogs la *ma mthoñ ba'i phyir / *de rnam par *gcod pa rjes su dpag pa'o*
 P3 zes pa / gañ du rañ gi don med pa la ma mthoñ ba de ni rnam par gcod pa
 rnams rjes su dpog pa ni rjes su dpag par *rañ gi don la mñon par brjod do zes*
 P4 *bśad par bya'o // 'dis ni gal te *yañ rjes su 'gro ba dañ ldog pa dag gñis +ka dag* 25
 D3 *kyañ rjes su dpog pa la yan lag ñid yin pa de lta na yañ ldog pa gtso bo ñid*
kyi phyir de'i sgo kho nas go bar byed pa ñid do zes ston to //
 P5 *rjes su 'gro ba'i sgo yis ni // *zes pa la sogs pa ste / ni'i sgra ni ñes par 'dzin*
 D4 *pa'i don can no // gal te rjes su 'gro ba'i sgo kho nas mñon +par brjod par³*
'dod na / de ltar gyur na šiñ gi sgra don la sogs pa dañ lhan cig pa ni šiñ śa 30
 P6 *pa la sogs pa *rnams la rjes su 'gro ba yod do zes pas / šiñ gi sgra 'ba' žig pa*
las dños po gcig la šiñ śa pa la sogs par⁴ snañ bar the tshom du mi 'gyur gyi /
 D5 *'on kyañ ñes pa kho nar 'gyur +ro // ci ste du ma la mthoñ ba'i phyir the tshom*
 P7 **yin na / de lta na 'o na de la the tshom za ba bžin du sa las gyur pa ñid dañ* 35
rdzas ñid la sogs par snañ ba la yañ the tshom du 'gyur te / sa las gyur pa ñid
 P8 **phyir du ma +la yañ 'jug bžin pa ni / gañ med na mi 'gyur ba des rtogs par*
 D6 *byed kyi cig śos ni ma yin no // de'i phyir ldog pa'i sgo nas rjes su dpag pa*
 P312a.1 *ste / 'di kho na ston pa gsuñs pa / gañ gi phyir ni zes pa la sogs *pa'o //*
 D7 ldog pa'i sgo kho nas rtogs par byed pa'o zes pa +di gžuñ gzugs par bya ba'i 40
 ched du bar skabs kyi tshigs su bcad pa gsuñs pa / śes bya'i sgra ni yod pa

¹ P pa ² P te ³ DC om. brjod par ⁴ P pa

- P312a.2 dañ rdzas dañ sa las gyur pa dañ śiñ ñid de¹ / gźi *rnams la the tshom gyi
 C296b rgyu ste / °gañ gi phyir de ni de rnams med na yañ mthoñ bas so // 'di ltar du
 D276b.1 phyi ma rnams °la yañ brjod par bya'o // yod pa'i sgra ni rdzas dañ sa las gyur
 P3 pa dañ śiñ ñid de gsum rnams la'o // rdzas kyi sgra ni sa las *gyur pa dañ śiñ
 ñid de gñis dag la'o // sa las gyur pa'i sgra ni śiñ ñid gcig pu la'o // ñes² la gźan 5
 D2 du zes pa la rgyu mtshan no zes 'jug °go // gźan du zes pa lugs dañ mthun pas
 P4 te / śiñ gi sgra ni sa las gyur pa dañ *rdzas dañ yod pa dañ śes bya ste gźi
 rnams la ñes pa'i rgyu'o // de ltar ni de ni³ de rnams la yañ mthoñ žiñ de
 rnams med⁴ pa la yañ ma mthoñ bas so // de bžin du phyi ma rnams la yañ
 D3 °brjod par bya ste / sa las gyur pa'i sgra la sogs pa *rnams kyañ de bžin du re 10
 P5 res dman pas rdzas ñid la sogs rnams la ñes pa'i rgyur śes par bya'o // gal te
 yañ mthoñ ba⁵ bžin du bsgrub pas rtogs par byed par 'gyur na / rim pa ji lta
 D4 bas bži dañ gsum dañ °gñis dañ °gcig gi don la ñes pa dañ / de ltar lugs las
 P6 ldog pas⁶ 'gyur te / śes bya'i sgra la sogs pa rnams yod pa ñid la sogs pa rnams
 la mthoñ ba'i phyir ro // gañ gi phyir de med na yañ mthoñ ba ñid kyi phyir 15
 P7 the tshom ste / de'i phyir *ldog pa'i sgo kho nas go bar byed pa °ñid do zes
 D5 pa'o //
 47. 'brel pa'i sgo ma rtogs par zes pa la sogs pa ste / 'brel pa ni med na mi
 'byuñ ba'o // de kho na sgo ste / rjes su dpog pa'i rgyu mtshan no // de yoñs
 P8 su spañs nas sgra ni *rtags⁷ bžin du rañ gi don rtogs pa'i nus pa yod pa ma yin te / 20
 D6 bžin gyi sgra ni dpe ñid °la'o // ji ltar don gyi bdag ñid kyi⁸ rtags ni med na
 mi 'byuñ ba'i 'brel pa'i sgo nas rtogs par byed ciñ rañ gi don ldog pa'i sgo nas
 P312b.1 *rtogs par byed pa de ltar sgra yañ ño zes rtogs par bya ba'i ched du brtags
 D7 bžin zes pa'i tshig go // de'i chos du ma ñid na zes pa / śiñ śa °pa la sogs pa'i
 P2 dbye bas⁹ sam / me tog can dañ 'bras bu can ñid la sogs *pa'i dbye bas śiñ °la 25
 C297a sogs pa'i don ni chos du ma can ñid na yañ / rnam pa thams cad rtogs pa mi
 srid pa'i phyir ro zes pa / gal te rnam pa thams cad kyis me tog can dañ 'bras
 D277a.1 bu can la °sogs pas rtogs par gyur na / de'i tshe *ji skad bśad pa'i 'brel pa med
 P3 par sgrub pa kho nas rtogs par 'gyur na de yañ srid pa ma yin te / me tog can
 ñid la sogs pa'i bye brag rnams la 'khrul pa'i phyir ro // ji ltar mthoñ ba bžin 30
 D2 du rtogs pa ni sgrub °pa yin te / de'i *phyir sgrub pas rtogs¹⁰ pa ma yin gyi
 P4 'on kyañ don gźan las ldog pa'i sgo nas so // khyad par mi brjod pa'i phyir zes
 pa / de rnams phan tshun med na yañ yod pa'i phyir 'khrul par 'gyur žiñ /
 P5 spyi brjod par bya ba yin na ma yin te / de *tha mi dad pa'i phyir dañ / °de
 D3 med na yañ sgra med pa'i phyir ro // 35
 48. gźan bkag pa ni khyab pa'i phyir zes pa / khyab pa ni rañ gi khyad par mi
 spoñ ba'o // gźan bkag pa ni ji skad bśad pa'i spyi'o // de khyab pa'i phyir te /
 P6 rañ gi khyad par rnams °la khyab par byed pa ñid kyi phyir zes pa'i don to¹¹ //
 D4 gźan °bkag pa'i zes pa křt'i¹² sbyor ba'i mtshan ñid can gyi byed pa po la drug
 pa 'di'o // de khyad don dañ tha dad med ces pa / gźan sel ba'i khyad par brjod 40

¹ P te ² DC des ³ P om, de ni ⁴ DC leg ⁵ DC om. ba ⁶ DC par ⁷ DC brtags
⁸ P kyis ⁹ P dbyibs instead of dbye bas ¹⁰ DC rtog ¹¹ P no ¹² P kř ti'i

- P7 pa rnamś dañ ste / rdzas *la sogs pa'i sgra rnamś dañ yod pa la sogs pa'i sgra
D277a.5 gži mthun pa'o źes pa'i don to¹ // *spyi'i *sgra'i ni źes pa la sogs pa ste / spyi'i
sgra'i gañ bya ba ste / rtogs par bya ba'o // de yañ ci lta bu źe na / don gźan*
P8 *bsal ba de ni rañ gi *don ma spañs pas so // 'dis ni khyab par byed pa ñid gsuñs*
D6 so // ji ltar rigs mñon par brjod pa na / rigs gźan rnamś yoñs *su spoñ ba de 5
ltar don gźan sel ba² mñon par brjod pa na / rdzas ñid la sogs pa'i khyad par
P313a.1 *rnamś ni ma yin te / tha mi dad pa'i dños po'i yod pa'i sgra las rdzas ma
C297b spañs pa ñid la sogs pa'i rnam pa can ni blo la so sor snañ ba'i phyir ro // *n'i*
D7 sgra ni gañ gi phyir gyi don ^cla'o // *źes³ *pa'i sgra ni de'i phyir gyi *don can*
P2 no // gañ gi phyir 'di ltar yin pa de'i phyir tha dad pa'i don can rdzas la sogs 10
pa'i sgra rnamś dañ yod pa'i sgra gži mthun pa ñid 'thad pa'o // ci ltar byas nas
P3 *śe⁴ na / śes pa gañ 'di ni dños po'i rañ bźin 'dzin pa'i *ñams su myoñ bas byas*
D277b.1 pa'i *bag chags la brten nas / phyi rol gyi don gyi yul can ma yin yañ de'i yul
can bźin dañ / 'bras bu tha mi dad pa'i dños po las rab tu skyes pa'i phyir tha
P4 mi dad pa'i don 'dzin pa lta bu'i rnam par *rtog pa skye'o // de la gañ don gyi 15
D2 rnam par snañ ba tha sñad byed pa po rnamś *kyis phyi rol gyi don ñid du
lhag par źen pa de la gži mthun pa ñid du rnam par gźag⁵ gi / rañ gi mtshan
P5 ñid la ni ma yin te⁶ / blo la mi snañ ba'i phyir ro // yod *pa ma yin pa las
log⁷ pa'i ño bor so sor snañ bźin pa de ni tha mi dad pa'i yod pa'i⁸ rnam pa'i
D3 rjes su soñ bar so sor snañ źiñ⁹ / *yod pa ma yin pa las ldog¹⁰ pa de kho na 20
P6 ni yañ rdzas ma yin pa ñid la sogs pa las kyañ *log pa ste / rdzas ñid la sogs
pa'i rnam pa gñis pa dañ rjes su ldan pa dañ tha mi dad par so sor snañ ño //
D4 de'i phyir dños po gcig yod pa ñid dañ rdzas ñid du gsal bźin pa ni *yod pa'i
P7 rdzas so źes yod pa *dañ rdzas kyi sgra dag gis brjod par bya'o źes gži mthun
pa ñid du rnam par gźag¹¹ par bya'o // *de ltar ni rañ gi don la mi 'khrul lo źes* 25
pa / tshogs pa'i don ni khyad par du byas pa ste / gal te de rjod par byed
P8 par tshig 'gyur na / *de'i tshe de med *na yañ tshig 'jug pa'i phyir de¹² rtogs
D5 par mi 'gyur ro // gañ gi phyir tshogs pa ni sgra gźan kho na ste de'i rjod byed
yin pa de'i phyir 'khrul pa ma yin no //
49. *phyi ma'i yañ źes pa / "rañ dbañ med phyir de ldan min '" (k. 4a) źes* 30
P313b.1 *pa 'di'i'o¹³ // *dños su 'jug phyir źes pa de *dañ ldan pa'i phyogs bźin du yon tan*
D6 gyi ño bo phan btags pa'i dños po sgras brjod par bya ba ma yin pas te / der
P2 ni yon tan gźan gyis phan 'dogs pa 'gal ba'i phyir dor źiñ / *dir ni yod pa ñid
C298a la sogs pa'i yon ^ctan gźan la ma ltos¹⁴ par yod pa ma yin pa *bsal ba'i dños po
D7 la sgra 'jug go // de ston te *don gźan ñe bar blañs nas źes pa la sogs pa'o // de'i* 35
P3 *phyir gźan dbañ ñid yin *pas źes pa ste / gañ ñe bar blañs nas rdzas la sgra 'jug*
D278a.1 pa gźan sel ba źes bya ba rigs la sogs pa ltar don gźan cuñ zad cig *ma yin te /
P4 de'i phyir bar chod pa med pa'i phyir ci źig las gźan gyi dbañ ñid yin / de kho *na
ni dños po yod pa ma yin pa las log pa dños su brjod par bya ba ste / de'i
phyir de'i khyad par gañ yin pa de la tha mi dad pa'i phyir spoñ bar bya ba 40

¹ P no ² P om. ba ³ DC ces ⁴ P źe ⁵ P bźag ⁶ P no ⁷ P logs ⁸ DC om. yod pa'i
⁹ P bźin ¹⁰ P log ¹¹ P bźag ¹² P te ¹³ P 'di'o ¹⁴ P bltos

- D278a.2 ma yin no // *de ñid kyi phyir btags pa'i ñes pa yañ med de / gžan du na
P313b.5 gtso *bor 'jug pa'i sgra ni rdzas la sogs pa rnam la gdags par bya ba ma yin
pas so //
- 'añ ma yin zes pa la sogs pa / khyad par ni mtha' yas pa thug pa med pa
D3 ste / de'i phyir *ma brjod pa'i skyon med do*¹ // "de ldan *khyad par *kho nar 5
P6 brjod // de yañ sñar ni bsal ba yin /" (*k. 8cd*) zes pa 'dis² bśad pa'o // *khyab*
par byed pa ma yin pa'i phyir spyi ma yin pa'i skyon yañ med de / gañ bśad pa /
P7 "de ldan don ni bum sogs³ pa'añ //" (*k. 9c*) zes pa la sogs pas *so // ci'i phyir
D4 med ce na gsuñs pa / *don gžan sel ba tsam ni tha mi dad pa'i phyir zes pa ste /
' dis ni "tha dad med phyir" (*k. 36c₁*) zes pa 'di bkral ba'o // tha dad yod na 10
P8 ni mtha' yas pa ñid kyi skyon du 'gyur žin / spyi med pa'i skyon du *yañ ño //
D5 gžan ni gžan la mi 'jug pa las don gžan sel ba tsam ni tha mi dad pa ste / *de
las ci las skyon 'di'i skabs yin /
- 'o na gañ šes pa'i spyi'i rnam pa ni spyir rnam par gžag⁴ ciñ / de yañ šes pa
P314a.1 las tha mi dad pa *ñid kyi phyir / gžan la mi 'jug pa ste / ci ltar spyi yin ze 15
D6 na gsuñs pa / *rdzas ma yin pa ñid kyi phyir ro zes pa la sogs pa ste / de*⁵ rnam
C298b *par šes pa'i rnam pa yañ spyi'i ño bor yoñs su ma grub pa ñid kyi phyir *spyi
P2 rdzas su yod pa ma yin pa kho na ste / 'di mi 'dod pa ma yin pa kho na'o //
'di skad bśad par 'gyur te / log pa'i rnam par rtog pa 'di kho na don rnam
D7 la gcig gi⁶ bdag ñid du 'dzin pa ste / dños *por na spyi zes bya ba med pa kho 20
P3 *na'o // skye bo 'khrul pa'i bsam pa'i dbañ las spyi ru rnam par gžag⁷ pa 'di bya
ba 'ba' žig go // tha sñad byed pa po 'khrul pa rnam ni rañ gi šes pa'i snañ
ba'i phyir⁸ bye brag kho na phyi rol gyi gsal ba'i khyad par la rjes⁹ su soñ ba
P4 lta bur *spyir sems *par byed do zes byas nas so zes pa'o //
- D278b.1 *de ñid phyir zes pa / dños su 'jug pa'i phyir te / de la ni yod pa ñid kyi 25*
phyir khyad par byed kyi ño bo brjod pa'i phyir dños po'i rañ gi ño bo'i bar
P5 du chod par byed do // de dañ 'brel *pa can gyi bum pa ñid la sogs pa rnam
D2 ni yod pa ñid dañ 'brel pa *can ma yin te / rigs la rigs med pa'i phyir ro //
de'i phyir de'i sgo nas don du ma 'dod pa'i rgyu ma yin no // 'di la ni dños su
P6 yod pa ma yin pa 'gog pas *rañ gi don la sgra 'jug ciñ / de'i phyir de'i khyad 30
par 'dod pa'i rgyu ñid du 'thad de¹⁰ / spyi gžan ldan pa med par yañ ño //
D3 *dños su don gžan bkag pa'i phyir zes pa / don gžan 'gegs pa'i thabs su gyur pa
P7 rañ gi don rjod par byed *pa ni de skad du bśad de / rañ gi don dños su
brjod par byed pa'i phyir ro zes pa'i don to // 'dis ni "de ñid kyi phyir" (*s.*
D4 *above l. 25*) zes pa 'di'i don bstan to // 'dir yañ dños por yod pa'i *rigs gžan 35
P8 dañ ldan pa dgag pa¹¹ brjod par 'dod kyi / *brtags¹² pa'i rigs gžan dañ ldan pa
yañ ni ma yin no // de ltar ni gañ yod pa'o zes brjod pa de kho na de dañ
de las log pa rnam pa gžan du so sor snañ ba ni brtags¹³ pa'i spyi gžan dañ
ldan par de lta¹⁴ de ltar rnam par 'byed pas so //
- D5 50. *di kho *na la¹⁵ rnam par gnas so zes pa ni rigs šiñ ldan no zes pa'i don to // 40
P314b.1

¹ P de ² P 'di yis ³ P bum pa la sogs ⁴ P bžag ⁵ DC om. de ⁶ P gis ⁷ P gžag
⁸ P om. phyir ⁹ P rdzas ¹⁰ P te ¹¹ P par ¹² P btag ¹³ P brtag ¹⁴ P ltar ¹⁵ P om. la

- C299a *tha mi dad pa'i phyir* gcig ^cñid de / don gžan sel ba ni blo la tha mi dad pa'i ño
 bo ñid du so sor snañ bas na / tha sñad kyi rjes su 'gro ba rnams kyis gcig
 P314b.2 ñid du *lhag par žen pa'o žes pas de gcig ñid du rnam +par gžag¹ go // *rten*
 D6 *mi 'chad pa'i phyir* rtag pa ñid de / rten ni de'i don gyi bya ba byed pa ñid
 kyis de mi byed pa rnams las log pa'i khyad par rnams yin žin² de rnams ni
 P3 rañ ñams *su myoñ ba'i sgo nas sgra'i don gyi rgyu mtshan du 'gyur te / sñar
 D7 ji skad bśad pa bžin no // de rnams *kyañ chad pa med pa ste / mtha' yas pa
 ñid kyi phyir ro // de'i phyir de rnams ji sñed pa de sñed³ de'o žes pas rtag pa ñid
 P4 du brtag pa⁴ yañ 'thad do // *don mtha' dag rtogs pa'i phyir ni re re la yoñs su
 rdzogs pa ste / don gžan sel ba ni pa la ša la sogs pa la so sor blo yoñs su 'jug
 D279a.1 +pa na / tha sñad kyi rjes su 'brañ ba'i rtogs pa po rnams kyis thams cad kyi
 P5 bdag ñid⁵ du rtogs *so žes pas de'i rtogs pa'i ñor rnam par gžag⁶ par bya bžin
 pa mtha' dag pa'i don yoñs su rdzogs par mi 'gal lo // *yon tan 'phel ba'i phyir*
 D2 žes pa rigs kyi +chos rnam par gžag⁶ pa ni 'di kho na la rigs pa ñid kyi phyir
 P6 *ro // rigs dños por yod pa'i phyogs la ni ji ltar de mi 'thad pa de ltar spyi
 brtag pa'i skabs su rig par bya'o // 15
51. *gžan sel nes pa ci⁷ las yin* // žes⁸ pa rgyu 'ga' žig las kyañ ma yin no žes pa'i
 D3 don to // sñon po +la sogs *pa rnams phan tshun gyi ño bo yañ dag par rjes
 P7 su 'gro ba med pa'i phyir / ro la sogs pa bžin du de rnams kyañ tha dad de⁹ /
 de la¹⁰ tha dad par mtshuñs pa la gzugs kyi¹¹ sgras ro la sogs pa rnams sel gyi / 20
 P8 kha dog gañ yañ ruñ ba brjod pa¹² *na kha dog lhag ma rnams ni ma yin +žes
 D4 pa 'di la nes pa'i rgyu ci yañ med do // 'dis ni khas blañs dañ 'gal ba smras
 so // 'o na khyod la yañ rtsod¹³ pa mtshuñs pa ma yin nam / ci'i phyir gzugs
 C299b kyi sgra sñon po ^cla sogs pa rnams¹⁴ thams cad la *'jug ciñ / yañ kha dog gañ
 P315a.1 yañ ruñ ba¹⁵ brjod pa na, ro la +sogs pa rnams la gžan du lhag rnams la mi 25
 D5 'jug ces pa de'i phyir smras pa, *gañ gi ni* žes pa la sogs pa ste / gañ gi rdzas su
 P2 yod pa'i spyi gzugs ñid tha mi *dad pa de la ni / des¹⁶ byas pa'i nes pa ste /
 D6 gañ la de yod pa de kho na la gzugs kyi sgra 'jug ciñ / de yañ *sñon po la
 sogs pa rnams kho na la yod kyi ro la sogs pa la ni ma yin no // de'i phyir
 P3 rdzas su yod pa'i spyi khas blañ bar bya'o žes pa *bsams¹⁷ pa'o // 30
 'jig rten grags pa brtsal¹⁸ mi bya // žes pa'i dbyins¹⁹ rnams ni du ma'i don can
 D7 ñid kyi phyir mñon par žen par mi bya'o žes pa'i +don to // ci'i phyir že na /
 P4 *gsuñs pas* so žes pa la sogs pa ste / skye bo'i²⁰ nes pa'i *tshig ni 'jig rten gyi tha
 sñad do // tshogs pa'i sgra rnams ni yod pa ñid²¹ la sogs pa dños por gyur pa'i
 spyi rab tu 'jug pa'i rgyu mtshan rgyur²² byas nas de dañ ldan pa la²³ 'jug mod 35
 D279b.1 +yod pa ñid la sogs pa rdzas su yod *pa'i spyi la²⁴ rgyu mtshan gžan med pa'i
 P5 phyir yoñs su bśad pa 'dod rgyal ba'o žes pas 'di ltar mñon par²⁵ žen par mi bya
 ste / dños por gyur pa'i spyi mi rigs pa'i phyir ro // *miñ yañ* žes pa la sogs pa

¹ P bžag ² P ciñ ³ P om. pa de sñed ⁴ P om. pa ⁵ P om. ñid ⁶ P bžag ⁷ DC spyi
⁸ P ces ⁹ DC do ¹⁰ DC las ¹¹ P om. kyi ¹² P om. pa ¹³ P brtsad ¹⁴ P om. rnams
¹⁵ P om. ba ¹⁶ P de ¹⁷ P bsam ¹⁸ P brcad (?) ¹⁹ P byiñs ²⁰ C ba'i ²¹ P 'di
²² DC rgyu ra ²³ P om. la ²⁴ P spyi'i ²⁵ C por

- P315a.6 tha sñad kyañ *rgyug par mi bya žiñ mi 'da' bar +bya'o žes pa'i don to // *de'i*
D279b.2 *phyir* žes pa gañ gi phyir *bcom ldan 'das* kyis de ltar gsuñs śiñ mñon par brjod
P7 pa'o // *yañ dag pa'i don can ñid du žes pa / gañ rnam* la yañ *dag pa'i don¹ dños
por² gyur pa'i spyi 'am / rab tu 'jug pa'i rgyu mtshan gyi yul yod pa de rnam
D3 de *skad du brjod de / *de'i dños po ni yañ dag pa'i don can ñid do* // des 5
P8 brtsal bar mi bya žiñ mñon par žen par *mi bya ste / 'di ltar gyur pa'i mtshan
ñid kyi gsum pa'o // '*jig rten bžin kho na rjes su rtogs par bya'o žes pa ji ltar 'jig*
D4 rten pa mñon par ma žen par *rjes su rtogs par ^cbyed pa de ltar kho bo cag
C300a gis kyañ rjes su *rtogs par bya'o // de ltar 'gyur mod kyi dños por yod pa'i spyi
P315b.1 med par 'jig rten na yañ gzugs kyi sgra ro la sogs pa rnam la bžin du sñon 10
po la sogs pa rnam la 'grub pa ma yin pa kho na'o že na / *de'i phyir gsuñs*
P2 *pa / *grub bo žes pa la sogs pa ste / dños por yod pa'i spyi med kyañ / kun
D5 rdzob tu yod pa'i spyi kho na las gzugs kyi sgra 'jig rten na sñon po la sogs
pa rnam kho na la grub kyi, ro la sogs pa rnam la³ ni ma yin no // der ni
P3 *sñon po la sogs pa kho na la 'jug gi, ro la sogs pa rnam la *ma yin no // rañ 15
D6 bžin gyis rañ ñams su myoñ ba'i sgo nas rnam pa de lta bu'i spyi'i rnam pa
P4 rnam par rtog pa'i blo la gtoñ bar byed de / gañ gis 'jig rten de rnam *kho
na la gzugs kyi tha sñad byed cin cig śos la ma yin pa'o //
D7 52. de la 'di 'gyur mod / gal te de 'jug pa'i rgyu mtshan *kun rdzob tu yod
pa'i spyi sñon po la sogs pa kho na la 'jug par 'gyur na / gzugs kyi sgra sñon 20
P5 po la sogs *pa kho na la 'grub par 'gyur mod, de yañ med de / śin tu tha dad⁴
par mtshuñs pa la sñon po la sogs pa kho na la de 'jug gi ro la sogs pa la ma
D280a.1 yin no žes pa 'di ci žig +las yin / ro la sogs pa la mi 'jug pa bžin du *ser po
P6 la sogs pa la yañ mi 'jug go že na gsuñs pa / *gzugs ñid la yañ 'di mtshuñs so* //
žes pa la sogs pa ste / khyod la yañ rjes su sbyor ba 'di mtshuñs so žes pa'i 25
D2 don to // '*di la +yod do žes pa la sogs *pas rjes su sbyor ba ñid yoñs su spoñ ño* //
P7 *rañ bžin tha dad pa yod na yañ žes pa / sñon po la sogs pa rnam la rañ bžin*
tha dad pa yod na yañ žes pa'i don to // *mig gzuñ ñid la bya ba byas* // žes pa
P8 mig gzuñ ñid la ste⁵ *ñes pa'i rgyur⁶ 'dod pa la bya ba'i +rgyu mtshan can du
D3 gzugs kyi sgra 'gyur gyi / rigs kyi rgyu mtshan can ^cdu ni ma yin no žes khas 30
C300b
P316a.1 blañs pa la gnod pa ñid du bya ba'i rgyu mtshan ston par byed pa / *mig *gis žes pa*
la sogs pa'o // 'o na de ltar na gzugs ñid kyi 'phrod pa 'du ba⁷ byas par 'gyur ba
D4 ma⁸ yin nam / sgra ni rigs kyi rgyu mtshan +can kho na ste⁹ / des na bya ba
P2 byas pa'o žes brjod par bya ba ci rigs śe¹⁰ *na, gsuñs pa, *mig gis gzuñ ba ñid tha*
mi dad na yañ žes pa la sogs pa'o // 'di ltar dgoñs te, tha dad rnam la tha mi 35
dad 'jug pa mi rigs pa'i phyir na / gzugs ñid tha mi dad pa'i rgyu mtshan du
D5 rtog pa la / +gal te yañ *sñon po la sogs pa rnam la mig gis gzuñ bya ñid tha
P3 mi dad pa 'dod na de kho na las gzugs žes pa'i mñon par brjod pa tha mi dad
par 'gyur mod / gzugs ñid kyis ci yin žes pa'o //

¹ DC om. don ² P dañs par (?) ³ P om. la ⁴ P thad instead of tha dad ⁵ P te
⁶ P repeats ñid la te ñes pa'i rgyur ⁷ P inserts byas pa between 'du ba and byas par
⁸ P om. ma ⁹ P te ¹⁰ P žes

- P316a.4 *ci ste* źes pa la sogs pa la bsam *pa 'di yin te / dños po'i nus pa *rnams ni
D6 tha dad pa rnams so // des na¹ gzugs ñid ni mñon par brjod pa tha mi dad pa
'jug pa'i rgyu mtshan te / mig gis gzuñ bya ñid ni gzugs ñid dañ 'brel pa'i'o
P5 źes pa'o // *de ltar na yañ* *źes pa la sogs pas khas blañs dañ 'gal ba gsuñs te /
D7 'phrod pa 'du *ba ni rtag pa ñid du khas blañs pa'i phyir ro // de ltar 'gyur 5
mod mig gis gzuñ bar bya ba ñid kyi phyir gzugs ñid 'phrod pa 'du bar mi
P6 smra'i / 'on *kyañ 'phrod pa 'dus pa ñid mñon par gsal ba'o že na / de'i phyir
D280b.1 gsuñs pa / *gzugs ñid mñon par gsal ba* źes pa *ste / bya bas byas par *thob bo* źes
P7 sbrel par bya'o // 'dis kyañ khas blañs pas gnod pa gsuñs te / *gzugs ñid la sogs
pa rnams rañ gi rten gyis gsal bar bya ba ñid du khas len pa'i phyir ro // *mig* 10
D2 *gis gzuñ bar bya ba ñid kyañ* źes pa rañ bźin gyi dbye ba yod na ci'i *phyir sñon
P8 po la sogs pa rnams kho na la mig gis *gzuñ bar bya ba ñid 'jug gi / ro la
C301a sogs pa rnams la yañ ni ma yin 'no źes 'di la yañ ñes pa'i rgyu brjod par bya'o //
de'i phyir gdon mi za bar śin tu riñ par yañ phyin nas *rañ bźin ñid la brten* par
P316b.1 *bya ste* / gañ gis² *de kho na la mig gis *gzuñ bar bya ba ñid du 'gyur gyi, ro 15
D3 la sogs pa rnams la ni ma yin pa 'di 'dra ba ni 'sñon po la sogs pa rnams kyi
rañ bźin³ no źes pa'o // khyod kyis ji lta ba de ltar kho bos kyañ ño źes pas
P2 rtsod pa'i *lan mtshuñs pa'o //
D4 *rdzas sogs rnams la'añ thal bar 'gyur* źes pa / gal te *gañ du mig gis gzuñ bar
bya ba ñid yin pa der gzugs ñid yin na / rdzas la sogs pa rnams la yañ gzugs 20
P3 ñid du 'gyur te / de rnams *mig gis gzuñ bar bya ba ñid kyi phyir te / rdzas
ñid dañ grañs dañ tshad rnams dañ so so ba ñid dañ ldañ pa dañ / rnam par
D5 dbye ba dag dañ / *gźan ñid dañ gźan min pa ñid dag dañ las ni gzugs can la
P4 'phrod pa 'du *ba'i phyir mig gis gzuñ bar bya ba rnams so źes pa'i⁴ tshig las
so // 25
dkar min sogs la khyad med 'gyur // źes pa ñes pa'i rgyu mig gis gzuñ bya ñid⁵
D6 khyad par med pa'i phyir dañ ñes pa'i rgyu *gźan med pa'i phyir / gzugs *so
P5 źes pa'i brjod pa'i rtogs pa mtshuñs pa'i phyir sñon po dañ ser po la sogs pa
tha dad par mi 'gyur ro // gal te mig gis gzuñ bar bya ba ñid kyi phyir sñon
P6 po la sogs pa rnams gzugs ñid du tha mi dad par *dod na / de la mig gis gzuñ 30
D7 bar bya *ba ñid kyi phyir / de bye brag med pa yod na yañ / sñon po ñid la⁶
sogs pa dañ ldan pa las bye brag tu 'gyur na / ma yin te / de kho na mi ldan
P7 pa'i phyir ro // sñon po la sogs pa *rnams la ni / gañ las sñon po ñid la sogs pa
D281a.1 'phrod pa 'du ba ñes par 'gyur ba rgyu so sor ñes pa cuñ zad kyañ *cyod pa
C301b ma yin pas so // nus pa tha dad pa'i rgyu yod do že na / de la yañ gañ las 35
P8 de 'ga' źig *kho na la 'jug gi gźan thams cad la ma yin pa'i rgyu ci źig yod ces
pas 'di ni lan ma⁷ yin no // *de'i phyir gdon mi za bar* źes pa / gañ gi phyir mig
D2 gis *gzuñ bya ñid ni gzugs ñid dañ ldan pa'i nor gtan *tshigs ñid du rigs pa ma
P317a.1 yin pa de'i phyir mig gis gzuñ bya ñid med par ñes par sbyor ba las sñon po la

¹ P no ² P gi ³ DC rañ bźin ma yin ⁴ P pa'o ⁵ DC ñid du ⁶ P dañ ⁷ DC la

(a) Cf. *Vaiśeṣikasūtra*, 4. 1. 12: *saṃkhyā parimāṇāni pṛthaktoṃ saṃyogavibhāgau paratvāparatve karma ca rūpīdravyasamavāyāc cākṣuṣāni.*

- sogs pa rnam kho na la gzugs kyi sgra 'jig rten na grags pa'i rjes su 'brañ bar
P317a.2 bya'i, *ro la sogs pa rnam la *ni ma yin no // grags pa'i rgyu mtshan yañ kun
D281a.3 rdzob tu yod pa'i spyi kho na ste / rdzas su yod pa ni ma yin no zes pa dgoñs
pa'o //
- P3 53. slar yañ don gzan las ldog pa'i sgos² sgra rañ gi *don rtogs par byed do 5
D4 zes pa 'di bstan par bya ba'i ched du gsuñs pa / gal te yañ zes pa la *sogs pa'o //
rjes 'gro ñid las 'grub par 'gyur // zes pa don gzan las ldog pa la³ mi ltos⁴ pa
P4 ñid na rjes 'gro 'ba' *zig pa kho na las khyad par gyi brjod par bya ba ñes par
'gyur gyi / rjes su 'gro ba dañ ldog pa lhan cig pa dag las ni ma yin no // de
D5 ltar 'gyur mod / 'gyur du chug kyañ de la gnod pa med pa ci yin ze na gsuñs 10
P5 pa / 'dod *pa yañ zes pa la sogs pa'o // byed pa po'i mchog tu thob par 'dod pa ni
zes pa / byed pa po kho na'i⁵ ste / byed pa⁶ po min pa'i ni ma yin zin, byed
D6 pa po'i sgra ni byed pa po min pa rnam par gcod par byed ciñ mchog *tu 'dod
P6 *pa rañ gi don dañ 'brel par byed do // de bzin du śin tu thob par 'dod pa de
kho na ste⁷ / śin tu thob par 'dod pa min pa ni ma yin, śin tu thob par 'dod 15
P7 pa'i sgra yañ mchog tu thob 'dod min pa rnam par bsal nas *byed pa po'i sgra
D7 don rañ gi don dañ sbyor bar byed do // de ltar *gñis ka ñes par gzuñ bas
khyad par⁸ du byas pa'i don ñes pa'i phyir mñon par brjod pa 'bras bu dañ
P8 bcas pa ñid do // gañ yañ ruñ ba ñes par gzuñ *bas ni ji 'ltar na / sprin rnam
C302a yod na char 'bab par 'gyur ro zes pa lta bu ste / yod pa kho na⁹ yin gyi / 20
D281b.1 med pa na¹⁰ ni ma yin gyi, *mi 'gyur ba kho na'o zes pa'o // de ltar gañ yañ
P317b.1 ruñ ba 'am / gñis ka ñes par *gzuñ bas mñon par brjod pa 'bras bu dañ bcas
pa'i phyir / ldog pa las kyañ khyad par gyi don mñon par brjod par¹¹ 'dod de /
D2 des na don gzan las ldog pa la mi ltos¹² pa ñid la sgra mi 'thob bo *zes pa'o // de
P2 ltar *ni gal te byed pa po min pa'i yañ mchog tu 'dod pa las yin na / byed pa 25
po'i sgra brjod pa don med par 'gyur zin / de bzin du gal te mchog tu 'dod
P3 pa ma yin pa yañ las yin na / mchog tu thob par 'dod pa *zes brjod pa 'bras
D3 bu med par 'gyur ro // de'i *phyir don gzan las ldog pa'i sgo nas sgras don rtogs
par byed do zes khas blañ bar bya'o //
- P4 54. 'o na yañ zes pa la sogs pa ni don gzan med pa tsam sgra'i don du *sgro 30
btags nas rtsod par byed do // sel ba smra ba po la don gzan las ldog pa tsam
D4 las gzan pa'i brjod par bya ba yod *pa ma yin zin, don gzan las ldog pa yañ
P5 ldog pa 'ba' zig pa kho nas bya ba'o zes pas, ldog pa kho na *las rjod par byed
par 'gyur ro // sgras don gzan las ldog pa tsam bya ba ma yin pa kho na ste /
'o na ci ze na, don gzan las ldog pa'i sgo nas¹³ btags pa pa'i rañ gi don rtogs 35
D5 par byed do zes *gsal bar byed pa *gsuñs pa / 'di 'di ltar 'gyur na zes pa la
P6 sogs pa'o // dños po yi ni gtso bor zes pa dños po yod pa ñid kyi spyi zes bya
bas sgra'i rjes su 'gro ba mi 'dod de, de mi ruñ ba'i phyir ro // de mi ruñ bar
P7 dños po *rnam la ma yin zes pa la sogs pas ston to // *brjod zin to zes pa rab tu
D6 byed pa gzan du'o // 'dir yañ "gal te yañ spyir 'gyur na" zes pa la sogs pas dañ / 40

¹ P bya ba'i ² P sgo yis ³ P om. la ⁴ P bltos ⁵ P na yi ⁶ P om. pa ⁷ P te ⁸ P om. par
⁹ P kho na ni ¹⁰ DC om. na ¹¹ P pa ¹² P bltos ¹³ DC rnam

- P8
C302b de bzin du “khyad par rnam rañ gi dbañ *po rnam kyis ñe bar °dmigs na”
D7 zes pa la sogs pas kyañ ño // *rigs med par ni zes pa rigs dañ bral ba ste / +dños*
por yod pa dañ bral ba zes pa'i tha tshig go // *don gzan sel bas khyad par du byas*
- P318a.1 *pa'i don la zes pa brjod par 'dod pa dañ ldan pa'i skyes bu la ste / de ni sgra'i
don gyi rten no zes pas de khyad par du byas par brjod do //
- D282a.1 55. *gañ smras pa zes pa la sogs pa ste / don gzan +med pa'i mtshan *ñid can*
P2 gyi yod pa ma yin pa yañ dag par rjes su 'gro bar khas blañs nas / ba lañ la
sogs pa *med pa las yod pa'i bdag ñid du* rtogs par bya bar mi rigs so zes pa 'di
P3 tsam gyis 'di ñe bar bkod pa'o // *don gzan las 'di¹ gzan² sel ba +rjes su 'gro
D2 ba dañ³ rnam par ldan par brjod pa'i de ma thag tu rnam par 'jig pa ñid du 10
brjod de / de med pa'i gsal bar byed pa'o zes pa ñag gi lhag ma'o // gañ 'di
P4 khyod kyis gsal *ba'i rigs gcig rjes su 'gro ba gtso bo 'grub pa'i don du brjod
D3 pa de ni med par 'grub pa yañ +gsal bar byed de⁴ / ci'i phyir na gsal ba 'di
P5 ni med pa yañ dag par rjes su 'gro ba las med pa rjes su ldan pa can *te / sa
la sogs pa rnam dañ ba lañ la sogs pa rnam phan tshun gyi bdag ñid rnam 15
D4 la yod pa ma yin no // gañ žig gañ dañ ldan pa de'i 'di rnam par 'gyur +ba
P6 ste / dper na zo 'o ma dañ ldan pa ni⁵ 'o ma'i rnam par 'gyur ba yin pa *bzin /
gsal ba 'di yañ med pa dañ ldan pa ste / de'i phyir gsal ba 'di ni med pa'i
rnam par 'gyur ba'o zes pa'o // zo 'o ma dañ ldan pa zes pa ni⁶ *grans can* gyi
D5 lugs kyi dbañ du byas nas brjod pa'o // gañ +žig gañ *dañ ldan pa de ni de'i 20
P7 rnam par 'gyur ba ste / dper na zo 'o ma'i bzin / gsal ba 'di yañ med pa dañ
ldan pa'o // pha rol po'i 'dod pas rañ bzin no // 'dir yañ “med pa'i rnam 'gyur
P8 ro” (cf. p. 141, l. 20) zes pa 'dis med pa sñon ma *can ñid du gsal ba bsgrub
D6 par bya ba'o // phyogs sña ma +di la *grans °can* gyis⁷ brjod pa / “gal te gsal ba
C303a thams cad med pa'i rnam par 'gyur bar bsgrub par bya ba yin na / de ltar 25
P318b.1 gyur na thams cad kyì bdag ñid du *thal bar 'gyur ba'i phyir med pa las yod
D7 pa'i bdag ñid du thal bar 'gyur ro” zes pa'o // rnam 'gyur thams cad kyì rañ +gi
ño bo ñid ni thams cad kyì bdag ñid de⁸ / rañ bzin ni rnam 'gyur gyi rañ gi
P2 ño bor mthoñ ba'i phyir / *de'i rañ gi ño bor dpag go // de ltar ni 'o ma'i
rnam 'gyur zo la sogs pa rnam de'i bdag ñid rnam te / de'i bdag ñid kyì rañ 30
bzin rnam kho na ni thams cad kyì bdag ñid can gyi rnam 'gyur rnam so //
D282b.1 +de'i phyir rañ *bzin yañ⁹ thams cad kyì bdag ñid do // thams cad kyì bdag ñid
P3 yin pa ñid kyì phyir yañ yod pa ñid du thal bar 'gyur te / med pa ni thams
cad kyì bdag ñid du mi 'thad pas so // de las kyañ khyad par rnam med pa /
P4 *sñon ma can ma'o zes pa grub pa sgrub pa'o zes pa'o // 35
D2 *thams +cad med pa dañ ldan zes / khas len byed pa gañ yin zes pa / gal te ba*
lañ la sogs pa'i gsal ba thams cad med pa'i rnam par 'gyur ba'o zes smra žiñ /
P5 *gsal ba thams cad med pa dañ ldan no zes khas len par byed pa'o // gal te'i
D3 sgra ni khas blañs pa yoñs su gsal bar +byed pa'o // de ltar *grans can* khas len
P6 pa can de'i *du ma'i bdag ñid phyir yod pa* //¹⁰ *yin *žes ci žig ci yis 'brel* // khas 40

¹ P ni ² P don gzan ³ P om. dañ ⁴ P do ⁵ P om. 'o ma dañ ldan pa ni ⁶ P om. ni
⁷ P gyi ⁸ P te ⁹ DC mañ ¹⁰ P inserts ña before yin

- blañs pa dañ phyi ma ma 'brel lo zes pa'i don to // de la ba lañ la sogs pa gžan
D282b.4 ci žig yin zes¹ pa / phan tshun med pa kho na ni tha sñad pa'i *ba lañ la
P7 sogs pa rnam te / de las tha *dad pa gžan ni med do // phan tshun med pa
yañ dños po ma yin te / btags² pa ñid kyi phyir ro // des na de'i rañ bžin ñid
la ci ltar med pa las yod pa ñid du thal bar 'gyur / *thams cad ni zes pa la sogs* 5
P8 pa ste / ba *lañ la sogs +pa rnam med ^cpa'i bdag ñid du khas len pa la / de'i
D5 bdag ñid kyi phyir med pa ni yod pa'i bdag ñid du 'thob bo zes pa'i lan rigs
C303b pa ni ma yin pas te / khas blañs pa dañ 'gal ba'i phyir ro //
- P319a.1 *gañ yañ brjod pa zes pa / de la brjod pa ni / "gal te ba la sogs pa'i +gsal
D6 ba thams cad med pa'i rnam 'gyur yin na med pa dañ yod pa dag la³ rtogs pa 10
P2 tha mi dad par 'gyur ro // ci'i phyir ze na / rañ *bžin gyi rtogs pa ni rnam
'gyur la mthoñ ste / dper na 'jim pa'i rtogs pa kham phor la bžin" zes pa'o //
D7 'di skad bśad par +gyur te / med pa rjes su 'gro ba la ni de'i rnam pa can
P3 kho na'i rtogs par 'gyur gyi / *ba lañ ño rta'o zes dños po tha dad pa'i rnam
pa can du ni mi 'gyur na / 'gyur ba yañ ste / de'i phyir gsal ba ni med pa 15
D283a.1 rjes su 'gro ba ma yin no // gañ žig gañ las tha dad pa'i rnam pa +can gyi
P4 rtogs pas rtogs par bya ba *de ni de'i bdag ñid ma yin te / dper na ba lañ
las tha dad pa'i rnam pa can gyi rtogs pas ñes par bya ba'i rta ni ba lañ gi
bdag ñid ma yin pa bžin / rnam 'gyur rnam kyañ med pa'i rañ bžin las tha
D2 dad pa'i rnam pa **can gyi rtogs pas ñes par bya ba'o zes pa khyab byed dañ 20
P5 'gal ba'o // 'dis ni med pa'i rjes su 'gro ba ni ma grub pa ñid du smras so //
P6 'jim khyad med la kham phor sogs // *blo tha dad pa gal te 'dod* // ces pa *'jim pa
D3 rnam las kham phor la sogs pa tha mi dad de / de +la tha mi dad pa'i rnam
pa can gyi rtogs par thal bar 'gyur ba la / gal te rtogs pa tha dad pa tha dad
P7 pa 'dod de / 'ji ba la 'ji ba'i rtogs pa dañ kham phor *la sogs pa la kham phor 25
la sogs pa'i rtogs pa'o // de ltar gyur na / med khyad med na yañ ste med
D4 pa'i rgyu la tha dad med na +yañ / ba lañ la sogs pa'i gsal ba med pa dañ
P8 ldan pa la'añ / tha dad blo ni ste / *ba lañ ño⁴ rta'o zes pa 'di lta bu la sogs
pa'i rtogs pa tha dad pa cis⁵ bzlog // *rnam pa cis⁶ zes pa / dbyibs kyi khyad par*
C304a gyis sam / skyes ^cbu'i don gyi dbañ gis so // *sgra'i khyad par +goms pa'i *dbañ las* 30
D5 zes pa / thog ma med par sgra'i tha sñad brgyud pa ni⁷ / sgra'i bye brag gis
P319b.1 byas pa de'i rnam pa can gyi rtogs pa skyed pa'i ched du gañ bag chags yin
P2 pa de ni sgra'i khyad par goms pa ste / de'i dbañ las tha dad *pa'i rnam pa
D6 can gyi rtogs pa skye bar 'gyur ro // +dis ni de'i bdag ñid⁸ na yañ de las tha
dad pa'i rnam pa can gyi rtogs pas ñes par bya ba ñid kham phor la sogs pa 35
P3 rnam la mthoñ ba'i phyir ma ñes pa ñid du bśad *do // des na med pa rjes
su 'gro ba ni ma grub pa ñid du rigs pa ma yin no // gañ yod pa las tha mi
D7 dad na'añ⁹ +dños por yod pa'i phyir mñon sum gyis yoñs su bcad pa ba lañ la sogs
P4 pa rnam ni / sgra goms pa'i dbañ *las de ltar yoñs su bcad pa ste / mñon sum
du byas pa'i dños po la sgra'i brda bya bar nus kyi¹⁰ / rnam pa gžan du ni ma 40

¹ P ces ² DC brtags ³ DC las ⁴ P om. ño ⁵ P ci yis ⁶ P ci yis ⁷ P na ⁸ P repeats ñid
⁹ P na ¹⁰ P kyis

- yin no //
- D283b.1 de rnams kyis med pa ñid du 'dod *par bya ba la ni ci ltar tha dad pa'i rnam
- P319b.5 pa can gyi *rtogs pas ñes par bya ba ñid yin zes¹ pa 'di'i phyir na gsuñs pa /
khyod kyi yañ ni zes pa la sogs pa'o // yon tan rnams kyi ño bo mchog // gañ mñam
- P6 pa'i gnas skabs na² / phyin ci ma log pa'i rañ bzin *de ni dbañ po *las 'das pa 5
- D2 ñid kyi phyir / mthoñ ba'i yul gyi dños por ñe bar mi 'gro'o // gañ³ gsal ba'i
 gnas skabs su de rnams kyi ño bo de ni / *sgyu ma bzin du śin tu gsog //* rañ bzin
- P7 gyis stoñ pa'o zes *pa'i don to // de las kyañ khyod kyañ dños po'i de kho na
- D3 ñid kyi rgyu can ma yin pa kho nar tha *sñad khas blañ bar bya'o zes pas
 brtsad pa mtshuñs so //
- P8 **56.** *lkog śal la sogs pa⁴ mthoñ phyir // zes pa la sogs pa de la 'jig *pa smra ba*
pa yis brjod pa / "gañ žig mthoñ ba las gañ žig⁵ 'jig rten na rtogs par 'gyur ba
 D4 de kho na der 'gyur te / dper na lkog śal la sogs *pa mthoñ ba las ba lañ gi
 rtogs par 'gyur ba'i, lkog śal la sogs *c⁶pa kho na ni ba lañ yin pa bzin no⁶ // don
- P320a.1 *C304b* gžan la rtogs pa yañ bdag ñid gžan med pa mthoñ ba las yin te / de'i phyir 15
 don gžan med kho na bdag ñid gžan rnams so" zes pa'o // 'dis ni gañ mthoñ
 P2 *ba las gañ *rtogs par 'gyur ba de kho na der 'gyur te / dper na lkog śal la
 D5 sogs pa mthoñ ba las ba lañ gi rtogs par 'gyur ba'i, lkog śal la sogs pa rnams kho
 P3 na ba lañ yin pa bzin / bdag ñid gžan la⁷ *rtogs pa yañ bdag ñid gžan med pa
 D6 mthoñ ba las 'gyur ro zes 'bras bu *gsuñs so // 'di *grans can pas* slar grub par 20
 bśad pa / "gal te lkog śal la sogs pa mthoñ ba las ba lañ gi rtogs par 'gyur
 P4 *na / de ltar gyur na bdag ñid gžan med pa mthoñ ba las bdag ñid gžan la
 D7 rtogs par 'gyur ro zes gañ brjod pa de mi rigs *te" zes so // bdag ñid gžan med
 P5 pa'i rgyu mtshan can du rtogs pa thams cad khas len na / *ci ltar ba lañ gi
 rtogs pa'i rgyu mtshan lkog śal la sogs pa ñid yin zes pa'i tha tshig go // 'dis ni 25
 khas blañs pa ñams pa smras te / dpe la rañ gi phyogs btañ ba'i phyir ro // *gal*
 P284a.1 *ba⁸ *zes pa grub mtha' dañ *gal ba'i phyir ro // khyod kyi⁹ 'dod pas zes pa /*
 P6 *khyod kyis ni lkog śal la sogs pa rnams kho na ba lañ ño zes 'dod pas so¹⁰ // kho*
bo¹¹ cag gi 'dod pas ni phan tshun bsal bya de tha dad de / ba lañ dañ lkog
 P7 *śal la *sogs *pa rnams ni 'di rnams la gsal bar bya ba tha dad pa'o zes byas nas* 30
 D2 *so // gañ gi ni zes pa sel ba smra ba'i'o //*
khas blañs nas zes pa la sogs pa / khyod kyi ni lkog śal la sogs pa tshogs pa
 P8 *kho *na la ba lañ ño zes 'dod de / de'i phyir de khas blañs nas dpe 'di rañ gi*
 D3 *'dod pa dañ *gal ba yañ brjod pa'o // 'di skad bśad par 'gyur te / ji ltar khyod*
 P320b.1 *kyi lkog śal la sogs pa tshogs pa mthoñ ba las ba *lañ gi rtogs pa yin pa de ltar* 35
C305a *ñed¹² kyi yañ bdag cñid gžan med pa ma mthoñ ba las bdag ñid gžan la rtogs*
 D4 *pa'o zes pa'o // sgra tha dad pa las ni zes pa *la sogs pa / lkog śal la sogs pa sgra'i*
 P2 *ni lkog *śal la sogs pa rnams la lkog śal la sogs ma yin pa bsal¹³ bya ste / ba*
lañ gi sgra'i yañ ba lañ la ba lañ ma yin pa bsal bya'o // gañ gi phyir de ltar
 P3 *bsal bya tha dad pa de'i phyir lkog śal la sogs pa rnams *la lkog śal la sogs pa* 40

¹ P ces ² C ni ³ DC om. gañ ⁴ P om. pa ⁵ DC zes ⁶ P om. no ⁷ P om. la
⁸ DC om. 'gal ba ⁹ DC kyis ¹⁰ P pa'o ¹¹ P na ¹² P ñes ¹³ P gsal

- D284a.5 ma yin pa *sel bas lkog śal la sogs pa'i rtogs pa dañ / ba lañ la ba lañ ma yin
 pa rnam par gcod pas ba lañ gi rtogs pa'o // de ltar na 'dir yañ bdag ñid gźan
 P320b.4 med pa mthoñ ba kho *na las bdag ñid gźan ba lañ la rtogs pa rañ gi 'dod pas
 D6 so źes pas khas blañs pa ñams +pa med do //
*de mi ltos*¹ źes pa la sogs pa ni / *grañs can pas* bdag ñid gźan med pa mthoñ 5
 P5 ba las kyañ bdag ñid *gźan la rtogs par 'gyur ro źes pa ma grub pa ñid du
 bstan pa'i ched du bśad pa'o // de ltos med / bdag ñid gźan rtogs pa'o // ci'i
 D7 phyir źe na / +ñed kyi ni bdag ñid gźan med pa mthoñ ba las bdag ñid gźan
 P6 *la rtogs par 'gyur ba ma yin gyi / 'o na ci źe na sgrub pa'i ño bo kho nas ba
 lañ źes so // *rañ gi rnam par rtog*² *pas sprul*³ źes pa 'di ni rañ gi rnam par rtog⁴ 10
 D284b.1 pas dbye bar byas pa'o // 'di skad bśad par 'gyur +te / *rañ gi rnam par rtog
 P7 pa'i dbañ las 'di ni 'di ltar du brjod par bya'i⁵ / rigs pa ni ma yin no źes pa'o //
 ci'i phyir źe na gsuñs pa / *sel ba med par* źes pa la sogs pa'o // *lkog śal la sogs*
 P8 *pa rñams la ni* *źes pa la sogs pa ni 'di kho na'i 'brel pa'o // *lkog śal la sogs pa'i
 D2 sgra ni spyi'i ño bor rañ gi don⁶ rtogs par byed de / de yañ spyi'i ño bo rtogs 15
 C305b pa na don gźan med pa la mi ltos⁷ par ^cmi 'gyur ro źes sñar bsgrubs *zin pa kho
 P321a.1 na'o // 'o na dños po'i rañ gi mtshan ñid rtogs pa ni don gźan med pa rtogs pa
 D3 la mi ltos⁸ par ba lañ +źes sgrub pa kho nas 'gyur ro źe na gsuñs pa / *rañ gi*
 P2 *ño bo ni* źes pa la sogs pa'o // rañ gi ño bo ni rañ gi mtshan ñid de / de *rtogs
 pa na gal te don gźan med pa ltos⁹ par bya ba ma yin mod / de brjod par 20
 bya ba ma yin pa'i phyir ro // brjod par bya ba tha sñad pa'i ño bo ni ba lañ
 D4 la +sogs pa rñams la don gźan sel ba la mi ltos¹⁰ par *rtogs pa ma yin no // de
 P3 yañ rnam par dpyad pa'i ched du skabs su byas pa'o // de'i phyir gtan tshigs
 ma grub pa ñid ma yin no //
 P4 57. *gañ brjod pa* źes pa / 'di skad du brjod de / "gal te bdag ñid gźan *med 25
 D5 pa mthoñ ba las +bdag ñid gźan la rtogs par 'gyur na / dañ po'i rtogs pa 'jug
 pa med pa kho na ste / ci'i phyir na / de la bdag ñid gźan med pa mthoñ
 P5 ba med pa'i phyir ro¹¹ źes pa'o // 'dir dañ *po'i rtogs pa ni gañ 'khor bar thog
 D6 mar skyes pa ste, de med pa'o // de'i tshe gźan gyi bdag +ñid ma mthoñ ba'i
 phyir / bdag ñid gźan yañ ma bzuñ bas / de med pas ñe bar mtshon pa'i 30
 P6 bdag ñid gźan *yañ gzuñ bar mi nus so źes pas khas blañs pa ñams pa'o // *thog*
ma med phyir 'dod pa grub // ces pa 'di ni 'dod pa kho na ste¹² / dañ po'i rtogs
 D7 pa khas +mi len pa'i phyir ro // de'i phyir khas blañs pa *ñams pa ma yin no
 P7 źes pa'i don to //
gañ gi yañ źes pa la sogs pas pha rol po kho na la skyon 'di slar thal bar 35
 'gyur bar byed do // *rigs dañ ldan pa la khyab par nus pa ma yin* źes pa / gal te
 D285a.1 khyad par thams +^ccad *la sgra sbyar bar nus pa ñid na de lta na rigs dañ ldan
 C306a
 P8 pa'i dños po sgras khyad_(khyab) par nus mod / de srid pa ma yin te / rigs dañ
 P321b.1 ldan pa rñams mtha' yas pa ñid kyi phyir ro // 'brel pa ma byas par sgras *rtogs
 D2 par nus pa¹³ yañ ma yin no // +de ltar 'gyur mod kyi gcig yin pa ñid kyi phyir 40

¹ P bltos ² P rtogs ³ DC sprul pa ⁴ P rtogs ⁵ DC bya'o ⁶ P den ⁷ P bltos ⁸ P bltos
⁹ P bltos ¹⁰ P bltos ¹¹ DC om. ro ¹² P te ¹³ P par

rigs kyis khyad par nus so źe na gsuñs pa / *yañ min źes pa la sogs pa ste /*
P321b.2 khyab par nus pa źes dkyus ma dañ *sbrel¹ lo // gal te re źig rten las tha dad
D285a.3 pa'i rigs ni rten mtha' dag la 'jug par rtog *na / de'i tshe gñis ñid la sogs pa
bźin² du rten mthoñ ba sñon du 'gro bar de mthoñ bar 'gyur na / rten rnams
P3 ni *mtha' yas pa'i phyir mthoñ ba srid pa yañ ma yin no // ci ste rten so la 5
bdag ñid thams cad kyis yoñs su rdzogs pa ñid kyi³ phyir rten gcig mthoñ na
D4 yañ *'dzin par 'dod na de'i tshe tha dad par 'gyur ro // de las *kyañ rten dañ
P4 'dra bar mtha' yas pa ñid kyi phyir 'brel pa med pa'o // ci ste rten las tha mi
dad na de ltar⁴ na yañ khyad par lta bu'i skyon te / khyad par rnams las tha
D5 mi dad pa ni de kho na bźin du mtha' yas pa ñid kyi phyir *ro // *de ltar rigs 10
P5 smra ba kho na la dañ po'i rtogs pa med par thal bar 'gyur ro //

58. *gañ yañ brjod pa* źes pa gal te bdag ñid gźan med pa mthoñ ba las bdag
P6 ñid gźan la rtogs par 'gyur na / rtogs pa 'jug pa ñid med *de / ci'i phyir na
D6 bsal⁵ bar bya ba 'bdag ñid gźan mtha' yas pa ñid kyi phyir te / bdag ñid gźan
thams cad med pa mthoñ ba med do źes pa'o // 'di skad bśad par 'gyur te / 15
P7 gal te bdag ñid gźan rnams *thams cad bsal bas rtogs pa yin na ba lañ ma yin
D7 pa'i don de rnams mtha' yas *pa ñid kyi phyir mi mthoñ ste / ba lañ gi khyad
par bźin no // de las kyañ de bsal bas ba lañ rtogs pa ma yin te / de kho na
P8 *bźin źes pa'o // gañ rnams mtha' yas pa de rnams thams cad mthoñ ba ma
D285b.1 yin te / ba lañ gi khyad par bźin, bsal bya rnams kyañ *mtha' yas pa cñid do // 20
C306b
P322a.1 khyab par byed pa dañ 'gal ba'o // gañ mtha' yas pa *ñid ni de bsal bas ba
lañ rtogs pa ma yin te / dper na ba lañ gi khyad par rnams mtha' yas pa ñid
D2 de bsal⁶ bas ba lañ rtogs par mi 'gyur ba bźin / ba lañ ma yin pa'i don *rnams
P2 kyañ mtha' yas *pa ñid do // khyab byed dañ 'gal ba'o // de las kyañ khas blañs
pa ñams pa'o // 25

de yañ mi rigs te / ci las śe⁷ na / *spyi yis ñes par sel ba'i phyir* // śiñ ma yin
P3 du mi 'gyur ro źes pa 'di ltar spyi'i ño bos ñes par *sel ba'i phyir ro // *de ni*
D3 *gźan źes pa la sogs pa ste / gañ gi phyir śiñ gi sgra de⁸ ni rigs gźan bum pa la
sogs pa rnams rdzas so sor 'di bum par mi 'gyur ro źes pa 'di ltar sel ba ma
P4 yin gyi / 'o na ci źe na rnam par *bcad⁹ byar brjod par 'dod pas spyi'i chos 30
D4 gcig gis so // spyi'i chos gcig *po gañ rnam par bcad¹⁰ byar brjod par 'dod pa
des te rgyur gyur pas¹¹ sel bar byed do // ci'i phyir sel źe na / skabs gźan du
P5 bstan pa'i phyir *de kho na'i spyi'i chos kyis so źes rnam par śes par bya'o //
'di skad bśad par 'gyur te / spyi'i chos rnam par bcad¹² byar brjod par 'dod
D5 *pas thob pa'i tha mi dad pa'i ño bo rnams śiñ du¹³ mi 'gyur ro źes pa 'di lta 35
P6 bu bum pa *la sogs pa'i rnam par bcad¹⁴ par bya ba rnams sel bar byed do
źes pa'o // de'i phyir śiñ ma yin pa ñid la sogs pa ni mtha' yas pa ñid du ma
D6 grub ste / spyi'i ño bo tha mi dad pa ñid kyi phyir *ro // 'di la *yañ bśad pa* źes
P7 pa la *sogs pa ste / "sgra gźan don ni ma mthoñ phyir //" (*k. 34a*) źes pa 'dir
bśad do // *rigs mi mthun la ma mthoñ ba tsam gyis rjes su dpag pa'o* źes pa¹⁵ / gañ 40

¹ P spreĹ ² P gźin ³ P kyis ⁴ P lta ⁵ P gsal ⁶ P gsal ⁷ P źe ⁸ P di ⁹ DC gcad
¹⁰ DC gcad ¹¹ P pa yis ¹² DC gcad ¹³ P śiñ tu ¹⁴ DC gcad ¹⁵ P pa'o

- P8 žig gañ la ma mthoñ ba de ni de sel bar byed ciñ / śiñ gi sgra yañ rañ gi
 D7 *don med pa'i rigs mi +mthun la ma mthoñ ba ste / rgyu med na 'bras bu
 med pa'i phyir ro // de'i phyir mtha' yas pa ñid yod na yañ rjes su dpog pa
 'thad do //
- P322b.1 *ñes pa 'di ni khyod ñid¹ la* žes pa rtogs pa 'jug pa med pa'i skyon no // *ci ltar 5
 D286a.1 že na gsuñs pa / gal te rañ gi rigs mthun la +khyab ^cpas žes pa la sogs pa ste /
 C307a gañ gi sgrub pas rtogs par byed pa de'i rjes su 'gro ba gtso bo'o žes pas / rañ
 P2 gi rigs mthun pa mtha' dag la *khyab par sgras² 'jug par bya na / de yañ mi
 D2 srid de / rigs mthun pa rnams mtha' med pa ñid +kyi phyir dañ / rigs ni de
 rnams dañ tha mi dad pa'i phyir yañ ño // *de'i phyir dper na* žes pa la sogs pa 10
 P3 ste / rva can *ñid ni rta las ldog bžin³ pas rta ma yin pa ñid rtogs par bya'o⁴ //
 de yañ dños por yod pa'i spyi smra ba rnams kyis kyañ rta ma yin pa ñid ces
 D3 bya ba'i dños por +yod pa'i spyi dam bcas pa cuñ zad kyañ med do // *gañ
 P4 rnams rta ma yin pa ba lañ la sogs pa de rnams kyañ rva can ñid kyis so sor
 khyab par mi byed de⁵ / gañ rnams de dañ rigs mi mthun pa rta de rnams 15
 P5 kyañ so sor mi sel ba kho na'o // de ste yañ de la⁶ ji ltar *spyi +rigs mi mthun
 D4 pa bsgribs pa'i phyir rtar mi 'gyur ro žes ldog pa'i blor 'gyur žiñ / rta las log
 pa'i ba lañ la sogs pa rnams la spyi'i rnam pas rta ma yin pa'o žes rjes su 'jug
 P6 pa'i blo yañ yin pa / *de ltar 'dir rigs pa ste / sgra yañ rtags dañ ldan pa las ba
 D5 lañ la sogs +pa'i sgra las kyañ / ba lañ la sogs pa la rjes su 'jug pa'i blo yin 20
 P7 žin / ba lañ ma yin pa la sogs pa rnams la yañ ldog pa'i *blor 'gyur ro //
 'di skad bśad par 'gyur te / gañ rtags yin pa de ni spyir rigs mi mthun pa
 D6 rnam par gcod par byed ciñ rañ gi don +rtogs par byed de / dper na rva can
 P8 ñid bžin, sgra yañ rtags yin no žes *pa rañ bžin no // gañ yañ gal te bdag ñid
 gžan med pa mthoñ ba las bdag ñid gžan la ltos⁷ par 'gyur na, bdag ñid gžan 25
 D7 med pa yañ gcig pu ste / de las bdag ñid gžan +thams cad la ltos⁸ *pa gcig tu
 P323a.1 thal bar 'gyur žiñ thams cad tshul gcig pa can gyi rtogs pas rtogs par 'gyur te /
 bye brag gi gcig pa ñid kyi phyir ro // ji ltar dkar po ñid kyi khyad par tha mi
 P2 dad pa ñid kyi phyir / *ku mu da dañ kun da dañ⁹ duñ ni dkar po'i¹⁰ žes ku
 D286b.1 mu da +la sogs pa rnams tha mi dad pa'i rnam pa can gyi rtogs ^cpas rtogs par 30
 C307b bya ba bžin no // ci ste bdag ñid gžan med pa gcig ma yin na / de las so so'i
 P3 *bdag ñid la rtogs pa sna tshogs pa ñid du thal bar 'gyur te / sgra 'jug pa'i
 D2 rgyu mtshan tha dad pa ñid kyi +phyir ro // kha ra ni dkar ba mñar ba dri žim
 pa la bsil ba'o žes pa ji lta ba bžin no //
 P4 **59.** 'di gñis ka mi *dod ces¹¹ pa khas blañs pa ñams pa'o žes brjod pa / de la 35
 slar sgrub pa¹² gsuñs pa / *bdag ñid gžan med khas blañs nas // gcig dañ du ma ñid*
 D3 *+rtogs pa // rigs min* žes pa ste, ci'i phyir že na / *gañ *phyir dños po la 'di¹³* / 'gyur
 P5 ro žes pa lhag ma'o // gcig ñid dañ du ma ñid ni dños po pa ste¹⁴ / dños po
 kho na la srid kyis¹⁵ dños por med pa la ni ma yin no // gžan¹⁶ med pa de khas

¹ P om. ñid ² P sgra yis ³ P inserts du after bžin ⁴ P byed do ⁵ DC do ⁶ P las
⁷ P bltos ⁸ P rtogs ⁹ DC om. kun da dañ ¹⁰ P po'i ¹¹ P žes ¹² P om. pa
¹³ DC 'di la instead of la 'di ¹⁴ DC om. dños po pa ste ¹⁵ P kyis ¹⁶ P don gžan

- P323a.6 blañs nas gcig dañ *gcig¹ ma yin pa ñid brtag² +par mi rigs so // gañ yañ /
D286b.4 "rigs kyi chos ni rnam gnas phyir //"³ (k. 36d) zes pa 'dir gžan sel ba gcig ñid
du rnam par gžag pa de ni blo'i snañ ba la brten nas ñe bar btags pa'o //
- P7 *khyod kyi'añ bsal³ min nus rnams la⁴ / thal bar 'gyur ba⁵ mtshuñs so zes +pa
D5 lhag ma'o // bsal bar⁶ min pa ni yon tan rnams mñam pa'i gnas skabs gtso bo 5
P8 ste / de la chen po la sogs pa rnam par⁷ 'gyur *gyi nus pa rnams gcig ñid na
rgyu tha mi dad pa ñid kyi phyir rnam 'gyur tha dad par mi 'gyur žiñ / tha
D6 dad pa ñid na gtso bo gcig ñid du +gal te,⁸ nus pa rnams las gžan ma yin pa
P323b.1 ñid kyi phyir ro // nus pa de rnams *dños por yod pa kho na'o⁹ zes khas blañ
bar nus pa yañ ma yin te / gcig dañ gcig min ñid 'gal ba'i phyir ro // gañ yañ 10
D7 gal te bdag ñid gžan med +pa mthoñ ba las bdag ñid gžan la rtogs ¹⁰...par 'gyur
P2 *na / bdag ñid gžan la rtogs...¹⁰ pa ni dbañ po las byuñ ba yañ no zes pas /
med pa ni sgra la sogs pa rnams las gañ yañ ruñ bar 'thob ste / rna ba la sogs
pa'i gzuñ bya ñid kyi phyir ro //
- P3 ci ste sgra la sogs *pa rnams las gañ yañ ruñ ba ma yin +no¹¹ // de'i 'dzin pa 15
D287a.1 po dbañ po drug pa¹² yod do zes pa 'di 'oñs na / 'di gñis ka yañ 'dod pa ma
C308a yin no zes¹³ brjod pa de'i lan 'di ste / sgra'i brjod bya'i don la 'di // ¹³bsam *bya
P4 žes pa la sogs pa'o // mñon sum gyi don ni bstan du med +pa zes pa so sor¹⁴
D2 rañ gis rig par bya ba brjod du med pa'o // bstan par bya ba'añ rtogs pa ste /
P5 gañ 'di skad du bdag ñid gžan med pa ni bdag *ñid gžan no zes brjod pa de ni 20
bstan par bya žiñ brjod par bya ba'i¹⁵ don gyi ñor bśad kyi dbañ po'i spyod yul
D3 ni ma yin no // de'i phyir +di mñon sum pa dbañ po'i spyod yul 'phen par
P6 rigs pa ma yin te / de bstan *du med pa ñid kyi phyir ro // de'i phyir ji skad
bśad pa'i skyon du thal bar 'gyur ba med do //
- 60.** dmigs kyis dgar ba tshig gi 'di zes pa / dmigs kyis dgar¹⁶ ba ni logs su byed 25
D4 par byas pa'o // slar +yañ *ñag las dmigs kyis bkar ba¹⁷ ni 'di zes pa¹⁸ gžan sel ba'o //
P7 yañ ci ltar na yan lag rnam par phye ba med pa'i ñag gcig las tshig dmigs kyis
P8 bkar bar nus še¹⁹ na / yan lag rab tu brtags pa *dañ tshul mthun²⁰ pa'i blos rnam
D5 par dbye bar byed pa'i phyir te / de ñid +kyi phyir gsuñs pa / rnam brtags la'o
žes pa'o // ci'i phyir rnam par brtags pa²¹ la yin že na / ñag gi don zes pa la 30
P324a.1 sogs pa'o // *gan gi phyir ñag don so sor spobs pa'i min can ni / de yis te tshig
gi don gyis thog mar ma byañ ba rnams la skyed do // tshig gi don mi šes pa ni
D6 sñar blos +ñag gi don rtogs par bzod pa ma yin te / *de'i phyir cha šas med
P2 pa'i ñag gi don²² rtogs pa'i thabs ñid kyi phyir na / rañ bžin dañ rkyen bžin
du rjod²³ par byed pa ñid du / med kyañ tshig gi don brtags so // ñag gi don 35
P3 du snañ ba de ni ñan pa po'i rgyud la 'byuñ ba gañ *yin pa +yañ ñag las
D7 ñan pa po la ñe bar skye žiñ / smra ba po'i rgyud la 'byuñ ba gañ yin pa yañ
ñag kun nas sloñ ba po'o²⁴ // de la sña ma'i dbañ du byas te / ñag don spobs pa
P4 žes bya gañ // de yis dañ por ñe bar skyed // *ces so // 'di skad brjod de / ñag gi

¹ DC cig šos ² DC rtag ³ P gsal ⁴ DC las ⁵ DC bar ⁶ P ba ⁷ P rnams ⁸ DC bar ⁹ DC nar
¹⁰... ..¹⁰ DC om. ¹¹ P na ¹² DC la ¹³ DC zes bya ba ¹⁴ P so so ¹⁵ P bya'i ¹⁶ P bkar
¹⁷ DC bkar ba pa ¹⁸ C bya ¹⁹ P že ²⁰ DC gsum ²¹ DC rnam par dbye ba ²² P om. don
²³ P brjod ²⁴ P sloñ ba'o

- D287b. 1 don ñid ni de'i *rab tu sbyor ba po ñid kyī phyir / de'i don du smra ba pos
 C308b ñag °sbyar mod kyī / ñag gi sgron ma las pha rol po'i ñag gi don gyi yul can
 P324a. 5 gyi spobs par 'gyur ro zes *pa'o //
 gañ yañ ñag kun nas sloñ ba po ñag de ñid dañ de'i don ni sgra'i don dños
 D2 dag go zes 'dir 'chad par 'gyur ro // ñag gi don ñid ni des¹ gžal bar bya ba 5
 P6 ñid kyī phyir de ni 'bras bu'i rtags ñag gis *rjes su dpag par bya ste / du bas
 me bžin no // tshig gi med kyañ zes pa rjod par byed pa² ñid du med pa'o //
 gañ gi phyir ñag kho na sgra dños te / de kho na doñ dan 'brel pa'i phyir
 D3 rjod *par byed pa ñid do // tshig rnam ni *ma yin te / yi ge bžin du tha
 P7 sñad kyī yan lag ñag gi don gyis stoñ pa ñid kyī phyir ro // gañ smras pa / 10
 med kyañ nañ gi ba yi ni /
 / sgra rnam yod do zes sems te /
 / rtogs pa po yi³ nus med de /
 P8 / 'dzin pa'i thabs kho na de'o⁴ // *zes so //
 D4 *tshig de ñag las 'bras bu'i don du bkar ba ni luñ ji lta bar rab tu brtags pas don 15
 rnam par gžag⁵ par bya'o zes pa'o // gañ gi luñ gañ yin pa 'ga' žig rnam kyis
 P324b. 1 brjod par bya ba tha dad pa'i tshig gi *don can no zes pa luñ ste / pha rol
 D5 po rnam kyī rigs dañ / gžan °rnam kyī 'brel pa dañ, 'ga'⁶ žig rnam kyī de
 dañ ldan pa'o zes pa'o // ci'i phyir "dgar⁷ ba ni" zes brjod par bya ze na gsuñs
 P2 pa / 'ba' žig ni mi sbyor *ba'i phyir ro zes pa / 'jig rten pa'i sbyor ba las sgra 20
 D6 rnam kyī don nes par gzuñ bar bya bžin / 'jig rten na yañ tshig 'ba' žig *pa'i
 sbyor ba med de / gañ du yañ bya ba'i tshig gžan ma thos pa šiñ pla kša'o
 P3 zes pa *der yañ yod do, 'gyur ro dag lhur byed pa / skyes su dañ po rab tu
 ma sbyar bžin pa yod do zes rtogs par bya'o // de skad du yañ bśad pa /
 gañ yañ 'di ci zes dris šig / 25
 D7 / °ba lañ °rta zes kyañ brjod pa'i /
 / dri ba kho na bya ba ste /
 P4 / *de la rab žugs mthoñ ba'i phyir^(b) //
 zes so // ji lta bur med pa la rab tu brtags pas don brjod par bya / ci žig yin
 ze na gsuñs pa / ran bžin dañ rkyen bžin du zes pa / tshig smra ba pos ni rañ 30
 D288a. 1 bžin la sogs pa'i *dbye ba med pa'i tshig don la rab tu sbyor žiñ rañ bžin dañ
 P5 rkyen dag ni 'ba' žig pa'i tshig gi don la °rten⁹ par byed pa¹⁰ ste / 'ba' žig pa
 C309a dag sbyor ba ni med do // ma sbyar ba dag ni¹¹ yod pa ñid du nes par gzuñ¹²
 P6 bar nus pa *yañ ma yin te / des na de dag *med pa kho na'o // de lta yañ ji
 D2 ltar de dag gi don rab tu brtags pas brjod par bya ba de ltar tshig gi'o // 35
 'o na gžan gyis rab tu brtags pa de kho na tshig gi don du 'gyur mod / med

¹ P de yis ² DC brjod par bya ba *instead of* rjod par byed pa ³ P po'i ⁴ P de'i
⁵ P rnam pa bžag ⁶ P 'ba' ⁷ P bkar ⁸ DC insert yod pa *before* ba lañ ⁹ P brten
¹⁰ P po ¹¹ P na ¹² P bzuñ

(a) VP, I. 85: *asataś cāntarāle yāñ chabdān astli manyate / pratipattur aśaktiḥ sā grahaṇopāya eva saḥ* //

(b) VP, II. 271: *yac ca ko yam iti praśne gaur aśva iti cocyate / praśna eva kriyā tatra prakrāntā darśanādikā* //

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 60-61

- P7 pa'i *don la 'bad pa 'dis ci bya že na gsuñs pa / *de yañ rab tu brtags pa* *žes pa
D288a. 3 la sogs pa / luñ 'di las gžan pa'i luñ rnam la mi rigs pa'i don 'dzin pa ji lta
P8 ba de ltar / "khyad par rnam la rigs sgra min //" (k. 2a) *žes pa la sogs pas
bšad zin to // de'i phyir don gžan rigs pa dañ ldan pa gžan sel ba žes bya ba
D4 'di ñe bar 'phans +pa yin no // 'di rigs pa dañ ldan pa ñid du yañ bsgrubs zin 5
P325a. 1 te / "sgra don gžan ni *ma mthoñ phyir //" (k. 34a) žes pa la sogs pa'o // *gañ*
gi phyir tshig gi don 'dzin pa'i thabs can žes pa tshig gi don brtags pa'i dgos pa
D5 ston to // tshig gi don 'dzin pa gañ gi¹ thabs yin pa +de de skad brjod do //
P2 rañ ñid *kho nas tshig gi don rnam rjes su 'dzin pa las² sems kyis rnam par
gnas pa'i khyad par gyi ño bo can dbye ba med pa'i ñag gi don snañ ba skye 10
P3 žes bya bar 'os pa ñid do // šes rab bzañ po'i spobs pa can so sor ñes pa'i *dbye
D6 ba yoñs su *gcod pa'i bya ba'o žes³ bya bar 'os pa ñid do // de ltar ni 'dis 'di
ltar dañ⁴ 'di ltar bya bar 'os so žes pa bya bar 'os pa'i gži ste / de'i dños po
P4 ni de skad gyur pa'i bya ba de'i yul can no // ji ltar bsgrubs pa'i *bya ba'i bar
D7 ma chad par šes rab dañ spobs pa gañ *la ñe bar skyes pa na / rab tu 'jug 15
pa'am btañ sñoms su byed do // *dañ por* žes pa gañ rnam sgra don gyi 'brel
P5 pa ma goms pa de rnam ni / tshig gi don 'dzin pa'i *thabs can ñag gi don rtogs
D288b. 1 par byed do // gañ rnam sgra dañ don gyi 'brel pa goms⁵ pa las ñag +gi don
la mkhas pa ñe bar skyes pa de rnam kyi yan lag med pa'i ñag kho na las
P6 cha šas med pa'i ñag gi don gyi yul *can gyi spobs⁶ par 'gyur ro // 20
C309b gal te tshig dañ de'i don te 'di gñis ka brda las byuñ ba yin na / 'o na sgra
D2 dañ don dños dag ci žig yin že na gsuñs +pa / *ñag ñid kho na dañ* žes pa la sogs
P7 pa'o // ci'i phyir 'di *yin že na gsuñs pa, *de dag tha mi dad pa ñid kyi phyir* žes
pa / ñag la tshig la sogs pa cha šas su gyur pa rnam ma yin žiñ / ñag gi don
D3 la tshig gi don rnam kyañ ma yin te / de rnam rab tu brtags +pa ñid kyi 25
P8 phyir / rañ *bžin dañ rken bžin dañ / de dag gi don bžin no // gañ gžan tshig
la sgra 'dzin par mñon par rlom žiñ tshig gi don la yañ sgra'i don 'dzin par
P325b. 1 mñon par rlom pa phyin ci log pa'o // de ni rab tu brtags pa las te, *lcags *kyu*
D4 *med pa ñid kyi phyir* +te / rañ dbaň ñid kyi phyir žes pa'i don to // rañ dbaň
ñid kyañ don la mi ltos⁶ pa ñid kyis te / de ñid kyi phyir yañ 'di ni dños po 30
las 'das nas 'jug bžin pa ni rnam par gcad⁷ par mi nus so //
P2 **61.** **yañ gañ rnam* žes pa la sogs pa ste / spobs pa smos pa ni ñag +kun nas
D5 sloñ bar byed pa ñe bar mtshon pa'o // de'i phyir des brjod 'dod kyañ 'phen te /
P3 spobs pa dañ brjod 'dod spañs nas žes pa'i don to // de las *gžan phyi rol gyi
don ba lañ la sogs pa'am / ñag phyi rol gyi don rnam kyi 'brel pa phan tshun 35
D6 phan 'dogs +pa'i mtshan ñid can sgra don du rtogs par byed pa de rnam kyi
P4 yañ de rtogs pa tsam ste / rigs pa med pa don *gyis stoñ pa žes pa'i don to //
'dis ni spobs pa dañ brjod 'dod ni ñag gi don to žes rañ gi lugs gsal bar byed
D7 do // ci'i rgyus rnam par rtogs pa tsam yin že na +gsuñs pa / *ji ltar goms bžin*
P5 žes pa la *sogs pa ste / gañ dañ gañ goms pa ni ji lta⁸ bar goms pa'o // *rañ gi* 40

¹ DC gis ² P la ³ P žes pa ⁴ P om. dañ ⁵ P mgoms ⁶ P bltos ⁷ P bcad
⁸ P ltar

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 61-62

- rkyen gyi rjes byed pas zes pa / rañ gi rkyen ni rnam par ses pa'i rten bag chags te, de dañ rjes su mthun pa ñid kyis so //*
- P325b. 6 *pha rol gyi don med *kyañ gañ *las goms pa ji lta ba bzin du rtogs pa rnam pa'*
D289a. 1 *°du ma can skye ste / de'i phyir phyi rol gyi don nam de'i 'brel pa ni ñag gi*
C310a *don du 'thad pa ma yin no // yañ yañ du don goms pa sgra'i don 'dzin pa ste /* 5
P7 *des byas pa rnam par *ses pa la nus pa'i khyad *par ni don goms pa'i bag chags*
D2 *te de la ltos² pa'o // de'i rgyu mtshan can don bya ba rtogs pa ño bo sna tshogs*
pa skye'o // rtogs pa pos don bya ba spobs pa gañ zig skyes pas rtogs pa de ni
P8 **don bya ba rtogs pa ño bo sna tshogs skye ba'o // ñag gi bag chags rab tu sad*
D3 *pa'i rgyu *mtshan ñid du bstan pa'i ched du ñag las zes bsad do // rañ gi rkyen* 10
P326a. 1 *dañ rjes su mthun pa ñid du zes pa / gañ zig gi bag chags *gañ 'dra ba de'i de*
dañ rjes su mthun pa kho na'i spobs pa ñe bar skye'o zes pa'i don to // stag³ la
D4 *sogs pa thos pa bzin du zes pa / stag⁴ med *kyañ stag⁵ gnas so zes brjod pa na*
P2 *stag gis sgrub par byed pa *gnas pa'i bya bar snañ ba'i rtogs pa ñe bar skye*
ste / sogs pa'i sgras⁶ chu kluñ gi 'gram na bu ram gyi śiñ rta yod ces pa la 15
sogs pa gzuñ ño //
D5 *de khyad par med na yañ ste ñag gi don khyad par med pa la / *don bya ba*
P3 *rtogs *pa'i rnam par rtog⁷ pa skye'o zes bkyus ma dañ sbrel lo // sgeg pa'i sñan*
dñags thos pa las // zes pa / mchu dañ 'o ma 'dzin pa la sogs pa'i⁸ sñags⁹ pa'i
P4 *ñag thos pa las / dños po tha mi dad na yañ chags pa can *rnam la 'dod* 20
D6 *chags dañ rjes su *mthun pa'i rtogs par 'gyur te / yid du 'on ba'i rnam pa ñid*
kyi phyir ro¹⁰ // 'dod chags dañ bral ba rnam la ni yid 'byuñ ba dañ rjes su
P5 *mthun pa ste / yid du mi 'oñ ba'i rnam pa ñid kyi *phyir ro // 'di dag¹¹ la ñag*
D7 *gi yul ñid la srid pa yañ ma yin te / yul ni gcig gi *ño bo ñid kyi phyir ro //*
'dis ni ñag ni ñag don gyi rañ gi ño bo la 'khrul par ston ciñ / gañ zig gañ las 25
P6 *'khrul pa de ni de rtogs par *byed pa ma yin te / mi rtag pa ñid la lus can*
ma yin pa ñid bzin / ñag kyañ ñag don gyi rañ gi ño bo la 'khrul pa'o zes pa
D289b. 1 *khyab byed *dañ 'gal¹² ba gsuñs so //*
C310b *'o na gañ gi yañ spobs pa ni ñag gi don zes 'dod pa ma °yin *nam / de'i yañ*
P7 *de ni rnam par rtog¹³ pa tsam ma yin ziñ / spobs pa tha mi dad na yañ sgeg* 30
pa'i sñan dñags thos pa las ji skad bsad pa'i rtogs pa tha dad pa mthoñ ba'i
D2 *phyir ro ze na / *di yod pa ma yin te / gañ ñag gis *kun nas bskyed pa'i rtogs*
P8 *pa ñag don gyi rañ gi mtshan ñid kyi yul can du 'dod pa'i pha rol po kho na*
la skyon 'di ston gyi / kho bo cag la ni ma yin te / rnam par rtog pa rnam
P326b. 1 *rañ gi mtshan ñid kyi¹⁴ yul can ma yin pa ñid du¹⁵ *khas *blañs pa'i phyir ro //* 35
D3 **62.** *da ni spobs pa mñon sum dañ rjes su dpag pa dag gi nañ du 'dus par*
bstan pa'i ched du gsuñs pa / de yañ zes pa la sogs pa / lhas byin pa dkar mo
P2 *mñon du ded cig ces¹⁶ pa la sogs pa'i *ñag las / gañ ñan pa po la spobs pa*
D4 *skye ba de ni mchod *sbyin byin¹⁷ groñ khyer skya snar gyi bur soñ zig¹⁸ ces*

¹ P om. rnam pa ² P bltos ³ P rtag ⁴ P rtag ⁵ P rtag ⁶ P sgra yis ⁷ P rtogs
⁸ DC pa ⁹ DC bsñags ¹⁰ P om. ro ¹¹ DC ñag ¹² DC 'ga' ¹³ P rtog ¹⁴ P mtshan gyi
¹⁵ P kyi ¹⁶ P zes ¹⁷ DC om. byin ¹⁸ DC cig

- pa la sogs pa ñag¹ gźan rnam s kyi don gañ yin pa de rnam s las log pa'i don la
P326b. 3 spobs pa spyi dañ khyad par la 'dod *do // de ltar na ñag rnam s ji sñed pa de
D289b. 5 sñed kho na'i spobs pa rnam s de'i don gyi yul can no źes brjod par '+gyur ro //
' dis ni spobs pa du ma ñid du ston ciñ / spobs pa'i spyi ñag kun nas sloñ ba'i²
P4 rtogs pa'i yul yod do źes *gsal bar byed do // yul du ma'i gzi can ni rtogs pa'i 5
spyi'o // 'brel pa śes pa'i źes pa / gañ sgra dañ don dag gi³ 'brel pa śes pa'o //
D6 +'dis ni ñag rtags⁴ so źes dgoñ s pas / gañ žig spyi'i no bo'i⁵ don la 'brel pa *śes
P5 pa'i rtags las rtogs par 'gyur ba de ni rjes su dpag pa ste / du ba las me rtogs
pa bzin / smra ba po'i spobs pa las ñan pa po'i spobs pa yañ de lta bu'o źes
D7 rañ bzin gsuñ s so // *gañ žig ñag las rtogs *pa ni źes pa la sogs pas ni / gañ rañ 10
P6 rig par bya ba de ni rañ rig pa'i mñon sum gyi nañ du 'du ste / 'dod chags la
sogs pa bzin / spobs pa yañ de lta bu'o źes pa rañ bzin kho na'o //
P7 **63.** *re žig rigs na* źes pa la sogs *pa ste / rgyu mtshan *can rnam s ni rigs dañ
D290a. 1 yon tan dañ bya ba dañ rdzas kyi sgra °rnam s so // de rnam s la rañ ñid ji lta
C311a ba'i rgyu mtshan dañ ldan pa'i don du ma gźan sel ba⁶ spyi'i ño bos mñon par 15
P8 brjod pa srid do // 'dod rgyal ba dños *po gcig la ñe bar lhuñ ba rnam s la ni
D2 ci +ltar yin / de rnam s la brjod par bya ba spyi yod pa ma yin pas te / spyi
ni du ma la brten pa ñid kyi phyir ro // 'dis ni 'dod rgyal ba rnam s spyi'i don
P327a. 1 mi brjod pa'i phyir khas blañ s pa ñam s *pa smos so // 'dod rgyal ba lañ źes pa
D3 la sogs pas řit tha la sogs pa rnam s +du ma⁷ ñid du ston ciñ / de la yañ spyi 20
yod do źes sgrub par byed do // 'dod rgyal ba ni źes pa la sogs / kã ña dañ kuñ
P2 řa⁸ *la sogs pa ste⁹ / yon tan tshogs pa rjod¹⁰ par byed pa 'dod rgyal ba řit tha
D4 la sogs pa'i sgra'o // tshogs pa de'i cha śas kã ña dañ kuñ řa¹¹ la +sogs pa rnam s
te / de rnam s tha dad par¹² spyi yis brjod do // de'i phyir ji ltar śiñ gi sgra śiñ
P3 *śa pa la sogs pa'i khyad par rnam s tha dad par¹³ brjod cin spyi brjod pa, de 25
ltar tshogs pa'i sgra řit tha la sogs pa'i sgra yañ ño // de'i phyir khas blañ s pa
D5 ñam s pa ma yin +no //
P4 'o na ci źes pa la sogs pa¹⁴ ste / gal te gñis *ka yañ spyi rjod par byed pa dag
yin na rigs dañ tshogs pa'i sgra dag la khyad par ci žig yod de / cuñ zad kyañ
ma yin no źes pa bsam s¹⁵ pa'o // cuñ zad kyañ med do źes pa cha¹⁶ śas 'di tsam gyis 30
D6 khyad par +med pa kho na'o źes pa *dgoñ s pa'o // rnam pa tham s cad du med
P5 pa ma yin pa kho na'o źes pa ste / gźan du na 'di ni rigs kyi sgra'o, 'di ni
tshogs pa'i sgra'o źes pa tha dad du mi 'thad par¹⁷ 'gyur ro //
D7 'o na cha śas rnam s la dños dañ ñe bar btags pas 'jug **pa ñid kyis¹⁸ khyad
P6 par du 'gyur ba ma yin nam / rigs kyi sgra ni so sor yan lag rnam s la dños su 35
'jug ciñ / tshogs pa'i sgra ni ñe bar btags pa ste / ji skad du *spyi brtags*¹⁹ *pa*
P7 *rgyas par* / 'di ni rigs dañ tshogs *pa'i sgra dag gi khyad par te / rab tu +grags
D290b. 1 pa'i dbañ las rigs kyi sgra ni so sor yañ tshogs pa can rnam s la °jug ste / tshogs
C311b pa'i sgra ni so sor tshogs pa can rnam s la ñe bar gdags par bya'o ze na / de'i

¹ DC dag ² DC bar ³ DC gis ⁴ DC rtogs ⁵ DC ño bo ni ⁶ DC so sor *instead of* sel ba
⁷ DC ba ⁸ P ku ñđa ⁹ P om. ste ¹⁰ P brjod ¹¹ P ku ñđa ¹² C pa ¹³ DC pa
¹⁴ DC la sogs pa rnam s ¹⁵ P bsam ¹⁶ P om. cha ¹⁷ P om. 'thad par ¹⁸ DC kyis ¹⁹ P btags

- P8 D290b.2 phyir *gsuñs pa / *rab tu grags pa'i dbañ du byas pa*¹ zes pa la sogs pa'o // *phag
 pa'i gsal ba'i yan lag rnam la yañ phag pa'i sgra btags pa las 'jug ste / dper
 P327b.1 na groñ gi phag bza' bya min no zes brjod² pa *na, cha śas rnam³ kyañ bza'
 bya min pa lta bu'o // kha cig tu gtso bor cha śas rnam la 'jug ste / ji skad
 D3 du *bhar ti ha* *ris⁴ smras pa / *chu sogs rnam* la sogs⁵ pa'i sgras sa la sogs pa 5
 P2 yoñs su gzuñ no // *grañs* la *sogs pa *la mi ltos*⁶ pa ñid kyis na cha śas rnam
 la gtso bor 'jug pa ñid du ston to // *grañs* la sogs pa la ltos⁶ pa dañ bcas pa
 D4 ñid na kã⁷ rša pa ña dañ⁸ dpag *tshad dañ gru bzi la sogs pa'i sgra bzin du
 P3 phyogs gcig *la 'jug pa ñid du mi 'gyur ro // de la *grañs* la mi ltos⁹ pa thigs pa
 dañ khyor pa¹⁰ gañ la sogs pa ste / *grañs* la mi ltos¹¹ pa ñid kyi phyir gcig la 10
 D5 yañ thigs pa 'jug ciñ du ma la yañ ño¹² // chu'i sgra ni *tshad¹³ la mi ltos¹⁴ *pa ste /
 P4 lte ba dañ¹⁵ brla dañ pus¹⁶ mo tsam ñid la sogs pa la¹⁷ mi ltos¹⁸ pa'i phyir ro //
 dbyibs la mi ltos¹⁸ pa ste / riñ po dañ zlum po dañ gru bzi la sogs pa la mi ltos¹⁸
 P5 pa ñid kyi phyir ro // *de bzin du khu tshur dañ mdud pa dañ rna*¹⁹ *rgyan la sogs pa
 D6 *rnam kyi cha* *śas ni khu tshur la sogs pa'i sgra rnam kyis brjod par bya ba ma 15
 yin no // *yan lag khyad par can la* zes pa / ñes pa'i yan lag gi khyad par tshogs
 P6 pa rjod par byed pa brgya la sogs pa'i *sgra rnam yan lag la 'jug pa rnam ma
 D7 yin no // kha dog khyad par can la khra bo *dañ / 'dren ma zes pa ni sñon po
 'am dmar po khra bo'i yan lag la 'jug pa ma yin no //
 P7 *re re la yoñs su rdzogs pa ste* zes pa²⁰ / cha śas re re *la gtso bor rab tu sbyar 20
 ro zes pa'i don to // gtso bo zes pa 'di ci las śe²¹ na / phyi ma la ñe bar btags
 D291a.1 pa zes *pa'i tshig las so // groñ gi sgra ni khañ pa dañ zin dañ lam dañ lcags
 P8 ri²² dañ sab ma dañ skyes bu la sogs pa *^ctshogs²³ pa rjod par byed pa ste / de
 C312a phyogs gcig skyes bu la 'jug pa'o // *lus kyi las kyis bdag gi las bśad pa* zes pa 'dir
 D2 lus kyi sgra lag pa *dañ rkañ pa la sogs pa tshogs²³ pa la 'jug bzin pa ni de'i 25
 P328a.1 cha śas *kho na la ñe bar btags pa'o // *spyi brtags*²⁴ *pa rgyas par* ni / cha śas
 rnam la ñe bar btags pas 'jug pa ñid mañ po ñid du mthoñ no zes rigs kyi
 D3 sgra las tshogs pa'i sgra khyad par du byed pa ñid kyis **bśad do // 'di ni phyogs
 P2 tsam bstan pa'o // yañ 'di ni²⁵ 'dir rigs dañ tshogs pa'i sgra dag gi khyad par gsal
 ba ste / tshogs pa'i sgra ni tshogs pa gcig gi²⁶ nañ du 'dus pa'i rigs mi mthun 30
 P3 dañ rigs mthun *yañ tha mi dad par brjod de / rigs kyi sgra ni de'i *rigs mthun
 D4 pa kho na'i tshogs pa dañ tshogs pa ma yin pa yañ ño zes pa'o // 'o na gañ
 'di²⁷ ñi ma la sogs pa'i sgra gsal ba gcig la ñe bar ltuñ ba de rnam ci ltar spyi
 P4 brjod pa *yin ze na / de la yañ ñi ma la sogs pa rnam kyi gnas skabs tha dad
 D5 pas tha dad *pa'i phyir du ma ñid yod do zes pas mi skyon no // 35
 P5 **64.** *'brel pa ma byas pa* zes pa / 'brel pa mi śes pa'i rtogs pa po'o // *ci ltar rjes*
su dpag *pa yin zes pa ma yin pa kho na'o zes pa bsams²⁸ pa'o // 'brel pa²⁹ ma

¹ P dbañ las *instead of* dbañ du byas pa ² P zes pa brjod ³ P om. rnam ⁴ P ri yis
⁵ P zes ⁶ P bltos ⁷ P ka ⁸ P om. dañ ⁹ P bltos ¹⁰ P om. pa ¹¹ P bltos ¹² DC yañ yod do
¹³ P tshad ma ¹⁴ P bltos ¹⁵ P om. dañ ¹⁶ P bus ¹⁷ DC om. la ¹⁸ P bltos ¹⁹ P sna
²⁰ DC insert dañ *after* zes pa ²¹ P ze ²² P ris ²³ C chogs ²⁴ P btags ²⁵ C ni'i ²⁶ P gis
²⁷ DC 'di ñid ²⁸ P bsam ²⁹ DC insert zes *after* 'brel pa

- D6 byas pa'i sgra las skyes pa'i rtogs pa gañ yin pa de ni rjes su dpag pa +ma yin
P328a.6 te / dper na gañ žig gi kla klo'i sgra las skyes pa'i the tshom bžin / 'brel *pa
byed pa'i dus su 'di pa na sa'o žes pa 'di la yañ rtogs pa ni rnam pa de lta
bu'o žes pa khyab par byed pa dañ 'gal ba'o // *de la ma yin žes pa la sogs pas*
D7 ni ma grub pa ñid du gsuñs so //⁺ *rtogs pas žes pa la *sogs pas ni / 'di kho na la* 5
P7 'thad pa'o // *rtogs pas žes pa 'brel pa rtogs pas žes bya ba'i don to // 'di ni sgra*
C312b *dañ žes pa la sogs pas rtogs pa de ston to // 'o na 'di sgra yañ ñe ba mñon sum*
P8 pa'i dños po'i spyi *rjod par byed pa ma yin nam / +des na ci žig las des pa na
D291b.1 sa'i don¹ 'grub ce na / skyon 'di med de ji ltar 'brel pa rtogs pa'i śiñ gi sgra
spyi rjod par byed pa yañ gañ gi tshe mdun na gnas pa'i pa la śa la sogs pa la² 10
P328b.1 *śiñ 'di chod cig ces sbyor ba de'i tshe śiñ gi bye brag kho na la 'jug pa de
D2 ltar 'di sgra yañ ño // 'o na *ci že na / *miñ bye brag tu rtogs pa'o žes pa / pa*
na sa'i sgras³ der miñ bye brag tu rtogs pa tsam bya ba'o žes pa'i don to //
P2 'di *kho na gsal bar byed pa gsuñs pa / 'brel *pa rab tu bstan pa'i don ni žes pa*
D3 la sogs pa ste / *ni'i*⁴ sgra ni ñes par 'dzin pa'i don can no // miñ can *gañ gi 15
P3 don yin pa de ni de skad ces brjod de / gañ 'di'i sgra pa na sa'i don *can dañ
pa na sa'i sgra gži mthun pa ñid de ni 'brel pa bstan pa'i don can no // 'o na
brjod par bya ba gcig la sgra dag 'jug pa ni gži mthun pa ñid de⁵ / de'i tshe
D4 yañ 'brel pa mi śes pa ñid kyi phyir pa na *sa'i sgra'i don med pa kho na *ste /
P4 de ci las gži mthun pa ñid yin že⁶ na / brdar byed du 'jug pa pos miñ ñid 20
kyis pa na sa'i don la 'jug pa'i phyir de'i tshe 'di sgra'i don la de⁷ ñes par sbyar
P5 te / de'i phyir de la de⁸ 'jug go žes pas mi skyon no // 'dir 'di *don yin te /
D5 miñ dañ miñ can *gyi 'brel pa rtogs pa tsam gyi don can kho na de'i tshe pa
na sa'i sgra'i⁹ yin te / 'di'i sgra'i yul pa na sa la miñ ñid du ñes par sbyar ba'o
P6 žes pa'o // yañ ci ltar de dañ 'brel pa rab tu bstan par nus / ji¹⁰ *tsam gyis 'di 25
D6 de la 'jug pa'i rgyu mtshan dños por yod pa cuñ zad *kyañ khyed kyis 'dod pa
ma yin no že na¹¹ gsuñs pa / *gñis ka'i brjod par bya ba'o žes byas nas so žes pa /*
P7 pa na sa dañ 'di'i sgra gñis ka dag kyañ *rjod byed du 'os pa'am / gñis dag gis
brjod par nus pa'o žes pa'i don to // 'di skad bśad par 'gyur te / sgra rnam
D7 *dod pa tsam gyis 'jug pa ñid kyi phyir don rnam thams cad la ruñ ba ste / 30
C313a de'i phyir 'jug pa'i *rgyu mtshan gžan med kyañ 'brel pa bstan par nus so //
P8 de'i don ñid ma yin pa'i phyir ni miñ gi don can pa na sa'i sgra yin no žes pa /
D292a.1 pa na sa des¹² don dañ ldan pa +ma yin pa ñid kyi phyir / pa na sa'i sgra ni
P329a.1 miñ bye brag *tu rtogs pa'i dgos pa can no žes pa'i don to //
'o na *de kho na žes pa la sogs pa / 'di'i sgra dañ don dag gi 'brel pa gañ yin* 35
D2 pa de kho na sgra'i sgrub pa'i ño bor brjod par bya bar 'gyur žiñ / de *las
P2 kyañ khyad *par 'di kho nas / sgra las byuñ ba rjes su dpag pa las tshad ma
gžan du 'gyur ro žes sems pa'o // *tshad ma gžan gyis ñe bar dmigs nas žes pa mñon*
P3 sum la sogs pas so // yañ ji¹³ ltar mñon sum gyis 'brel *pa can dag ñe bar dmigs /
D3 ji tsam du *sgra dañ don dag ni spyi'i ño bo dag go žes bsgrubs zin ciñ / mñon 40

¹ P om. don ² P om. la ³ P sgra yis ⁴ P na'i ⁵ DC do ⁶ P ce ⁷ DC om. de ⁸ DC om. de
⁹ P om. sgra'i ¹⁰ C ci ¹¹ DC žes instead of že na ¹² P de yis ¹³ P ci

- sum spyi'i yul can yañ ma yin no že na / pha rol po'i 'dod pas 'di skad bśad
P329a.4 pa'o // yañ na tshad ma gżan gyi *rjes la byuñ¹ ba'i śes pa ste / 'bras bu la
D292a.4 rgyus ñe bar btags pa'i phyir tshad ma gżan gyi sgras *brjod do zes pas mi skyon
no // yid kyis btags pa'o zes pas 'brel pa ni 'brel pa² can las tha dad par med
P5 pa kho na ste / 'brel *pa can dag phan tshun ltos pa'i³ dbań las rnam par 5
brtags pa 'ba' žig go // gań brtags pa de ni 'ga' žig tu yañ don bya ba la sbyor
D5 ba ma yin *žin / don bya ba'i don can ni rtogs pa ldan pa rnam kyi rtsom pa
P6 *thams cad do zes pas 'brel pa rjes su dpag par 'os pa ma yin no // gań brtags
pa de ni rjes su dpag par 'os pa ma yin te / rjes su dpag pa dań rjes su dpag
D6 par bya ba'i 'brel pa bżin / sgra dań don gyi **'brel pa yañ de lta bu'o // khyab 10
P7 byed dań 'gal ba'o // 'o na spyi brtags pa yin na / yañ na rjes su dpag par bya
ba'o že na / de la rań gi mtshan ñid kho na gżan gyi ño bos rjes su dpag par
P8 bya ba'o zes pa 'di bśad zin *to //
- D7 **65.** *ci ste ñe bar 'jal ba la sogs pa lhag ma ci ltar zes* +^cpa la sogs pa'i sgras ni zes
C313b grags pa ñid du srid pa la sogs pa gzuń bar bya'o // *phyogs 'dis⁴ lhag ma bśad pa* 15
P329b.1 *yin zes pa ji skad bśad pa'i* *phyogs 'di kho nas ñe bar 'jal ba la sogs pa rnam
D292b.1 *ji ltar srid pa bżin du tshad ma ma yin pa ñid dań / tshad ma gżan ma yin* *pa
ñid du bśad par rigs par bya'o //
- P2 *ji skad bśad pa'i phyogs de ñe bar 'jal* *ba'i dbań du byas nas gsuńs pa / *re*
žig ñe bar 'jal ba ni zes pa la sogs pa ste / ba lań dań ba men la sogs pa rnam la 20
D2 *zes pas luń ston to // 'dra bar rtogs pa'i don can zes* +pa 'dra bar ñes pa'i rgyu
P3 mtshan *zes pa'i don to // "rab tu grub pa dań chos mthun pa ñid las bsgrub
bya sgrub par byed pa⁵ ni ñe bar 'jal ba'o^(a)" zes pa 'di de'i mtshan ñid do //
rab tu grub pa ni tshad mas⁶ ñes pa ba lań la sogs pa yin žin⁷ / de dań chos
P4 mthun pa *ñid de chos mtshuńs +pa ñid ni rab tu grub pa dań chos mthun pa 25
D3 ñid do // de las ba lań la sogs pa la ltos⁸ pas ba men la sogs pa 'dra ba ñid
sgrub par byed ciń 'grub pa gań yin pa de ni ñe bar 'jal ba'o //
- P5 *de la gżan *las thos nas zes pa /* "ba lań lta bu ni ba men no"^(b) zes pa la sogs
D4 pa *yid ches pa'i tshig thos pa sñon ma can brjod par 'dod pa'i rten can⁹ gyi
ba men la sogs pa 'dra ba ñid rtogs pa gań de ni sgra las byuń ba kho na ste / 30
P6 sgra *las rab tu byuń ba ñid kyi phyir te / sgra las byuń ba yañ rjes su dpag
pa'i nań du 'dus pa ñid kyi phyir tshad ma gżan ma yin no // phyi rol gyi don
D5 *la ni slu¹⁰ ba ñid kyi phyir na de tshad ma ñid kho na med do zes pa dgońs
pa'o //
- P7 *rań *ñid kyis yin na ni don gñis zes pa /* rań ñid kho nas ba lań dań ba men 35
gñis mñon sum gyis rtogs nas / yid kyis 'dra ba ñid du gań gi tshe 'di dag rtogs
D6 pa de'i tshe ñams su myoń¹¹ zin +pa'i don gyi yul can ñid kyi *phyir / rtogs pa
P8 de dran pa la sogs pa bżin du tshad ma kho nar mi 'gyur na / ci žig las tshad

¹ P 'byuń ² P om. ni 'brel pa ³ P bltos pas ⁴ DC 'di ⁵ C byas pa ⁶ DC las ⁷ P ciń
⁸ P bltos ⁹ DC om. can ¹⁰ P bsłu ¹¹ P myoń ba

(a) *Nyāyasūtra*, I. 1. 6: *prasiddhasādharmyāt sādhyasādhanam upamānam.*

(b) Cf. *Nyāyabhāṣya* ad sūtra I. 1. 6: *yathā gaur evaṃ gavayaḥ.*

- C314a ma gźan du 'gyur // rnam pa gźan du na lañ dañ ma he mñon sum gyis mthoñ
P330a.1 nas gañ gi ^ctshe 'di las 'di mi 'dra ba'o źes' de *dag mi 'dra bar *rtogs pa de'i
D7 tshe² de yañ tshad ma gźan du 'gyur ro źes pa dgoñs pa'o // *de ltar rtogs pa na*
ma yin źes pa / tshad ma yin³ pas rtogs bźin pa ni / dran pa la sogs pas rtogs
P2 pa ltar 'dra *ba ñid ni gźal bya ma yin no źes pa'i don to // 5
- D293a.1 *phyogs can len* gyis *smras pa / "luñ gis⁴ byas pa'i 'du byed las dran pa la
ltos⁵ pa'i chos mthun pa ñid śes pa las mtshuñs pa ñid⁶ ces⁷ bya ba'i 'brel pa
P3 rtogs pa ni ñe bar 'jal *ba'i don to^(a) źes so // ba lañ lta bu ba men no źes pa'i
D2 luñ 'dis byas pa'i 'du byed gañ yin pa dran *pa'i śes pa'i rgyu ste / de las dran
pa gañ yin pa de la ltos⁹ pa'i chos mthun pa ñid śes pa las / gañ mtshuñs pa 10
P4 źes bya *ba'i 'brel pa rtogs pa ste / miñ dañ miñ can gyi 'brel pa yoñs su gcod
pa de ñe bar 'jal ba'i yul lo // 'di skad bśad par 'gyur te / dañ por re źig
D3 *ba lañ lta bu¹⁰ ba men no źes sgras yoñs su gcod ciñ / de las ba *men mthoñ
P5 nas¹¹ dran pa la ltos¹² pa'i chos mthun pa ñid¹³ śes pa kho na las¹⁴ 'di¹⁵ ba men
no źes źen par byed do źes pa'o // 'di yañ gal te ji ltar luñ las yoñs su gcad¹⁶ 15
D4 pa de ltar ma mthoñ ba yañ yoñs su *gcod par byed na ni *des na dran pa
P6 kho na ste tshad ma ma yin no // ci ste 'di'i źes khyad par ño śes pa las khyad
par du rtogs par byed na de'i phyir rjes su dpag pa kho na ste tshad ma gźan
ma yin no //
- P7 de ltar ni gañ ba lañ dañ mtshuñs pa de ba men no źes *rnam par gźag¹⁷ 20
D5 pa na / 'dra ba'i *rtags las khyad par rtogs pas so // 'di skad bśad par 'gyur te /
mthoñ bźin pa'i goñ bu ni chos can no // 'di ba men no źes pa'i miñ ni bsgrub
P8 par bya ba'i chos so // sgra ñams su myoñ *ba las¹⁸ mdun na gnas pa dag la gañ
D6 ba lañ dañ ba men 'dra ba'i spyi de ni phyogs kyi chos so // *luñ ñams su myoñ
ba'i blo la gnas pa'i ba men ni dpe'o źes pa'o // thabs mtha' yas pa can yañ 25
P330b.1 mtshuñs pa¹⁹ źes bya ba *brel pa rtogs pa'o ^cźes pas / ñe bar 'jal ba kho na
C314b la ñor dga' ba ci źig yin / dper na gañ sna mtho ba de nag pa ste / gañ rta
D7 la źon pa de byams *pa'o źes pa lta bu'o // 'di tshad ma yañ ma yin no //
- P2 *ri khrod pas* na *smras pa / "ñe bar 'jal ba yañ 'dra ba ñid du / ñe bar ma
grub pa'i don la blo skye ba ste / dper na ba men mthoñ ba ba lañ dran 30
D293b.1 pa'i^(b) źes so // de yañ gzuñ²⁰ zin pa'i yul can ñid kyi phyir dran pa la sogs *pa
P3 bźin du tshad *ma ñid du mi 'thad do // de ltar 'gyur mod kyi / gzuñ²¹ ba tsam
kho na 'dzin par gyur pa²² na ñe bar 'jal ba tshad ma ñid ma yin gyi / 'o na ci
že na / 'dra bas khyad par du byas pa'o²³ // de ni de ltar sñar bzuñ²⁴ ba yañ

¹ DC źes pa ² DC om. tshe ³ P min ⁴ P gi ⁵ P bltos ⁶ P om' ñid ⁷ P źes ⁸ P no
⁹ P bltos ¹⁰ DC bur ¹¹ DC ba ¹² P bltos ¹³ P om. ñid ¹⁴ DC insert 'di ltar after las
¹⁵ P 'di de ¹⁶ P bcad ¹⁷ P bźag ¹⁸ P om. las ¹⁹ DC so ²⁰ DC bzuñ ²¹ P bzuñ
²² P 'gyur ba ²³ P bya ba'o ²⁴ P gzuñ

(a) Cf. *NV*, pp. 57. 21–58. 1 (ad sūtra 1. 1. 6) : *āgamāhitasamśkārasmrtyapekṣaṇ sārūpyajñānam upamānam*.

(b) *Śābarabhāṣya ad Mīmāṃsāsūtra*, 1. 1. 5. Bibl. Ind. ed., p. 10. 16–17 ; E. Frauwallner, *Materialien zur ältesten Erkenntnislehre der Karmamīmāṃsā*, Wien 1968, p. 32. 4–5 : *upamānam api sādṛśyam asaṇnikṛṣṭe 'rthe buddhim utpādayati, yathā gavayadarśanaṃ gosmaraṇasya*.

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 65

- P330b.4 ma yin te / de'i phyir *gzun¹ zin pa'i yul can *ñid ma grub bo že na / 'di mi
D293b.2 rigs te / mñon sum kho na las de rtogs pa'i phyir ro // 'dra bas khyad par du
byas pa kho nar de sñar yañ yoñs su bcad pas so // 'di gdon mi za bar khas
P5 *blañs par bya ba ste / rnam pa gžan du na sñar ba lañ mthoñ nas phyis ma
D3 he mthoñ ba'i *yañ ba lañ la 'dra ba'i blor 'gyur na 'gyur ba yañ ma yin no // 5
P6 de'i phyir 'dra bas khyad par du byas pa'i dños po 'dzin bžin pa yañ *tshad
ma gžan du brtag² pa'i ched du nus pa ma yin no //
ci ste de lta na yañ de yañ 'ga' tsam žig gis khyad par du byas pa 'dzin žes
D4 pas tshad ma gžan ñid du *brtag par bya na / mñon sum las yoñs su gcad³ pa'i
P7 *u tpa la sñon po'i rdzas la gañ dus phyis 'byuñ ba'i u tpa la sñon po žes 'dzin 10
pa⁴ de yañ tshad ma gžan du brtag par bya ste / 'di la yañ⁵ sñar u tpa la sñon
D5 po'o⁶ žes pa'i rnam pa 'dis mñon sum las yoñs su bcad **pa ma yin pa kho na
P8 ste / rnam par mi rtog pa ñid kyi phyir ro // de ltar 'gyur mod kyi de ni dbaň
po las skyes pa ñid kyi phyir mñon sum kho na'i nañ du 'dus par rig par⁷ 'gyur
P331a.1 ro⁸ // tha sñad la mkhas pa'i dbaň po'i šes pa yañ *rnam par rtog pa daň bcas 15
D6 par 'gyur te / de'i phyir 'dir *thal bar 'gyur ro že na / 'di mi rigs te / brda
C315a la ltos⁹ pa ñid kyi phyir ro // gžan du na ^cbrda mñon par mi šes pa yañ de
P2 ltar yoñs su gcod *par 'gyur ro // dbaň po las byuñ ba brda la ltos⁹ pa yañ ma
D7 yin te / dños po'i raň bžin ñes par rtogs pa¹⁰ mi gnas par *gyur na mi ruñ ño //
de ltar ni u tpa la sñon po'i bdag ñid du gañ dños po rnam par gnas pa de 20
P3 kho na la *dod pa las ser po'i sgra brdar byas pa na / 'ga' žig sñon po žes žen
ciň / kha cig ser po žes so // de'i phyir mi šes par gyur na / ci ltar de'i dños
D294a.1 po *rnam par gnas pa yin žes pa'o // dños po¹¹ ji lta ba'i brda *ni med de / de
P4 'dod pa'i rjes su byed pa'i phyir daň / 'dod pa yañ dños po la rten¹² ma ñes
pa ñid kyi phyir ro // 25
gžan yañ gal te mthoñ bžin pa las gžan pa'i lkog gyur la 'di daň de 'dra'o
D2 *žes 'dra ba ñid kyi blo ni tshad ma *gžan rtog na / mthoñ bžin pa las gžan
P5 pa'i lkog gyur la 'di daň de mi 'dra ba'o žes mi 'dra ba ñid kyi blo yañ tshad
ma gžan bdun par ci'i phyir brtag par bya ba ñid¹³ ma yin¹⁴ / dños po med pa'i
P6 tshad ma las phyi rol du ma *gyur pa ñid kyi *phyir že na / ma yin te 'di ni 30
D3 dños po'i yul can ñid kyi phyir ro // de ltar 'gyur mod / phan tshun med pa'i
ño bo ñid kyis na mi 'dra ba'i blo'i yul gañ yin pa de ni dños po med pa'i yul
P7 kho na ste / de las kyaň *dños po med pa'i yul can ñid du 'thad do že na /
D4 gal te de lta na *'dra ba'i blo'i yul la yañ tshul 'di yod do žes pas 'dra ba'i blo¹⁵
yañ dños po med pa'i tshad ma las phyi rol du ma gyur par thal bar 'gyur ro // 35
P8 ci ste 'dra ba *ñid kyi khyad par la mi ltos¹⁶ pa khyad par med pa kho nar
D5 mthoñ bžin pa la ltos¹⁶ pa sñon mthoñ ba šes pa¹⁷ ni *ñe bar 'jal ba'o žes rtog¹⁸
na / de la¹⁹ yañ nag pa yoñs su bcad de / dus phyis de'i bu yañ rtogs nas /

¹ DC bzuñ ² DC rtags ³ P bcad ⁴ DC par ⁵ P inserts de after yañ ⁶ P po'i ⁷ P om. rig par
⁸ P žiň ⁹ P bltos ¹⁰ P om. rtogs pa ¹¹ P om. po ¹² P om. rten ¹³ DC bya ba ñid
¹⁴ DC ma yin žiň ¹⁵ P blos ¹⁶ P bltos ¹⁷ DC insert mthoñ bžin pa after šes pa ¹⁸ DC rtogs
¹⁹ P de la na

JINENDRABUDDHI'S VIŚĀLĀMALAVATĪ 65

- P331b.1 'di ltar de ni 'di'o *pha'o zes zen par byed pa de la'añ sñar bzuñ ba'i nag pa la
 phyis mthoñ bzin pa'i bu la ltos¹ pa'i pha ñid du rtogs pa srid pa kho na'o //
 C315b de °bzin +du skas kyi phreñ ba la 'dzeg pa na / spañ leb dañ po 'das zin /
 D6 spañ leb *gñis pa thob pa na / 'das zin pa'i spañ leb la² / 'di las de sña ma'o
 P2 zes mthoñ bzin pa'i spañ leb la ltos³ pas rnam par šes par 'gyur ro zes pas de 5
 D7 yañ ñe bar 'jal ba ñid du 'gyur na / +de 'dod pa *yañ ma yin no // de'i phyir
 P3 'di tshad ma ñid du mi rigs so //
 de bzin du zes pa la sogs pa / gžan rnams kyañ ste / gañ tshad ma gžan ñid
 P4 du brtags⁴ pa'i tshad ma de rnams kyañ rjes su dpag pa'i rnam par rtog *pa las
 D294b.1 mi gžan pa ñid kyi phyir tshad ma gžan +ñid yin par 'dod⁵ pa spañ bar bya ba 10
 rnams yin no // de la zes⁶ drag pa ni / zes⁶ drag ciñ brjod nas ñes par bstan pa
 P5 'jug par byed pa brgyud par⁷ 'os⁸ pa'i tshig ste, dper na nags *'di na gnod sbyin
 D2 gnas so zes pa lta bu'o // 'di yañ brjod par 'dod pa na sgra las byuñ ba⁹ +las
 tha mi dad de / phyi rol gyi don la ni 'di'i tshad ma ñid kho na med do // srid
 P6 pa zes bya ba gañ du gañ srid pa de gzuñ¹⁰ ba las srid pa *can du yod pa ñid 15
 'dzin pa ste / dper na khal 'dzin pa las bre gañ yod pa ñid du gzuñ ba lta bu'o //
 D3 'di yañ tshogs pa rnam par gžag¹¹ pa yi / *rgyu ni tshogs pa can yin no zes
 P7 pas / khal 'bras bu'i rtags kho na las *'dzin pa'o // de'i phyir rjes su dpag pa
 kho na'i nañ du 'dus pa'o¹² // don gyis go ba la sogs pa rnams ni sñar kho nar
 bsgrub¹³ par byas so zes pa'o // "mñon sum dañ rjes su dpag pa¹⁴ ste / tshad 20
 D4 ma dag *gñis kho na'o^(a) zes pa *'di ni gnas pa'o //
 P8 le'u lña pa'o //

¹ P bltos ² P pa ³ P bltos ⁴ DC btags ⁵ P om. par 'dod ⁶ DC že ⁷ P pas ⁸ P 'oñs
⁹ DC byuñ ba ñid ¹⁰ P bzuñ ¹¹ C bžag ¹² P 'du ba'o ¹³ P sgrub ¹⁴ P inserts dag
 after dpag pa

(a) PS, I, k. 2a-b and vṛtti. s. above p. 150